

მიხეილ ჩიკვილაძე
ნატო კაკაშვილი

გადასახადები და დაბეგვრა

ლექციების კურსი

თბილისი 2021

1

თავი 1

გადასახადები დაბეგვრა. ცნება, სოციალურ-ეკონომიკური არსი.....

1.1 გადასახადების არსი და მნიშვნელობა.....

1.2 გადასახადების წარმოშობა და განვითარება.....

1.3 საგადასახადო თეორიები.....

1.4 დაბეგვრის

ფუნქციები.....

საკონტროლო კითხვები.....

თავი 2

გადასახადების ელემენტები და კლასიფიკაცია.....

2.1 გადასახადის (დაბეგვრის) ელემენტები.....

2.2 გადასახადების კლასიფიკაცია.....

საკონტროლო კითხვები.....

თავი 3

საგადასახადო პოლიტიკა და საგადასახადო სისტემის მართვა.....

3.1 საგადასახადო პოლიტიკა.....

3.2 დაბეგვრის პრინციპები.....

3.3 საგადასახადო სისტემის მართვა.....

3.4 დაბეგვრის ოპტიმიზაცია.....

3.5 საგადასახადო ტვირთი.....

საკონტროლო კითხვები.....

თავი მეოთხე.

საქართველოს საგადასახადო სისტემა.....

საკონტროლო კითხვები.....

თავი 5

საქართველოს საერთო-სახელმწიფოებრივი გადასახადები.

პირდაპირი გადასახადები.....

5.1 საშემოსავლო გადასახადი.....

5.2 საშემოსავლო გადასახადით დაბეგვრის
სპეციალური რეჟიმები
5.3 მოგების გადასახადი.....
საკონტროლო კითხვები

თავი 6

**საქართველოს საერთო-სახელმწიფოებრივი
გადასახადები.**

არაპირდაპირი გადასახადები.....

6.1 დამატებული ღირებულების გადასახადი (დღგ)

.....

6.2 აქციზი.....

6.3 იმპორტის გადასახადი.....

საკონტროლო კითხვები

თავი 7

ადგილობრივი გადასახადები.

ქონების გადასახადი.....
საკონტროლო კითხვები

თავი 8

მოსაკრებლები.....
საკონტროლო კითხვები

თავი 9

საქონლის გადაადგილება საქართველოს ეკონომიკურ საზღვარზე.....

9.1 დებულებები.....

9.2 სახელმწიფო ზედამხედველობა და კონტროლი.

სასაქონლო ოპერაციები.....

საკონტროლო კითხვები

თავი 10

საერთაშორისო თანამშრომლობა დაბეგერის

სფეროში.....
საკონტროლო კითხვები

თავი 11

საგადასახადო ვალდებულება.....
საკონტროლო კითხვები

თავი 12

საგადასახადო ანგარიშგება და საგადასახადო

კონტროლი.....
საკონტროლო კითხვები

თავი 13

საგადასახადო სამართალდარღვევები და პასუხისმგებლობა.

საგადასახადო დავები1

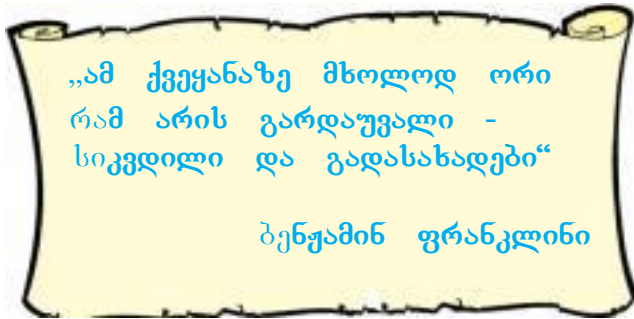
საკონტროლო კითხვები

გამოყენებული და რეკომენდებული ლიტერატურა.....

6

თავი1
გადასახადის ცნება, სოციალურ-ეკონომიკური
არსი

1. გადასახადები და დაბეგვრა

1.1. გადასახადების არსი და მნიშვნელობა

1. გადასახადები და დაბეგვრა

1. გადასახადები და დაბეგვრა

გ ა დ ა ს ა ხ ა დ ი

ფულადი ურთიერთობები, რომლის მეშვეობითაც სახელმწიფოს ფუნქციების (შესასრულებლად აუცილებელი) ფინანსური უზრუნველყოფის მიზნით ხორციელდება მთლიანი შიდა პროდუქტის გარკვეული ნაწილის ამოღება

(ვიკიპედია)

ფიზიკური და იურიდიული პირებისაგან სახელმწიფოს მიერ სახელმწიფო ან ადგილობრივ ბიუჯეტში ამოღებული სავალდებულო გადასახდელი

(დაბეგვრის ტერმინების ლექსიკონი)

გადასახდელი არის სავალდებულო, უპირობო ფულადი შენატანი ბიუჯეტში, რომელსაც იხდის გადასახადის გამამხდელი, გადახდის

აუცილებელი, არაექვივალენტური და უსას
ყიდლო ხასიათიდან გამომდინარე.

*(საქართველოს საგადასახადო
კოდექსი)*

სავალდებულო გადასახადები ბიუჯეტში

გადასახადი

მოსაკრებელი

მოსაკრებელი

სახელმწიფოს ან ხელისუფლების ადგილობრივი
ორგანოების მიერ გაწეული მომსახურების ან
მინიჭებული უფლების ფასი

გადასახადის ნიშნები (მახასიათებლები)

- 1.გადამხდელის საკუთრების ნაწილის
გადაცემა სახელმწიფოსათვის
- 2.გადასახადის დაწესება კანონით
- 3.გადახდის სავალდებულო (იძულებითი)
ხასიათი
ფულადი ხასიათი
- 4.უსასყიდლო ხასიათი
- 5.არაექვივალენტური ხასიათი
- 6.აბსტრაქტული ხასიათი
- 7.შეიტანება ბიუჯეტში

1. გადასახადები და დაბეგვრა

დაბეგვრა

სახელმწიფოს ან ხელისუფლების ადგილობრივი ორგანოების მიერ ფიზიკური და იურიდიული პირებისაგან სახელმწიფო ხარჯების დასაფინანსებლად ან ფისკალური პოლიტიკის განსახორციელებლად გადასახადების იძულებითი და უსასყიდლო ამოღება

(ვიკიპედია)

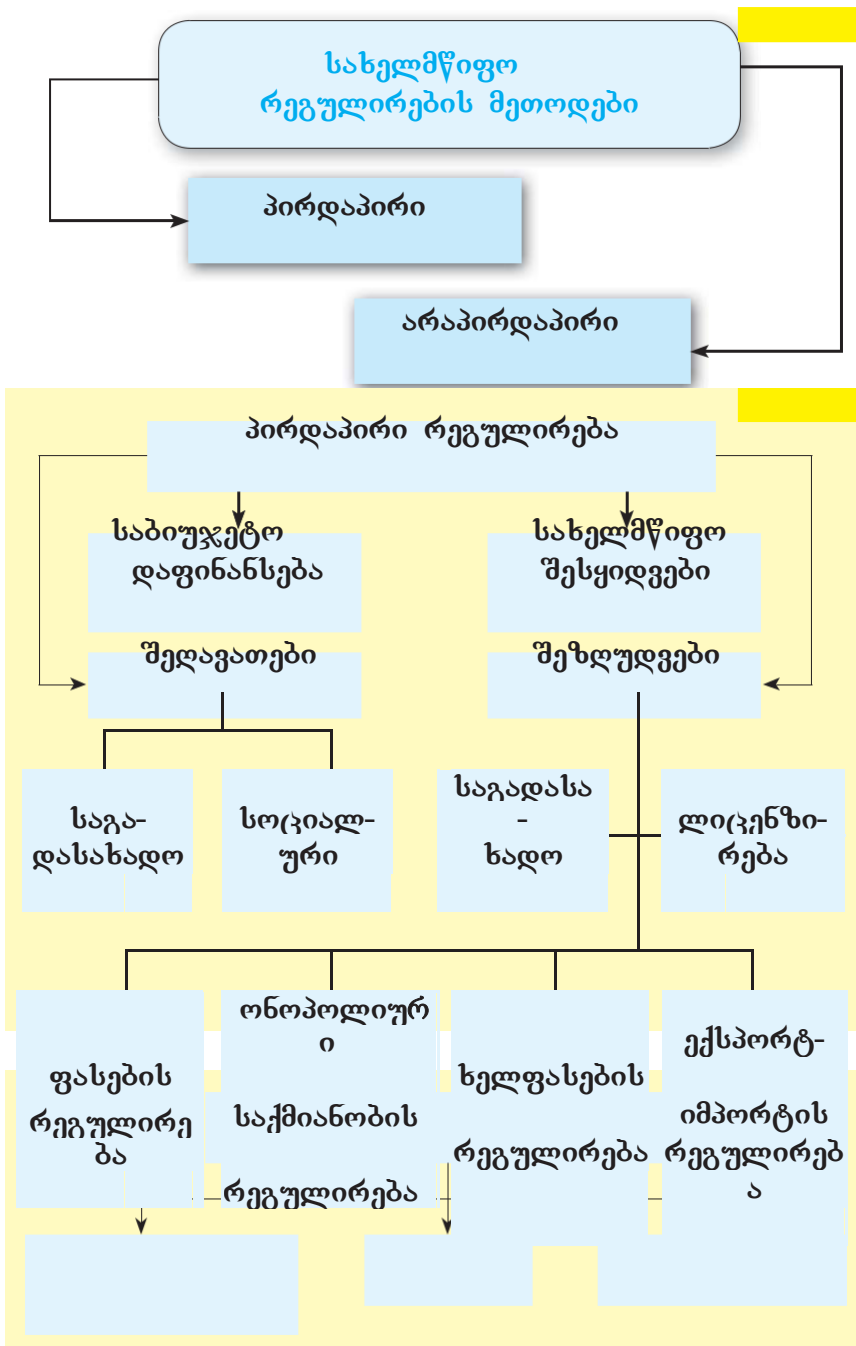
იურიდიული და ფიზიკური პირების მიერ სახელმწიფოსა და ხელისუფლების ადგილობრივი ორგანოების სასარგებლოდ იმ ფულადი გადასახდელების დარიცხვა და ამოღება, რომლებიც შეადგენენ საბიუჯეტო სახსრების მთავარ წყაროს

*(დაბეგვრის ტერმინების
ლექსიკონი)*

სახელმწიფოს ან ხელისუფლების ადგილობრივი ორგანოების მიერ ფიზიკური და იურიდიული პირებისაგან სახელმწიფოსა და ადგილობრივი ხელისუფლების ხარჯების დასაფინანსებლად ან

ფისკალური პოლიტიკის განსახორციელებლად
გადასახადებისა და მოსაკრებლების დარიცხვა
და ამოღება.

სახელმწიფოს ეკონომიკური ფუნქციები: რეგულირება; გადამწიფება; სოციალური და კონტროლის

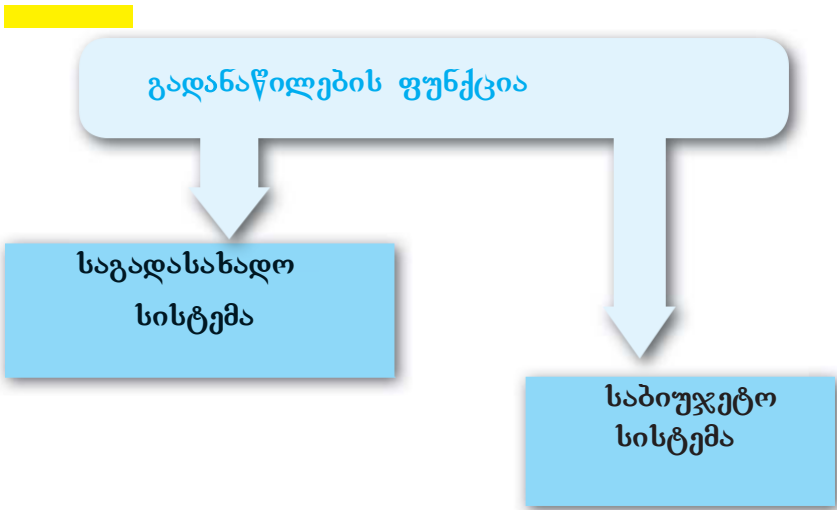

არაპირდაპირი რეგულირება

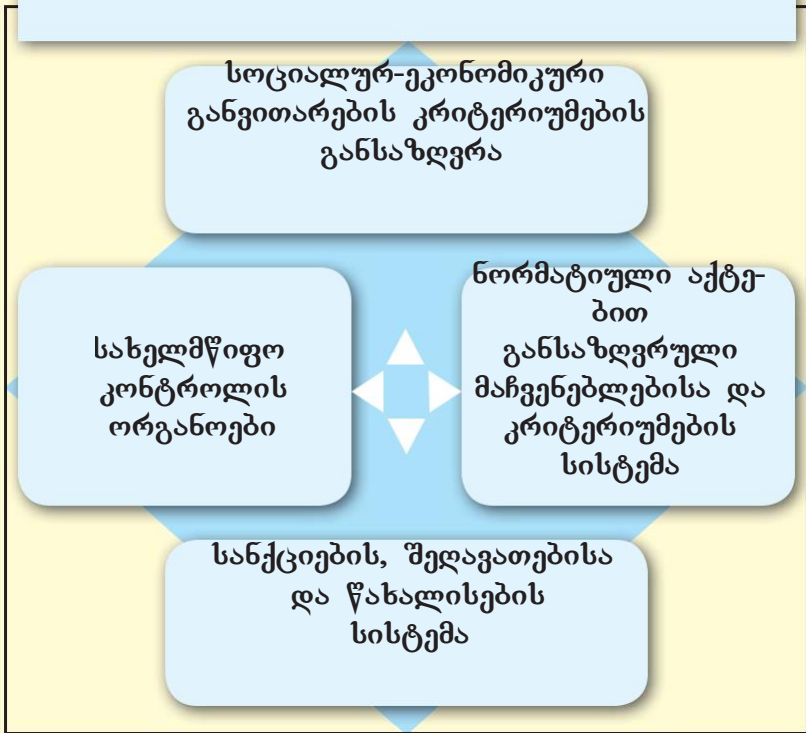
საკანონმდებლო
რეგულირება

დაგეგმვა

პროგნოზირება

კონტროლის ფუნქცია

სახელმწიფოს ეკონომიკაში ჩარევის მიზეზები

ბაზრის არაეფექტურობა	უთანაბრობის აღმოფხვრის აუცილებლობა
ინფლაცია	უმუშევრობა

ღირსეული ცხოვრება

ოპტიმალური ცხოვრებისეული
სტანდარტების უზრუნველყოფა

ინდივიდუალური უფლებებისა და თავისუფლების რეალიზაცია

საზოგადოებრივი უსაფრთხოება

ადამიანური პოტენციალის განვითარების
კრიტერიუმები

სიცოცხლის
ხანგრძლივობა

განათლების
დონე

მშპ ერთ სულ
მოსახლეზე

**სახელმწიფო ხარჯების
ძირითადი მიმართულებები**

**სამხედრო
მიზნები**

**სახელმწიფოს
მართვა**

**ეკონომიკის
განვითარება**

**სოციალური
მიზნები**

სახელმწიფო ხარჯების დონის ზრდის მიზეზები:

- მოსახლეობის რაოდენობის ზრდა;
- მოსახლეობის სხვადასხვა სოციალური ჯგუფების შემოსავლების გამოთანაბრების აუცილებლობა;
- რეგიონთაშორისი განვითარების გამოთანაბრების აუცილებლობა;
- ადამიანური კაპიტალის როლის ზრდა.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მიხედვით გადასახადი არის სავალდებულო, უპირობო ფულადი შენატანი ბიუჯეტში, რომელსაც იხდის გადასახადის გადამხდელი, გადახდის აუცილებელი, არაეკვივალენტური და უსასყიდლო ხასიათიდან გამომდინარე.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსით გადასახადის სახეებია საერთო-სახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გადასახადები.

საერთო-სახელმწიფოებრივი გადასახადებია საგადასახადო კოდექსით დაწესებული გადასახადები, რომელთა გადახდაც სავალდებულოა საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე.

ადგილობრივი გადასახადია საგადასახადო კოდექსით დაწესებული და მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს ნორმატიული აქტით შემოღებული გადასახადი (ზღვრული განაკვეთების ფარგლებში), რომლის გადახდაც სავალდებულოა შესაბამისი მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში.

საერთო-სახელმწიფოებრივ გადასახადებს მიეკუთვნება:

- ა) საშემოსავლო გადასახადი;
- ბ) მოგების გადასახადი;
- გ) დამატებული ღირებულების გადასახადი (დღგ);
- დ) აქციზი;
- ე) იმპორტის გადასახადი.

6. ადგილობრივ გადასახადს მიეკუთვნება ქონების გადასახადი.

მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანო უფლებამოსილია შემოიღოს ამ კოდექსით დაწესებული ადგილობრივი გადასახადი მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში ერთიანი განაკვეთის სახით ან/და ამ მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში ცალკეული დარგების ან/და საქმიანობის სახეების მიხედვით, ამავე კოდექსით დადგენილი ზღვრული განაკვეთის ფარგლებში.

მუნიციპალიტეტი ვალდებულია ადგილობრივი გადასახადის შემოღების, მისი გადახდის პირობების შეცვლის ან შემოღებული ადგილობრივი გადასახადის გაუქმების შესახებ ინფორმაცია და სათანადო ნორმატიული აქტის ასლი მისი გამოქვეყნებისთანავე გაუგზავნოს შემოსავლების

სამსახურსა და შესაბამის საგადასახადო ორგანოებს.
(მუხლი 6. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი,
თბ.,2020)

1.2.გადასახადების წარმოშობა და განვითარება

პირველი პერიოდი - ძველი მსოფლიო და
შუა საუკუნეები;
მეორე პერიოდი-მეჩვიდმეტე საუკუნის ბოლო -
მეთვრამეტე საუკუნე;
მესამე პერიოდი-მეცხრამეტე საუკუნე- მეოცე
საუკუნის პირველი ნახევარი; მეოთხე პერიოდი-
მეორე მსოფლიო ომის შემდგომი პერიოდი დღემდე.

ძველი მსოფლიო და

პირველი
პერიოდი

შუა საუკუნეები

დაბეგვრის პირველი ელემენტების წარმოშობა

პირველი
სახელმწიფოების
წარმოშობა
გადასახადების
გადახდა
ძირითა-
დად
ნატურალური

ფორმით
უსისტემოდ
ხორციელდება

ძველი რომი
ერთ-ერთი პირველი
სრულყოფილი საგა-
დასახადო სისტემა
(დაბეგვრა ქონებრი-
ვი შესაძლებლობისა
და ოჯახური მდგო-
მარეობის გათვალ-
ისწინებით)

ევროპა
განვითარე-
ბული საგა-
დასახადო
სისტემები
არ არსე-
ბობს შუა
საუკუნეე-
ბამდე

1. გადასახადები და დაბეგვრა

მეორე
პერიოდ

მეჩვიდმეტე საუკუნის ბოლო,
მეთვრამეტე საუკუნე

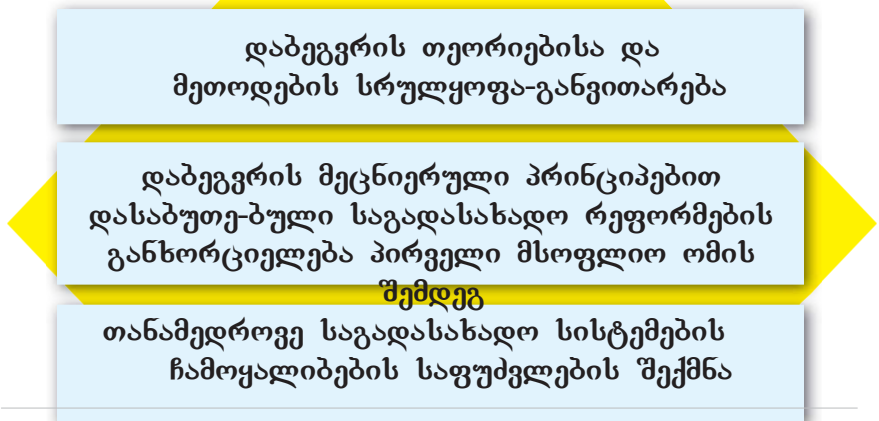
დაბეგვრის განვითარება, საგადასახადო
სისტემებისა და თეორიების წარმოშობა

მესამე
პერიოდ

მეცხრამეტე საუკუნე.

მეოცე საუკუნის პირველი ნახევარი
დაბეგვრის სრულყოფა

მეორე მსოფლიო
ომის შემდგომი პერიოდი დღემდე

გლობალური საგადასახადო რეფორმები

ფართომასშტაბიანი
საგადასახადო რეფორმების
განხორციელება

საგადასახადო სისტემების
ჰარმონიზაცია

ფისკალური პოლიტიკის
უნიფიკაცია

გადასახადები
ძველ საქართველოში

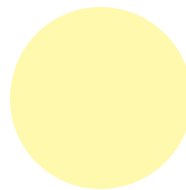
ისტორიული წყაროები –
„სამარფოის წიგნი“; „დასტურ-ლამალი“

გადასახადები (აღრეული
ფეოდალიზმის პერიოდი) – ნატურალური
ფორმა (მარცვლეული,
ცხოველები, ფრინველები, შრომითი
ბეგარა)

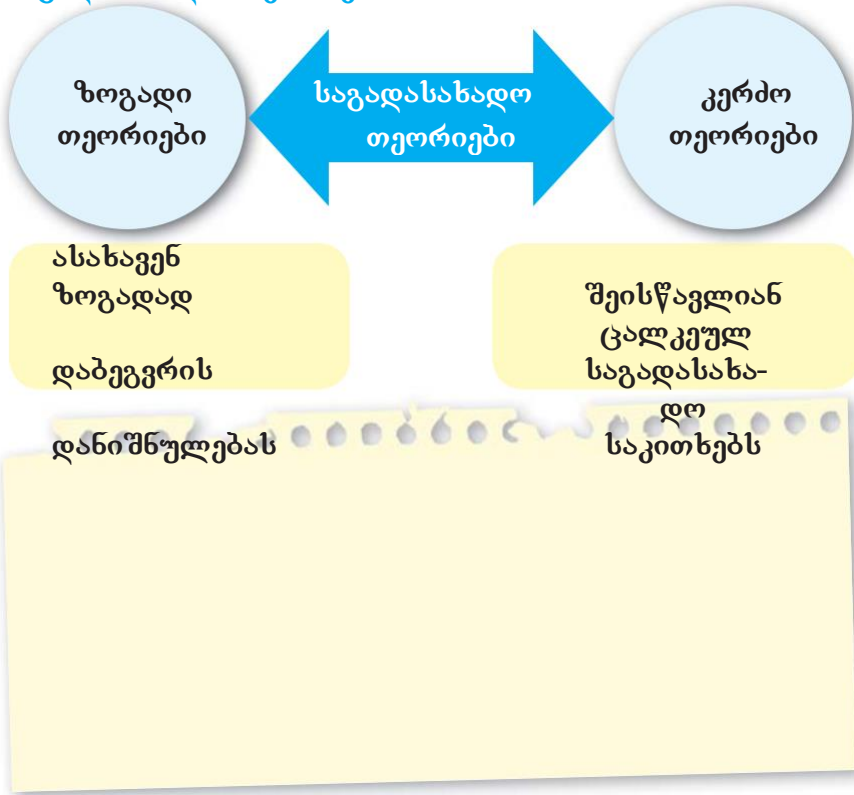
გადასახადები (გვიანი
ფეოდალიზმის პერიოდი) – რენტა
(შრომამიგებითი,
პროდუქტებით, ფულადი)

1.3. საგანდასახადო

თეორიები

საგადასახადო თეორიები

ზოგადი საგადასახადო თეორიები

ატომისტური თეორია

დაზღვევის თეორია

კლასიკური თეორია

კეინსიანური თეორია

მონეტარისტული თეორია

მიწოდების ეკონომიკის თეორია

1. გადასახადები და დაბეგვრა

შარლ ლუი
მონტესკიე
(1689-1755)

ფრანსუა მარი არჟუ
„ვოლტერი“
(1694-1778)

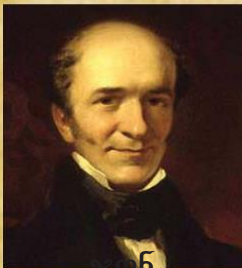
ონორე
გაბრიელ
მირაბო
(1749-1791)

ატომისტური თეორია

(შ. მონტესკიე, ვოლტერი, ო. მირაბო)

გადასახადი წარმოადგენს სახელმწიფოსა და მოქალაქეს შორის გარიგებას, გადასახადების სანაცვლოდ სახელმწიფო უზრუნველყოფს მოქალაქის პირად და ქონებრივ უსაფრთხოებას. ეს გარიგება იძულებითი და ხშირად უსამართლოა.

1. გადასახადები და დაბეგვრა

ჯეიმს
რამსეი
მაკ-
კულთხი
(1789-1864)

ლუი ადოლფ
ტიერი
(1797-1877)

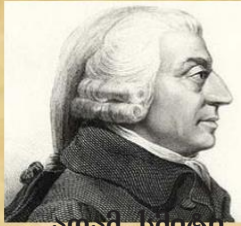

ემილ
ჯეიმს
მილარდენი
(1806-1884)

დაზღვევის თეორია

(*ჯ. მაკ-კულოხი, ა. ტიერი, ე. დე ჟირარდენი*)

გადასახადი წარმოადგენს სადაზღვევო შენატანს, რომელსაც უხდის მოქალაქე სახელმწიფოს თავისი შემოსავლებისა და ქონების პროპორციულად და ამით აზღვევს თავის პირად და ქონებრივ უსაფრთხოებას სხვადასხვა რისკებისაგან.

ადამ სმიტი
(1723-1790)

დევიდ რიკარდო
(1772-1823)

კლასიკური თეორია

(საგადასახადო ნეიტრალიტეტის თეორია)

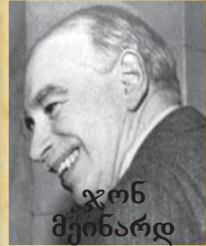
(*ა. სმიტი, დ. რიკარდო*)

გადასახადები წარმოადგენს სახელმწიფო შემოსავლების ერთ-ერთ სახეს, რომლითაც უნდა დაიფაროს სახელმწიფოს ხარჯები საბაზრო ეკონომიკის განვითარებისა და სა-კუთრების დაცვის სფეროში.

1. გადასახადები და დაბეგვრა

კეინსიანური თეორია (ჯ. კეინსი)

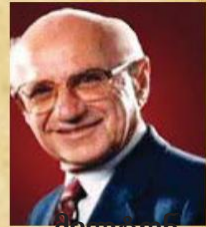
გადასახადები წარმოადგენს ეკონომიკის რეგულირების მთავარ ბერკეტს. გადასახადების ზრდა ამცირებს, ხოლო გადასახადების შემცირება ასტიმულირებს მოთხოვნას. დიდი დანახოვები აფერხებენ ეკონომიკის განვითარებას, ამიტომ აუცილებელია მათი ამოღება გადასახადების მეშვეობით.

ჯონ მკინარდ კეინსი (1883-1946)

მონეტარისტული თეორია (მ. ფრიდმანი)

ეკონომიკის რეგულირება შესაძლებელია ფულის მიმოქცევის მეშვეობით. გადასახადების მეშვეობით ხორციელდება მიმოქცევიდან ზედმეტი ფულის (ეკონომიკის განვითარების შემაფერხებელი ფაქტორი) ამოღება.

მილტონი ფრიდმანი (1912-2006)

1. გადასახადები და დაბეგვრა

არტურ ლაფერი

მიწოდების ეკონომიკის თეორია
(*მ. ბერნსი, გ. სტაინი, ა. ლაფერი*)
გადასახადები ეკონომიკის განვითარებისა და
რეგულაციების უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია.
მაღალი გადასახადები უარყოფითად
მოქმედებს სამეწარმეო და საინვესტიციო
აქტივობაზე. საგადასახადო ტვირთის
შემცირებას მივყავართ ეკონომიკურ
აღმავლობასთან.

კერძო საგადასახადო თეორიები

პირდაპირი და არაპირდაპირი დაბეგვრის შეთანაწყობის თეორია

ერთი გადასახადის თეორია

პროპორციული დაბეგვრის თეორია

პროგრესული დაბეგვრის თეორია

პირდაპირი და არაპირდაპირი დაბეგვრის შეთანაწყობის თეორია

პირდაპირი დაბეგვრა უფრო სამართლიანია და გამოიყენება საგადასახადო წნეხის გათანაბრებისათვის. არაპირდაპირი დაბეგვრა შემოსავლების მიღების უფრო ეფექტური საშუალებაა. მეცხრამეტე საუკუნის ბოლოს ჩამოყალიბდა იდეა იმის თაობაზე, რომ სრულყოფილი საგადასახადო სისტემის შესაქმნელად აუცილებელია დაბეგვრის ამ ორი ფორმის შეთანაწყობა პირდაპირი დაბეგვრის უპირატესობით.

ერთი გადასახადის თეორია

გადასახადები უნდა გადახდილი იქნას ერთი წყაროდან (მაგ. შემოსავალი, მიწა, კაპიტალი, ხარჯი). ასეთი დაბეგვრა მიზან-შეწონილი და ძალზე

მარტივია, თუმცა ნაკლებად განხორციელებადი და
არარეალისტური.

33

1. გადასახადები და დაბეგვრა

პროპორციული დაბეგვრის თეორია

საგადასახადო განაკვეთები უნდა განისაზღვროს ერთნაირი ოდენობით (პროცენტი) გადამხდელის შემოსავლების სიდიდის მიუხედავად. ამ თეორიას მხარს უჭერს მოსახლეობის შემდეგბული ფენები და მიიჩნევენ მას სამართლიანად და თანაბარი დაბეგვრის პრინციპის შესაბამისად.

პროგრესული დაბეგვრის თეორია

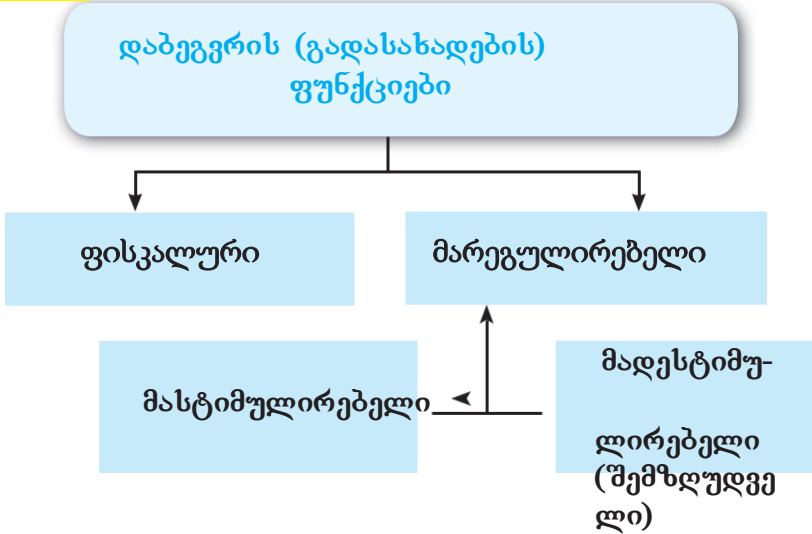
საგადასახადო განაკვეთები და ტვირთი იზრდება გადამხდელის შემოსავლების ზრდის პარალელურად. მდიდარი გადამხდელი უნდა დაიბეგროს როგორც აბსოლუტურად ისე შეფარდებით უფრო მეტად ვიდრე ღარიბი გადამხდელი.

საგადასახადო ტვირთის გადააკისრების თეორია

გაცვლისა და განაწილების პროცესში პირს (გამყიდველი, მყიდველი), რომელსაც კანონით ეკისრება გადასახადის გადახდა, ხშირ შემთხვევაში საშუალება აქვს გადააკისროს ეს საგადასახადო ტვირთი სხვა პირს (მყიდველი, გამყიდველი).

დაბეგვრის
ფუნქციები

1. გადასახადები და დაბეგვრა

დაბეგვრის (გადასახადების) ფისკალური ფუნქცია

დაბეგვრის (გადასახადების) ძირითადი ფუნქციაა, რომელიც გულისხმობს სახელმწიფოს ფუნქციების შესასრულებლად აუცილებელი ფინანსური რესურსების ფორმირებას და მათ აკუმულირებას ბიუჯეტსა და ფულადი სახსრების სხვა ცენტრალიზებულ ფონდებში.

დაბეგვრის (გადასახადების) მარეგულირებელი ფუნქცია

გულისხმობს დაბეგვრის (გადასახადების) გავლენას ეკონომიკის განვითარების ტემპების დაჩქარებაზე ან შენელებაზე, ეკონომიკის სტრუქტურულ ცვლილებებზე, სამეწარმეო საქმიანობის

განვითარებაზე და საინვესტიციო აქტიურობაზე,
მონხარების სტიმულირებაზე ან შეზღუდვაზე და ა.შ.

36

**დაბეგვრის (გადასახადების)
მასტიმულირებელი ფუნქცია**

დაბეგვრის (გადასახადების) მარეგულირებელი ფუნქციის გამოვლენის ფორმა, მისი ერთერთი ქვეფუნქცია, რომელიც გულისხმობს სხვადასხვა საგადასახადო შე-დავათების მეშვეობით ეკონომიკის ამა თუ იმ სფეროს, დარგის (მცხ რე ბიზნესი, ტურიზმი, საინვესტიციო საქმიანობა, დასაქმება და სხვა) ხელშეწყობას, სტიმულირებას.

**დაბეგვრის მადესტიმულირებელი
ფუნქცია**

დაბეგვრის (გადასახადების) მარეგულირებელი ფუნქციის გამოვლენის ფორმა, მი სი ერთერთი ქვეფუნქცია, რომელიც გულისხმობს საგადასახადო პოლიტიკის მეც-რი მოდელის (მაღალი საგადასახადო განაკვეთები, შეღავათების გამოუყენებლობა, შეზღუდვები) გამოყენებით ეკონომიკის ამა თუ იმ სფეროს, დარგის განვითარების (იმპორტი, ეკოლოგიურად მავნე წარმოება, სათამაშო ბიზნესი), ზოგიერთი საქონლის მოხმარების (თამ ბაქოს ნაწარმი, ალკოჰოლური სასმელები) შეზღუდვას.

საკონტროლო კითხვები;

1. დაახასიათეთ გადასახადი როგორც ეკონომიკური და როგორც ფინანსური კატეგორია.

2. განმარტეთ ტერმინები „გადასახადი“, „მოსაკრებელი“, „დაბეგვრა“.

3. ახსენით სახელმწიფოს ეკონომიკაში ჩარევის აუცილებლობა.

4. დაახასიათეთ დაბეგვრის განვითარების ძირითადი ეტაპები.

5. რა განსხვავებაა დაბეგვრის ზოგად და კერძო თეორიებს შორის?

6. დაახასიათეთ დაბეგვრის კლასიკური თეორია.

7. დაახასიათეთ დაბეგვრის კეინსიანური თეორია.

8. დაახასიათეთ დაბეგვრის მონეტარისტული თეორია.

9. დაახასიათეთ მიწოდების ეკონომიკის თეორია დაბეგვრაში.

10. დაახასიათეთ დაბეგვრის კერძო თეორიები.

11. დაახასიათეთ დაბეგვრის ფუნქციები.

გადასახადების
ელემენტები
და
კლასიფიკაცია

თავი 2. გადასახადების ელემენტები და კლასიფიკაცია

გადასახადების
დაბეგვრის ელემენტები

**გადასახადის (დაბეგვრის)
ძირითადი ელემენტები**

- გადასახადის სუბიექტი
- გადასახადის ობიექტი
- გადასახადის საგანი
- გადასახადის მასშტაბი
- დაბეგვრის ერთეული
- საგადასახადო ბაზა
- საგადასახადო განაკვეთი

**გადასახადის (დაბეგვრის)
დამატებითი ელემენტები**

- გადასახადის წყარო
- საგადასახადო სარგო
- საგადასახადო შეღავათი
- საგადასახადო პერიოდი
- გადასახადის გამოანგარიშების წესი
- გადასახადის გადახდის წესი და ვადები
- გადასახადის მიმღები

გადასახადის (დაბეგვრის) სუბიექტი

პირი, რომელსაც კანონმდებლობით ეკისრება გადასახადის გადახდის ვალდებულება – გადასახადის გადამხდელი:

ფიზიკური პირი

იურიდიული პირი

სხვა გადამხდელები

გადასახადის (დაბეგვრის) ობიექტი

იურიდიული ფაქტი, რომელიც განაპირობებს სუბიექტის მიერ გადასახადის გადახდის ვალდებულებას:

შემოსავლის (მოგების) მიღება

ქონების ფლობა

საქონლის მიწოდება, სამუშაოს შესრულება, მომსახურების

საქონლის შემოტანა (გატანა) ჩვეულების იკონომიკურ ტერიტორიის

სხვა

გადასახადის (დაბეგვრის) საგანი

რეალური ნივთი ან არამატერიალური
სიკეთე, რომელთან სუბიექტის
ურთიერთობაშიც წარმოიშობა
საგადასახადო ვალდებულება

დაბეგვრის ობიექტი

დაბეგვრის საგანი

საკუთრების უფლება

უძრავი ქონება,
მიწა, სხვა ქონება

მიწოდება,
იმპორტი

საქონელი

შემოსავლის
მიღება

ფული, სარგებელი

გადასახადის (დაბეგვრის) მასშტაბი

დაბეგვრის საგნის ზომითი მახასიათებელი
(ფიზიკური პარამეტრი)

დაბეგვრის საგანი

დაბეგვრის მასშტაბი

ავტომანქანა

სიმძლავრე, წონა,
ტვირთამწეობა

შემოსავალი, საქონელი

ფულის ერთეული
(ლარი, §)

ალკოჰოლური
სასმელი

სპირტიანობა
გრადუსებში

მიწა

ფართობი

გადასახადის (დაბეგერის) ერთეული

დაბეგერის მასშტაბის პირობითი ერთეული, რომელიც გამოიყენება საგადასახადო ბაზის რაოდენობრივი შეფასებისათვის

მიწის ფართობისათვის

დამატებული ღირებულებისათვის

ნავთობპროდუქტებისათვის

ჰექტარი ან კვადრატული მეტრი

ლარი, აშშ დოლარი

ტონა, ბარელი, გალონი, ლიტრი

გადასახადის (დაბეგერის) ბაზა

დაბეგერის საგნის რაოდენობრივი გამოხატულება და გადასახადის ოდენობის გამოანგარიშების საფუძველი მის მიმართ გადასახადის განაკვეთის მიყენების გზით

დასაბეგრი შემოსავალი

დასაბეგრი მოგება

|

მიწოდებული საქონლის,
გაწეული მომსახურების
ღირებულება

|

დასაბეგრი ქონების
ღირებულება (ან რა-
ოდენობის სხვაგვარი
გამონატულება)

საგადასახადო განაკვეთი

გადასახადის ოდენობა
დაბეგვრის ერთეულზე

განაკვეთი გამოისახება პროცენტებში
(პროცენტული განაკვეთი) ან
ფიქსირებული თანხის (მყარი, მტკიცე
განაკვეთი) სახით

გადასახადის წყარო

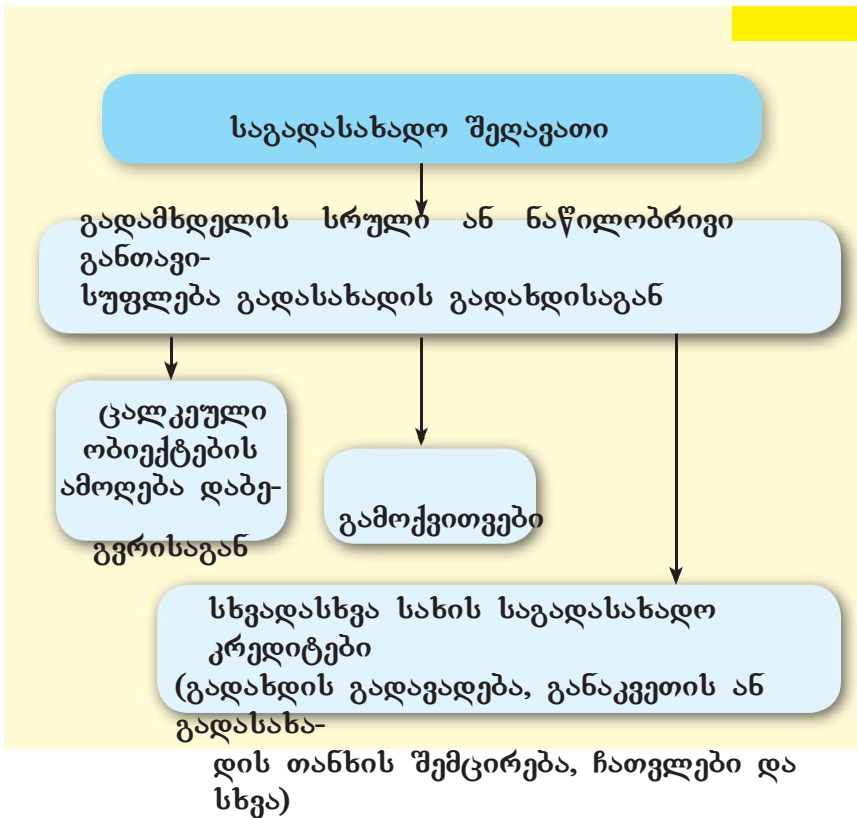
ფინანსური რესურსი, რომლიდანაც
გადაიხდება გადასახადი

შემოსავალი (ხელფასი, მოგება, სხვა შემოსავლები)	კაპიტალი (დაგროვილი ქონება)	სესხი
---	-----------------------------------	-------

საგადასახადო სარგო

დაბეგვრის ერთი ობიექტიდან ბიუჯეტში შესა-
ტანი ერთი გადასახადის ჯამური თანხა.

2. გადასახადების ელემენტები და კლასიფიკაცია

საგადასახადო პერიოდი პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც ხდება საგადასახადო ბაზის ფორმირება და საგადასახადო ვალდებულების სრულად განსაზღვრა.

2. გადასახადების ელემენტები და კლასიფიკაცია

გადასახადის გამოანგარიშების წესი

გადასახადის გამოანგარიშებისათვის გამოიყენება:

არაკუმულატიური წესი – საგადასახადო ბაზა იბეგრება და გადასახადი გამოიანგარიშება ნაწილ-ნაწილ შემოსავლების მიღების შესაბამისად;

კუმულატიური წესი (დაბეგვრა ნაზარდი ჯამით) – საგადასახადო ბაზა იბეგრება და გადასახადი გამოიანგარიშება ნაზარდი ჯამით პერიოდის დასაწყისიდან.

გადასახადის გადახდის წესი და ვადები

გადასახადის გადახდისთვის გამოიყენება:

– დეკლარაციული წესი (გადასახადის გადახდა შემოსა-ვალს) – მიღების შემდეგ დეკლარაციის წარდგენის საფუძველზე;

ადმინისტრაციული წესი (გადასახადის გადახდა შემოსავლის მიღებამდე) – საგადასახადო აგენტის მიერ შემოსავლის მიღების წყაროსთან მისი დაკავების გზით;

კადასტრული წესი (გადასახადის გადახდა დაბეგვრის სა-გნის (ძირითადად ქონების) საკადასტრო აღრიცხვის (რე-ესტრის) მონაცემების საფუძველზე).

გადასახადის გადახდის კონკრეტული ვადები განისაზღვრება კანონით.

გადასახადის მიმღები

▼ გადასახადის მომღები შეიძლება იყოს:

სხვა

სახელმწიფო
ბიუჯეტი

ადგილობრივი
ბიუჯეტი

ცენტრალიზებული
არასაბიუჯეტო
ფონდები

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის თანახმად საგადასახადო პერიოდი არის დროის მონაკვეთი, რომლითაც განისაზღვრება პირის საგადასახადო ვალდებულება კონკრეტული გადასახადის მიხედვით. თუ საწარმო/ორგანიზაცია დაფუძნდა (სახელმწიფო რეგისტრაცია გაიარა) კალენდარული წლის დაწყების შემდეგ ამ წლის 1 დეკემბრამდე, მისთვის პირველი საგადასახადო პერიოდია დროის მონაკვეთი მისი დაფუძნების (რეგისტრაციის) დღიდან ამ/წლის ბოლომდე. თუ საწარმო/ორგანიზაცია დაფუძნდა 1 დეკემბრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით, მისთვის პირველი საგადასახადო პერიოდია დროის მონაკვეთი დაფუძნების დღიდან მომდევნო წლის ბოლომდე, თუ ამ მუხლით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

საგადასახადო შეღავათი

აკრძალულია ინდივიდუალური ხასიათის საგადასახადო შეღავათის დაწესება და ცალკეული პირის გათავისუფლება გადასახადისაგან.

გადასახადის დარიცხვა გულისხმობს საგადასახადო ორგანოს მიერ კონკრეტული საგადასახადო პერიოდისათვის გადასახადის თანხის აღრიცხვასა და ასახვას გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე, რომლის წარმოების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

გადასახადის დარიცხვის საფუძველია:

- ა) საგადასახადო დეკლარაცია/საბაჟო დეკლარაცია;
- ბ) ინფორმაცია შესაბამისად გადახდილი თანხების შესახებ;
- გ) საგადასახადო შემოწმების აქტი;

გადასახადის გადახდის ვადა

გადასახადის, აგრეთვე გადასახადის მიმდინარე

გადასახდლების გადახდის ვადა დგინდება თითოეული გადასახადის მიხედვით.

თუ საგადასახადო კოდექსით განსაზღვრული არ არის გადასახადის გადახდის ვადა, მისი გადახდა ხორციელდება დეკლარაციის წარდგენისათვის დადგენილ ვადაში, ხოლო სხვა შემთხვევაში – საგადასახადო მოთხოვნის მიღებიდან 30 დღის ვადაში.

საბაჟო დეკლარაციის საფუძველზე იმპორტის გადასახდელი გადაიხდება საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად იმპორტის გადასახადის გადახდისათვის დადგენილ ვადაში.

მუხლი 63. ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნება

1. თუ გადასახადის გადამხდელის მიერ გადახდილი გადასახადების ან/და სანქციების (მათ შორის, საბაჟო სანქციის) თანხა აღემატება დარიცხული გადასახადების ან/და სანქციების (მათ შორის, საბაჟო სანქციის) თანხას, საგადასახადო ორგანო გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის საფუძველზე, ამ მოთხოვნის წარდგენიდან არაუგვიანეს 1 თვისა უბრუნებს გადასახადის გადამხდელს ზედმეტად გადახდილ თანხას. (28.06.2019. №4906 ამოქმედდეს 2019 წლის 1 სექტემბრიდან)

2. თუ გადასახადის გადამხდელის მიერ გადახდილი გადასახადების ან/და სანქციების (მათ შორის, საბაჟო სანქციის) თანხა აღემატება აღიარებული საგადასახადო დავალიანების თანხას, საგადასახადო ორგანო ზედმეტად გადახდილ თანხას შემდგომ დარიცხული და აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დასაფარავად მიმართავს. (28.06.2019. №4906 ამოქმედდეს 2019 წლის 1 სექტემბრიდან)

დამატებული ღირებულების გადასახადის ჩათვლა ან დაბრუნება ხორციელდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ განცხადება საგადასახადო ორგანოს წარედგინება დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების თვის მომდევნო 3 თვის ვადაში.

ზედმეტად გადახდილი თანხა, რომელიც წარმოიშვა საგადასახადო ორგანოს საინკასო დავალებით გადასახადის გადამხდელის საბანკო ანგარიშიდან გადასახადის ან/და საგადასახადო სანქციის (მათ შორის, საბაჟო სანქციის) თანხის არასწორად ჩამოწერის, მათ შორის, ორი ან რამდენიმე საბანკო დაწესებულების მიერ საგადასახადო ორგანოს საინკასო დავალების ერთდროულად შესრულების შედეგად, გადასახადის გადამხდელს უბრუნდება საგადასახადო ორგანოსათვის განცხადების წარდგენიდან არაუგვიანეს 15 დღისა. (28.06.2019. №4906 ამოქმედდეს 2019 წლის 1 სექტემბრიდან)

გადასახადის გადამხდელისთვის მის მიერ ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების წესს ადგენს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი. (01.05.2015. №3581 ამოქმედდეს 2015 წლის 1 დეკემბრიდან)

ცალკეულ შემთხვევაში, იმ გადასახადის გადამხდელის მიმართ, რომელიც ახორციელებს ელექტრონულ დეკლარირებას, შესაძლებელია განხორციელდეს ზედმეტად გადახდილი გადასახადის თანხის ავტომატური დაბრუნება. ზედმეტად გადახდილი გადასახადის თანხის ავტომატური დაბრუნების წესსა და პირობებს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

ცალკეულ შემთხვევებში, შემოსავლების სამსახურის უფროსის გადაწყვეტილებით, შესაძლებელია გადასახადის გადამხდელს გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის წარდგენის გარეშე დაუბრუნდეს გადასახადის ან/და სანქციის (მათ

შორის, საბაჟო სანქციის) ზედმეტად გადახდილი თანხა. ზედმეტად გადახდილი გადასახადის ან/და სანქციის (მათ შორის, საბაჟო სანქციის) თანხის გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის წარდგენის გარეშე დაბრუნების შემთხვევებს, წესსა და პირობებს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი. (28.06.2019. №4906 ამოქმედდეს 2019 წლის 1 სექტემბრიდან)

საგადასახადო მოთხოვნა არის საგადასახადო ორგანოს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, რომლის შესრულებაც სავალდებულოა ამ კოდექსით დადგენილი წესით.

საგადასახადო ორგანო ვალდებულია პირს წარუდგინოს საგადასახადო მოთხოვნა, თუ არსებობს მისი წარდგენის ერთ-ერთი შემდეგი საფუძველი:

გადასახადის დარიცხვა, რომლის გაანგარიშება საგადასახადო ორგანოს ვალდებულებაა;

გადასახადის დარიცხვის ან/და სანქციის დაკისრების შესახებ საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილება ან საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმი; მესამე პირზე გადახდევინების მიქცევის შესახებ გადაწყვეტილება;

წარდგენის კონკრეტული საფუძვლით პირს წარედგინება მხოლოდ ერთი საგადასახადო მოთხოვნა.

საგადასახადო მოთხოვნა შესრულებულად ითვლება პირის მიერ საგადასახადო მოთხოვნაში აღნიშნული თანხის გადახდის მომენტიდან.

საგადასახადო მოთხოვნის გამოცემის წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნა არის პირის მიერ საგადასახადო ორგანოსათვის წარდგენილი

მოთხოვნა გადასახადების ან/და სანქციების (მათ შორის, საბაჟო სანქციის) ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების შესახებ, რომლის შესრულებაც სავალდებულოა საგადასახადო ორგანოსათვის ამ კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში და დადგენილი წესით.

გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის წარდგენის საფუძველია გადასახადების ან/და სანქციების (მათ შორის, საბაჟო სანქციის) ზედმეტად გადახდილი თანხა.

გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნა შესრულებულად ითვლება მოთხოვნილი თანხის გადახდის მომენტიდან.

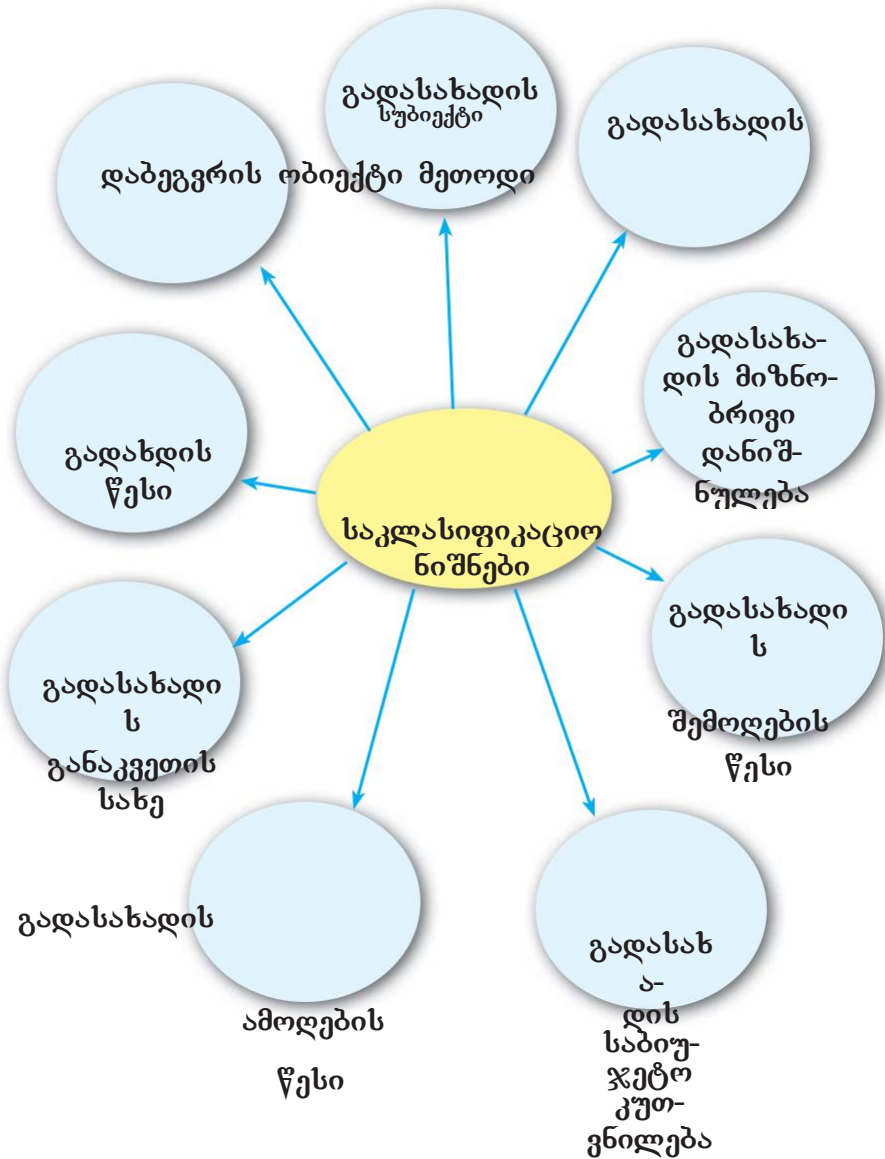
თუ საგადასახადო ორგანო მიიჩნევს, რომ გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნა უსაფუძვლოა, იგი ვალდებულია მოთხოვნის მიღებიდან 20 დღის ვადაში გადასახადის გადამხდელს წარუდგინოს დასაბუთებული შესაგებელი.

პირს უფლება აქვს, საგადასახადო ორგანოს შესაგებელი გაასაჩივროს ამ კოდექსით დადგენილი წესით.

2. გადასახადების ელემენტები და კლასიფიკაცია

გადასახადების
კლასიფიკაცია

გადასახადების კლასიფიკაცია

პოლიტიკა
და
საგადასახადო
სისტემის მართვა

3.1.ს ა გ ა დ ა ს ა ხ ა დ ო

პ ო ლ ი ტ ი კ ა

საგადასახადო პოლიტიკა -

დაბეგვრასთან(გადასახადების დარიცხვასა და ამოღებასთან) დაკავშირებით სახელმწიფოს მიერ გატარებული ღონისძიებების ერთობლიობა.

საგადასახადო პოლიტიკის ამოცანები:

სახელმწიფოს აუცილებელი ფინანსური რესურსებით უზრუნველყოფა და ქვეყანაში ეკონომიკური ურთიერთობების რეგულირება.

მაქსიმალური
გადასახადები
(ამოვიღოთ ყველაფერი
რაც შეიძლება)

გონივრული
გადასახადები

საგადასახადო პოლიტიკის ტიპები

ეგატიზმი
(სახელმწიფოს
ინტერესების

პრიორიტეტი; სუბიექტის
ვალდებულებების
პრიორიტეტი

ტი მისი უფლებების
მიმართ;

სახელმწიფოს
საგადასახადო
თვითნებობა)

მაღალი გადასახადები
მნიშვნელოვანი
სოციალ-

ური დაცვის პირობებში

საგადასახადო პოლიტიკის
განხორციელების მეთოდები

გადამხდელის საგა-
დასახადო ტვირთის
ცვლილება

ცალკეული გა-
დასახადების ან მთლი-
ანად დაბეგვრის
გავრცელების სფეროს

დაბეგვრის მეთოდებისა
და წესების ცვლილება

საგადასახადო
შეღავათებისა და
პრეფერენციების

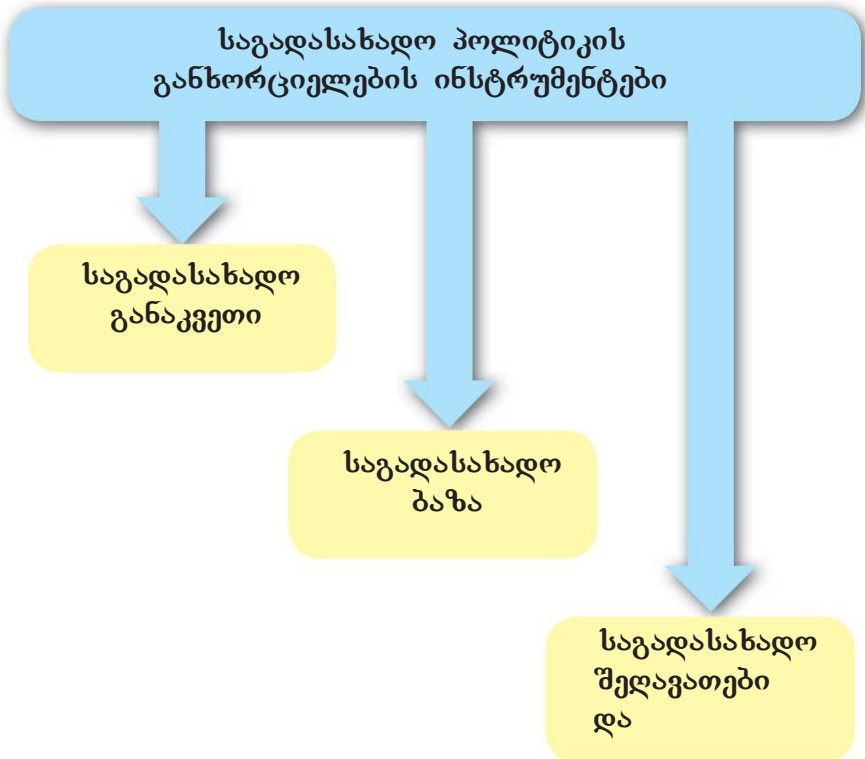
საგადასახადო განაკვეთების
დიფერენცირებული სისტემის შემოღება

საგადასახადო პოლიტიკის განხორციელების
მექანიზმები:

საგადასახადო კანონმდებლობა (საკანონმდებლო და
კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები);

საგადასახადო აპარატი;

სახელმწიფოს დონისძიებები.

პრეფერენციები

3.2.დაბეგვრის პრინციპები

დაბეგვრის პრინციპები

ეკონომიკური

იურიდიული

ორგანიზაციული

დაბეგვრის ეკონომიკური პრინციპები

სამართლიანობა

განსაზღვრულობა და
მოხერხებულობა

ფექტიანობა

დაბალანსებულობა

სამართლიანობა სარგებლიანობის პრინციპით

ისეთი გადასახადებია სამართლიანი, რომლებიც ემყარება გადამხდელის მიერ სახელმწიფოს მხრიდან მიღებულ სარგებლის ოდენობას (გადამხდელები, რომლებიც უფრო მეტ სარგებელს იღებენ სახელმწიფოს მომსახურებისაგან, უნდა იხდიდნენ უფრო მეტ გადასახადს)

სამართლიანობა გადახდისუნარიანობის პრინციპით

ისეთი გადასახადებია სამართლიანი, რომლებიც ემყარება გადამხდელის უნარს გაუძღონ გადასახადის სიმძიმეს (გადამხდელები, რომლებსაც მეტი შესაძლებლობები აქვთ, უნდა იხდიდნენ უფრო მეტ გადასახადს)

სამართლიანობა გადახდისუნარიანობის პრინციპით

ვერტიკალური
სამართლიანობა

ჰორიზონტალური
სამართლიანობა

ვერტიკალური სამართლიანობა

ვერტიკალური სამართლიანობის მისედევით, მეტი გადახდის შესაძლებლობის მქონე გადამხდელები (მდიდრები) უნდა იხდიდნენ უფრო მეტ გადასახადებს ვიდრე ღარიბები

მექანიზმი – დაბეგვრის პროპორციული, პროგრესული, რეგრესული მეთოდები

ჰორიზონტალური სამართლიანობა

ჰორიზონტალური სამართლიანობის მიხედვით გადამხდელები, რომლებსაც მსგავსი გადახდისუნარიანობა ახასიათებთ, უნდა იხდიდნენ ერთნაირ გადასახადებს

მექანიზმი – დაბეგვრისას გადამხდელის არა მარტო შემოსავლების ოდენობის, არამედ აგრეთვე მისი განსაკუთრებული გარემოებების (აუცილებელი გადაუდებელი ხარჯების) გათვალისწინება

დაბეგვრის განსაზღვრულობისა და
მოხერხებულობის პრინციპი

გადასახადის ოდენობა, გადახდის წესი
(მეთოდი) და ვადა გადამხდელისათვის
ზუსტად და დროულად უნდა იყოს
ცნობილი

გადასახადის გადახდა უნდა მოხდეს იმ დროსა
და იმ მეთოდით, რომელიც მაქსიმალურად
მოხერხებულია გადამხდელისათვის

დაბეგვრის ეფექტიანობის
პრინციპი

გადასახადების ამოღების ხარჯები უფრო მცირე
უნდა იყოს ვიდრე ამ გადასახადებიდან
მიღებული შემოსავლები

**დაბეგერის დაბალანსებულობის
(გადასახადის გადამხდელისა და სახელმწიფოს
ინტერესების ეკონომიკური დაბალანსებულობის)
პრინციპი**

**დაბეგერამ უნდა უზრუნველყოს საბიუჯეტო
შემოსავლების სათანადო დონე გადასახადის
გადამხდელის ეკონომიკური აქტივობის მნიშ-
ვნელოვანი შემცირების გარეშე**

დაბეგერის იურიდიული პრინციპები

გადასახადის დაწესება კანონით

აკრძალულია არასაგადასახადო კანონმდებლობით ისეთი საკითხების რეგულირება, რომლებიც დაკავშირებულია გადასახადებით დაბეგვრასთან

დაბეგვრის ორგანიზაციული პრინციპები:

საგადასახადო სისტემის ერთიანობა;

საგადასახადო სისტემის ელასტიურობა;

საგადასახადო სისტემის სტაბილურობა;

გადასახადების სიმრავლე

საგადასახადო სისტემის ერთიანობა

საგადასახადო სისტემის ერთიანობა – გულისხმობს სახელმწიფოს მთელ ტერიტორიაზე ერთიანი საგადასახადო პოლიტიკის განხორციელებას ერთიანი კანონმდებლობის ბაზაზე ერთიანი საგადასახადო ორგანოების მეშვეობით

- გადასახადებისა და მოსაკრებლების დაწესება ხორციელდება მხოლოდ კანონით.
- დაუშვებელია კანონით გაუთვალისწინებელი გადასახადის გადახდის ვალდებულების ვინმესთვის დაკისრება

ელასტიურობის პრინციპი

ელასტიურობის პრინციპი – გულისხმობს რომ საგა-დასახადო სისტემას უნდა ჰქონდეს უნარი სწრაფად, ოპერატიულად მოახდინოს რეაგირება ქვეყნის ეკონომიკურ ცხოვრებაში მიმდინარე პროცესებზე – გაიზარდოს ან შემცირდეს საგადასახადო ტვირთი, ცალკეული გადასახადების განაკვეთები, გადასახადის პირობები

სტაბილურობის პრინციპი

სტაბილურობის პრინციპი – გულისხმობს საგადასახადო სისტემის მოქმედების ხანგრძლივ პერიოდს. საგა-დასახადო ცვლილებები უნდა განხორციელდეს რაც შეიძლება იშვიათად, მხოლოდ გადაუდებელი აუცილებლობის შემთხვევაში. სასურველია საგადასახადო ცვლილებები ამოქმედდეს მხოლოდ ახალი საფინანსო წლის დასაწყისიდან.

გადასახადების სიმრავლის პრინციპი

გადასახადების სიმრავლის პრინციპი – უზრუნველ-ყოფს მოქნილი და სამართლიანი საგადასახადო პო-ლიტიკის განხორციელებას, რაც პრაქტიკულად მი-უღწეველია მცირე რაოდენობის გადასახადების, განსაკუთრებით ერთი გადასახადის პირობებში.

3. საგადასახადო პოლიტიკა და საგადასახადო სისტემის მართვა

33

საგადასახადო
სისტემის
მართვა

სისტემის მართვა

განსაზღვრული შედეგების მისაღწევად სისტემის ობიექტზე სუბიექტის მიერ მიზანმიმართული ზემოქმედება გარკვეული წესებისა და მეთოდების გამოყენებით

სისტემის ობიექტი - სისტემაში არსებული ურთიერთობები

სისტემის სუბიექტი - მართვის განმახ-

ორციელებელი სტრუქტურები

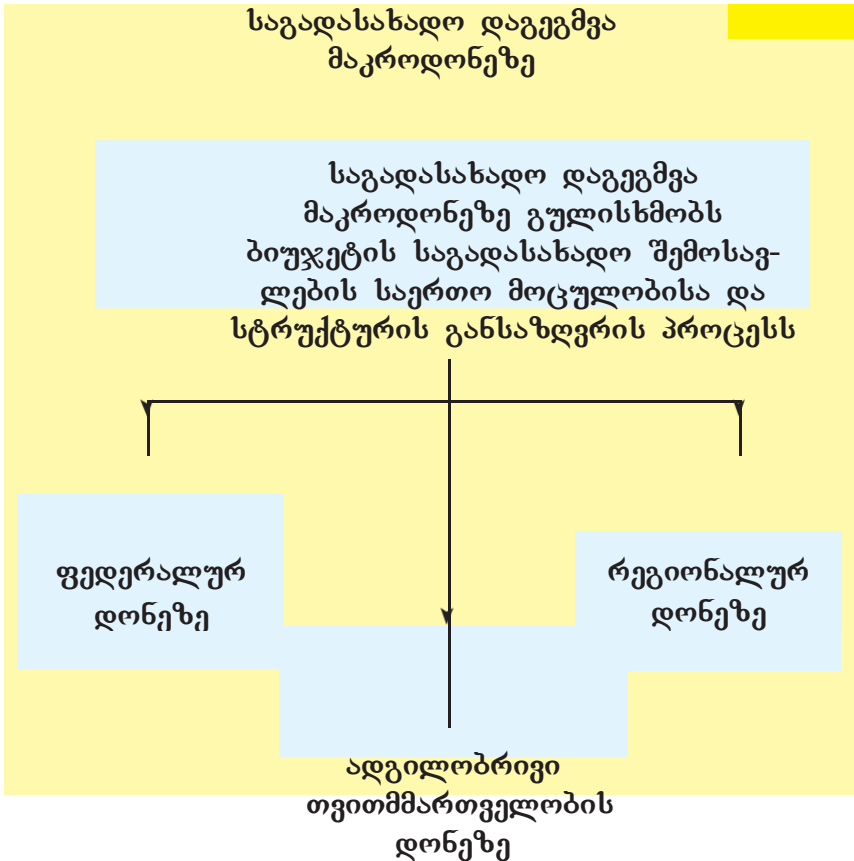
საგადასახადო სისტემის მართვა

საგადასახადო პოლიტიკის განხორციელების მიზნით ქვეყანაში (საწარმოში) საგადასახადო ურთიერთობებზე (ობიექტი) სპეციალური სა-ხელმწიფო აპარატის (სუბიექტი) მიერ მიზან-მიმართული ზემოქმედება კანონმდებლობით განსაზღვრული წესებისა და მეთოდების გამო-ყენებით

საგადასახადო დაგეგმვა

საგადასახადო დაგეგმვა
მაკროდონეზე

საგადასახადო დაგეგმვა
მიკროდონეზე

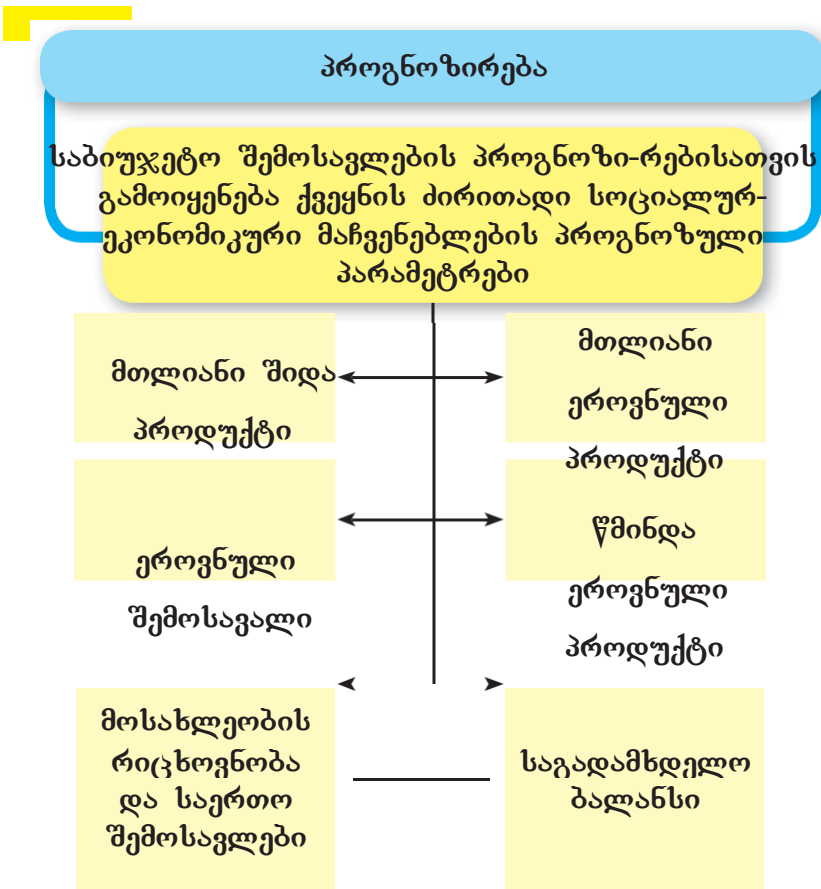
საგადასახადო დაგეგმვის ეტაპები მაკროდონეზე

პროგნოზირება

მიმდინარე

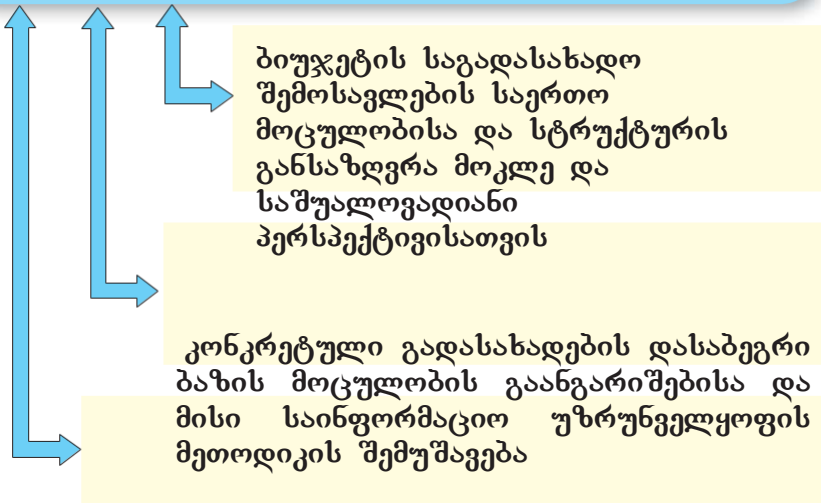
დაგეგმვა

გეგმის შესრულება
და კონტროლი

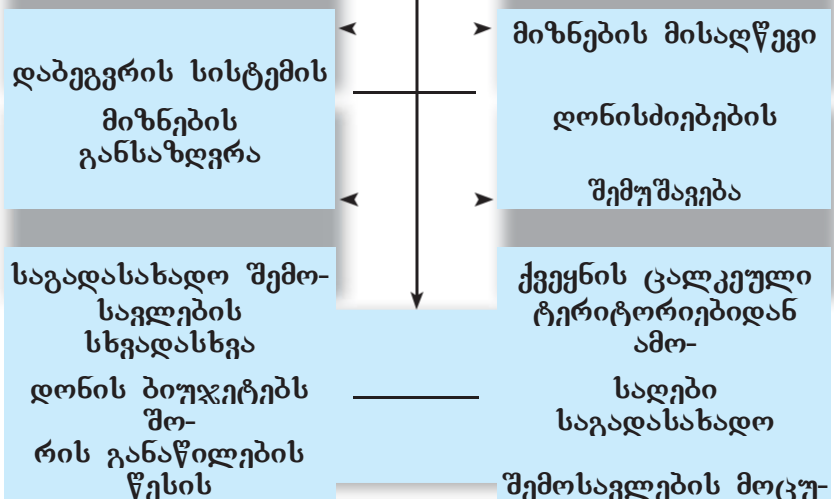

მიმდინარე დაგეგმვის ამოცანები

კონკრეტული გადასახადების დასაბეგრი ბაზის პოტენციური მოცულობის შეფასება და ანალიზი

მიმდინარე დაგეგმვა

მოკლე და საშუალოვადიანი
პერსპექტივისათვის საგადასახადო
შემოსავლების მოცულობის გამოან-
გარიშება ფედერალურ,
რეგიონალურ და ადგილობრივ
დონეზე ერთიან მეთოდურ
საფუძველზე

3. საგადასახადო პოლიტიკა და საგადასახადო სისტემის მართვა

გეგმის შესრულება და კონტროლი

გეგმის შესრულებას ახორციელებს ქვეყნის საფინანსო ორგანოები

საგადასახადო კონტროლი ხორციელდება საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – შემოსავლების სამსახურის მიერ

საგადასახადო დაგეგმვა მიკროდონეზე

საწარმოებისა და ფიზიკური პირების მიერ საგადასახადო დაგეგმვა გულისხმობს მათ მიერ განსახორციელებელი საქმიანობის სახის შესაბამისად კანონმდებლობით გათვალ-ისწინებული დაბეგვრის სავარაუდო ღონის განსაზღვრას

3.4. დაბეგვრის

ოპტიმიზაცია

დაბეგვრის ოპტიმიზაცია

დაბეგვრის ოპტიმიზაცია – რეგორც საგადასახადო დაგეგმვის ნაწილი, წარმოადგენს საწარმოების საგადასახადო გადასახდელების შემცირების მიმართულებით მოქმედი კა ნონმდებლობის ფარგლებში გატარებულ ღონისძიებებს.

დაბეგვრის ოპტიმიზაცია

სტრატეგიული ოპტიმიზაცია – გულისხმობს საგადასახადო კანონმდებლობის ღრმა ცოდნა-ზე დამყარებულ, საწარმოს ხანგრძლივგადაიან სტრატეგიას საგადასახადო ვალდებულებების ლეგალური შემცირების მიმართულებით და წყვეტს საგადასახადო დაგეგმვის პირველი, მეორე და მეოთხე ეტაპებით განსაზღვრულ ამოცანებს

ტაქტიკური ოპტიმიზაცია –
გულისხმობს საგადასახადო დაგეგმვის
მესამე ეტაპით გათვალისწინებული
მიმდინარე ამოცანების გადაწყვეტას

დაბეგვრის ოპტიმისაციის
ძირითადი ინსტრუმენტები

დაბეგვრის ოპტიმისაციის
სქემების კრიტერიუმები

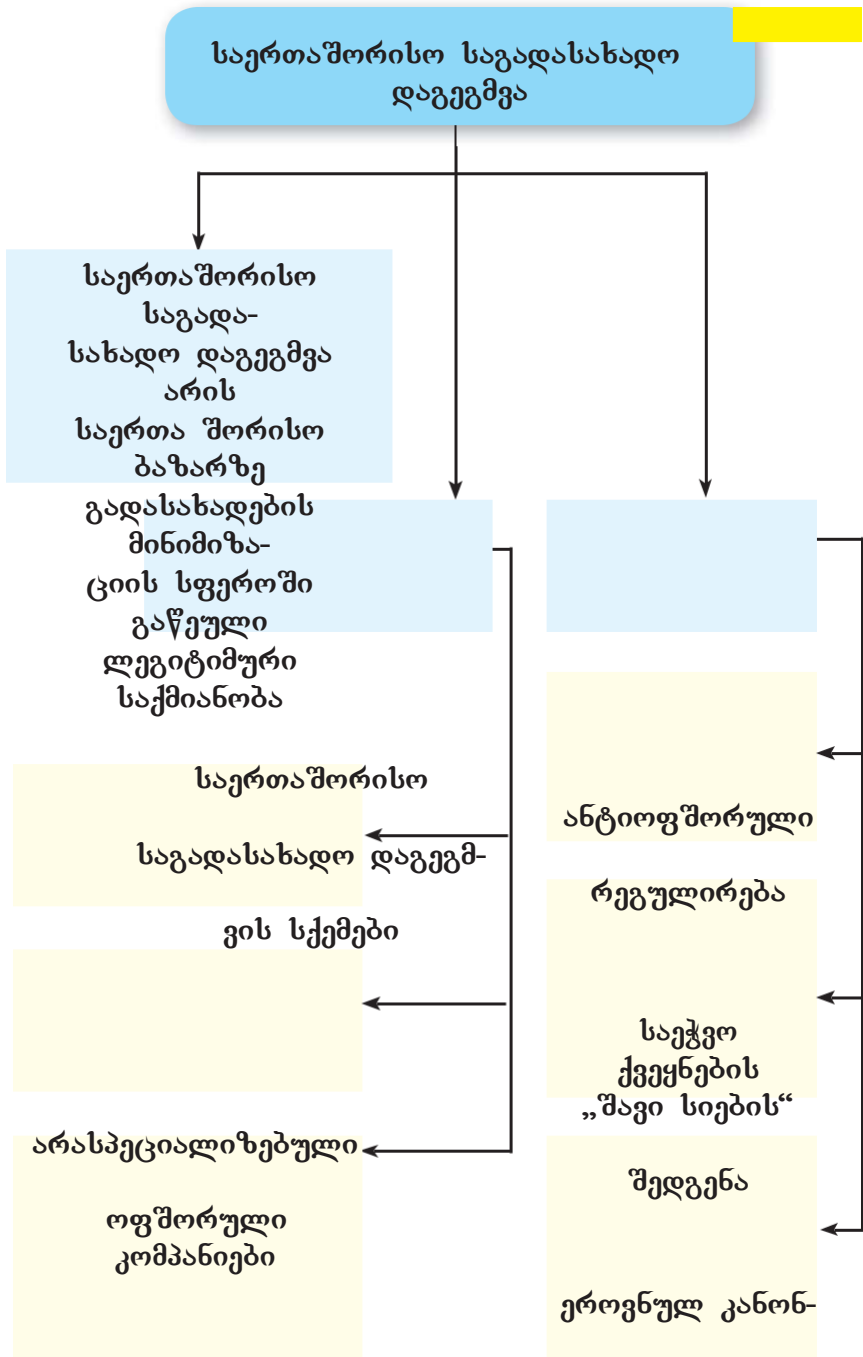
ეფექტიანობა

კანონთან
შესაბამისობა

საიმედოობა

უვნებლობა

3. საგადასახადო პოლიტიკა და საგადასახადო სისტემის მართვა

სპეციალიზებული
ოფშორული
კომპანიები

მდებლობაში
ანტიოფშორული
დებულებების
შეტანა

შერეული სქემები

ოფშორული და

არაოფშორული
კომპანიების
ერთობლი-

ვი მონაწილეობით

ოფშორულ ქვეყ-

ნებზე თანამ-

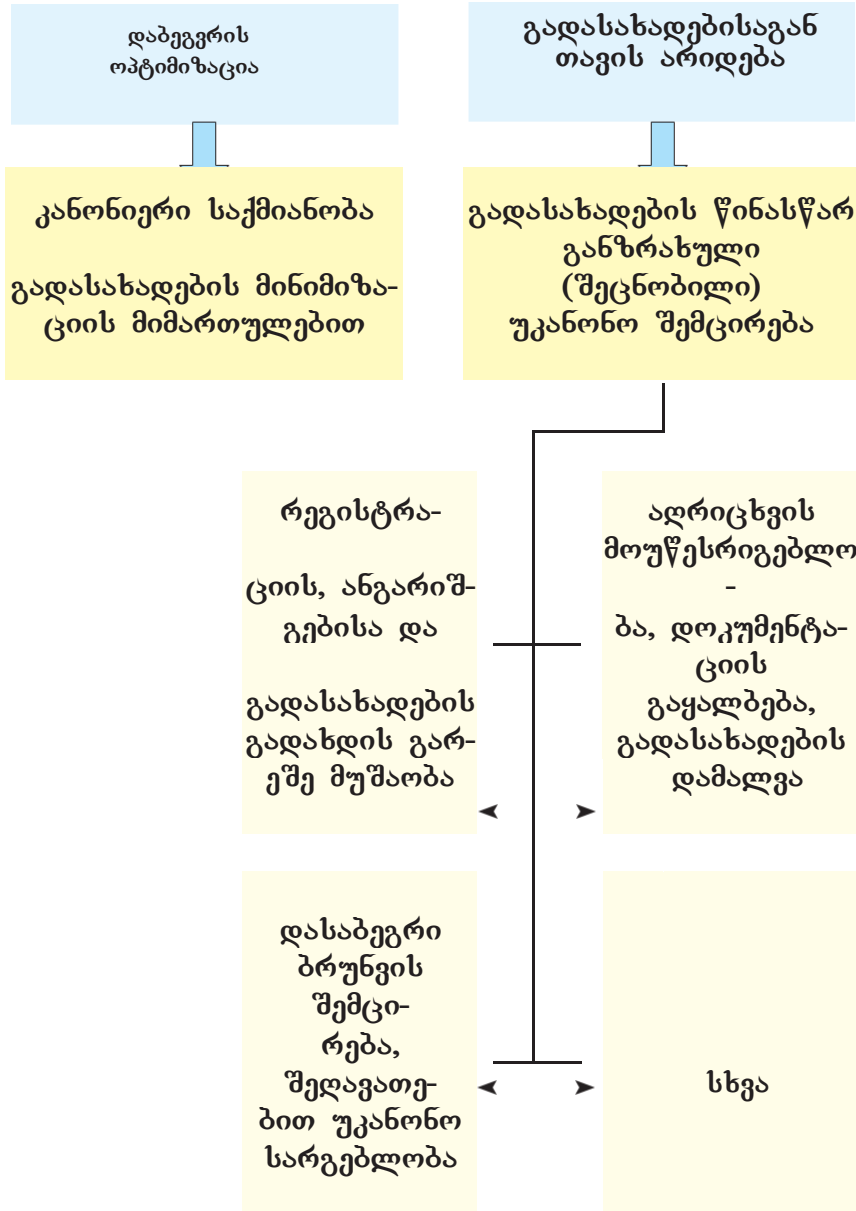
შრომლობის

მიზნით საერთა-

შორისო ზეწოლის

განხორციელება

დაბეგვრის ოპტიმიზაცია და
გადასახადებისაგან თავის
არიდება

**დაბეგერის ოპტიმიზაციისა და
გადასახადებისაგან თავის არიდების
შედეგებითი ანალიზი**

მაჩვენებელი	დაბეგერის ოპტიმიზაცია	გადასახადებისაგან თავის არიდება
მიზანი	გადასახადის გადამხდელის უფლებებისა და ინტერესების დაცვა	გადასახადის გადახდის ვალ- დებულების შე- უსრულებლობის წინასწარგანზრახ წ- ლი სურვილი
დამოკიდებულება დაბეგერის ობიექტთან	წინასწარგანზ- რახული სწრაფ- ვა რომ დაბე- გერის ობიექტი არ წარმოიქმნას	დაბეგერის ობიექ- ტის დამალვა გადა- სახადის არ გადახ- დის მიზნით

**დაბეგერის ოპტიმიზაციისა და
გადასახადებისაგან თავის არიდების
შედარებითი ანალიზი**

<p>დამოკიდებულება დასაბეგარი ბაზის შემცირებისადმი</p>	<p>კანონმდებ- ბლობით გათ- ვალისწინებულ ი გამოქვითვების ა და შეღაცათების სრულად გამოყ- ენება</p>	<p>გამოქვითვებისა და შეღაცათების გამო- ყენება კანონიერი საფუძვლის არ არ- სებობის პირო ბებში</p>
<p>გადასახადის გადახდის წესი და ვადები</p>	<p>კანონმდებლო- ბით გათვა- ლისწინებული გადასახადის გა- დახდის გადაგა- დების უფლებების გამოყენება</p>	<p>წინასწარგანზრახ ულად იქმნება გადა- სახადის გადახდის შთაბეჭდილება და/ ან იქმნება წინააღ- მდეგობა გადასა- ხადის იძულებით გადახდის მიმართ</p>
<p>მოსალოდნელი შედევრები</p>	<p>საგადასახადო ხარჯების შემ- ცირება</p>	<p>სხვადასხვა სა- ხის საგადასახადო სანქციები, სისხ- ლის სამართლის პასუხისმგებლობა</p>

საგადასახადო
ტვირთი

საგადასახადო ტვირთი

საგადასახადო კოეფიციენტი (წინეხი, დაბეგვრის საგადასახადო მთლიანი შიდა პროდუქტთან, გამოსატული პროცენტებში) – ქვეყნის ჯამური შემოსავლების ფარდობა პროდუქტთან, გამოსატული პროცენტებში

საგადასახადო ტვირთი

$$ტ = გ / მშპ * 100\%$$

საგადასახადო
ტვირთი, %

მთლიანი შიდა
პროდუქტი, ლარი

საგადასახადო შემოსავ-
ლების ჯამი, ლარი

საგადასახადო ტვირთის მაჩვენებელზე მოქმედი ძირითადი ფაქტორები

- საგადასახადო ადმინისტრაციის დონე
- საგადასახადო დისციპლინის დონე
- ეკონომიკის სტრუქტურა
- მშპ-ს გაანგარიშების სიზუსტე

საგადასახადო ტვირთი ეკონომიკის დარგში

$$\frac{\text{ტვირთი დარგი}}{\text{გარე დარგი}} = \frac{\text{დღ. დარგი}}{\text{დღ. დარგი}} * 100\%$$

ეკონომიკის დარგის საგადასახადო ტვირთი

დარგში წარმოებული დამატებული ღირებულება

დარგის საწარმოებიდან გადახდილი გადასახადების ჯამი

საგადასახადო ტვირთი საწარმოში

$$1) \quad \frac{\text{ტ}}{\text{საწ.}} = \frac{\text{გ}}{\text{საწ.}} : \text{ხ} \quad * 100\%$$

↓ საწ. საწ. საწ.

საწარმოს საგადასახადო ტვირთი;

საწარმოს მიერ პროდუქციის წარმოებაზე გაწეული ხარჯები;

საწარმოს მიერ გადახდილი გადასახადების ჯამი

საწარმოს მიერ პროდუქციის წარმოებაზე გაწეული ხარჯები;

$$2) \quad \frac{\text{ტ}}{\text{საწ.}} = \frac{\text{გ}}{\text{საწ.}} : \frac{\text{არ}}{\text{საწ.}} \quad * 100\%$$

საწარმოს საგადასახადო ტვირთი; საწარმოს მიერ პროდუქციის რეალიზაციიდან მიღებული ამონაგები.

საწარმოს მიერ გადახდილი გადასახადების ჯამი

ეფექტიანი საგადასახადო განაკვეთი

საწარმოსათვის საგადასახადო ტვირთი (ეფექტიანი საგადასახადო განაკვეთი)

იანგარიშება როგორც ჯამური გადასახადების წილი გადამხდელის დასაბეგრი შემოსავლის ან საწარმოს მიერ შექმნილ დამატებულ ღირებულებასთან პროცენტებში

მოსახლეობის საგადასახადო ტვირთი

$$\frac{\text{ტ. შოს.}}{\text{გ. შოს.}} = \frac{\text{შ. მოს.}}{\text{შ. მოს.}} * 100\%$$

მოსახლეობის საგადასახადო

ტვირთი

მოსახლეობის მიერ მიღებული შემოსავლების ჯამი

მოსახლეობის მიერ გადახდილი გადასახადების ჯამი

ელასტიურობის კოეფიციენტი

$$= [X_0 / X] / [y_0 / y]$$

ელასტიურობის

კოეფიციენტი

საგადასახადო
შემოსავლების
საწყისი
დონე

განმსაზღვრელი

ფაქტორის
საწყისი
დონე

საგადასახადო შემოსავლების
ნამეტი პერიოდის
განმავლობაში

განმსაზღვრელი ფაქტორის
ნამეტი პერიოდის
განმავლობაში

საკონტროლო კითხვები

1. მოახდინეთ დაბეგერის პრინციპების კლასიფიკაცია.
2. დაახასიათეთ დაბეგერის სამართლიანობის პრინციპი.
3. რას ნიშნავს დაბეგერის ვერტიკალური სამართლიანობა?
4. რას ნიშნავს დაბეგერის ჰორიზონტალური სამართლიანობა?
5. დაახასიათეთ დაბეგერის ეფექტიანობის პრინციპი.
6. დაახასიათეთ დაბეგერის დაბალანსებულობის პრინციპი.
7. დაახასიათეთ დაბეგერის იურიდიული პრინციპები.
8. დაახასიათეთ დაბეგერის ორგანიზაციული პრინციპები.
9. რას ნიშნავს საგადასახადო პოლიტიკა?
10. დაახასიათეთ საგადასახადო პოლიტიკის ძირითადი ტიპები.
11. დაახასიათეთ საგადასახადო პოლიტიკის განხორციელების მეთოდები, მექა-ნიზმები და ინსტრუმენტები.
12. როგორ ხორციელდება საგადასახადო დაგეგმვა მაკრო და მიკრო დონეზე?
13. რა არის დაბეგერის ოპტიმიზაცია და რითი განსხვავდება ის გადასახადებისა-გან თავის აცილებისაგან?

14.რა იგულისხმება ტერმინში „საგადასახადო
ტვირთი“ და როგორ იანგარიშება ?

საქართველოს საგადასახადო
სისტემა

4. საქართველოს საგადასახადო სისტემა

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა

საქართველოს კანონმდებლობა შედგება საქართველოს კონსტიტუციის, საერთაშორისო ხელშეკრულებებისა და შეთანხმებების, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის და მათ შესაბამისად მიღებული კანონქვემდებარე ნორმა-ტიული აქტებისაგან

გადასახადებით დაბეგურისათვის გამოიყენება საგადასახადო ვალდებულების წარმოშობის დღისათვის მოქმედი საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა

თუ საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული და ძალაში შესული საერთაშორისო ხელშეკრულებით დადგენილია საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილისგან განსხვავებული დაბეგურასთან დაკავშირებული ნორმები, მაშინ გამოიყენება საერთაშორისო ხელშეკრულების ნორმები

საქართველოს საგადასახადო სისტემა

საქართველოს საგადასახადო სისტემა წარმოადგენს საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადების დაწესების, შემოღების,

შეცვლისა და გაუქმების წესების, გადახდევინების პრინციპების, ფორმებისა და მეთოდების, საგადასახადო ორგანოებისა და საგადასახადო კონტროლის, აგრეთვე საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევისათვის პასუხისმგებლობის სახეების ერთობლიობას.

საქართველოში მოქმედი გადასახადები

საერთოსახელმწიფოებრივი გადასახადები – საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დაწესებული გადასახადები, რომელთა გადახდაც საავალდებულოა საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე

ადგილობრივი გადასახადები – საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დაწესებული და ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს ნორმატიული აქტით შემოღებული გადასახადი, რომლის გადახდაც საავალდებულოა შესაბამისი თვითმმართველი ერთეულის ტერიტორიაზე

საქართველოში მოქმედი გადასახადები

საერთო-სახელმწიფო-
ბრივი გადასახადები

ადგილობრივი
გადასახადები

ქონების
გადასახადი

საშემოსავლო
გადასახადი

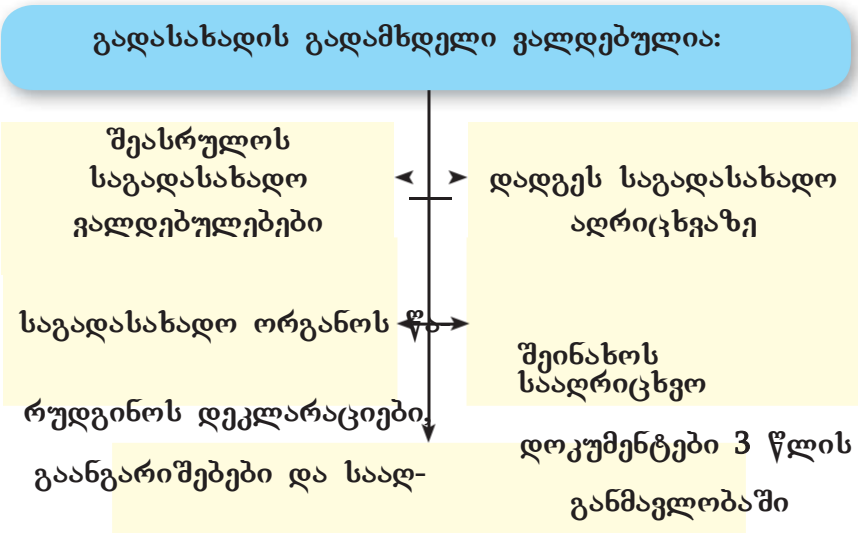
მოგების გა-
დასახადი

დამატებული
ღირებულების
გადასახადი

აკციზი

იმპორტის
გადასახადი

4. საქართველოს საგადასახადო სისტემა

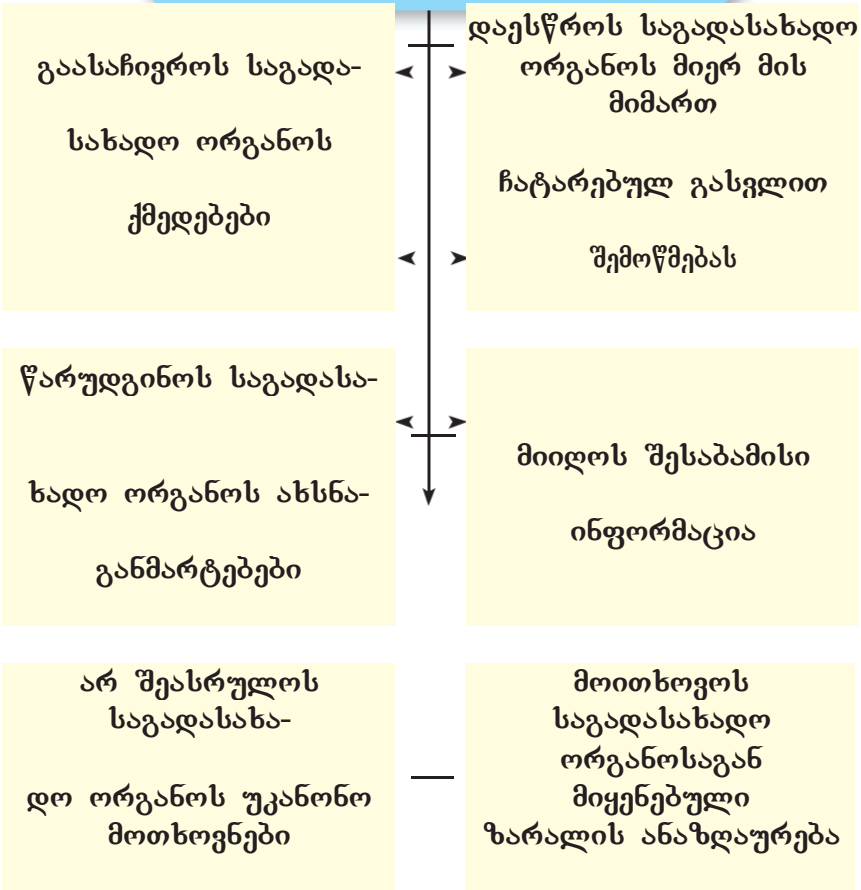

რიცხოვანი დოკუმენტები

შეასრულოს საგადასახადო კანონმდებლობით
განსაზღვრული სხვა ვალდებულებები

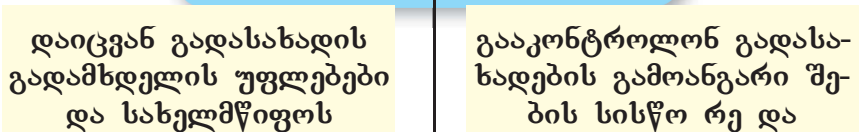
4. საქართველოს საგადასახადო სისტემა

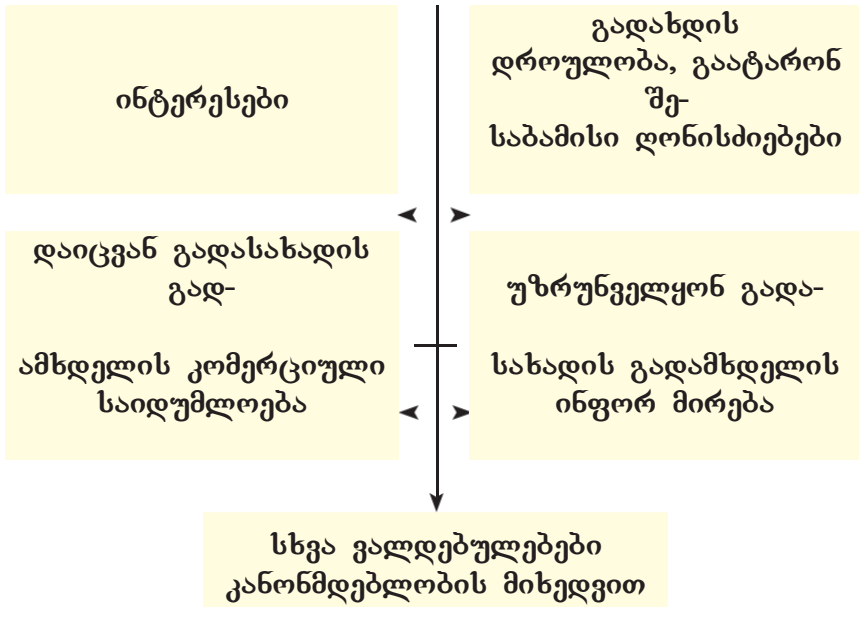
გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს:

სხვა უფლებები

საგადასახადო ორგანოები ვალდებული არიან

საგადასახადო ორგანოები
ვალდებულნი არიან
(გაგრძელება)

დაიცვან საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა, მონაწილეობა მიიღონ სახელმწიფო საგადასახადო პოლიტიკის განხორციელებაში

გააკონტროლონ გადასახადების გამოანგარიშების სისწორე და მათი დროულად გადახდა

უზრუნველყონ გადასახადის გადამხდელთა დროულად აღრიცხვა

განახორციელონ დარიცხული და ბიუჯეტებში გადახდილი გადასახადების აღრიცხვა და შეადგინონ შესაბამისი ანგარიშგება

დაუბრუნონ გადამხდელს ზედმეტად გადახდილი თანხა დადგენილი წესით

დაიცვან გადასახადის გადამხდელის შესახებ ინფორმაციის საიდუმლოება და ინფორმაციის შენახვის წესები

შეიმუშაონ დეკლარაციებისა და გადასახადების გამოანგარიშებასთან და გადახდასთან დაკავშირე-

ბული სხვა დოკუმენტების ფორმები და უზრუნველ-
ყონ გადასახადის გადამხდელისათვის ინფორმაციის
მიწოდება

საქართველოს საგადასახადო ორგანოები

და მათი ძირითადი ფუნქციები

საქართველოს საგადასახადო ორგანოები არიან შემოსავლების სამსახური და მის შემადგენლობაში შემავალი, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ განსაზღვრული სტრუქტურული ერთეულები.

შემოსავლების სამსახური არის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი, სახელმწიფო კონტროლის განმახორციელებელი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც თავის უფლებამოსილებას ახორციელებს საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე და რომელსაც შესაძლებელია ჰქონდეს ერთი ან რამდენიმე ადგილსამყოფელი.

საქართველოში საგადასახადო კონტროლს ახორციელებენ საქართველოს საგადასახადო ორგანოები, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ამ კოდექსით ასეთი უფლებამოსილება სხვა ორგანოს აქვს მინიჭებული.

საგადასახადო ორგანოებს უფლება აქვთ:

შეამოწმონ გადასახადის გადამხდელის ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ფინანსური დოკუმენტები, საბუღალტრო წიგნი, ანგარიში, ხარჯთაღრიცხვა, ფინანსური სახსრები, ფასიანი ქაღალდები და სხვა ფასეულობანი, გაანგარიშებები, დეკლარაციები, გადასახადების გაანგარიშებისა და გადახდის სხვა დოკუმენტები;

გადასახადის გადამხდელისაგან ან/და მისი წარმომადგენლისაგან მიიღონ გადასახადების გამოანგარიშებასა და გადახდასთან დაკავშირებული დოკუმენტები, აგრეთვე წერილობითი და სიტყვიერი

განმარტებები საგადასახადო შემოწმების დროს წამოჭრილ საკითხებზე;

გამოიკვლიონ საწარმოთა, ორგანიზაციათა და მეწარმე ფიზიკურ პირთა საწარმოო, სასაწყობო, სავაჭრო და სხვა სათავსები, განახორციელონ საგადასახადო მონიტორინგი, ინვენტარიზაციით აღრიცხონ საქონლის მარაგები, ჩაატარონ დაკვირვება ქრონომეტრაჟის ან სხვა მეთოდის გამოყენებით და განსაზღვრონ დასაბეგრი ობიექტების რაოდენობა, ჩაატარონ საგადასახადო შემოწმება, უზრუნველყონ გადასახადის გადამხდელის მიერ საკონტროლო-სალარო აპარატების გამოყენების წესების დაცვის კონტროლი და მათი დარღვევის შემთხვევაში შესაბამისი პირების მიმართ გაატარონ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი პასუხისმგებლობის ზომები;

გადასახადის გადამხდელი გამოიძახონ საგადასახადო ორგანოში (მის ნაცვლად შეიძლება მივიდეს მისი კანონიერი ან უფლებამოსილი წარმომადგენელი, რომელსაც აქვს სააღრიცხვო დოკუმენტაცია ან/და გადასახადის გადამხდელის დაბეგვრასთან დაკავშირებული ინფორმაცია);

დამოუკიდებლად განსაზღვრონ გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო ვალდებულების მოცულობა საგადასახადო ორგანოში არსებული ინფორმაციით (მათშორის, გადასახადის გადამხდელის დანახარჯების შესახებ) ან შედარების მეთოდით – სხვა ამგვარი გადასახადის გადამხდელების შესახებ ინფორმაციის ანალიზის საფუძველზე, თუ გადასახადის გადამხდელი არ წარადგენს საგადასახადო კონტროლის განსახორციელებლად საჭირო სააღრიცხვო დოკუმენტაციას ან დადგენილი წესის დარღვევით აწარმოებს ბუღალტერიას, აგრეთვე ამ კოდექსით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში;

გამოიყენონ სანქცია იმ გადასახადის გადამხდელის მიმართ, რომელმაც დაარღვია საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა;

საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების მიზნით გადასახადის გადამხდელის მიმართ გამოიყენონ კოდექსით გათვალისწინებული ღონისძიებები;

დასაბეგრი ობიექტის სრულად განსაზღვრის მიზნით განახორციელონ გადასახადის გადამხდელისაგან საქონლის/მომსახურების საკონტროლო შესყიდვა;

საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია განახორციელოს ზოგადი ანალიტიკური პროცედურები, რომელიც გულისხმობს პირის შესახებ ინფორმაციის შეკრებას, ანალიზს და ამ ანალიზის საფუძველზე გადასახადების ადმინისტრირების ღონისძიებების დაგეგმვასა და ოპტიმიზაციას, მათ შორის, გადასახადით დასაბეგრი ობიექტის თაობაზე ინფორმაციის შეგროვებასა და ანალიზს, ასევე, საგადასახადო დავალიანებისა და ზედმეტობის წარმოშობის მიზეზების შესწავლას.

პირადი საგადასახადო მრჩეველი

კოდექსით დადგენილ უფლებათა განხორციელებისას და დაწესებულ ვალდებულებათა შესრულებისას საგადასახადო ორგანოსთან ურთიერთობის ხელშეწყობის მიზნით გადასახადის გადამხდელი უფლებამოსილია ისარგებლოს პირადი საგადასახადო მრჩეველის მომსახურებით.

პირადი საგადასახადო მრჩეველი არის საგადასახადო ორგანოს თანამშრომელი, რომელიც გადასახადის გადამხდელს უწევს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრულ

მომსახურებას. პირადი საგადასახადო მრჩევლის მომსახურება არ ითვალისწინებს გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო ვალდებულების თანხობრივი ოდენობის განსაზღვრას.

პირადი საგადასახადო მრჩევლის მიერ გადასახადის გადამხდელისთვის გასაწევი მომსახურების სახეებს, მომსახურებით სარგებლობის წესსა და პირობებს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

საგადასახადო ორგანოთა ვალდებულებები

საგადასახადო ორგანოები ვალდებული არიან თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში:

ა) დაიცვან საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა, იმოქმედონ ამ კოდექსისა და საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის სხვა აქტების მოთხოვნათა შესაბამისად და მონაწილეობა მიიღონ სახელმწიფო საგადასახადო პოლიტიკის განხორციელებაში;

ბ) დაიცვან გადასახადის გადამხდელთა უფლებები და სახელმწიფოს ინტერესები;

გ) გააკონტროლონ გადასახადების გამომწვევების სისწორე და სისრულე და მათი დროულად გადახდა, ჩაატარონ საგადასახადო შემოწმებები ამ კოდექსით დადგენილი წესით და ამ შემოწმებათა ჩატარებისას გააცნონ გადასახადის გადამხდელს თავისი უფლებები და ვალდებულებები;

დ) უზრუნველყონ გადასახადის გადამხდელთა დროულად აღრიცხვა;

ე) განახორციელონ დარიცხული და ბიუჯეტებში გადახდილი გადასახადების აღრიცხვა და შეადგინონ ანგარიშგება გადახდილი გადასახადების შესახებ;

ვ) გადასახადის გადამხდელს დაუბრუნონ

ზედმეტად გადახდილი თანხა ამ კოდექსით დადგენილი წესით;

ზ) დაიცვან გადასახადის გადამხდელის შესახებ ინფორმაციის საიდუმლოება და ინფორმაციის შენახვის წესები ამ კოდექსის შესაბამისად;

თ) შეიმუშაონ დეკლარაციებისა და გადასახადების გამოანგარიშებასთან და გადახდასთან დაკავშირებული სხვა დოკუმენტების ფორმები და უზრუნველყონ გადასახადის გადამხდელისათვის ინფორმაციის მიწოდება;

ი) განახორციელონ საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტების შესწავლა, ანალიზი და შეფასება და დასახონ შესაბამისი ღონისძიებები საგადასახადო სამართალდარღვევათა გამომწვევი მიზეზებისა და პირობების აღმოსაფხვრელად;

კ) გამოავლინონ ფიზიკური და იურიდიული პირები, რომლებიც თავს არიდებენ გადასახადების გადახდას, და აღკვეთონ საგადასახადო სამართალდარღვევები, აწარმოონ საგადასახადო სამართალდარღვევათა საქმეები და გამოიყენონ პასუხისმგებლობის ზომები ამ კოდექსით დადგენილი წესით;

ლ) აწარმოონ მომხმარებლებთან ნაღდი ფულით ანგარიშსწორებისათვის დასაშვები საკონტროლო-სალარო აპარატების მოდელების სახელმწიფო რეესტრი, განახორციელონ საკონტროლო-სალარო აპარატების რეგისტრაცია, გააკონტროლონ საკონტროლო-სალარო აპარატების გამოყენების წესების დაცვა;

მ) მიიღონ საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტებზე განცხადებები, შეტყობინებები და სხვა ინფორმაცია და კანონით დადგენილი წესით შეამოწმონ ისინი;

ნ) დადგენილი წესით განიხილონ გადასახადის გადამხდელის წერილები, საჩივრები და შეკითხვები, საჭიროების შემთხვევაში უსასყიდლოდ მიაწოდონ მას ინფორმაცია მოქმედი გადასახადების, მათი გამოანგარიშებისა და გადახდის წესის შესახებ, აგრეთვე გადასახადის გადამხდელის უფლებებისა და ვალდებულებების თაობაზე;

ო) ჩაატარონ განმარტებითი მუშაობა საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის გამოყენებასთან დაკავშირებით, გამოსცენ მეთოდური მითითებები, სახელმძღვანელოები და ბროშურები, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში გამოაქვეყნონ კონსულტაციები და განმარტებები;

პ) ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევებზე განახორციელონ ადმინისტრაციული წარმოება საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით დადგენილი წესით;

ჟ) ამ კოდექსითა და საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის სხვა აქტებით გათვალისწინებული წესით დადადგენილ ვადებში გადასცენ (გაუგზავნონ) გადასახადის გადამხდელს ან მის წარმომადგენელს საგადასახადო შემოწმების აქტები, აგრეთვე საგადასახადო ორგანოთა სხვა გადაწყვეტილებები და შეტყობინებები;

რ) გადასახადის გადამხდელს წარუდგინონ საგადასახადო მოთხოვნა, ხოლო მისი შეუსრულებლობის ან არაჯეროვნად შესრულების შემთხვევაში ამ კოდექსით დადგენილი წესით მიიღონ ზომები მისი შესრულების უზრუნველსაყოფად;

ს) დაუყოვნებლივ დაადასტურონ გადასახადის გადამხდელის მიერ უშუალოდ გადაცემული წერილებისა და ამ კოდექსით გათვალისწინებული სხვა დოკუმენტების მიღება;

ტ) უზრუნველყოფონ ამ კოდექსის შესაბამისად

გადასახადის გადამხდელთა საგადასახადო რეგისტრაცია (რეესტრის წარმოება) და მათთვის საიდენტიფიკაციო ნომრის მინიჭება (გარდა მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების რეესტრსა და მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების (პარტიების) რეესტრში რეგისტრაციისადმი დაქვემდებარებული პირებისა).

საგადასახადო ორგანო ვალდებულია გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის მიღებიდან არაუგვიანეს 10 კალენდარული დღისა გადასცეს მას ამონაწერი მოთხოვნაში მითითებულ პერიოდში მისი საგადასახადო ვალდებულებების ცვლილებებისა და შესრულების მდგომარეობის შესახებ.

საგადასახადო ორგანოს უფროსს შეუძლია ნებისმიერ თანამშრომელს მიანიჭოს კონკრეტული უფლებამოსილება. აღნიშნულ პირს ეკრძალება მისთვის დელეგირებული უფლებამოსილების სხვა პირისათვის გადაცემა.

საგადასახადო ვალდებულება

საგადასახადო ვალდებულებად ითვლება: პირის ვალდებულება, გადაიხადოს ამ კოდექსით დაწესებული, აგრეთვე ამ კოდექსით დაწესებული და მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანოს მიერ შემოღებული გადასახადი;

პირს საგადასახადო ვალდებულება ეკისრება საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ გარემოებათა წარმოქმნის მომენტიდან, რომლებიც ითვალისწინებს გადასახადის გადახდას.

საგადასახადო ვალდებულების შესრულებად ითვლება გადასახადის თანხის დადგენილ ვადაში გადახდა.

საგადასახადო ვალდებულებას ასრულებს

უშუალოდ გადასახადის გადამხდელი, თუ საქართველოს კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო ვალდებულება შეიძლება შეასრულოს სხვა პირმა საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი წესით.

გადასახადის გადახდის დღედ ითვლება გადასახადის თანხის ბიუჯეტის შესაბამის ანგარიშზე ჩარიცხვის დღე, თუ საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

საბანკო დაწესებულების ვალდებულება გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო ვალდებულების შესრულებასთან დაკავშირებით საბანკო დაწესებულება ვალდებულია, პირველ რიგში, შეასრულოს გადასახადის გადამხდელის საგადახდო დავალება გადასახადის გადახდის თაობაზე და საგადასახადო ორგანოს საინკასო დავალება საბანკო ანგარიშიდან გადასახადის თანხის ჩამოწერის თაობაზე შემდეგი თანამიმდევრობით:

ა) საგადასახადო ორგანოს საინკასო დავალება;

ბ) გადასახადის გადამხდელის საგადახდო დავალება.

გარდაცვლილი პირის საგადასახადო დავალიანების გადახდა ეკისრება მის მემკვიდრეს სამკვიდრო ქონებაში მისი წილის პროპორციულად, სამკვიდრო მოწმობის მიღების დღიდან.

გარდაცვლილი პირის საგადასახადო დავალიანება არის მისი გარდაცვალების თარიღის მიხედვით არსებული საგადასახადო დავალიანება.

გარდაცვლილი პირის მემკვიდრე ვალდებულია შეატყობინოს საგადასახადო ორგანოს სამკვიდრო მოწმობის მიღების შესახებ, თუ მისთვის ცნობილია გარდაცვლილი პირის საგადასახადო დავალიანების თაობაზე.

საგადასახადო ორგანო ვალდებულია პირს არაუგვიანეს 30 დღისა იმ დღიდან, როდესაც მისთვის ცნობილი გახდა ამ პირის მიერ სამკვიდრო მოწმობის მიღების შესახებ, გაუგზავნოს შეტყობინება საგადასახადო დავალიანების თაობაზე.

გარდაცვლილი პირის საგადასახადო დავალიანება ჩამოიწერება, თუ:

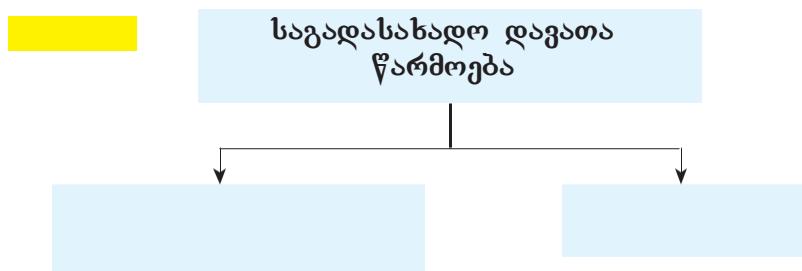
ა) გარდაცვლილ პირს არ ჰყავს მემკვიდრე;

ბ) მემკვიდრემ უარი თქვა სამკვიდროზე;

გ) გარდაცვლილი პირის საგადასახადო დავალიანების მოცულობა აღემატება მემკვიდრეობით მიღებული ქონების ღირებულებას – საგადასახადო დავალიანების დარჩენილი თანხის ოდენობით.

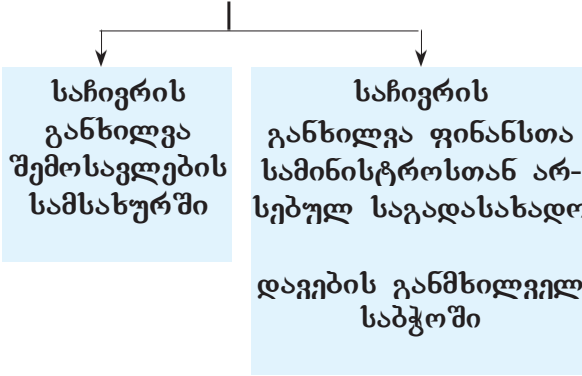
საგადასახადო ორგანო ვალდებულია გააერთიანოს გარდაცვლილი პირისა და მისი მემკვიდრის პირადი აღრიცხვის ბარათები, თუ მემკვიდრე აგრძელებს გარდაცვლილი პირის ეკონომიკურ საქმიანობას.

მემკვიდრის მიერ გარდაცვლილი პირის ზედმეტად გადახდილი გადასახადის ან/და სანქციის (მათ შორის, საბაჟო სანქციის) თანხის დაბრუნების ან მომავალი გადასახადის ანგარიშში ჩათვლის მოთხოვნის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანო გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის წარდგენიდან არაუგვიანეს 3 თვისა: ვალდებულია გარდაცვლილი პირის ზედმეტად გადახდილი გადასახადის ან/და სანქციის (მათ შორის, საბაჟო სანქციის) თანხა ასახოს მემკვიდრის პირადი აღრიცხვის ბარათზე.

ფინანსთა სამინისტროს
სისტემაში

სასამართლოში

საკონტროლო კითხვები

1. დაახასიათეთ საქართველოს კანონმდებლობა დაბეგერის სფეროში.
2. განმარტეთ ტერმინი „საგადასახადო სისტემა“ და აღწერეთ საქართველოს საგადასახადო სისტემის სტრუქტურა.
3. დაახასიათეთ გადასახადის გადამხდელის ძირითადი უფლებები და მოვალეობები საქართველოში.
4. დაახასიათეთ საგადასახადო ორგანოების ძირითადი უფლებები და მოვალეობები საქართველოში.

საქართველოს
საერთო-
სახელმწიფოებრივი
გადასახადები

პ ი რ დ ა პ ი რ ი
გ ა დ ა ს ა ხ ა დ ე ბ ი

პირდაპირი გადასახადი

პირდაპირი გადასახადი – გადასახადი გადამხდელის შემოსავლებზე და ქონებაზე, რომელთაც უშუალოდ იღებს სახელმწიფო.

საქართველოში მოქმედი
პირდაპირი გადასახადები

საშემოსავლო გადასახადი - საერთო-
სახელმწიფოებრივი გადასახადი

მოგების გადასახადი საერთო-
სახელმწიფოებრივი გადასახადი

ქონების გადასახადი

ადგილობრივი გადასახადები

5.1

საშემოსავლო
გადასახადი

საშემოსავლო გადასახადი

საშემოსავლო გადასახადი – საერთო-სახელმწიფოებრივი პირდაპირი გადასახადი ფიზიკური პირის მიერ მიღებულ შემოსავლებზე

საშემოსავლო გადასახადის გამამხდელები
(სუბიექტი)

ფიზიკური პირები
(საქართველოს მოქალაქეები, უცხო ქვეყნის მოქალაქეები, მოქალაქეობის არმქონე პირები)

რეზიდენტები – ფიზიკური პირი, რომელიც ფაქტობრივად იმყოფება საქართველოს ტერიტორიაზე 183 დღე ან მეტ ხანს ნებისმიერი უწყვეტი 12 თვის პერიოდში, რომელიც მთავრდება ამ საგა-დასახადო წელს ან იმყოფება უცხო ქვეყანაში საქართველოს სახელმწიფო სამსახურში)

არარეზიდენტები
ფიზიკური პირი, რომელიც არ არის რეზიდენტი

საშემოსავლო გადასახადის
ობიექტი

დასაბეგრი შემოსავლის მიღება – როგორც რეზიდენტისათვის ისე არარეზიდენტისათვის

საშემოსავლო გადასახადის ბაზა

რეზიდენტისათვის

არარეზიდენტისათვის

დასაბეგრი შემოსავალი
(ერთობლივი შემოსავალი
მინუს გამოქვითვები)

დასაბეგრი შემოსავალი
(საქართველოში არ-
სებულის წყაროდან
მიღებული ერთობლივი
შემოსავალი მინუს
გამოქვითვები)

ერთობლივი შემოსავალი

1. რეზიდენტის ერთობლივი შემოსავალი შედგება საქართველოში არსებული წყაროდან და საქართველოს ფარგლების გარეთ მიღებული შემოსავლებისაგან.

2. არარეზიდენტის ერთობლივი შემოსავალი შედგება საქართველოში არსებული წყაროებიდან მიღებული შემოსავლებისაგან.

3. ერთობლივ შემოსავალს განეკუთვნება ნებისმიერი ფორმით ან/და საქმიანობით მიღებული შემოსავალი, კერძოდ:

ა) ხელფასის სახით მიღებული შემოსავლები;

ბ) ეკონომიკური საქმიანობით მიღებული შემოსავლები, რომლებიც დაკავშირებული არ არის დაქირავებით მუშაობასთან;

გ) სხვა შემოსავლები, რომლებიც დაკავშირებული არ არის დაქირავებით მუშაობასთან და ეკონომიკურ საქმიანობასთან.

4. ერთობლივ შემოსავალში ასახვას არ ექვემდებარება:

სახელმწიფოსთვის ან/და მუნიციპალიტეტებისათვის საქონლის უსასყიდლოდ გადაცემა ან/და მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევა;

საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საერთაშორისო ხელშეკრულებებით განსაზღვრული პროექტების (მათ შორის, მოსამზადებელი ეტაპის) განმახორციელებელი საჯარო სამართლის იურიდიული პირების მიერ, რომლებთანაც საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს გაფორმებული აქვს პროექტის განხორციელების უფლებამოსილების შესახებ ხელშეკრულება, ამ პროექტების ფარგლებში საქონლის სხვა პირებისათვის გადაცემა;

დ) მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე პირის მიერ დაქირავებულისთვის გადახდილი ხელფასი.

საგადასახადო შეთანხმების საფუძველზე მოსაკრებლის თანხის და მასთან დაკავშირებული ჯარიმისა და საურავის შემცირებით მიღებული სარგებელი;

საქველმოქმედო ორგანიზაციისთვის უსასყიდლოდ მიწოდებული უძრავი ქონების (მათ შორის, მიწის ნაკვეთის) საბაზრო ღირებულება, თუ ქონების მიმღები ორგანიზაცია ქველმოქმედებას ახორციელებს ბავშვობიდან შეზღუდული შესაძლებლობისან/დამკვეთრად და მნიშვნელოვნად გამოხატული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონეპირთა მიმართ არანაკლებ ბოლო 3 კალენდარული წლის განმავლობაში.

ხელფასის სახით მიღებული შემოსავლები

ხელფასის სახით მიღებულ შემოსავლებს განეკუთვნება ფიზიკური პირის მიერ დაქირავებით მუშაობის შედეგად მიღებული ნებისმიერი საზღაური ან სარგებელი, მათ შორის, წინა სამუშაო ადგილიდან პენსიის ან სხვა სახით მიღებული შემოსავალი, ან შემოსავალი მომავალი სამუშაო ადგილიდან.

დამქირავებლის მიერ დაქირავებულისათვის საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ განსაზღვრულ საპროცენტო განაკვეთზე დაბალი საპროცენტო განაკვეთით სესხის გაცემისას – საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ განსაზღვრული საპროცენტო განაკვეთით გადასახდელი პროცენტის შესაბამისი თანხა;

გ) დამქირავებლის მიერ დაქირავებულისათვის საქონლის/ მომსახურების მიწოდებისას ან კომპენსაციის გარეშე გადაცემისას – ასეთი საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასი;

დ) დამქირავებლის მიერ დაქირავებულისათვის საცხოვრებლის სარგებლობაში გადაცემისას – საიჯარო ქირის წლიური საბაზრო ღირებულება (შესაბამისი პერიოდის პროპორციულად);

დაქირავებულის მიერ დამქირავებლის ავტომობილის პირადი სარგებლობისათვის გამოყენებით მიღებული სარგებელი ხელფასად

მიიჩნევა და იბეგრება საშემოსავლო გადასახადით.შემდეგი ოდენობით: (28.06.2019. №4906 ამოქმედდეს 2019 წლის 1 სექტემბრიდან)

№	ავტომობილის ძრავის მოცულობა	საშემოსავლო გადასახადი (ლარი)
1	3500 სმ ³ -ზე მეტი - 300 ლარი	300
2	2500 სმ ³ -3500 სმ ³ - 200 ლარი	200
3	2500 სმ ³ -ზე ნაკლები -100 ლარი	100
4	ჰიბრიდული ავტომობილის შემთხვევაში - ნებისმიერი ძრავის მოცულობა --60 ლარი	60

საშემოსავლო გადასახადის საანგარიშო პერიოდია კალენდარული თვე და მას საგადასახადო აგენტი არაუგვიანეს საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა.

დაქირავებულის მიერ დამქირავებლის ელექტროძრავიანი ავტომობილის პირადი სარგებლობისათვის გამოყენება საშემოსავლო გადასახადით არ იბეგრება.

დაქირავებულის მიერ პირადი სარგებლობისათვის გამოყენებული დამქირავებლის ავტომობილის აღრიცხვისა და საგადასახადო ორგანოსათვის ასეთი ავტომობილის შესახებ ინფორმაციის მიწოდების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

ეკონომიკური საქმიანობით მიღებულ შემოსავლებს განეკუთვნება:

ა) საქონლის/მომსახურების მიწოდებით მიღებული შემოსავლები;

ბ) აქტივების რეალიზაციით მიღებული ნამეტო შემოსავალი;

გ) ეკონომიკური საქმიანობის შეზღუდვის ან/და საწარმოს დახურვის შედეგად მიღებული შემოსავლები;

დ) ძირითად საშუალებათა რეალიზაციით მიღებული თანხები;

ე) პროცენტების სახით მიღებული შემოსავლები, გარდა ფიზიკური პირის მიერ ბანკებსა და სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში დეპოზიტებსა და ანაბრებზე ფულადი სახსრების განთავსებიდან პროცენტის სახით მიღებული შემოსავლისა;

ზ) დივიდენდი;

თ) როიალტი;

ი) პირისთვის ვალის ჩამოწერით მიღებული სარგებელი;

კ) ლიზინგით, უზუფრუქტით, იჯარით, ქირით ან სხვა ამგვარი ფორმით გაცემული ქონებიდან მიღებული შემოსავლები;

ერთობლივი შემოსავალი

ხელფასის სახით
მიღებული
შემოსავლები

ეკონომიკური
საქმიანობით
მიღებული

შემოსავლები

სსვა შემოსავლები, რომლებიც არ არის
დაკავშირებული დაქირავებით მუშაობასთან
და ეკონომიკურ საქმიანობასთან

ერთობლივ შემოსავალში არ აისახება

სახელმწიფოსათვის (ად-
გილობრივი
თვითმმართვე-
ლობისათვის)
საქონლის
უსასყიდლოდ მიწოდება,
მომსახურების უსასყიდ-
ლოდ გაწევა

საქონლის მიწოდება
საერთაშორისო ხელშეკ-
რულებებით გათვალ-
ისწინებულ
შემთხვევებში

მცირე ბიზნესის სტატუ-
სის მქონე პირის მიერ
დაქირავებულისათვის

ძირითადი საშუალების
მეიჯარისათვის
დაბრუნება

გადახდილი ხელფასი

ხელფასის სახით მიღებული შემოსავლები

ფიზიკური პირის მიერ დაქირავებით მუშაობის შედეგად მიღებული

საზღაური

(ფულადი ან

ნატურალური

ფორმით)

სარგებელი
(დამქირავებლისაგან:
სესხის შეღავათიანი პირობით
მიღება,

ვალის პატიება, საქონლის ან
მომსახ-

ურების უსასყიდლოდ მიღება,
ავტო-

მანქანის ან ბინის პირად
სარგებლობა-

ში მიღება, სწავლის ან
მკურნალობის

ხარჯების მიღება და სხვა)

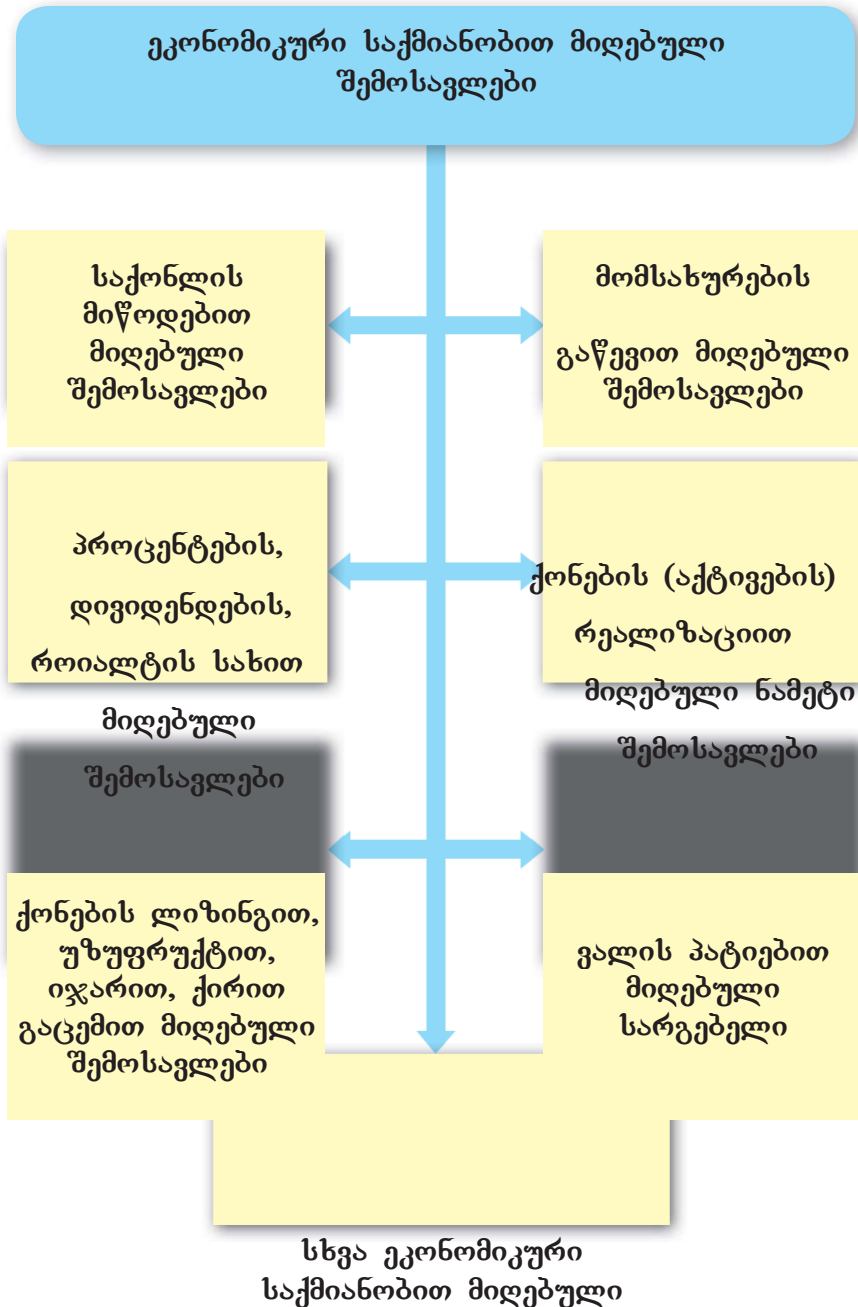
ხელფასის სახით მიღებულ შემოსავლებში
არ შედის

დადგენილი ნორმების ფარგლებში
მიღებული შემოსავლები

სამივლინებო
ხარჯების
დასაფარავად

წარმომადგენლობითი
ხარჯების
დასაფარავად

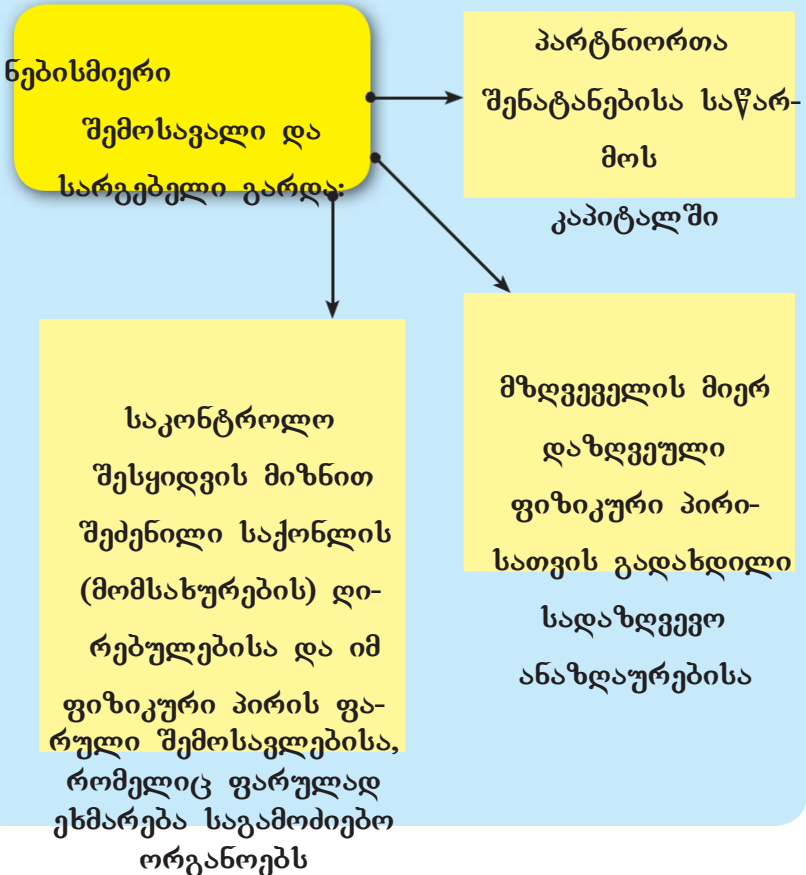
5. საქართველოს საერთო-სახელმწიფოებრივი გადასახადები

შემოსავლები

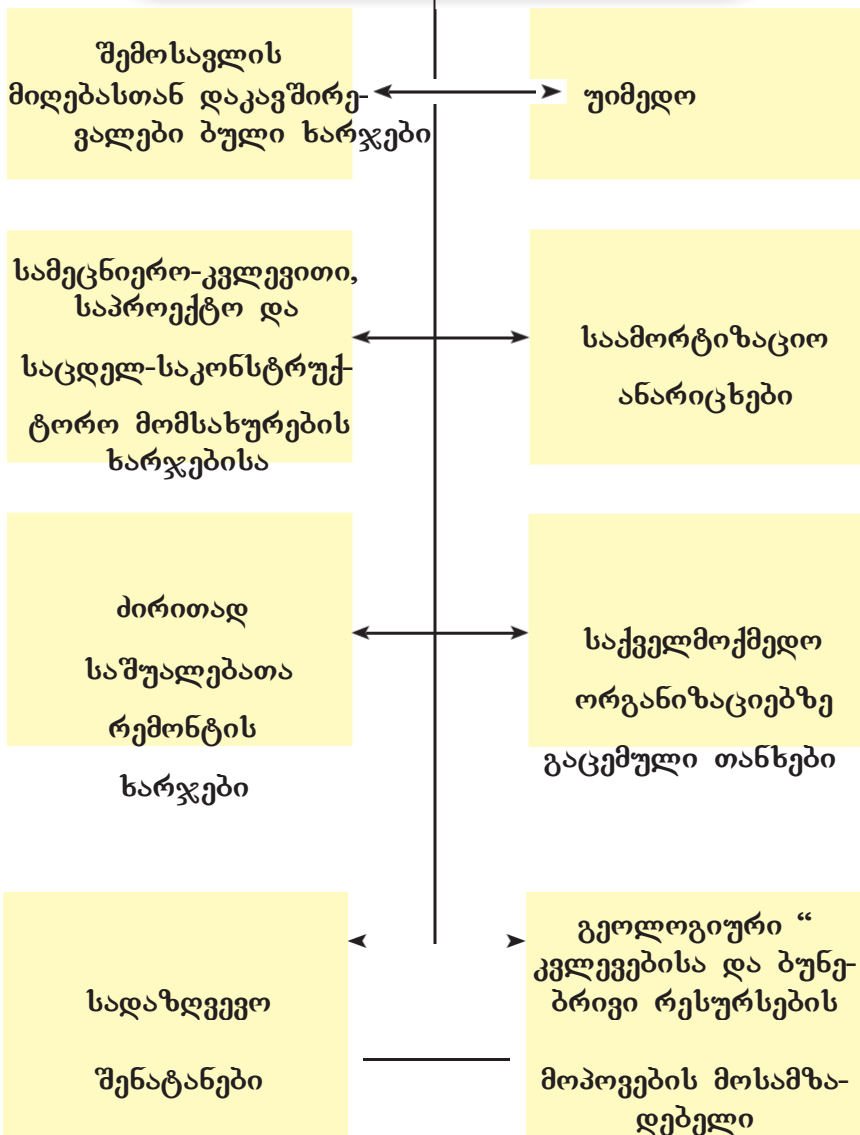
5. საქართველოს საერთო-სახელმწიფოებრივი გადასახადები

შემოსავლები, რომლებიც არ არის დაკავშირებული დაქირავებით მუშაობასთან და ეკონომიკურ საქმიანობასთან

გამოქვეითვები ერთობლივი შემოსავლიდან

ერთობლივი შემოსავლიდან გამოიქვეითება

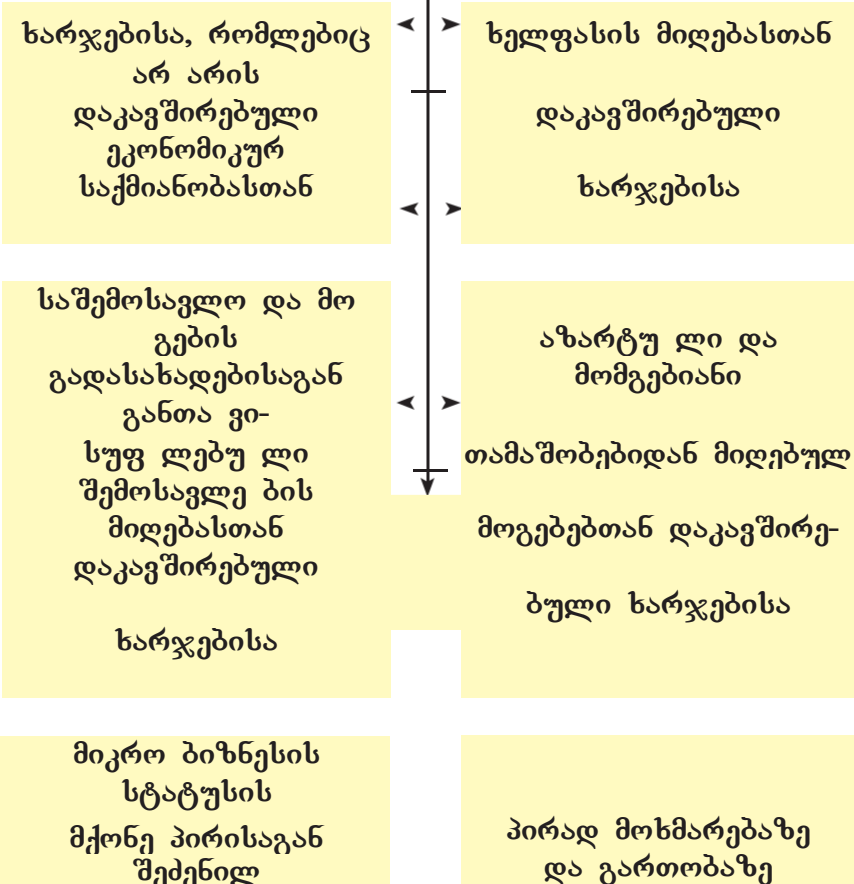

5. საქართველოს საერთო-სახელმწიფოებრივი
გადასახადები

გამოქვითვები ერთობლივი შემოსავლიდან

ერთობლივი შემოსავლიდან გამოიქვითება შემოსავლების მიღებასთან დაკავშირებული დოკუმენ-

ტურად დადასტურებული ხარჯები, გარდა

საქონელზე
(მომსახურებაზე)
გაწეული ხარჯისა

გაწეული ხარჯებისა

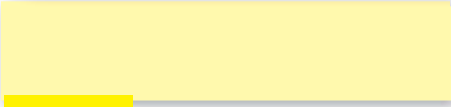
საგადასახადო კანონმდებლობით განსაზღვრული სანქციების თანხებისა

საშემოსავლო გადასახადის განაკვეთია 20%

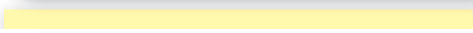
5. საქართველოს საერთოსახელმწიფოებრივი გადასახადები

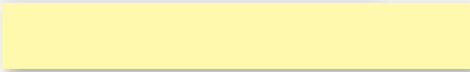
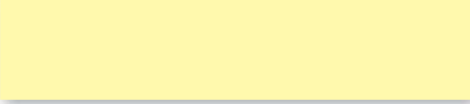
ღივიღენდების საშემოსავლო გადასახადით დაბეგვრის განაკვეთებია 5%

პროცენტების საშემოსავლო გადასახადით დაბეგვრის განაკვეთებია -5%

როიალტის საშემოსავლო გადასახადით დაბეგვრის განაკვეთებია -20%

5. საქართველოს საერთო-სახელმწიფოებრივი გადასახადები

იჯარის საშემოსავლო გადასახადით დაბეგვრის განაკვეთებია

არარეზიდენტების შემოსავლების საშემოსავლო გადასახადით დაბეგვრის განაკვეთებია

ხელფასის სახით მიღებული შემოსავლების, დივიდენდებისა და პროცენტებისათვის – რეზიდენტი პირებისათვის განსაზღვრული განაკვეთები

საერთაშორისო კავშირგაბმულობის, ტელესაკომუნიკაციო მომსახურებისა და საერთაშორისო გადაზიდვების სატრანსპორტო მომსახურებიდან მიღებული შემოსავლებისათვის – 10%

ქვეკონტრაქტორების მიერ ნავთობისა და გაზის ოპერაციებიდან მიღებული შემოსავლებისათვის – 4%

სხვა შემოსავლებისათვის – 15%

პროცენტების დაბეგვრა გადახდის წყაროსთან

არარეზიდენტის მუდმივი დაწესებულების ან რეზიდენტის მიერ ან მათი სახელით ფიზიკური პირისთვის ან საქართველოში მუდმივი დაწესებულების არმქონე არარეზიდენტისთვის გადახდილი პროცენტი იბეგრება გადახდის წყაროსთან გადასახდელი თანხის **5-პროცენტთან** განაკვეთით.

ფიზიკური პირის მიერ მიღებული პროცენტები, რომლებიც დაიბეგრა გადახდის წყაროსთან, არ ჩაირთვება ამ პირის ერთობლივ შემოსავალში და შემდგომ დაბეგვრას არ ექვემდებარება.

რეზიდენტი საწარმოს მიერ სახელმწიფოსთვის გადახდილი პროცენტები გადახდის წყაროსთან არ იბეგრება.

საქართველოს საწარმოს მიერ გამოშვებული და უცხო ქვეყნის ალიარებულ საფონდო ბირჟის ლისტინგში სავაჭროდ დაშვებული სასესხო ფასიანი ქაღალდიდან მიღებული პროცენტები გადახდის წყაროსთან არ იბეგრება და ამ პროცენტების მიმღები პირის მიერ ერთობლივ შემოსავალში არ ჩაირთვება.

თავისუფალ ინდუსტრიულ ზონაში თიზ-ის საწარმოდან მიღებული პროცენტი გადახდის წყაროსთან არ იბეგრება და ამ პროცენტის მიმღები პირის მიერ ერთობლივ შემოსავალში არ ჩაირთვება.

როიალტის დაბეგვრა გადახდის წყაროსთან

არარეზიდენტის მუდმივი დაწესებულების ან რეზიდენტის მიერ ან მათი სახელით რეზიდენტი ფიზიკური პირისათვის (გარდა დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული ფიზიკური პირისა) გადახდილი როიალტი იბეგრება გადახდის წყაროსთან გადასახდელი თანხის **20-პროცენტთან** განაკვეთით.

მეწარმე ფიზიკურ პირს, რომელმაც მიიღო საქართველოში გადახდის წყაროსთან დაბეგრილი როიალტი, უფლება აქვს, ჩაითვალოს გადახდის წყაროსთან ბიუჯეტში გადახდილი გადასახადის თანხა.

სახელმწიფოსათვის გადახდილი როიალტი გადახდის წყაროსთან არ იბეგრება.

სსზ-ის სტატუსის მქონე პირის მიერ იბეგრება 3-პროცენტის განაკვეთით.

ტურისტული საწარმოს მიერ ფიზიკურ პირზე შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემული ანაზღაურება იბეგრება გადახდის წყაროსთან გადასახდელი თანხის 5-პროცენტის განაკვეთით.

საშემოსავლო გადასახადი

გადასახადის გადამხდელი

საშემოსავლო გადასახადის გადამხდელია:

ა) რეზიდენტი ფიზიკური პირი;

ბ) არარეზიდენტი ფიზიკური პირი, რომელიც შემოსავალს იღებს საქართველოში არსებული წყაროდან.

დაბეგვის ობიექტი

რეზიდენტი ფიზიკური პირის საშემოსავლო გადასახადით დაბეგვის ობიექტია დასაბეგრი შემოსავალი, რომელიც განისაზღვრება, როგორც სხვაობა კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებულ ერთობლივ შემოსავალსა და ამ პერიოდისათვის ამ კოდექსით გათვალისწინებული გამოქვითვების თანხებს შორის.

საქართველოში არსებული მუდმივი დაწესებულების მეშვეობით საქმიანობის განმახორციელებელი არარეზიდენტი ფიზიკური პირის საშემოსავლო გადასახადით დაბეგვის ობიექტია დასაბეგრი შემოსავალი, რომელიც განისაზღვრება, როგორც სხვაობა კალენდარული წლის განმავლობაში მუდმივ დაწესებულებასთან დაკავშირებულ, საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებულ ერთობლივ შემოსავალსა და ამ პერიოდისათვის ამ

კოდექსით გათვალისწინებული გამოქვითვების თანხებს შორის.

არარეზიდენტი ფიზიკური პირის ერთობლივი შემოსავალი, რომელიც დაკავშირებული არ არის საქართველოში მის მუდმივ დაწესებულებასთან, იბეგრება ამ კოდექსის 134-ე მუხლის შესაბამისად გადახდის წყაროსთან გამოქვითვების გარეშე, გარდა ამ მუხლის მე-4 და მე-6 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

არარეზიდენტი ფიზიკური პირი, რომელიც შემოსავალს იღებს ქონების რეალიზაციით, არის საშემოსავლო გადასახადის გადამხდელი კალენდარული წლის განმავლობაში საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებული ერთობლივი შემოსავლიდან, რომელიც მცირდება ამ პერიოდისათვის ასეთი შემოსავლის მიღებასთან დაკავშირებული გამოქვითვების თანხებით.

ქონების რეალიზაციით მიღებულ შემოსავლებს განეკუთვნება:

ა) რეზიდენტი იურიდიული პირის ჩვეულებრივი აქციების ან პარტნიორის წილის რეალიზაციით მიღებული ნამეტი;

ბ) აქტივების მიწოდებით მიღებული ნამეტი შემოსავალი;

გ) ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენებული ქონების რეალიზაციით მიღებული ნამეტი.

საშემოსავლო გადასახადის განაკვეთი

1. ფიზიკური პირის დასაბეგრი შემოსავალი იბეგრება 20 პროცენტით, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

2. საცხოვრებელი ფართობის ორგანიზაციაზე, იურიდიულ პირზე ან ფიზიკურ პირზე საცხოვრებელი მიზნით გაქირავების შედეგად იმ ფიზიკური პირის მიერ

მიღებული შემოსავალი, რომელიც ამ შემოსავლიდან გამოქვითვებს არ ახორციელებს, **5 პროცენტით იბეგრება.**

3. ფიზიკური პირის მიერ საცხოვრებელი ბინის (სახლის) და მასზე დამაგრებული მიწის ნაკვეთის, აგრეთვე ავტოსატრანსპორტო საშუალების მიწოდებით მიღებული ნამეტი **შემოსავალი 5 პროცენტით იბეგრება.**

4. საცხოვრებელი ფართობის გამქირავებელ პირთა რეესტრის წარმოების და საცხოვრებელი ფართობის იურიდიულ პირებზე გამქირავებელი პირების მიერ საგადასახადო შეღავათით სარგებლობის წესს ადგენს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

გადასახადისაგან გათავისუფლება

1. საშემოსავლო გადასახადით დაბეგვრისაგან თავისუფლდება ფიზიკურ პირთა შემოსავლების შემდეგი სახეები:

ა) არარეზიდენტის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე უცხოეთის დიპლომატიურ და მათთან გათანაბრებულ დაწესებულებებში დაქირავებით მუშაობით მიღებული შემოსავლები;

ბ) მიღებული გრანტი, სახელმწიფო პენსია, სახელმწიფო კომპენსაცია, სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდია, მაგროვებადი და დაბრუნებადი ხასიათის არასახელმწიფო საპენსიო სქემიდან მიღებული პენსია განხორციელებული შენატანების ოდენობით, სახელმწიფო სტიპენდია, დახმარებებისა და ერთჯერადი გასაცემლების მიზნით ბიუჯეტით გათვალისწინებული ასიგნებებიდან ან/და ბიუჯეტის სარეზერვო ფონდებიდან მიღებული თანხები;

ბ¹) სახელმწიფოს მიერ დაფუძნებული არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირიდან საქველმოქმედო საქმიანობის ფარგლებში მიღებული სარგებელი;

ბ²) მკურნალობის ან/და სამედიცინო მომსახურების ხარჯების დასაფინანსებლად საქველმოქმედო ორგანიზაციიდან მიღებული სარგებელი;

ბ³) დაგროვებითი პენსია განხორციელებული საპენსიო შენატანების და შესაბამისი სარგებლის ოდენობით, გარდა „დაგროვებითი პენსიის შესახებ“ საქართველოს კანონის 23-ე მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა; (21.07.2018. №3308)

გ) ოლიმპიურ თამაშებში, საჭადრაკო ოლიმპიადებში, მსოფლიო ან/და ევროპის ჩემპიონატებში, ევროპის თამაშებში, მსოფლიოს ახალგაზრდულ ოლიმპიურ თამაშებში ან/და ევროპის ახალგაზრდულ ოლიმპიურ ფესტივალებში გამარჯვებისათვის ან/და საპრიზო ადგილების დაკავებისათვის სპორტსმენებისა და მათი მწვრთნელების, აგრეთვე საქართველოს ნაკრები გუნდების საექიმო პერსონალის მიერ მიღებული ფულადი და სხვა სახის ჯილდოები, აგრეთვე საქართველოს მთავრობის შესაბამისი დადგენილებით სპორტის ინდივიდუალურ ოლიმპიურ, არაოლიმპიურ და ცალკეულ სათამაშო სახეობებში სპორტსმენებისა და მათი მწვრთნელებისათვის, აგრეთვე საექიმო პერსონალისათვის დაწესებული სხვა ფულადი პრიზები;

დ) ალიმენტი;

ე) განქორწინების საფუძველზე მიღებული ქონების ღირებულება (შემოსავალი);

ვ) ფიზიკური პირის მიერ:

ვ.ა) 2 წელზე მეტი ვადით საკუთრებაში არსებული საცხოვრებელი ბინის (სახლის) მასზე დამაგრებული მიწით რეალიზაციით მიღებული ნამეტი;

ვ.ბ) საკუთრების უფლების რეგისტრაციიდან 6 თვეზე მეტი ვადით საკუთრებაში არსებული

ავტოსატრანსპორტო საშუალების რეალიზაციით მიღებული ნამეტი;

ვ.გ) 2 წელზე მეტი ვადით საკუთრებაში არსებული აქტივის მიწოდებით მიღებული ნამეტი.

ზ) საგადასახადო წლის განმავლობაში I და II რიგის მემკვიდრეების მიერ ჩუქებით ან მემკვიდრეობით მიღებული ქონების ღირებულება;

თ) საგადასახადო წლის განმავლობაში 1000 ლარამდე ჩუქებით მიღებული ქონების ღირებულება, გარდა დაქირავებულის მიერ დამქირავებლისაგან ჩუქებით მიღებული ქონების ღირებულებისა;

ი) საგადასახადო წლის განმავლობაში III და IV რიგის მემკვიდრეების მიერ 150 000 ლარამდე ღირებულების, ჩუქებით ან მემკვიდრეობით მიღებული ქონების ღირებულება;

კ) ფიზიკური პირისათვის (დონორისათვის) გაღებული სისხლის საკომპენსაციო კვებისათვის გაცემული თანხა;

ლ) 2023 წლის 1 იანვრამდე სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაში დასაქმებული პირის მიერ საქართველოში წარმოებული სოფლის მეურნეობის პროდუქციის პირველადი მიწოდებით მიღებული დასაბეგრი შემოსავალი, თუ კალენდარული წლის განმავლობაში ასეთი მიწოდებით მიღებული ერთობლივი შემოსავალი 200 000 ლარს არ აღემატება;

მ) საქართველოს ეროვნული ბანკის, საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტოს, აგრეთვე საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტის სასესხო ფასიანი ქაღალდებიდან პროცენტის სახით მიღებული შემოსავალი. საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების სიაგანისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით;

ნ) ლატარიიდან მიღებული მოგება, რომლი სღირებულება არ აღემატება 1000 ლარს;

ო) არარეზიდენტი ფიზიკური პირის მიერ ხელფასის სახით მიღებული შემოსავალი, თუ დაქირავებით მუშაობა ხორციელდება საქართველოს ტერიტორიაზე საგადასახადო წლის განმავლობაში არაუმეტეს 30 კალენდარული დღისა და შემოსავლის (ხელფასის) გადამხდელი არის არარეზიდენტი დამქირავებელი, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ასეთი ხარჯი მიეკუთვნება არარეზიდენტის მუდმივი დაწესებულების ხარჯებს, მიუხედავად იმისა, ეს ხარჯია მუდმივი დაწესებულების მიერ არის გადახდილი თუ არა;

პ) საწარმოს ლიკვიდაციის ან კაპიტალის შემცირების გზით ამ საწარმოს პარტნიორ ფიზიკურ პირზე წილის სანაცვლოდ უძრავი ქონების საკუთრებაში გადაცემით მიღებული ნამეტი, თუ საწარმოს წილზე ფიზიკური პირის საკუთრების უფლების წარმოშობიდან გასულია 2 წელზე მეტი.

რ) 2023 წლის 1 იანვრამდე სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაში დასაქმებული ფიზიკური პირის მიერ ამ საქმიანობის ფარგლებში გაცემული ხელფასი, თუ დამქირავებლის მიერ აღნიშნული საქმიანობიდან მიღებული ერთობლივი შემოსავალი 200 000 ლარს არ აღემატება;

ს) აზარტული კლუბის, სათამაშო აპარატების სალონის, აგრეთვე ტოტალიზატორის მომწყობი პირების მიერ აღნიშნული საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი, გარდა სისტემურ-ელექტრონული ფორმით თამაშობის მოწყობიდან მიღებული შემოსავლისა;

ტ) სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში დადგენილი წესით რეგისტრირებული პირის (რომელიც იღებს საარსებო შემწეობას, რაც დასტურდება შესაბამისი დოკუმენტაციით),

საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლაში დასახიჩრებული პირის, ასევე ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლაში დაღუპული პირის ოჯახის წევრის მიერ საქველმოქმედო ორგანიზაციისგან უსასყიდლოდ მიღებული ქონების ღირებულება;

უ) ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ თანამშრომლისთვის სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულებისას პირად მფლობელობაში არსებული ავტომობილისათვის განკუთვნილი საწვავის უსასყიდლოდ გადაცემით მიღებული სარგებელი;

ფ) ტურისტული საწარმოს მიერ ან/და მის მიერ ხელშეკრულების საფუძველზე სასტუმროს ფუნქციონირებისთვის/ოპერირებისთვის მოწვეული პირის/პირების მიერ სასტუმრო ნომრის მესაკუთრისათვის კალენდარული წლის განმავლობაში არა უმეტეს 60 დღის ვადით სასტუმროს მომსახურების (სასტუმროში ცხოვრების) უსასყიდლოდ გაწევის შედეგად სასტუმრო ნომრის მესაკუთრის მიერ მიღებული სარგებელი;

ქ) ფიზიკური პირის მიერ გაკოტრების საქმის წარმოების პროცესში მყოფი პირისაგან დაქირავებით მუშაობით მიღებული შემოსავალი.

ღ) მაღალმთიანი დასახლების საწარმოს სტატუსის მქონე მეწარმე ფიზიკური პირის მიერ მაღალმთიანი დასახლების საწარმოს სტატუსის ფარგლებში განხორციელებული საქმიანობით მიღებული შემოსავალი – შესაბამისი სტატუსის მინიჭებიდან 10 კალენდარული წლის განმავლობაში (სტატუსის მინიჭების კალენდარული წლის ჩათვლით).

საშემოსავლო გადასახადით არ იბეგრება:

ა) შემდეგ ფიზიკურ პირთა მიერ კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული დასაბეგრი შემოსავალი 3000 ლარამდე;

ა.ა) მეორე მსოფლიო ომის ვეტერანი, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედების ვეტერანი და სხვა სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე საბრძოლო მოქმედების ვეტერანი საქართველოს მოქალაქეების; (

ა.ბ) პირის, რომელსაც მინიჭებული აქვს „ქართველის დედის“ საპატიო წოდება;

ა.გ) მარტოხელა დედის;

ა.დ) პირის, რომელმაც იშვილა ბავშვი (შვილად აყვანიდან 1 წლის განმავლობაში);

ა.ე) პირის, რომელმაც მინდობით აღსაზრდელად აიყვანა ბავშვი;

ა.ვ) მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები სამ- ან მეტშვილიანი პირის (რომლის კმაყოფაზეა 18 წლამდე ასაკის სამი ან სამზე მეტი შვილი) მიერ მაღალმთიან დასახლებაში საბიუჯეტო ორგანიზაციიდან კალენდარული წლის განმავლობაში ხელფასის სახით მიღებული დასაბეგრი შემოსავალი. მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრებ ერთ- ან ორშვილიან პირს (რომლის კმაყოფაზეა 18 წლამდე ასაკის ერთი ან ორი შვილი) მაღალმთიან დასახლებაში საბიუჯეტო ორგანიზაციიდან კალენდარული წლის განმავლობაში ხელფასის სახით მიღებულ 3 000 ლარამდე დასაბეგრ შემოსავალზე გადასახდელი საშემოსავლო გადასახადი 50 პროცენტით უმცირდება;

ბ) ბავშვობიდან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის, აგრეთვე მკვეთრად და მნიშვნელოვნად გამოხატული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების მიერ კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული დასაბეგრი შემოსავალი 6000 ლარამდე.

ბ¹) იმ პირის მიერ, რომელმაც „საქართველოს თავდაცვის ძალების სამშვიდობო ოპერაციებში მონაწილეობის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, საერთაშორისო მშვიდობისა და უსაფრთხოების შენარჩუნებისა და აღდგენის ოპერაციებში ან სხვა სახის სამშვიდობო საქმიანობაში მონაწილეობასთან დაკავშირებით ჯანმრთელობის მძიმე დაზიანება მიიღო, კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული 6 000 ლარამდე დასაბეგრი შემოსავალი;

გ) მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები პირის სტატუსის მქონე პირის მიერ მაღალმთიან დასახლებაში საქმიანობით კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული 6000 ლარამდე დასაბეგრი შემოსავალი, გარდა საბიუჯეტო ორგანიზაციიდან და სახელმწიფოს მიერ ან მუნიციპალიტეტის მიერ დაფუძნებული სამედიცინო დაწესებულებიდან ხელფასის სახით მიღებული შემოსავლისა.

3. თუ საშემოსავლო გადასახადის გადამხდელს წარმოექმნება ერთზე მეტი საგადასახადო შეღავათის უფლება, მასზე გავრცელდება მათგან ერთი, უმაღლესი შეღავათი.

გ) ქონების ჩუქებისას ან/და ანდერძით მემკვიდრეობისას I, II, III და IV რიგის მემკვიდრეებად ითვლებიან შემდეგი პირები:

გ.ა) I რიგის მემკვიდრეებად – მეუღლე, შვილი, ნაშვილები, შვილიშვილი, შვილიშვილის შვილი და მისი შვილი, მშობელი და მშვილებელი;

გ.ბ) II რიგის მემკვიდრეებად – და, ძმა, დისწული, ძმისწული და მათი შვილები;

გ.გ) III რიგის მემკვიდრეებად – ბებია და პაპა, ბების დედ-მამა და პაპის დედ-მამა, როგორც დედის, ისე მამის მხრიდან;

გ.დ) IV რიგის მემკვიდრეებად – ბიძა (დედის ძმა და მამის ძმა), დეიდა და მამიდა.

5. ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევებში საგადასახადო წლის მიხედვით გადახდის წყაროდან მიღებულ შემოსავლებზე შეღავათის გამოყენების მიზნით დაქირავებული პირი ვალდებულია საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით წარუდგინოს დამქირავებელს შეღავათით სარგებლობის შესახებ საგადასახადო ორგანოს მიერ გაცემული ცნობა. ერთზე მეტი სამუშაო ადგილის არსებობის შემთხვევაში გადახდის წყაროს, სადაც უნდა გავრცელდეს შეღავათი, განსაზღვრავს დაქირავებული პირი.

52

საშემოსავლო გადასახადით დაბეგვრის სპეციალური რეჟიმები

სპეციალური დაბეგვრის რეჟიმები

სპეციალური დაბეგვრის რეჟიმები ვრცელდება:

ა) მიკრო ბიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკურ პირებზე;

- ბ) მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე მეწარმე ფიზიკურ პირებზე;
- გ) ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის მქონე პირებზე.

მიკრობიზნესი

1. მიკრო ბიზნესის სტატუსი შეიძლება მიენიჭოს ფიზიკურ პირს, რომელიც არ იყენებს დაქირავებულ პირთა შრომას და დამოუკიდებლად ეწევა ეკონომიკურ საქმიანობას, რომლიდანაც მის მიერ მისაღები ჯამური ერთობლივი შემოსავალი კალენდარული წლის განმავლობაში არ აღემატება 30 000 ლარს.

საქართველოს პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტთან შეთანხმებით, საქართველოს მთავრობას უფლება აქვს, განსაზღვროს შემოსავლის სახეები, რომლებიც არ დაიბეგრება სპეციალური დაბეგრის რეჟიმით და არ გაითვალისწინება ერთობლივ შემოსავალში.

2. მიკრობიზნესის სტატუსის მინიჭება, გაუქმება და მიკრობიზნესის სერტიფიკატის გაცემა ხდება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით.

მიკრობიზნესის სტატუსის მინიჭება

1. ფიზიკური პირი, რომელიც აკმაყოფილებს ამ კოდექსის 84-ე მუხლით დადგენილ პირობებს, უფლებამოსილია მიკრო ბიზნესის სტატუსის მინიჭების მიზნით მიმართოს საგადასახადო ორგანოს, რომელიც გასცემს მიკრო ბიზნესის სერტიფიკატს.

2. **მიკრობიზნესის სტატუსი მიმდინარე საგადასახადო წელს უქმდება, თუ:**

- ა) ფიზიკურმა პირმა საგადასახადო ორგანოს მიმართა მიკრობიზნესის სტატუსის გაუქმების ან მცირე ბიზნესის სტატუსის მინიჭების მოთხოვნით;

ბ) საგადასახადო ორგანოს მიერ ჩატარებული ინვენტარიზაციის შედეგად დადგინდა, რომ მიკრობიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკური პირის სასაქონლო-მატერიალური მარაგების ნაშთიაღმეტება **45 000 ლარს**.

გ) ფიზიკური პირი დარეგისტრირდა დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელად.

3. თუ მიკრობიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკური პირი ამ კოდექსის 84-ემუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი მოთხოვნის (ერთობლივი შემოსავლის ოდენობის შეზღუდვა) დარღვევიდან 15 დღის ვადაში არ მიმართავს საგადასახადო ორგანოს მცირე ბიზნესის სტატუსის მინიჭების მიზნით, მას გაუქმდება მიკრობიზნესის სტატუსი და გამოვა სპეციალური დაბეგვრის რეჟიმიდან.

4. საგადასახადო ორგანოს მიერ მიკრობიზნესის სტატუსის გაუქმების და სპეციალური დაბეგვრის რეჟიმიდან გამოსვლის საფუძველია ფიზიკური პირის მიერ ამ კოდექსის 84-ემუხლის მე-3 ნაწილის მოთხოვნის დარღვევა.

5. ფიზიკური პირისათვის მინიჭებული მიკრო ბიზნესის სტატუსის გაუქმების შემთხვევაში ამ მომენტისთვის ფიზიკური პირის შემოსავალი ექვემდებარება დაბეგვრას:

ა) მცირე ბიზნესის სტატუსის მიღებისას – მიკრო ბიზნესისთვის დადგენილი წესის შესაბამისად.

მიკრობიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკური პირი არ იხდის საშემოსავლო გადასახადს.

მიკრობიზნესის ვალდებულებები

1. მიკრობიზნესის სტატუსის მქონე პირი პირველადი საგადასახადო დოკუმენტის გამოწერისას

ვალდებულია დოკუმენტში მიუთითოს თავისი სტატუსის შესახებ და სტატუსის სერტიფიკატის ნომერი.

2. მიკრობიზნესის სტატუსის მქონე პირი მისთვის ან მის მიერ პირველადი საგადასახადო დოკუმენტის გამოწერის შემთხვევაში ვალდებულია შეინახოს აღნიშნული დოკუმენტი.

მცირე ბიზნესი

1. მცირე ბიზნესის სტატუსი შეიძლება მიენიჭოს მეწარმე ფიზიკურ პირს.(30.05.2018. №2391 ამოქმედდეს 2018 წლის 1 ივლისიდან)

2. საქართველოს პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტთან შეთანხმებით, საქართველოს მთავრობას უფლება აქვს, აკრძალოს ცალკეული საქმიანობის განხორციელება, რომლის ფარგლებშიც მცირე ბიზნესის სტატუსი არ შეიძლება მიენიჭოს მეწარმე ფიზიკურ პირს.

3. საქართველოს პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტთან შეთანხმებით, საქართველოს მთავრობას უფლება აქვს, განსაზღვროს შემოსავლის სახეები, რომლებიც არ დაიბეგრება სპეციალური რეჟიმით და არ გაითვალისწინება ერთობლივ შემოსავალში მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკური პირისათვის დადგენილი კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული ერთობლივი შემოსავლის 500000-ლარიანი ზღვრის გაანგარიშებისას.

მცირე ბიზნესის სტატუსის მინიჭება

1. მეწარმე ფიზიკური პირი, რომელიც აკმაყოფილებს ამ კოდექსის დადგენილ პირობებს, უფლებამოსილია მცირე ბიზნესის სტატუსის მინიჭების მიზნით მიმართოს საგადასახადო ორგანოს, რომელიც გასცემს მცირე ბიზნესის სერტიფიკატს.

2. მცირე ბიზნესის სტატუსი უქმდება, თუ:

ა) პირის ეკონომიკური საქმიანობიდან მიღებულმა ერთობლივმა შემოსავალმა 2 კალენდარული წლის მიხედვით, თითოეული კალენდარული წლის განმავლობაში 500 000 ლარს გადააჭარბა;

ბ) პირმა ამ მოთხოვნით საგადასახადო ორგანოს კალენდარული წლის დასრულებამდე მიმართა;

გ) პირი კალენდარული წლის განმავლობაში არანაკლებ 3-ჯერ დაჯარიმდა საკონტროლო-სალარო აპარატის გამოყენების წესების დარღვევისათვის.

მცირე ბიზნესის დასაბეგრი შემოსავალი და გადასახადის განაკვეთები (30.05.2018. №2391 ამოქმედდეს 2018 წლის 1 ივლისიდან)

1. მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე პირის დასაბეგრი შემოსავალი იბეგრება 1 პროცენტით, გარდა ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

2. მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე პირის დასაბეგრი შემოსავალი იბეგრება 3 პროცენტით, თუ ეკონომიკური საქმიანობიდან მიღებულმა მისმა ერთობლივმა შემოსავალმა 500 000 ლარს გადააჭარბა. მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე პირი ამ ნაწილის მიხედვით დადგენილი განაკვეთით იბეგრება შესაბამისი თვის (ერთობლივი შემოსავლის 500000-ლარიანი ზღვრის გადაჭარბების დაფიქსირებისთვის) დასაწყისიდან კალენდარული წლის დასრულებამდე.

მცირე ბიზნესის შემოსავლებისა და ხარჯების აღრიცხვის პრინციპები

1. მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე პირი აწარმოებს აღრიცხვის სპეციალურ ჟურნალს. ამ ჟურნალის წარმოების (მათ შორის, ელექტრონული ფორმით წარმოების) წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

2. მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე პირი ვალდებულია საქონლის ტრანსპორტირებისას ან/და მიწოდებისას ამ კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში გამოიყენოს სასაქონლო ზედნადები.

3. მცირე ბიზნესის მიერ საგადასახადო წლის განმავლობაში მიღებული ზარალი მომდევნო წელს არ გადაიტანება, თუ არ ხდება სპეციალური დაბეგვრის რეჟიმიდან გამოსვლა.

4. მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე მეწარმე ფიზიკური პირისთვის სტატუსის გაუქმებისას არსებული სასაქონლო ნაშთების აღრიცხვის წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

მცირე ბიზნესის დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაცია

1. მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე მეწარმე ფიზიკური პირი, რომელსაც წარმოეშვა დღგ-ის გადამხდელად სავალდებულო რეგისტრაციის ვალდებულება, ამ კოდექსის 157-ე მუხლის შესაბამისად ვალდებულია გატარდეს რეგისტრაციაში.

2. მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე მეწარმე ფიზიკური პირი დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულების დადგომისას ვალდებულია აღრიცხოს ამ მომენტისთვის არსებული სასაქონლო-მატერიალური მარაგების ნაშთი.

3. მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე მეწარმე ფიზიკურ პირს დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაციის მომენტიდან უფლება აქვს, ამ მუხლის მე-2 ნაწილით განსაზღვრულ სასაქონლო-მატერიალური მარაგების ნაშთზე მიიღოს დამატებული ღირებულების გადასახადის ჩათვლა ამ

კოდექსით განსაზღვრული წესის შესაბამისად, თუ არსებობს შესაბამისი დოკუმენტაცია.

მიკრო და მცირე ბიზნესის დეკლარაციის წარდგენა

1. საგადასახადო ორგანოს საგადასახადო აღრიცხვის ადგილის მიხედვით საანგარიშო წლის მომდევნო წლის 1 აპრილამდე დეკლარაციას წარუდგენენ - მიკრო ბიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკური პირი, ხოლო მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე პირის საგადასახადო დეკლარაციის საგადასახადო ორგანოსთვის წარდგენა და გადასახადის გადახდა ხორციელდება არაუგვიანეს საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა.

2. მიკრო ბიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკური პირი საქართველოში ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტიდან 30 სამუშაო დღის ვადაში საგადასახადო ორგანოს წარუდგენს დეკლარაციას.

3. მიკრო და მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე პირების მიერ დეკლარაციის წარდგენის წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

მცირე და მიკრო ბიზნესის მიმდინარე გადასახდელები და გადასახადის წყაროსთან დაკავების წესი

1. მიკრო ბიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკური პირი და მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკური პირი მიმდინარე გადასახდელებს არ იხდიან.

2. მიკრო ბიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკურ პირს გადახდის წყაროსთან გადასახადის დაკავება არევალება მიღებული მომსახურების ანაზღაურების შემთხვევაში.

3. დაქირავებული პირებისთვის მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე პირის მიერ კალენდარული წლის

განმავლობაში ჯამურად გადახდილი 6 000 ლარამდე ხელფასი გადახდის წყაროსთან არ იბეგრება, თუ არსებობს ერთ-ერთი შემდეგი პირობა.

ა) იგი ინდივიდუალურ მეწარმედ დარეგისტრირდა და მას მცირე ბიზნესის სტატუსი მიენიჭა იმავე კალენდარული წლის განმავლობაში;

ბ) მის მიერ წინა კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული ერთობლივი შემოსავალი 50 000 ლარს არ აჭარბებს.

მცირე და მიკრო ბიზნესის საგადასახადო კონტროლი

1. საგადასახადო ორგანოებმა მიკრო და მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე პირების მიმართ შეიძლება განახორციელონ მიმდინარე საგადასახადო კონტროლის შემდეგი ღონისძიებები:

ა) საქონლის/მომსახურების საკონტროლო შესყიდვა;

ბ) დათვალიერება;

გ) საკონტროლო-სალარო აპარატების გამოყენების წესების დაცვა;

დ) ქრონომეტრაჟი;

ე) ინვენტარიზაცია.

2. საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, მიკრო ბიზნესის სტატუსის მქონე პირის შემოსავლები განსაზღვროს არაპირდაპირი მეთოდებით, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესის შესაბამისად.

ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელი

ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელი შეიძლება იყოს პირი, რომელიც არ არის დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელი და ახორციელებს ფიქსირებული გადასახადით დასაბეგრ ერთ ან ერთზე მეტ საქმიანობას.

ფიქსირებული გადასახადით დაბეგვრის ობიექტს საქმიანობის სახეების მიხედვით განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა.

ფიქსირებული გადასახადის განაკვეთი საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული საქმიანობის სახეების მიხედვით შეიძლება იყოს:

ა) დაბეგვრის ობიექტზე – 1 ლარიდან 2000 ლარის ფარგლებში;

ბ) დასაბეგრი საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის 3 პროცენტი.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ფიქსირებული გადასახადის განაკვეთს საქმიანობის სახეების მიხედვით განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა აღნიშნული ქვეპუნქტით დადგენილი ოდენობის ფარგლებში. ამასთანავე, საქართველოს მთავრობა უფლებამოსილია ფიქსირებული გადასახადით დასაბეგრი ერთი და იმავე საქმიანობის სახისათვის მუნიციპალიტეტების მიხედვით განსაზღვროს განსხვავებული ფიქსირებული გადასახადის განაკვეთი.

ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის მინიჭება (20.12.2011. №5556)

1. პირი, რომელიც აკმაყოფილებს ამ კოდექსის 95¹ მუხლით დადგენილ მოთხოვნებს, უფლებამოსილია ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის მინიჭების მიზნით განცხადებით მიმართოს საგადასახადო ორგანოს და გადავიდეს ფიქსირებული გადასახადით დაბეგვრის რეჟიმზე, რისთვისაც გაიცემა ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სერტიფიკატი.

2. პირს უფლება აქვს, გადავიდეს ფიქსირებული გადასახადით დაბეგვრის რეჟიმზე საანგარიშო წლის

ნებისმიერ თვეს. ამასთანავე, პირი ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის მქონედ და, შესაბამისად, ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელად ითვლება ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის მინიჭების თვის მომდევნო თვის პირველი რიცხვიდან.

3. ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის მინიჭებისა და გაუქმების, ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სერტიფიკატის გაცემის წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

ფიქსირებული გადასახადით დაბეგვრის პირობები

1. ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელი უფლებამოსილია, გარდა ფიქსირებული გადასახადით დასაბეგრი საქმიანობისა, დამატებით განახორციელოს მხოლოდ საქართველოს მთავრობის მიერ ნებადართული საქმიანობა.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დამატებითი საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი ექვემდებარება საერთო წესით დაბეგვრას.

3. ფიქსირებული გადასახადით დასაბეგრი საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი არ ჩაირთვება ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის ერთობლივ შემოსავალში და შემდგომ დაბეგვრას არ ექვემდებარება.

4. ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელი არ იხდის მიმდინარე გადასახდელებს ფიქსირებული გადასახადის მიხედვით.

5. ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია პირველადი საგადასახადო დოკუმენტის გამოწერისას დოკუმენტში მიუთითოს ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის შესახებ და ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის

სერტიფიკატის ნომერი.

6. ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია მისთვის ან მის მიერ პირველადი საგადასახადო დოკუმენტის გამოწერის შემთხვევაში შეინახოს აღნიშნული დოკუმენტი.

7. ფიქსირებული გადასახადის გადახდისა და ანგარიშგების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსი უქმდება, თუ:

ა) პირი წყვეტს ფიქსირებული გადასახადით დასაბეგრ საქმიანობას;

ბ) პირი საგადასახადო ორგანოს მიმართავს ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის გაუქმების მოთხოვნით;

გ) პირი ახორციელებს საქართველოს მთავრობის მიერ ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელისთვის ნებადართული დამატებითი საქმიანობისგან განსხვავებულ საქმიანობას;

დ) საქართველოს მთავრობის მიერ ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელისთვის ნებადართული დამატებითი საქმიანობის ნაწილში პირს წარმოეშვა დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულება ან ნებაყოფლობით გატარდა დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაციაში.

2. ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის გაუქმების ერთ-ერთი პირობის (გარდა ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტისა) დადგომისას პირი ვალდებულია ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის გაუქმების მიზნით განცხადებით მიმართოს საგადასახადო ორგანოს შესაბამისი პირობის დადგომიდან არა უგვიანეს 10

სამუშაო დღისა.

3. ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსი გაუქმებულად ითვლება ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის გაუქმების პირობის დადგომის დღიდან.

5.3. მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ესტონური მოდელი ამოქმედდა 2017 წლის 1 იანვრიდან.

მოგების გადასახადის გადამხდელია:

ა) რეზიდენტი საწარმო;

ბ) არარეზიდენტი საწარმო, რომელიც საქართველოში საქმიანობას მუდმივი დაწესებულების მეშვეობით ახორციელებს ან/და შემოსავალს იღებს საქართველოში არსებული წყაროდან.

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია:

ა) განაწილებული მოგება;

ბ) გაწეული ხარჯი ან სხვა გადახდა, რომელიც ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებული არ არის;

გ) უსასყიდლოდ საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა ან/და ფულადი სახსრების გადაცემა;

დ) ამ კოდექსით დადგენილ ზღვრულ ოდენობაზე მეტი ოდენობით გაწეული წარმომადგენლობითი ხარჯი.

2. ორგანიზაციის, რომელიც ახორციელებს ეკონომიკურ საქმიანობას, მოგების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია: (30.05.2018. №2391 ამოქმედდეს 2019 წლის 1 იანვრიდან)

ა) გაწეული ხარჯი ან სხვა გადახდა, რომელიც არ არის დაკავშირებული ეკონომიკურ საქმიანობასთან ან/და არ გამომდინარეობს ამ ორგანიზაციის

საქმიანობის მიზნიდან (მათ შორის, არ არის დაკავშირებული საქველმოქმედო საქმიანობასთან ან არ გამომდინარეობს გრანტის ხელშეკრულების მიზნიდან);

ბ) უსასყიდლოდ საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა ან/და ფულადი სახსრების გადაცემა, თუ ეს არ გამომდინარეობს ამ ორგანიზაციის საქმიანობის მიზნიდან;

გ) ამ კოდექსით დადგენილ ზღვრულ ოდენობაზე მეტი ოდენობით გაწეული წარმომადგენლობითი ხარჯი.

3. არარეზიდენტი საწარმოს, რომელიც საქართველოში საქმიანობას მუდმივი დაწესებულების მეშვეობით ახორციელებს, მოგების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია მისი მუდმივი დაწესებულების საქმიანობიდან გამომდინარე, ამ არარეზიდენტი საწარმოს ან მუდმივი დაწესებულების მიერ განხორციელებული განაცემი/გაწეული ხარჯი, რომელიც გათვალისწინებულია ამ მუხლის პირველი ნაწილით.

4. არარეზიდენტი საწარმოს მიერ საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებული შემოსავალი, რომელიც საქართველოში მის მუდმივ დაწესებულებას არ მიეკუთვნება, იბეგრება გადახდის წყაროსთან გამოქვითვების გარეშე, საგადასახადო კოდექსის 134-ე მუხლის შესაბამისად, გარდა ამ მუხლის მე-5, მე-6 და მე-11 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

5. არარეზიდენტი საწარმოს, რომელიც ამ მუხლის მე-6 ნაწილით გათვალისწინებული ქონების რეალიზაციით იღებს ისეთ შემოსავალს, რომელიც დაკავშირებული არ არის საქართველოში მისი მუდმივი დაწესებულების საქმიანობასთან, მოგების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია სხვაობა კალენდარული წლის განმავლობაში საქართველოში

არსებული წყაროდან მიღებულ ერთობლივ შემოსავალსა და ამ შემოსავლის მიღებასთან დაკავშირებული გამოქვითვების თანხებს შორის.

6. ამ მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული ქონების რეალიზაციით მიღებულ შემოსავალს განეკუთვნება:

ა) რეზიდენტი იურიდიული პირის ჩვეულებრივი აქციების ან პარტნიორის წილის რეალიზაციით მიღებული შემოსავალი;

ბ) აქტივების რეალიზაციით მიღებული შემოსავალი;

გ) ქონების რეალიზაციით მიღებული შემოსავალი;

დ) სხვა ქონების რეალიზაციით მიღებული შემოსავალი.

7. ამ კოდექსის 98¹-98⁴ მუხლებით გათვალისწინებული გადახდების/განაცემების არაფულადი ფორმით განხორციელების შემთხვევაში მოგების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტი განისაზღვრება მიწოდებული საქონლის/გაწეული მომსახურების საბაზრო ფასით, ხოლო თუ მიწოდებული საქონლის/გაწეული მომსახურების საბაზრო ფასი დამატებული ღირებულების გადასახადს მოიცავს – საბაზრო ფასით, დამატებული ღირებულების გადასახადის გარეშე. (28.06.2019. №4906)

8. კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებულ ერთობლივ შემოსავალსა და ამ კოდექსით გათვალისწინებული გამოქვითვების თანხებს შორის სხვაობა მოგების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია: (23.12.2017. №1935) (ამ ნაწილის მოქმედება გავრცელდეს 2017 წლის 1 იანვრიდან წარმოშობილ სამართლებრივ ურთიერთობებზე)

ა) პირისათვის, რომელიც მოგებას იღებს „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით

განსაზღვრული „არსებული ხელშეკრულებებიდან“ გამომდინარე, ნავთობისა და გაზის ოპერაციების შედეგად, ამ მოგების ნაწილში;

ბ) „საქართველოს, აზერბაიჯანის რესპუბლიკასა და თურქეთის რესპუბლიკას შორის აზერბაიჯანის რესპუბლიკის, საქართველოსა და თურქეთის რესპუბლიკის ტერიტორიების გავლით ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ძირითადი საექსპორტო მილსადენით ნავთობის ტრანსპორტირების შესახებ“ ხელშეკრულებით განსაზღვრული ძირითადი საექსპორტო მილსადენის პროექტის მონაწილისათვის, ამ პროექტის ფარგლებში მიღებული მოგების ნაწილში;

გ) „საქართველოსა და აზერბაიჯანის რესპუბლიკას შორის სამხრეთკავკასიური მილსადენის სისტემის საშუალებით საქართველოსა და აზერბაიჯანის რესპუბლიკის ტერიტორიებზე და ამ ტერიტორიის ფარგლებს გარეთ ბუნებრივი გაზის ტრანზიტის, ტრანსპორტირებისა და რეალიზაციის შესახებ“ ხელშეკრულებით განსაზღვრული სამხრეთკავკასიური მილსადენის პროექტის მონაწილისათვის, ამ პროექტის ფარგლებში მიღებული მოგების ნაწილში.

9. პირის მოგების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტი ტოტალიზატორის სისტემურ-ელექტრონული ფორმით მოწყობის შემთხვევაში, ამ საქმიანობის ნაწილში განისაზღვრება ამ კოდექსის 309-ე მუხლის მე-16 ნაწილის შესაბამისად.

10. ამ მუხლის პირველი-მე-3 ნაწილების მიზნებისათვის მოგების გადასახადით დასაბეგრი თანხა მიიღება იმავე ნაწილების შესაბამისად განსაზღვრული დაბეგვრის ობიექტის მიხედვით განხორციელებული განაცემის/გაწეული ხარჯის ოდენობის 0.85-ზე გაყოფის შედეგად. (30.05.2018. №2391 ამოქმედდეს 2019 წლის 1 იანვრიდან)

11. არარეზიდენტ საწარმოს, რომელიც ქონების იჯარისთვის/ გაქირავებისთვის ანაზღაურებას იღებს პირისგან, რომელიც არ არის ამ კოდექსის 154-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული საგადასახადო აგენტი, მოგების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია სხვაობა კალენდარული წლის განმავლობაში საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებულ ერთობლივ შემოსავალსა და ამ შემოსავლის მიღებასთან დაკავშირებული გამოქვითვების თანხებს შორის. (14.07.2020. №6817)

1. მოგების გადასახადის განაკვეთია 15 პროცენტი, გარდა ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

2. „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული „არსებული ხელშეკრულებების“ განხორციელების შედეგად ნავთობისა და გაზის ოპერაციებით მიღებული მოგება იბეგრება 10 პროცენტით, თუ ეს ხელშეკრულებები დადებულია 1998 წლის 1 იანვრამდე.

**განაწილებული მოგება (13.05.2016. №5092
ამოქმედდეს 2017 წლის 1 იანვრიდან)**

1. განაწილებული მოგება არის მოგება, რომელიც საწარმოს მიერ მის პარტნიორზე დივიდენდის სახით, ფულადი ან არაფულადი ფორმით ნაწილდება.

2. განაწილებულ მოგებად არ ითვლება:

ა) საწარმოს ლიკვიდაციისას ან აქციის/წილის გამოსყიდვისას ფულადი ან ნატურალური ფორმით განხორციელებული გადახდა/განაცემი, რომელიც კაპიტალში (საწესდებოსა და საემისიოში) პარტნიორის მიერ განხორციელებული შენატანის ოდენობას არ აღემატება. ამ ქვეპუნქტის მიზნისათვის ამ ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად ოპერაციის განხორციელების

შემდეგ საწარმოს კაპიტალის გაზრდა არ მიიჩნევა პარტნიორის მიერ კაპიტალში (საწესდებოსა და საემისიოში) განხორციელებულ შენატანად; (30.06.2017. №1182) (ამ ნორმის მოქმედება გავრცელდეს 2017 წლის 1 იანვრიდან წარმოშობილ სამართლებრივ ურთიერთობებზე)

ბ) საწარმოს პარტნიორზე განხორციელებული გადახდა ამავე საწარმოს აქციის/წილის საკუთრებაში გადაცემით, გარდა რეზიდენტი იურიდიული პირის მიერ საქართველოში საჯარო შეთავაზების გზით გამოშვებული და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ აღიარებულ ორგანიზებულ ბაზარზე სავაჭროდ დაშვებული წილობრივი ფასიანი ქაღალდის გადაცემისა; (23.12.2017. №1935 ამოქმედდეს 2018 წლის 1 იანვრიდან)

გ) „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრულ პირზე (გარდა ინდივიდუალური საწარმოსი და ამ კოდექსის შესაბამისად მოგების გადასახადისაგან გათავისუფლებული პირისა) დივიდენდის განაწილება;

დ) საწარმოს მიერ კაპიტალის შემცირებით სახელმწიფოსათვის ან/და მუნიციპალიტეტისათვის აქტივების გადაცემა, თუ ამ საწარმოს აქციების/წილის 50 პროცენტზე მეტი სახელმწიფოს ან/და მუნიციპალიტეტის საკუთრებაშია;

ე) საწარმოს მიერ უცხოური საწარმოსგან (გარდა შეღავათიანი დაბეგვრის მექანე ქვეყანაში რეგისტრირებული პირისა) მიღებული დივიდენდის განაწილება.

ვ) მიღებული დივიდენდის შემდგომი განაწილება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 21-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პირის (გარდა უცხოური საწარმოს მუდმივი დაწესებულებისა) მიერ, რომელსაც მართვის

ადგილი გადმოტანილი აქვს საქართველოში.
(14.07.2020. №6817)

3. ამ მუხლის მიზნებისათვის არარეზიდენტი საწარმოს მუდმივი დაწესებულებისათვის განაწილებულ მოგებად ითვლება ამ მუდმივი დაწესებულების საქმიანობის შედეგად მიღებული მოგებიდან არარეზიდენტი საწარმოსათვის ფულადი ან არაფულადი ფორმით განხორციელებული განაცემი (არარეზიდენტი საწარმოს მიერ მისი მუდმივი დაწესებულებისთვის მიკუთვნებული მოგების გატანა). მუდმივ დაწესებულებას მიეკუთვნება მოგება, რომელიც მას შეიძლებოდა მიეღო, როგორც იმავე ან ანალოგიური საქმიანობით დაკავებულ, იმავე ან ანალოგიურ პირობებში მყოფ დამოუკიდებელ საწარმოს.

4. მოგების განაწილებად ითვლება:

ა) საწარმოს მიერ ურთიერთდამოკიდებულ პირთან (რომელიც მოგების გადასახადით არ იბეგრება ამ კოდექსის 97-ე მუხლის პირველი და მე-3 ნაწილებით გათვალისწინებული დაბეგვრის ობიექტების მიხედვით) განხორციელებული ოპერაცია, თუ მათ შორის დადებული გარიგების ფასი განსხვავდება მისი საბაზრო ფასისაგან და მათი ურთიერთდამოკიდებულება გავლენას ახდენს გარიგების შედეგზე. ასეთ შემთხვევაში განაწილებული მოგების ოდენობა შეადგენს:

ა.ა) გარიგების საბაზრო ფასსა და მიღებულ/მისაღებ შემოსავალს შორის სხვაობას, თუ გარიგების საბაზრო ფასი აღემატება მიღებულ/მისაღებ შემოსავალს;

ა.ბ) გარიგების შედეგად გაწეულ ხარჯსა და გარიგების საბაზრო ფასს შორის სხვაობას, თუ გარიგების შედეგად გაწეული ხარჯი აღემატება გარიგების საბაზრო ფასს;

ბ) კონტროლირებული ოპერაციის განხორციელება, თუ ამ ოპერაციის დადგენილი პირობები არ შეესაბამება საბაზრო პრინციპს. ასეთ შემთხვევაში განაწილებული მოგების ოდენობა განისაზღვრება ამ კოდექსის XVII თავით დადგენილი წესით გამოანგარიშებული კორექტირების თანხით;

გ) საწარმოს მიერ საშემოსავლო გადასახადისაგან/მოგების გადასახადისაგან გათავისუფლებულ პირთან (გარდა საბიუჯეტო ორგანიზაციისა, საჯარო სამართლის იურიდიული პირისა – დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტოსი და საქართველოს ეროვნული ბანკისა) განხორციელებული ოპერაცია, თუ მათ შორის დადებული გარიგების ფასი განსხვავდება მისი საბაზრო ფასისაგან. ასეთ შემთხვევაში განაწილებული მოგების ოდენობა შეადგენს: (17.05.2017. №854)

გ.ა) გარიგების საბაზრო ფასსა და მიღებულ/მისაღებ შემოსავალს შორის სხვაობას, თუ გარიგების საბაზრო ფასი აღემატება მიღებულ/მისაღებ შემოსავალს;

გ.ბ) გარიგების შედეგად გაწეულ ხარჯსა და გარიგების საბაზრო ფასს შორის სხვაობას, თუ გარიგების შედეგად გაწეული ხარჯი აღემატება გარიგების საბაზრო ფასს.

5. ამ მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული თანხის იდენტიფიცირებისათვის ითვლება, რომ საწარმოს მიერ დივიდენდის განაწილებისას პირველ რიგში ეს თანხა გაიცემა.

გაწეული ხარჯი ან სხვა გადახდა, რომელიც ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებული არ არის (13.05.2016. №5092 ამოქმედდეს 2017 წლის 1 იანვრიდან)

ხარჯს, რომელიც ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებული არ არის, მიეკუთვნება:

ა) ხარჯი, რომელიც დოკუმენტურად დადასტურებული არ არის, თუ ეს ვალდებულება დადგენილია ამ კოდექსის შესაბამისად;

ბ) ხარჯი, რომლის გაწევის მიზანი არ არის მოგების, შემოსავლის ან კომპენსაციის მიღება;

გ) მიკრო ბიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკური პირისაგან შეძენილ საქონელზე/მომსახურებაზე გაწეული ხარჯი, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ამ სტატუსის მქონე პირის მიერ საქონლის მიწოდებით/მომსახურების გაწევით მიღებული შემოსავალი საერთო წესით იბეგრება ან საქონლის მიწოდებისას/შეძენისას გამოწერილია სასაქონლო ზედნადები/საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი ფორმის დოკუმენტი;(30.05.2018. №2391 ამოქმედდეს 2018 წლის 1 ივლისიდან)

დ) ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის მქონე პირისაგან ფიქსირებული გადასახადით დასაბეგრი საქმიანობის (გარდა ამ კოდექსის 95³ მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ფიქსირებული გადასახადის განაკვეთით დასაბეგრი საქმიანობისა) ფარგლებში შეძენილ საქონელზე/მომსახურებაზე გაწეული ხარჯი;

ე) საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წლიური პროცენტის ფარგლების ზემოთ კრედიტისათვის (სესხისათვის) გადახდილი პროცენტი;

ვ) პირის (გარდა სპეციალური სავაჭრო კომპანიისა) მიერ სპეციალური სავაჭრო კომპანიისაგან უცხოური საქონლის შესაძენად ამ საქონლის საბაჟო ღირებულებაზე მეტი ოდენობით გაწეული ხარჯი, გარდა იმ ხარჯისა, რომელიც აღნიშნული სპეციალური

სავაჭრო კომპანიისათვის გადახდებს არ უკავშირდება. (30.06.2017. №1182) (ამ ნორმის მოქმედება გავრცელდეს 2017 წლის 1 იანვრიდან წარმოშობილ სამართლებრივ ურთიერთობებზე)

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრულ ხარჯებში არ შეიტანება ამ კოდექსის 98¹ და 98³ მუხლებით გათვალისწინებული განაცემების (მათ შორის, განაცემისა, რომელიც მოგების გადასახადით არ იბეგრება), აგრეთვე გადახდის წყაროსთან დაბეგრული განაცემის განსახორციელებლად გაწეული ხარჯი.

3. მოგების გადასახადით იბეგრება:

ა) შეღავათიანი დაბეგვრის მქონე ქვეყანაში რეგისტრირებული პირის, აგრეთვე ამ კოდექსის შესაბამისად მოგების გადასახადისაგან გათავისუფლებული პირის (გარდა საბიუჯეტო ორგანიზაციისა, საჯარო სამართლის იურიდიული პირისა – დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტოსი და საქართველოს ეროვნული ბანკისა) მიერ გამოშვებული სასესხო ფასიანი ქაღალდის შესამქნად განხორციელებული გადახდა; (17.05.2017. №854)

ბ) შეღავათიანი დაბეგვრის მქონე ქვეყანაში რეგისტრირებული პირისათვის, აგრეთვე ამ კოდექსის შესაბამისად მოგების გადასახადისაგან გათავისუფლებული პირისათვის (გარდა საბიუჯეტო ორგანიზაციისა, საჯარო სამართლის იურიდიული პირისა – დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტოსი და საქართველოს ეროვნული ბანკისა) გადახდილი, სახელშეკრულებო ურთიერთობიდან წარმოშობილი პირგასამტეხლო ან/და სხვა ჯარიმა; (17.05.2017. №854)

გ) შეღავათიანი დაბეგვრის მქონე ქვეყანაში რეგისტრირებული პირისათვის, აგრეთვე ამ კოდექსის შესაბამისად მოგების გადასახადისაგან გათავისუფლებული პირისათვის (გარდა საბიუჯეტო

ორგანიზაციისა, საჯარო სამართლის იურიდიული პირისა – დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტოსი და საქართველოს ეროვნული ბანკისა) ავანსის გადახდა; (17.05.2017. №854)

დ) შეღავათიანი დაბეგვრის მქონე ქვეყანაში რეგისტრირებული პირისათვის, აგრეთვე ამ კოდექსის შესაბამისად მოგების გადასახადისაგან გათავისუფლებული პირისათვის (გარდა საჯარო სამართლის იურიდიული პირისა – დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტოსი და საქართველოს ეროვნული ბანკისა) სესხის გაცემა ან/და ამ პირის მიმართ არსებული მოთხოვნის შესაძენად განხორციელებული გადახდა. ეს ქვეპუნქტი არ ვრცელდება კომერციული ბანკის, საკრედიტო კავშირის, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციისა და სესხის გამცემი სუბიექტის მიერ ამ კოდექსის შესაბამისად მოგების გადასახადისაგან გათავისუფლებულ პირთან განხორციელებულ ოპერაციებზე; (27.12.2018. №4225 ამოქმედდეს 2019 წლის 1 იანვრიდან)

ე) ზარალი, რომელიც წარმოშობილია შეღავათიანი დაბეგვრის მქონე ქვეყანაში რეგისტრირებული პირისათვის, აგრეთვე ამ კოდექსის შესაბამისად მოგების გადასახადისაგან გათავისუფლებული პირისათვის (გარდა საჯარო სამართლის იურიდიული პირისა – დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტოსი და საქართველოს ეროვნული ბანკისა) მოთხოვნის უფლების გადაცემით ან მოთხოვნის უფლებაზე უარის თქმით; (17.05.2017. №854)

ვ) არარეზიდენტის, აგრეთვე ამ კოდექსის შესაბამისად მოგების გადასახადისაგან გათავისუფლებული პირის კაპიტალში შენატანი ან აქციის/წილის (გარდა უცხო ქვეყნის აღიარებულ საფონდო ბირჟაზე განთავსებული აქციისა/წილისა)

შესაძენად განხორციელებული გადახდა; (30.06.2017. №1182) (ამ ნორმის მოქმედება გაგრძელდეს 2017 წლის 1 იანვრიდან წარმოშობილ სამართლებრივ ურთიერთობებზე)

„ზ) ფიზიკურ პირზე ან არარეზიდენტზე სესხის გაცემა (გარდა უცხო ქვეყნის აღიარებულ საფონდო ბირჟაზე განთავსებული სასესხო ფასიანი ქაღალდის შეძენისა). ეს ქვეპუნქტი არ ვრცელდება კომერციული ბანკის, საკრედიტო კავშირის, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციისა და სესხის გამცემი სუბიექტის მიერ განხორციელებულ ოპერაციებზე; (27.12.2018. №4225 ამოქმედდეს 2019 წლის 1 იანვრიდან)

ზ¹) პარტნიორი ფიზიკური პირის ან პარტნიორი არარეზიდენტის მიერ მესამე პირისგან აღებული სესხის საბანკო ანგარიშზე განთავსებული ფულადი სახსრებით უზრუნველყოფა. ამ შემთხვევაში მოგების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტის თანხა შეადგენს სესხის უზრუნველსაყოფად საბანკო ანგარიშზე განთავსებული ფულადი სახსრების ოდენობას. ეს ქვეპუნქტი არ ვრცელდება კომერციული ბანკის, საკრედიტო კავშირის, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციისა და სესხის გამცემი სუბიექტის მიერ განხორციელებულ ოპერაციებზე; (27.12.2018. №4225 ამოქმედდეს 2019 წლის 1 იანვრიდან)

თ) კომერციული ბანკის, საკრედიტო კავშირის, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის ან სესხის გამცემი სუბიექტის მიერ პარტნიორ არარეზიდენტზე, ამ კოდექსის შესაბამისად მოგების გადასახადისაგან გათავისუფლებულ პარტნიორზე ან კაპიტალში არანაკლებ 1 პროცენტით მონაწილეობის უფლების მქონე პარტნიორ ფიზიკურ პირზე სესხის გაცემა ან/და პარტნიორის მიერ მესამე პირისგან აღებული სესხის საბანკო ანგარიშზე განთავსებული ფულადი სახსრებით უზრუნველყოფა. ამ შემთხვევაში მოგების

გადასახადით დაბეგვრის ობიექტის თანხა შეადგენს სესხის უზრუნველსაყოფად საბანკო ანგარიშზე განთავსებული ფულადი სახსრების ოდენობას. (27.12.2018. №4225 ამოქმედდეს 2019 წლის 1 იანვრიდან)

4. წილობრივი ფასიანი ქაღალდების ან/და საერთაშორისო დეპოზიტარული ხელწერილების საფონდო ბირჟაზე (მათ შორის, უცხო ქვეყნის აღიარებულ საფონდო ბირჟაზე) განთავსებასთან და გამომწვებასთან, აგრეთვე ლისტინგის კატეგორიის/რეჟიმის ცვლილებასთან დაკავშირებული დანახარჯები ითვლება ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებულ ხარჯად.

5. შეღავათიანი დაბეგვრის მქონე ქვეყნად ითვლება ქვეყანა ან/და ქვეყნის ცალკეული ტერიტორიები, რომლის/რომელთა საგადასახადო კანონმდებლობით:

ა) იურიდიული პირი თავისუფლდება მოგების გადასახადისგან;

ბ) იურიდიული პირის მიერ მიღებულ ან/და განაწილებულ მოგებაზე დაწესებული არ არის მოგების გადასახადი ან მოგების გადასახადის განაკვეთი საქართველოში არსებული მოგების გადასახადის განაკვეთის 1/3-ს არ აღემატება.

6. თუ, უცხო ქვეყნის ან უცხო ქვეყნის ცალკეული ტერიტორიების საგადასახადო კანონმდებლობის შესაბამისად, რომელიმე იურიდიული პირის მიმართ ადგილი აქვს ამ მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებულ ერთ-ერთ შემთხვევას, აღნიშნული ქვეყანა ან/და ქვეყნის ცალკეული ტერიტორიები ამ ნაწილში ითვლება შეღავათიანი დაბეგვრის მქონე ქვეყნად.

7. თუ შემენილი სასესხო ფასიანი ქაღალდის, კაპიტალში მონაწილეობის უფლების (აქციის/წილის)

ან მოთხოვნის მიწოდების შედეგად განხორციელდა ანაზღაურება (თანხის ფაქტობრივად მიღება), პირი უფლებამოსილია თანხის ფაქტობრივად მიღების საანგარიშო პერიოდში ანაზღაურებული თანხის შესაბამისად გამოანგარიშებული მოგების გადასახადის ოდენობით ჩაითვალოს და ამ კოდექსით დადგენილი წესით დაიბრუნოს ადრე გადახდილი მოგების გადასახადის თანხა.

8. თუ მოხდა გაცემული სესხის/გადახდილი ავანსის თანხის დაბრუნება ან გადახდილი ავანსის სანაცვლოდ საქონლის/მომსახურების მიღება, პირი უფლებამოსილია სესხის/ავანსის თანხის დაბრუნების ან საქონლის/მომსახურების ფაქტობრივად მიღების საანგარიშო პერიოდში დაბრუნებული თანხის ან მიღებული საქონლის/მომსახურების საკომპენსაციო თანხის შესაბამისად გამოანგარიშებული მოგების გადასახადის ოდენობით ჩაითვალოს და ამ კოდექსით დადგენილი წესით დაიბრუნოს ადრე გადახდილი მოგების გადასახადის თანხა.

9. თუ გაუქმდა სესხის საბანკო ანგარიშზე განთავსებული ფულადი სახსრებით უზრუნველყოფა, პირი უფლებამოსილია უზრუნველყოფის გაუქმების საანგარიშო პერიოდში გაუქმებული საბანკო ანგარიშზე განთავსებული ფულადი სახსრებით უზრუნველყოფის შესაბამისად გამოანგარიშებული მოგების გადასახადის ოდენობით ჩაითვალოს და ამ კოდექსით დადგენილი წესით დაიბრუნოს ადრე გადახდილი მოგების გადასახადის თანხა. (30.06.2017. №1182) **(ამ ნორმის მოქმედება გავრცელდეს 2017 წლის 1 იანვრიდან წარმოშობილ სამართლებრივ ურთიერთობებზე)**

იმ ქვეყნების ან/და ქვეყნების ცალკეული ტერიტორიების ჩამონათვალი, რომლებიც ამ კოდექსის მიზნებისათვის შეღავათიანი დაბეგვრის მქონე ქვეყნად ითვლება, ამ მუხლის მე-5 და მე-6 ნაწილებით

დადგენილი კრიტერიუმების გათვალისწინებით განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

ტურისტული საწარმოს მიერ ან/და ტურისტული საწარმოს მიერ ხელშეკრულების საფუძველზე სასტუმროს ფუნქციონირებისათვის/ ოპერირებისათვის მოწვეული პირის/პირების მიერ სასტუმრო ნომრის მესაკუთრისათვის კალენდარული წლის განმავლობაში არაუმეტეს 60 დღის ვადით სასტუმრო მომსახურების (სასტუმროში ცხოვრების) უსასყიდლოდ გაწევა;

სახელმწიფოსათვის, მუნიციპალიტეტისათვის ან საჯარო სამართლის იურიდიული პირისათვის უსასყიდლოდ საქონლის მიწოდება, მომსახურების გაწევა ან/და ფულადი სახსრების გადაცემა;

საქველმოქმედო ორგანიზაციისათვის უძრავი ქონების უსასყიდლოდ მიწოდება, თუ ამ ქონების მიმღები ორგანიზაცია ქველმოქმედებას ახორციელებს ბავშვობიდან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა ან/და მკვეთრად და მნიშვნელოვნად გამოხატული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა მიმართ არანაკლებ ბოლო 3 კალენდარული წლის განმავლობაში;

წარმომადგენლობითი ხარჯების დაბეგვრა (13.05.2016. №5092 ამოქმედდეს 2017 წლის 1 იანვრიდან)

კალენდარული წლის განმავლობაში გაწეული წარმომადგენლობითი ხარჯის ზღვრული ოდენობაა წინა კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული შემოსავლის 1 პროცენტი, ხოლო თუ გაწეული ხარჯი აღემატება მიღებულ შემოსავალს – გაწეული ხარჯის 1 პროცენტი.

საწარმოს დაფუძნების კალენდარულ წელს

გაწეული წარმომადგენლობითი ხარჯის ზღვრული ოდენობაა მიმდინარე კალენდარული წლის დასრულებამდე გაწეული ხარჯის 1 პროცენტი.

მოგების გადასახადისაგან თავისუფლდება:

საქართველოს საპატრიარქოს მიერ რელიგიური დანიშნულებით გამოყენებული ჯვრების, სანთლების, ხატების, წიგნებისა და კალენდრების რეალიზაციით მიღებული მოგება;

2018 წლის 1 იანვრამდე სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაში დასაქმებული პირის მიერ საქართველოში წარმოებული სოფლის მეურნეობის პროდუქციის სამრეწველო გადამუშავებამდე (სასაქონლო კოდის შეცვლამდე) პირველადი მიწოდებით მიღებული მოგება ან მოგების განაწილება და ამავე საქმიანობის ფარგლებში გაწეული ხარჯები/განხორციელებული განაცემები, რომლებიც გათვალისწინებულია ამ კოდექსის 97-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“-„დ“ ქვეპუნქტებით, თუ კალენდარული წლის განმავლობაში ასეთი მიწოდებით მიღებული შემოსავალი 200 000 ლარს არ აღემატება;

2023 წლის 1 იანვრამდე სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის მიერ საქართველოში წარმოებული სოფლის მეურნეობის პროდუქციის სამრეწველო გადამუშავებამდე (სასაქონლო კოდის შეცვლამდე) პირველადი მიწოდებით მიღებული მოგების განაწილება და ამავე საქმიანობის ფარგლებში გაწეული ხარჯები/განხორციელებული განაცემები, რომლებიც გათვალისწინებულია ამ კოდექსის 97-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“-„დ“ ქვეპუნქტებით; (23.12.2017. №1935 ამოქმედდეს 2018 წლის 1 იანვრიდან)

არარეზიდენტის მიერ საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებული შემოსავალი საწარმოს,

ორგანიზაციის ან/და მეწარმე ფიზიკური პირის მიერ რისკის დაზღვევისა და გადაზღვევის საფუძველზე;

არარეზიდენტის მიერ ქონების ლიზინგით გაცემიდან მიღებული შემოსავალი, რომელიც საქართველოში არარეზიდენტის მუდმივ დაწესებულებას არ მიეკუთვნება;

სახელმწიფოს, საქართველოს ეროვნული ბანკის, საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტოს, აგრეთვე საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტის სასესხო ფასიანი ქაღალდების რეალიზაციით და ამ ფასიანი ქაღალდებიდან პროცენტის სახით მიღებული მოგება ან მოგების განაწილება და საქართველოს ეროვნულ ბანკში ანგარიშებზე განთავსებულ სახსრებზე დარიცხული პროცენტებიდან მიღებული მოგება ან მოგების განაწილება. საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების სია განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით; (17.05.2017. №854)

არარეზიდენტის მიერ რეზიდენტი იურიდიული პირის მიერ საქართველოში საჯარო შეთავაზების გზით გამოშვებული და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ აღიარებულ ორგანიზებულ ბაზარზე სავაჭროდ დაშვებული სასესხო ფასიანი ქაღალდის მიწოდებით მიღებული შემოსავალი, რომელიც არ მიეკუთვნება საქართველოში ამ არარეზიდენტის მუდმივ დაწესებულებას; (23.12.2017. №1935 ამოქმედდეს 2018 წლის 1 იანვრიდან)

არარეზიდენტის მიერ რეზიდენტი იურიდიული პირის მიერ 2023 წლის 1 იანვრამდე საქართველოში საჯარო შეთავაზების გზით გამოშვებული და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ აღიარებულ ორგანიზებულ ბაზარზე სავაჭროდ დაშვებული სასესხო ფასიანი ქაღალდიდან პროცენტის სახით მიღებული შემოსავალი, რომელიც არ მიეკუთვნება

საქართველოში ამ არარეზიდენტის მუდმივ დაწესებულებას; (23.12.2017. №1935 ამოქმედდეს 2018 წლის 1 იანვრიდან)

არარეზიდენტის მიერ რეზიდენტი იურიდიული პირის მიერ საქართველოში საჯარო შეთავაზების გზით გამოშვებული და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ აღიარებულ ორგანიზებულ ბაზარზე სავაჭროდ დამზებული წილობრივი ფასიანი ქაღალდის მიწოდებით მიღებული შემოსავალი, რომელიც არ მიეკუთვნება საქართველოში ამ არარეზიდენტის მუდმივ დაწესებულებას; (23.12.2017. №1935 ამოქმედდეს 2018 წლის 1 იანვრიდან)

თიზ-ის საწარმოს მიერ თავისუფალ ინდუსტრიულ ზონაში ნებადართული საქმიანობიდან მიღებული მოგების განაწილება და ამავე საქმიანობის ფარგლებში გაწეული ხარჯები/განხორციელებული განაცემები;

ვირტუალური ზონის იურიდიული პირის მიერ შექმნილი საინფორმაციო ტექნოლოგიების საქართველოს ფარგლების გარეთ მიწოდებით მიღებული მოგება (მოგების განაწილება);

2026 წლის 1 იანვრამდე ტურისტული ზონის მეწარმე სუბიექტის მიერ სასტუმრო მომსახურების გაწევით მიღებული მოგების განაწილება და ამავე საქმიანობის ფარგლებში გაწეული ხარჯები/განხორციელებული განაცემები;

აზარტული კლუბის, სათამაშო აპარატების სალონის, ტოტალიზატორის მომწყობი პირების მიერ აღნიშნული საქმიანობიდან მიღებული მოგების (გარდა მათ მიერ სისტემურ-ელექტრონული ფორმით თამაშობის მოწყობიდან მიღებული მოგებისა) განაწილება;

სპეციალური სავაჭრო კომპანიის მიერ ნებადართული საქმიანობიდან მიღებული მოგების

(გარდა მის მიერ ეკონომიკურ საქმიანობაში 2 წელზე მეტი ვადით გამოყენებული ძირითადი საშუალების მიწოდებით მიღებული მოგებისა) განაწილება;

„გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყების შემდეგ გაკოტრების რეჟიმში მყოფი პირის მიერ მიღებული მოგების განაწილება;

მაღალმთიანი დასახლების საწარმოს მიერ ამავე მაღალმთიან დასახლებაში საქმიანობიდან მიღებული მოგების განაწილება და ამავე საქმიანობის ფარგლებში გაწეული ხარჯები/განხორციელებული განაცემები, რომლებიც გათვალისწინებულია ამ კოდექსის 97-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“-„დ“ ქვეპუნქტებით, – შესაბამისი სტატუსის მინიჭებიდან 10 კალენდარული წლის განმავლობაში (სტატუსის მინიჭების კალენდარული წლის ჩათვლით);

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ლიცენზირებული ფინანსური ინსტიტუტისგან მიღებული პროცენტებიდან მიღებული მოგების განაწილება.

შ) სპეციალური საწარმოს სტატუსის მქონე პირის მიერ ამ კოდექსის 24² მუხლისმე-2 ნაწილის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საქმიანობიდან მიღებული მოგების განაწილება. (06.06.2018. №2476 ამოქმედდეს 2019 წლის 1 იანვრიდან)

საკონტროლო კითხვები:

- 1.დაახასიათეთ საქართველოში გამოყენებული პირდაპირი გადასახადები.**
- 2.დაახასიათეთ საშემოსავლო გადასახადის ძირითადი ელემენტები.**

3. დაახსიათეთ ერთობლივი შემოსავლის სტრუქტურა.
4. როგორია საშემოსავლო გადასახადით დაბეგვრის განაკვეთები?
5. დაახსიათეთ საშემოსავლო გადასახადით დაბეგვრის სპეციალური რეჟიმები.
6. დაახსიათეთ საშემოსავლო გადასახადით დაბეგვრისას გამოყენებული შეღავათების სისტემა?
7. დაახსიათეთ მოგების გადასახადის ძირითადი ელემენტები.
8. დაახსიათეთ მოგების გადასახადით დაბეგვრისას გამოყენებული შეღავათების სისტემა?

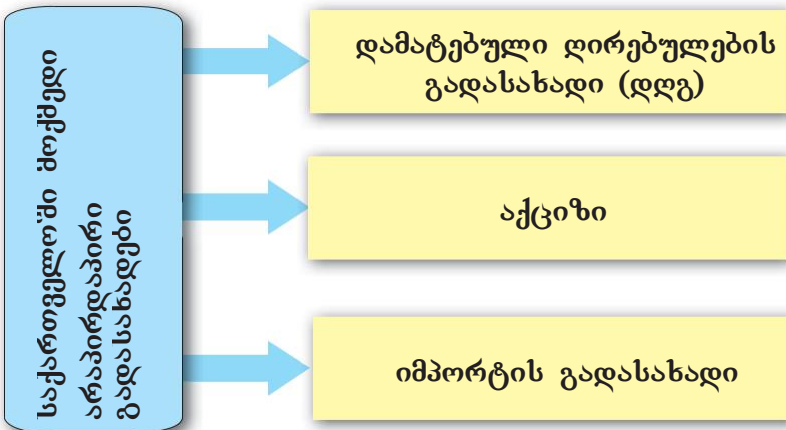
საქართველოს
საერთო-
სახელმწიფოებრივი
გადასახადები

არაპირდაპირი

გადასახადები

არაპირდაპირი გადასახადი

გადასახადი რომელიც დგინდება მიწოდებული (იმპორტ-ტირებული) საქონლის ან/და გაწეული მომსახურების ფასზე დანამატის სახით და რომელსაც იხდის მომ-ხმარებელი (იმპორტიორი) ამ გადასახადით გაზრდილი ფასით საქონლის ან/და მომსახურების შეძენისას (იმპორტისას). არაპირდაპირი გადასახადის ბიუჯეტში გადახდის ვალდებულება ეკისრება საქონლის მიმწოდებელს (იმპორტიორს) ან/და მომსახურების გამწევს, რომელიც საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მიზნებისათვის გადასახადის გადამხდელად იწოდება.

დამატებული ღირებულების გადასახადი

საერთო-სახელმწიფოებრივი არაპირდაპირი გადასახადი, რომლითაც იბეგრება საქონლის (მომსახურების) წარმოებისა და გაცემის ყოველ ეტაპზე შექმნილი დამატებული ღირებულება და რომელიც შეიტანება საქონლის ფასში.

დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელები (სუბიექტი)

დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელებია

პირი, რომელიც რეგისტრირებულია

ან ვალდებულია

გატარდეს რეგისტრაციაში

დღგ-ის გადამხდელად

პირი, რომელიც

ახორციელებს საქონ-

ლის იმპორტს ან

დროებით შემოტანას

საქართველოში

არარეზიდენტი, რომელიც

ეწევა მომსახურებას

საქართველოში და ექვემდებ-

დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაცია

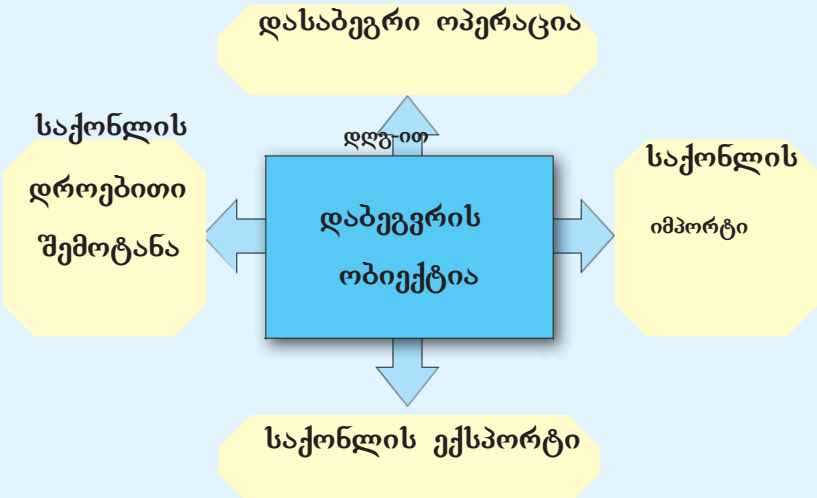
სავალდებულო რეგისტრაცია

სავალდებულო რეგისტრაციას ექვემდებარება პირი რომელიც ეწევა ეკონომიკურ საქმიანობას და რომლის მიერ ნებისმიერი < შპს-ს წევრი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში განხორციელებული, დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხა აღემატება 100 000 ლარს

პირს შეუძლია ნებაყოფლობით გატარდეს < რეგისტრაციაში დღგ-ის გადამხდელად

→ ნებაყოფლობითი რეგისტრაცია

დამატებული ღირებულების გადასახადის ობიექტი

დღგ-ით დასაბუჯრი
ოპერაციები

საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა

საქონლის/
მომსახურების
გამოყენება
არაეკონომიკური
საქმიანობისათვის

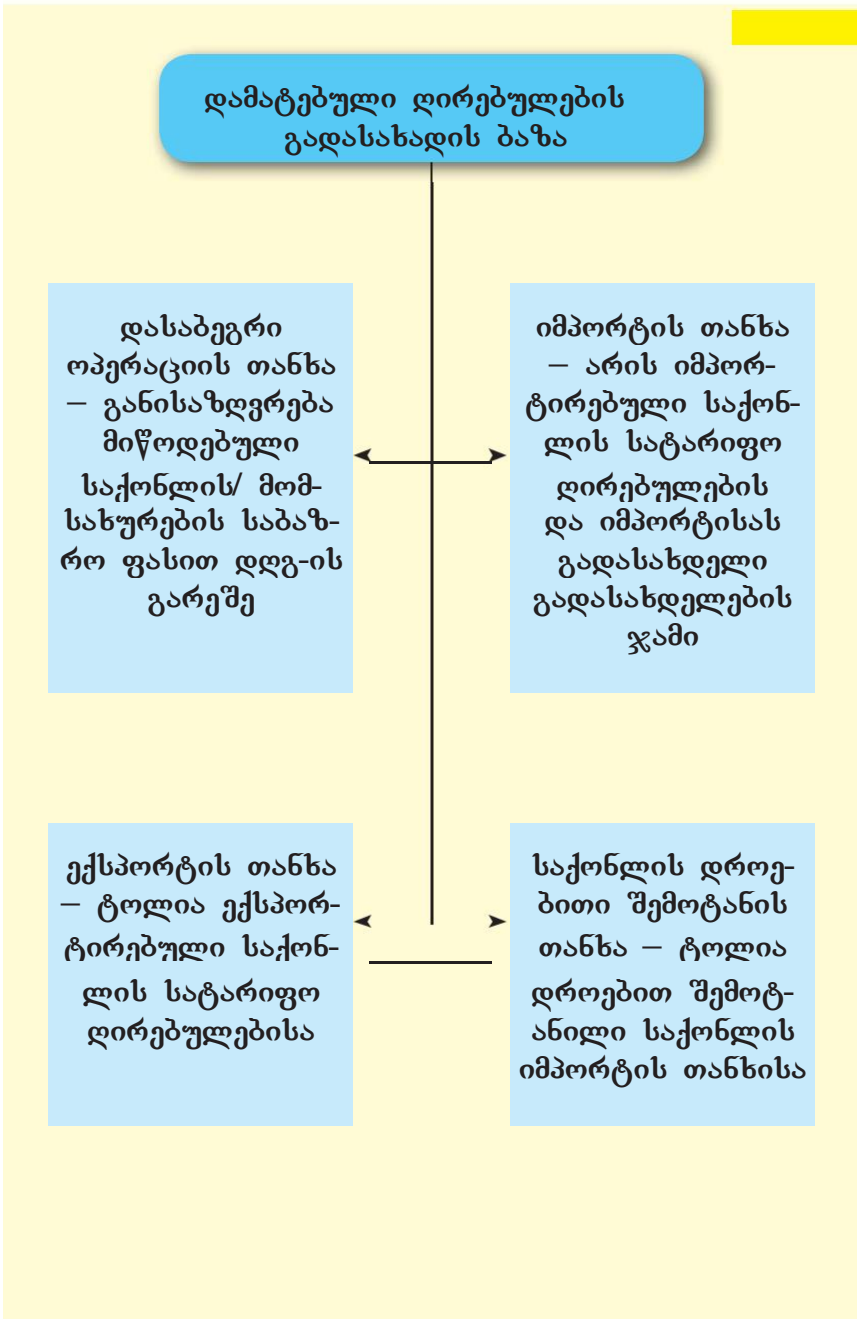
რეგისტრაციის
გაუქმების შემთხვევაში საქონლის
ნაშთი

საკუთარი წარმობის
შენობა-
ნაგებობის ძირითად
საშუალებად
გამოყენება

საწარმოდან ან/
და ამხანაგობიდან
წილის სანაცვლოდ
→ მომსახურების
ან
საქონლის ინდივიდუალურ საკუთრებაში მიღება

ძირითადი საშუალებების
მეიჯარისათვის
დაბრუნება

6. საქართველოს საერთო-სახელმწიფოებრივი გადასახადები

დღგ-ის განაკვეთები

დღგ-ის განაკვეთი შეადგენს

დასაბეგრი ოპერაციის
ან საქონლის იმპორტის
თანხის, აგრეთვე
შუქდაბეგვრის წესით
დასაბეგრი ოპერაციის
თანხის 18 პროცენტს

საქონლის დროებითი
შემო-

ტანისას სატარიფო
ღირე-

ბულების 0.54
პროცენტს

ამ საქონლის
საქართველოს

ეკონომიკურ
ტერიტორიაზე

ყოფნის ყოველ სრულ
და

არასრულ კალენდარულ თვეზე

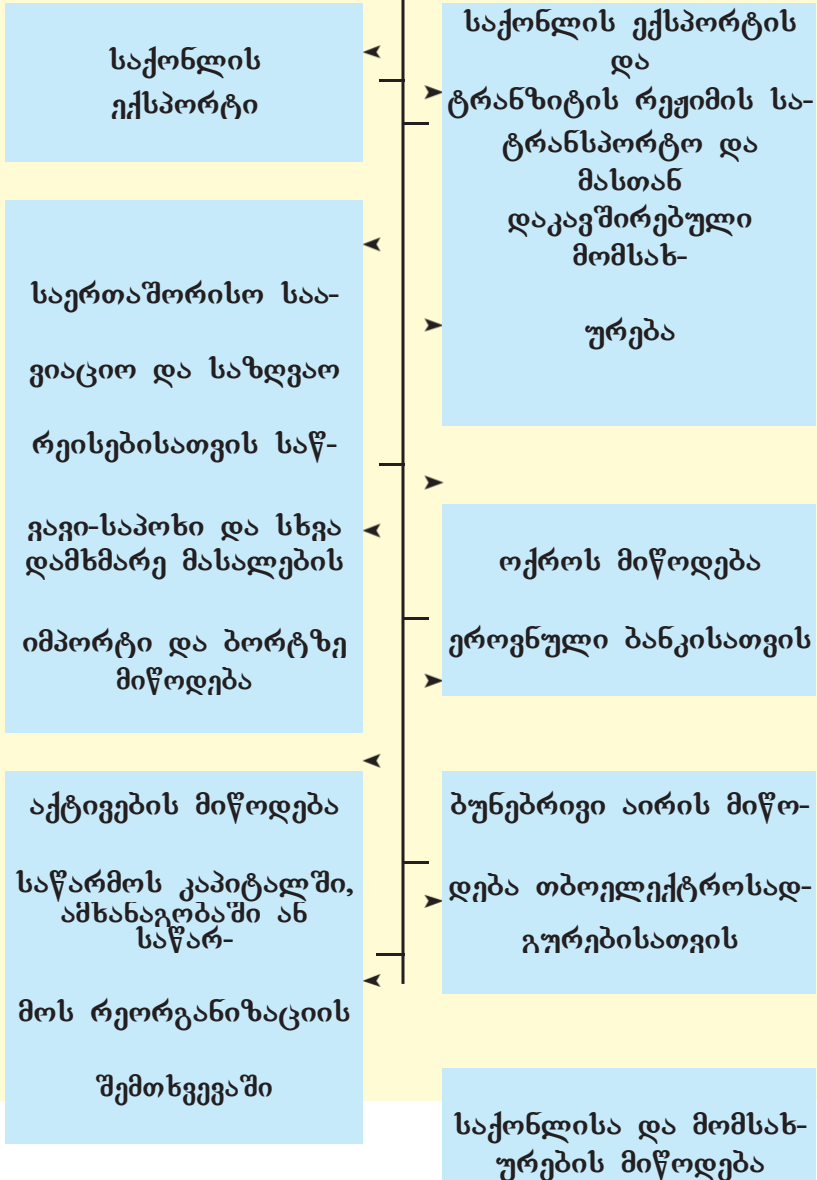
საგადასახადო შედაგათები

დღგ-ისგან განთავისუფლება
ჩათვლის უფლებით (ოპერაცია არ
ექვემდებარება დღგ-ის დარიცხვას
(არ იბეგრება) და გამოიყენება
ჩათვლის უფლება)

დღგ-ისგან განთავისუფლება ჩათვლის
უფლების გარეშე (ოპერაცია არ
ექვემდებარება დღგ-ის დარიცხვას (არ
იბეგრება) და არ გამოიყენება ჩათვლის
უფლება)

საგადასახადო შეღავათები
(გაგრძელება)

ჩათვლის უფლებით
დღგ-ისგან განთავისუფლებულია

ტურისტების
ორგანიზე-
ბული შემოყვანა
და მათთვის მომსახ-
ურების გაწევა

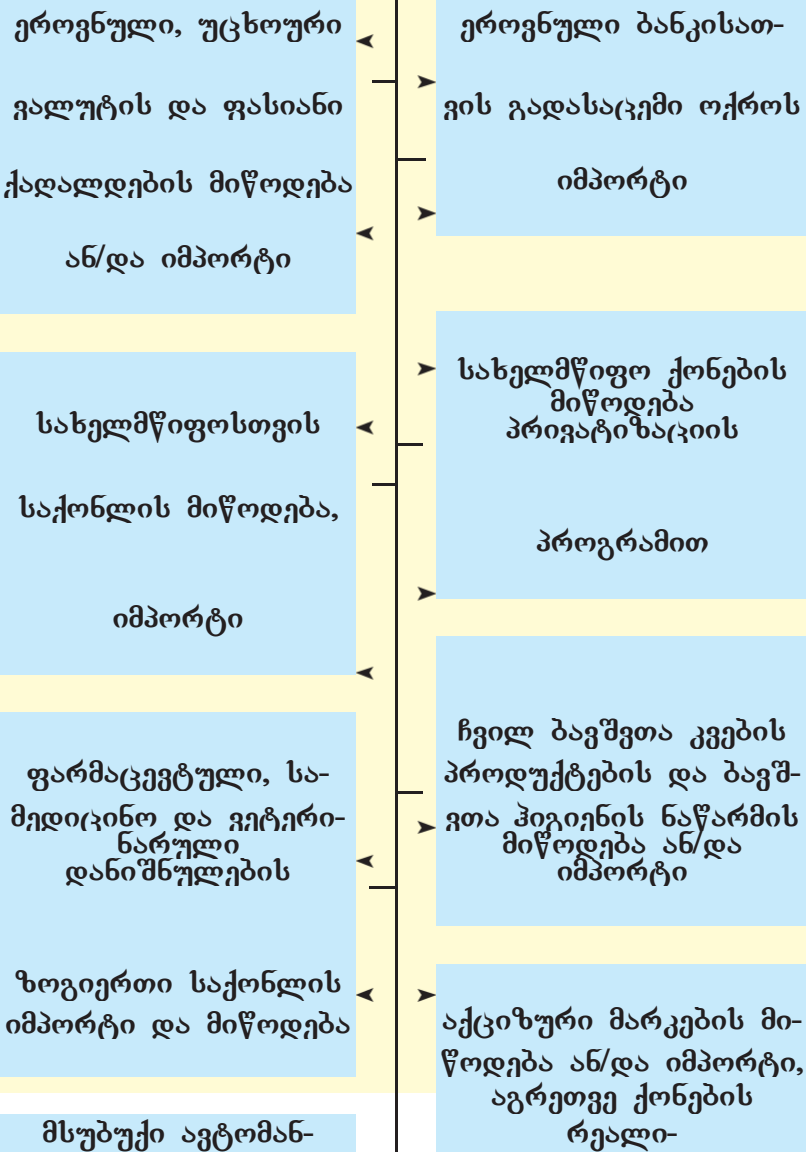
უბაუო
ვაჭრობის პუნქტებში
და
უცხოელ
დიპლომატებზე

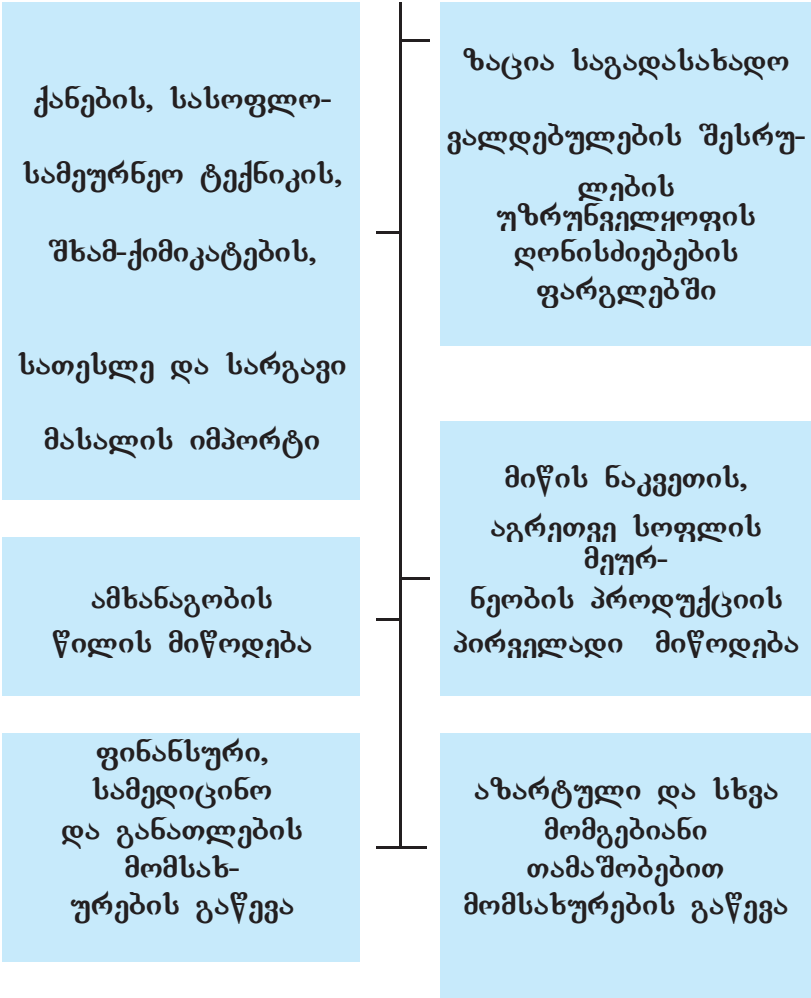
საჯარო სამართლის
იურიდიული პირების
მიერ საერთაშორისო
პროექტების
ფარგლებში
სხვა პირებისათვის
საქონლის მიწოდება

სახელმწიფოსთვის
(ადგილობრივი თვითმ-
მართველობისათვის)
საქონლის ან/და მომ-
სახურების
უსასყიდლოდ
მიწოდება, საწარმოდან
წილის გამოტანა

საგადასახადო შეღავათები
(გაგრძელება)

ჩათვლის უფლების გარეშე
დღგ-ისგან განთავისუფლებულია

6. საქართველოს საერთო-სახელმწიფოებრივი გადასახადები

საგადასახადო შედეგატი (გაგრძელება)

ჩათვლის უფლების გარეშე დღგ-ისგან განთავისუფლებულია

ბავშვთა, ავადმყოფთა, და 60 წლის და მეტი ასაკის პირთა მოვლა-პატრონობის – მომსახურების გაწევა

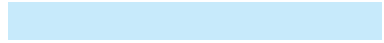
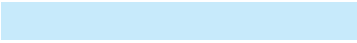
სახელმწიფო რეგულირებადი ფასებითა და ტარიფებით სამგზავრო ტრანსპორტით მომსახურების გაწევა

ტაძრებისა და ეკლესიებისათვის მშენებლობის, რესტავრაციისა და მოხატვის მომსახურების გაწევა

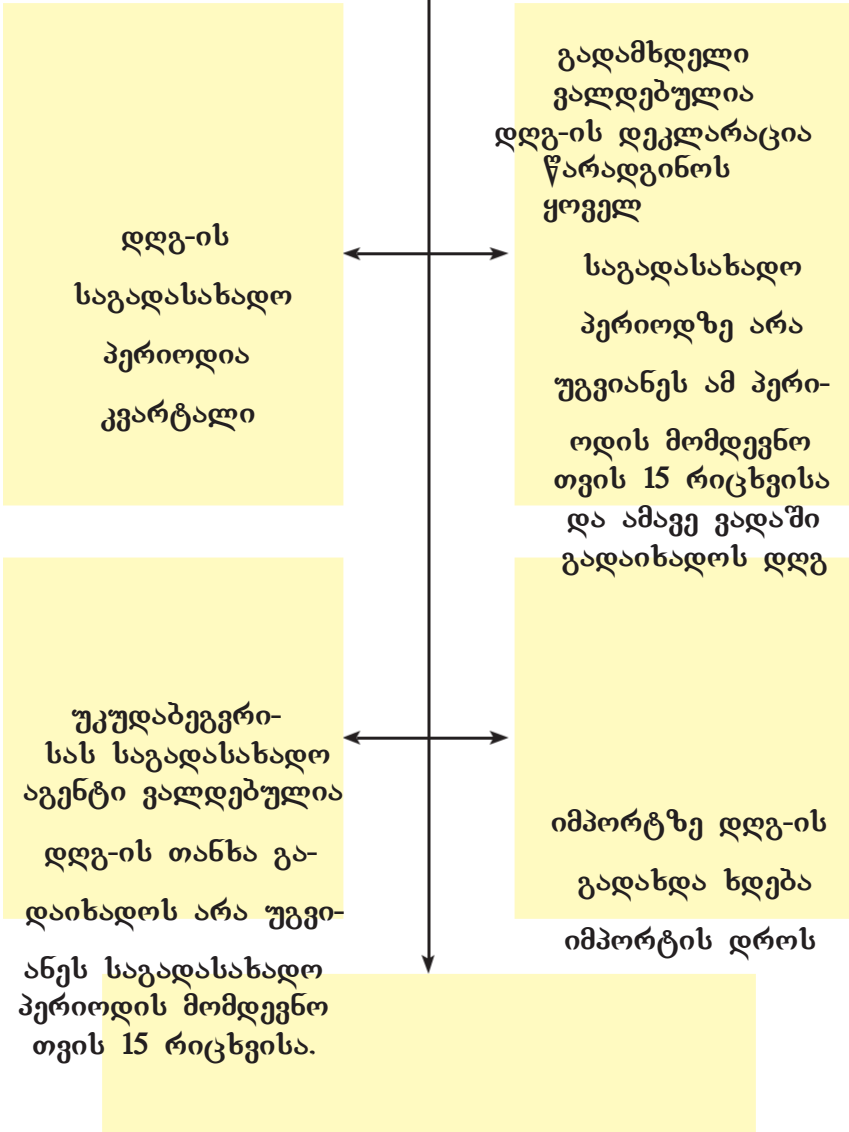
კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების რესტავრაციის, რეაბილიტაციის, საპროექტო და კვლევითი სამუშაოების მომსახურების გაწევა

დაკრძალვასთან დაკავშირებული სარიტუალო მომსახურების გაწევა

გრანტის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი გრანტის გამცემი ან მიმღები პირის მიერ

დღგ-ის დეკლარირება და გადახდა

საქონლის დროებითი შემოტანისას დღგ გადახდილი უნდა იქნეს არა

უგვიანეს ყოველი თვის მომდევნო
თვის 15 რიცხვისა

დამატებული ღირებულების გადასახადი

გადასახადის გადამხდელი

დამატებული ღირებულების გადასახადის (შემდგომში – დღგ) გადამხდელად ითვლება:

ა) პირი, რომელიც რეგისტრირებულია დღგ-ის გადამხდელად;

ბ) პირი, რომელიც ვალდებულია გატარდეს რეგისტრაციაში დღგ-ის გადამხდელად;

გ) პირი, რომელიც ახორციელებს საქონლის იმპორტს ან დროებით შემოტანას საქართველოში, მხოლოდ ამ იმპორტზე ან დროებით შემოტანაზე, რეგისტრაციის ვალდებულების გარეშე;

სავალდებულო რეგისტრაცია

1. პირი, რომელიც ეწევა ეკონომიკურ საქმიანობას და რომლის მიერ ნებისმიერი უწყვეტი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში განხორციელებული, დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხა აღემატება 100 000 ლარს ;

ა) ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხის 100 000 ლარზე გადაჭარბების დღიდან არა უგვიანეს 2 სამუშაო დღისა;

ბ) დღგ-ის გადამხდელად ითვლება იმ დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების მომენტიდან (ამ ოპერაციის ჩათვლით), რომლის მიხედვითაც დასაბეგრი ოპერაციის საერთო თანხა გადააჭარბებს 100 000 ლარს.

2. პირი, რომელიც აწარმოებს აქციზურ საქონელს საქართველოში, ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს აქციზური საქონლის მიწოდებამდე.

3. პირი, რომელიც ახორციელებს აქციზური საქონლის იმპორტს საქართველოში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აქციზური საქონლის საქართველოში იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ის გადახდისაგან, ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს საქართველოში აქციზური საქონლის მიწოდებამდე.

5. რეორგანიზაციის შედეგად შექმნილი პირი, თუ რეორგანიზაციის ერთ-ერთი მხარე არის დღგ-ის გადამხდელი, ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებამდე, მაგრამ რეორგანიზაციის დასრულებიდან არა უგვიანეს 10 კალენდარული დღისა.

დღგ-ის გადამხდელად სავალდებულო რეგისტრაციას დაქვემდებარებული პირის რეგისტრაციის გარეშე გამოვლენისას საგადასახადო ორგანო ატარებს ამ პირს რეგისტრაციაში დღგ-ის გადამხდელად. ამასთანავე, პირი დღგ-ის გადამხდელად ითვლება რეგისტრაციის ვალდებულების წარმოშობის მომენტიდან.

ნებაყოფლობითი რეგისტრაცია

პირს შეუძლია ნებაყოფლობით გატარდეს რეგისტრაციაში დღგ-ის გადამხდელად. იგი დღგ-ის გადამხდელად ითვლება საგადასახადო ორგანოსთვის მიმართვის დღიდან, მაგრამ არა უგვიანეს სავალდებულო რეგისტრაციისთვის განსაზღვრული ვადისა.

რეგისტრაციის გაუქმება

1. დღგ-ის გადამხდელის, მათ შორის, საქართველოში არარეზიდენტის მუდმივი დაწესებულების, დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების საფუძველია:

ა) საწარმოს/ორგანიზაციის ლიკვიდაცია;

ბ) ფიზიკური პირის გარდაცვალება;

გ) გადასახადის გადამხდელის წერილობითი მიმართვა ან საგადასახადო ორგანოს მიმართვის შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელის თანხმობა.

2. თუ გადასახადის გადამხდელის მიერ ბოლო 12 კალენდარული თვის განმავლობაში განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციების (გარდა ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციებისა და ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციებისა) საერთო თანხა დღგ-ის გარეშე არ აღემატება 100 000 ლარს და მისი დღგ-ის გადამხდელად უკანასკნელი რეგისტრაციის თარიღიდან გასულია 1 წელი: (28.12.2012. №189 ამოქმედდეს 2013 წლის 1 იანვრიდან)

ა) გადასახადის გადამხდელს შეუძლია მიმართოს შესაბამის საგადასახადო ორგანოს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების მოთხოვნით;

ბ) საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, წერილობით მიმართოს დღგ-ის გადამხდელს რეგისტრაციის გაუქმების თაობაზე და მისი თანხმობის შემთხვევაში გაუუქმოს რეგისტრაცია.

დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისა და რეგისტრაციის გაუქმების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

**დღგ დაბეგვრის ობიექტი, დასაბეგრი ოპერაციის თანხის
განსაზღვრა,
დრო და ადგილი**

დღგ-ით დაბეგვრის ობიექტია:

- ა) დასაბეგრი ოპერაცია;
- ბ) იმპორტი;
- გ) ექსპორტი, რეექსპორტი;
- დ) დროებითი შემოტანა.

დასაბეგრი ოპერაცია, ოპერაციის თანხა და დრო

1. დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციებია:

ა) საქართველოს ტერიტორიაზე ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა;

ბ.ა) დასაბეგრი ოპერაციის თანხა განისაზღვრება საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასით (გადასახადების, მოსაკრებლებისა და სხვა გადასახდელების ჩათვლით) დღგ-ის გარეშე;

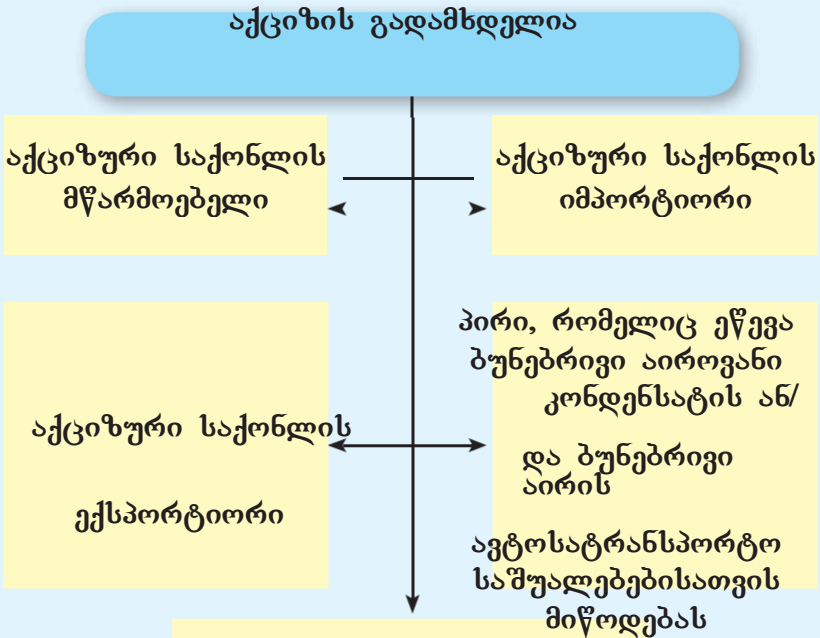
ბ.ბ) დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროდ ითვლება საქონლის/მომსახურების გამოყენების დაწყების მომენტი;

၁၂၆၀၆၀

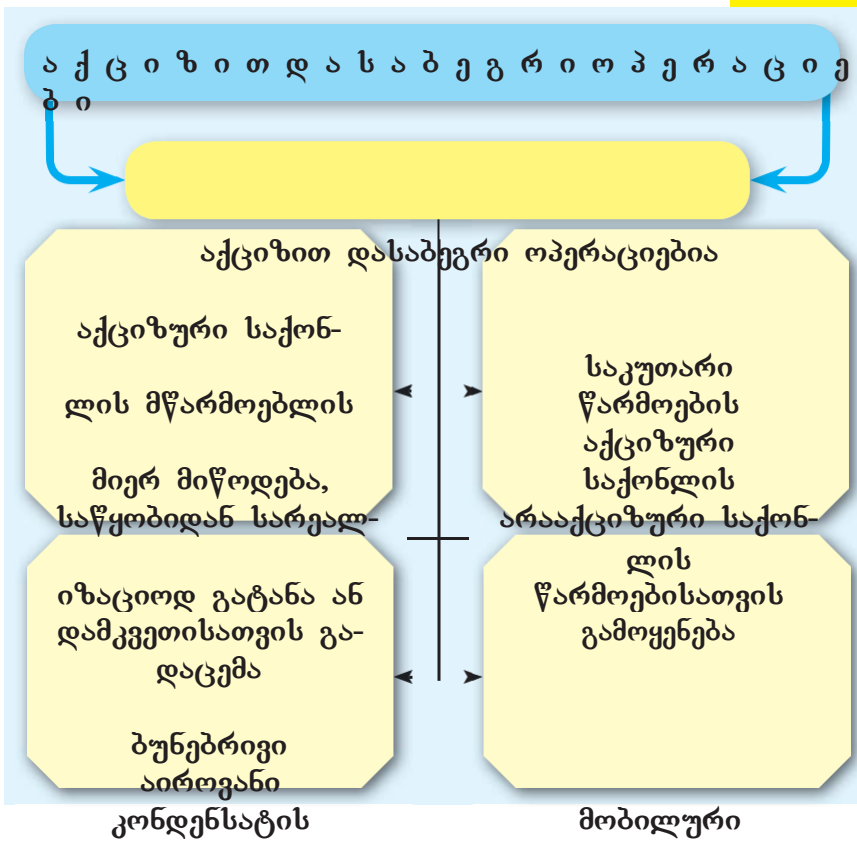
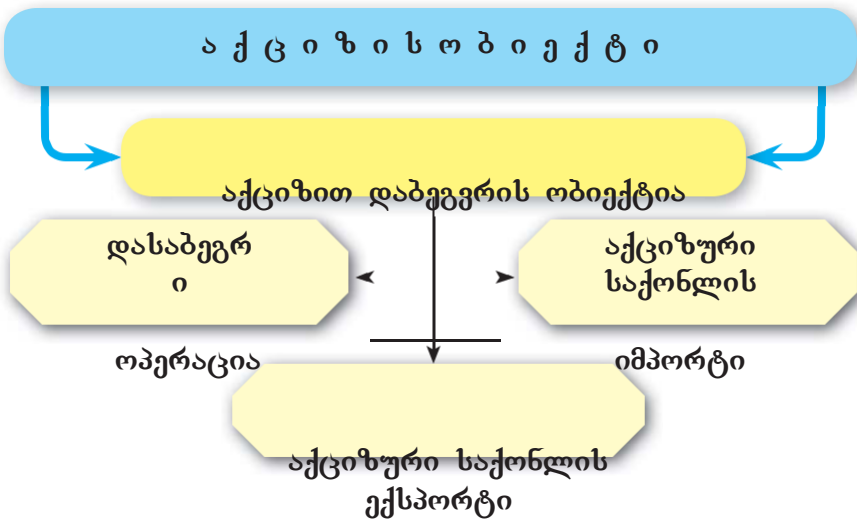
აქციზი

საერთო-სახელმწიფოებრივი არაპირდაპირი გადა-სახადი რომლითაც იბეგრება ძირითადად მასობრივი მოხმარების ძვირადღირებული საქონელი (ფუფუნების საგნები, დელიკატესები), ადამიანის ჯანმრთელობისათვის საზიანო საქონელი, ნავთობპროდუქტები და შეიტ-ანება მათ ფასში.

აქციზის გადამხდელი (სუბიექტი)

პირი, რომელიც ეწევა მობილურ

ან ბუნებრივი აირის

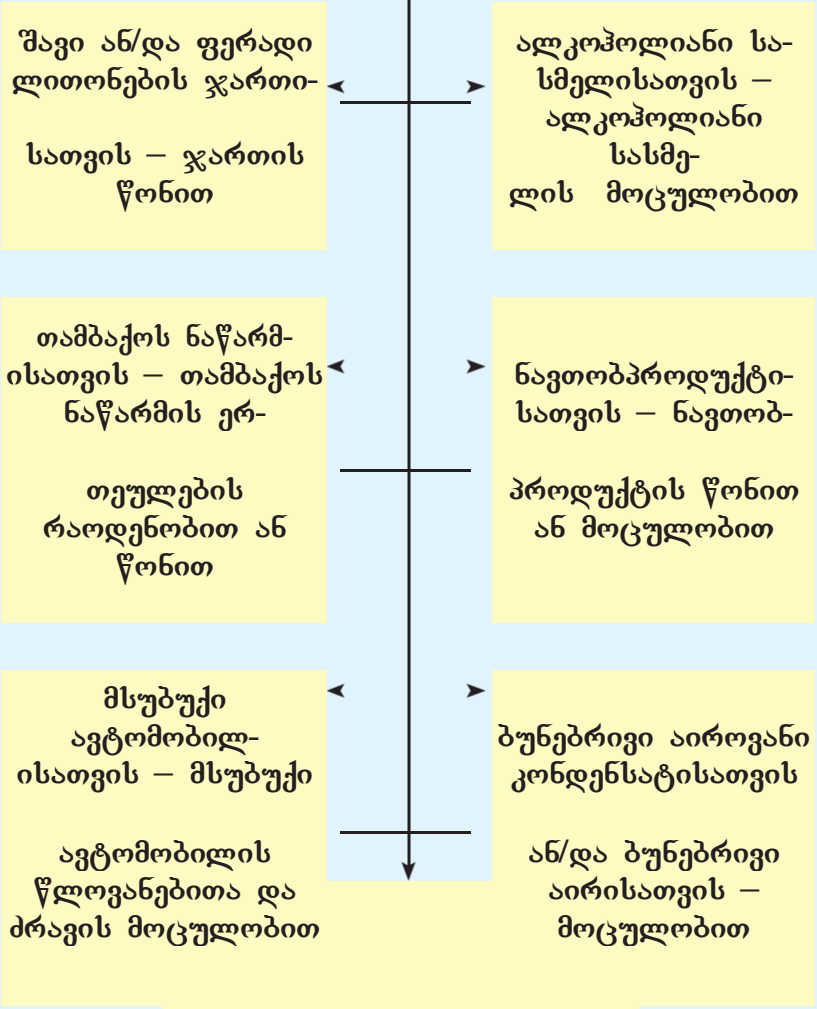
საკომუნიკაციო

ავტოსატრანსპორტო
საშუალებებისათვის
მიწოდება

მომსახურების
გაწევა

აქციზის დასაბეგრი ბაზა

აქციზის ბაზა განისაზღვრება

მობილური საკომუნიკაციო მომსახურების გაწევის

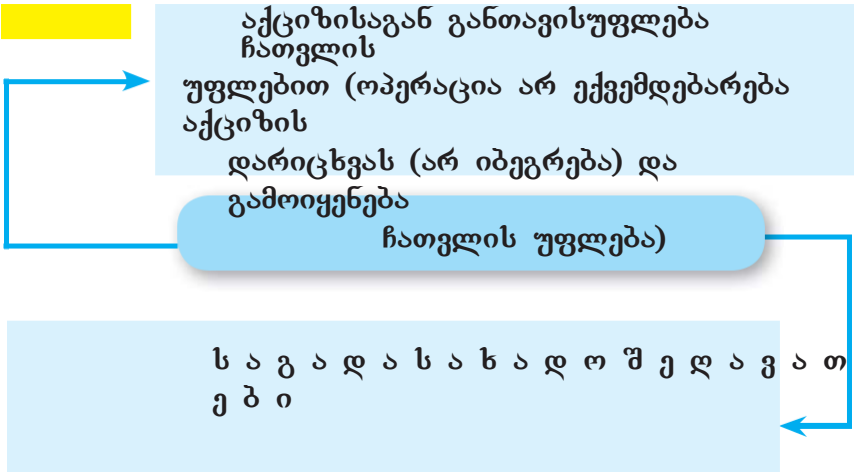
შემთხვევაში მიღებული ან
მისაღები კომპენსაციის თანხით

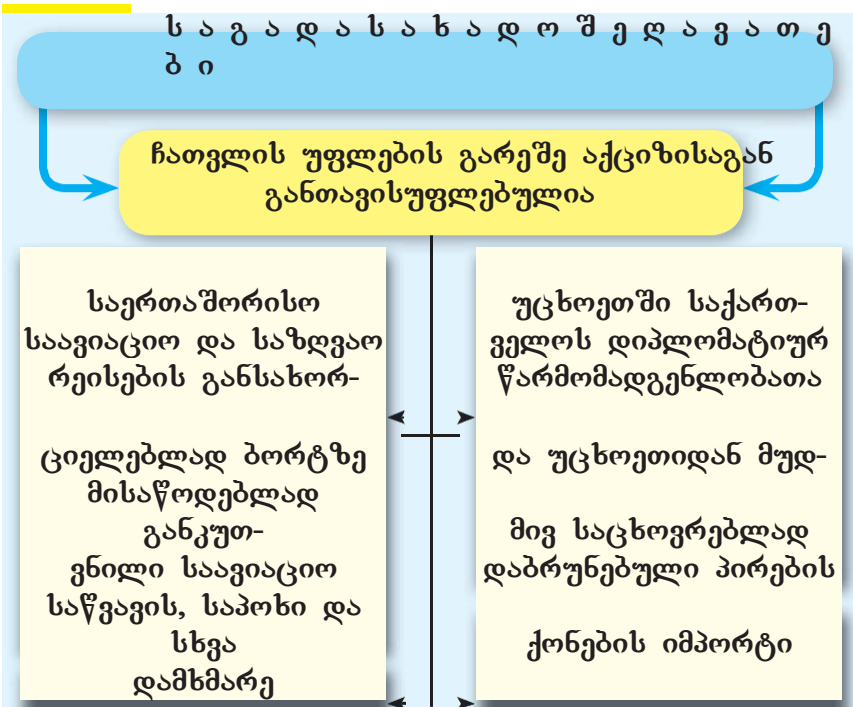
აქციზური მარკებით ნიშანდობას ექვემდებარება

აქციზით დასაბეგრი
ალკოჰოლიანი სასმელები,
რომლებშიც ალკოჰოლის
შემცველობა აღემატება 1,15
გრადუსს (გარდა
ექსპორტისთვის განკუთვნილი,
თავისუფალი ვაჭრობის პუნქტში
მისა-წოდებელი, უცხოეთის
დიპლომატიურ
და მათთან გათანაბრებულ
წარმო-მადგენლობათა
ოფიციალური სარგე-
ბლობისათვის განკუთვნილი,
აგრეთვე 50 გრამზე ნაკლები და
10 ლიტრზე მეტი მოცულობის
ჭურჭელში ჩასხ-მული
ალკოჰოლიანი სასმელისა)

თამბაქოს
ნაწარმი
(გარდა
ჩიბუნის
თამბაქოს
ი)

აქციზისაგან განთავისუფლება ჩათვლის უფლების გარეშე (ოპერაცია არ ექვემდებარება აქციზის დარიცხვას (არ იბეგრება) და არ გამოიყენება ჩათვლის უფლება)

საშუალებების
იმპორტი ან/და
მიწოდება

ელექტროძრავიანი
სატრანსპორტო საშუ-
ალებების იმპორტი

ავტოსატრანსპორტო
საშუალებების სტანდარ-
ტულ ავზში არსებული
საწვავის იმპორტი

საგადასახადო შედეგაობები
(გაგრძელება)

ჩათვლის უფლების გარეშე აქციზისაგან
განთავისუფლებულია

ფიზიკური პირის მიერ
200 ლერი სიგარეტის ან
50 სიგარის ან 50 სიგარი-
ლას ან 250 გრამი თამ-
ბაკოს სხვა ნაწარმის, ასევე
4 ლიტრი ალკოჰოლიანი
სასმელის იმპორტი

ნავთობისა და გაზის
ოპერაციების განსახორ-
ციელებლად ნავთობ-
პროდუქტების იმპორტი ან/
და მიწოდება

ფიზიკური პირის მიერ
საკუთარი მოხმარებისათვის
წარმოებული ალკოჰოლიანი
სასმელები

საგადასახადო შეღავათები
(გაგრძელება)

ჩათვლის უფლებით აქციზისაგან
განთავისუფლებულია

აქციზური საქონლის

ექსპორტი

საქონლის მიწოდება თავი-
სუფალი ვაჭრობის
პუნქტში

რეალიზაციისათვის

აქციზის დეკლარირება და გადახდა

აქციზის საგადასახადო
პერიოდია კვარტალი

გადამხდელები აქციზის
დეკლარაციას
წარადგენენ
არა უგვიანეს
საგადასახადო
პერიოდის
მომდევნო
თვის 15 რიცხვისა

აქციზი გადახდას
ექვემ-
დებარება არა უგვიანეს
დასაბუჯრი ოპერაციის

განხორციელების
საგადასახადო
პერიოდის

აქციზური საქონლის
იმპორტისას ან ექს-

პორტისას აქციზი გა-
დაიხდება იმპორტის/

აქციზური მარკებით სავალდებულო ნიშანდებას დაქვემდებარებული საქონლის მწარმოებლები და იმპორტიორები აქციზური მარკის შექმნისას იხდიან აქციზს და აქციზური მარკის ნომინალურ ღირებულებას სრული ოდენობით

აქციზი

აქციზის გადამხდელია პირი, რომელიც:

ა) აწარმოებს აქციზურ საქონელს საქართველოში;

ბ) ახორციელებს აქციზური საქონლის იმპორტს საქართველოში;

გ) ახორციელებს აქციზური საქონლის ექსპორტს;

დ) ახორციელებს ბუნებრივი აირის (აირისებრ მდგომარეობაში) ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისათვის მიწოდებას;

ე) ახორციელებს მობილურ ან ფიქსირებულ ქსელში არარეზიდენტი ან რეზიდენტი პირისაგან მიღებული საერთაშორისო ზარის დასრულების მომსახურებას.

დამკვეთის ნედლეულით საქართველოში წარმოებულ საქონელზე აქციზის გადამხდელად ითვლება საქონლის მწარმოებელი.

აქციზით დაბეგვრის ობიექტია:

ა) დასაბეგრი ოპერაცია;

ბ) აქციზური საქონლის იმპორტი;

გ) აქციზური საქონლის ექსპორტი.

დასაბეგრი ოპერაცია, დასაბეგრი ოპერაციის დრო

აქციზით დასაბეგრი ოპერაციები და დასაბეგრი ოპერაციების განხორციელების მომენტი:

ა) მწარმოებლის მიერ საქართველოში წარმოებული აქციზური საქონლის მიწოდების ან/და საწარმოს საწყობიდან სარეალიზაციოდ გატანის მომენტი;

ბ) მწარმოებლის მიერ დამკვეთის ნედლეულით საქართველოში წარმოებული აქციზური საქონლის დამკვეთისათვის გადაცემის მომენტი;

გ) საკუთარი წარმოების აქციზური საქონლის არა აქციზური საქონლის წარმოებისათვის გამოყენების დაწყების მომენტი;

დ) ბუნებრივი აირის (აირისებრ მდგომარეობაში) ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისათვის მიწოდების მომენტი;

ე) საქართველოში მობილურ ან ფიქსირებულ ქსელში საერთაშორისო ზარის დასრულების მომსახურების გაწევის მომენტი.

დასაბეგრი ოპერაციის, აქციზური საქონლის იმპორტისა და აქციზური საქონლის ექსპორტის თანხის განსაზღვრა

აქციზით დასაბეგრი ოპერაციის, აქციზური საქონლის იმპორტისა და აქციზური საქონლის ექსპორტის თანხა განისაზღვრება:

ალკოჰოლიანი სასმელისათვის – ალკოჰოლიანი სასმელის მოცულობით ან ალკოჰოლიან სასმელში სუფთა ალკოჰოლის მოცულობით ან ალკოჰოლის შემცველობის პროცენტული მაჩვენებლის მიხედვით;

გ) თამბაქოს ნაწარმისათვის – თამბაქოს ნაწარმის რაოდენობით ან წონით ან/და საცალო სარეალიზაციო ფასის მიხედვით;

დ) ნავთობ პროდუქტისათვის – ნავთობ პროდუქტის წონით (მოცულობით);

ე) მსუბუქი ავტომობილისათვის (გარდა სპორტული დანიშნულების ავტომობილისა) და მოტოციკლისათვის (მოპედის ჩათვლით) – მათი წლოვანებითა და ძრავის მოცულობით;

ვ) საქართველოში მობილურ ან ფიქსირებულ ქსელში საერთაშორისო ზარის დასრულების მომსახურების გაწევის შემთხვევაში – ზარის ხანგრძლივობის მიხედვით.

თ) ელექტრონული სიგარეტის სითხისათვის – სითხის მოცულობით.

აქციზური საქონლის იმპორტის თანხა განისაზღვრება იმავე ნაწილით იმპორტის გადასახადის ოდენობის გაანგარიშებისათვის დადგენილი წესის შესაბამისად.

აქციზური საქონლის იმპორტი არის საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად ამ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების პროცედურაში მოქცევა. აქციზური საქონლის იმპორტი განხორციელებულად მიიჩნევა, თუ, საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად, ეს საქონელი თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების პროცედურაში ექცევა.

აქციზური საქონლის ექსპორტი არის საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად ამ საქონლის ექსპორტის პროცედურაში მოქცევა.

აქციზური საქონლის ექსპორტი განხორციელებულად მიიჩნევა, თუ, საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად, ეს საქონელი ექსპორტის პროცედურაში ექცევა.

აქციზის თანხის გამოანგარიშების მიზნისთვის საქონლის საცალო სარეალიზაციო ფასი დგინდება ამ საქონლის მწარმოებლის/იმპორტიორის მიერ საგადასახადო ორგანოში წარდგენილი საცალო

სარეალიზაციო ფასებისა და საგადასახადო ორგანოში არსებული სხვა ინფორმაციის საფუძველზე არაუგვიანეს ყოველი წლის 1 დეკემბრისა და გამოიყენება მომდევნო წლის 1 იანვრიდან 1 წლის განმავლობაში.

აქციზის ჩათვლა

პირს, რომელიც ახორციელებს დასაბეგრ ოპერაციას ან აქციზური საქონლის ექსპორტს, უფლება აქვს, მიიღოს საგადასახადო ჩათვლა მიწოდებული (მათ შორის, გადაცემული, საწყობიდან სარეალიზაციოდ გატანილი ან ექსპორტირებული) აქციზური საქონლის საწარმოებლად გამოყენებულ სხვა აქციზურ საქონელზე (ნედლეულზე) გადახდილი ან გადასახდელი აქციზის ოდენობით ან დაიბრუნოს აქციზი ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნებისათვის დადგენილი წესის შესაბამისად, მაგრამ არა უმეტეს მისგან წარმოებულ აქციზურ საქონელზე გამოანგარიშებული აქციზისა.

აქციზის ჩათვლა ან დაბრუნება ხორციელდება მწარმოებლის მიერ ანგარიშ-ფაქტურის ან/და საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის შემთხვევაში, რომელიც ადასტურებს მის მიერ აქციზის გადახდას აქციზური საქონლის (ნედლეულის) მწარმოებლისათვის ან/და აქციზური საქონლის (ნედლეულის) იმპორტისას.

აქციზის ჩათვლის მიღების საფუძველია ოპერაციებზე დარიცხული და აქციზის დეკლარაციაში ასახული აქციზის თანხა.

თუ აქციზური საქონლიდან (ნედლეულიდან) ერთდროულად იწარმოება სხვა აქციზური და არააქციზური საქონელი, ჩათვლა ხორციელდება წარმოებული აქციზური საქონლის რაოდენობის პროპორციულად, მაგრამ არა უმეტეს ასეთ აქციზურ საქონელზე გამოანგარიშებული აქციზისა.

აქციზის გადახდის წესი

1. აქციზის საანგარიშო პერიოდია კალენდარული თვე.

2. აქციზი გადახდას ექვემდებარება არა უგვიანეს დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა.

3. საქონლის იმპორტისას აქციზი გადაიხდება იმპორტის გადასახდელისათვის დადგენილი წესის შესაბამისად.

სპეციალური საწარმოს სტატუსის მქონე პირისათვის აქციზით დაბეგვრის ობიექტი, აგრეთვე აქციზის გადასახადის გამოანგარიშების, დეკლარირებისა და გადახდის წესები განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

დეკლარაციის წარდგენა

1. აქციზის დეკლარაციას, განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციების აღნიშვნით, საგადასახადო ორგანოს ყოველი საანგარიშო პერიოდის მიხედვით, არა უგვიანეს საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა წარუდგენენ:

ა) აქციზური საქონლის მწარმოებელი;

ბ) ამ კოდექსის 182-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“, „ვ“ და „ზ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული აქციზის გადამხდელი;

გ) ამ კოდექსის 192-ე მუხლის მე-6 და მე-7 ნაწილებით გათვალისწინებული აქციზის გადამხდელი, იმავე ნაწილებით გათვალისწინებული აქციზით დაბეგვრის ვალდებულების წარმოშობისას.

აქციზის დეკლარაციის წარდგენის წესს და დეკლარაციის ფორმას განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

აქციზური მარკები

1. აქციზით დასაბეგრი ოპერაციის ან/და საქონლის იმპორტის განხორციელებამდე, საქონლის შემძენი ან/და

მიმღები პირისთვის გადაცემამდე აქციზური მარკებით სავალდებულო ნიშანდებას ექვემდებარება:

ა) აქციზით დასაბეგრი ალკოჰოლიანი სასმელი;

ბ) თამბაქოს ნაწარმი (მათ შორის, თამბაქოს ნედლეული, თამბაქოს ნარჩენები);

გ) სითხეები ნიკოტინის შემცველობით ან ნიკოტინის შემცველობის გარეშე, განკუთვნილი ელექტრონული სიგარეტით მოხმარებისთვის.

სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცეული ალკოჰოლიანი სასმელის რეალიზაციის შემთხვევაში აქციზური საქონლის აქციზური მარკებით სავალდებულო ნიშანდებას ახორციელებს საქონლის შემძენი ან/და მიმღები პირი ამ საქონლის შესაბამისი ორგანოდან დასაწყობების ადგილამდე ტრანსპორტირების დასრულებისთანავე.

აქციზური მარკებით სავალდებულო ნიშანდებისაგან, გარდა საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი შემთხვევებისა, თავისუფლდება:

ა) ექსპორტისთვის განკუთვნილი ადგილობრივი წარმოების საქონელი;

ბ) თავისუფალი ვაჭრობის პუნქტში მისაწოდებელი საქონელი;

გ) უცხოეთის დიპლომატიურ და მათთან გათანაბრებულ წარმომადგენლობათა ოფიციალური სარგებლობისათვის, ამ წარმომადგენლობათა დიპლომატიური და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალის (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისათვის განკუთვნილი იმპორტში მოქცეული საქონელი;

დ) საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებების (ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის და ბაქო-თბილისი-ერზრუმის მილსადენების

მშენებლობაში) შესრულების უზრუნველსაყოფად დასაქმებული უცხო ქვეყნის მოქალაქეების (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისათვის განკუთვნილი იმპორტში მოქცეული საქონელი;

ე) საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად დაბრუნებული, აქციზური მარკებით სავალდებულო ნიშანდებისადმი დაქვემდებარებული საქონელი;

ვ) 50 გრამის ან მასზე ნაკლები ტევადობის ჭურჭელში ან 10 ლიტრზე მეტი (გარდა ლუდისა) მოცულობის ჭურჭელში ჩასხმული ალკოჰოლიანი სასმელი;

ზ) იმპორტირებული 4 ლიტრამდე ალკოჰოლიანი სასმელი – საფოსტო გზავნილის შემთხვევაში;

ზ¹) მგზავრის მიერ იმპორტირებული ალკოჰოლიანი სასმელი –გათვალისწინებული ზღვრული ოდენობის ფარგლებში;

თ) იმპორტირებული (მათ შორის, საფოსტო გზავნილის შემთხვევაში) 200 ღერი სიგარეტი ან 50 სიგარა ან 50 სიგარილა ან საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 2403 99 900 02 კოდით გათვალისწინებული 200 ღერი თამბაქოს ნაწარმი ან საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 2403 99 900 01 კოდით გათვალისწინებული 10 ცალი კაფსულა და მსგავსი სახის პროდუქტი ან 250 გრამი თამბაქოს სხვა ნაწარმი, ან ამ ქვეკუთხეტიში მითითებული თამბაქოს ნაწარმის სახეობათა ნაკრები, თუ მასში შემავალი თითოეული სახეობის თამბაქოს ნაწარმის წილის პროცენტულ მაჩვენებელთა (პროცენტული მაჩვენებელი შესაბამის ზღვრულ ოდენობასთან მიმართებით) ჯამი 100-ს არ აღემატება.

აკრძალულია:

ა) აქციზური მარკით ნიშანდების გარეშე მარკირებას დაქვემდებარებული საქონლით დასაბეგრი ოპერაციის ან/და იმპორტის განხორციელება,

ბ) ჩამოსასხმელი ან/და 10 ლიტრზე მეტი მოცულობის ჭურჭელში ჩამოსხმული აქციზური ალკოჰოლიანი სასმელის (გარდა ლუდისა) საცალო ქსელში მიწოდება.

აქციზური მარკა შესაძლებელია იყოს მატერიალური ან არამატერიალური ფორმის. საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილ შემთხვევებში აქციზური მარკებით სავალდებულო ნიშანდების მომსახურებას ახორციელებს შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული წესით შერჩეული პირი.

საქართველოს ტერიტორიაზე აქციზური მარკებით სავალდებულო ნიშანდებას დაქვემდებარებული საქონლის მწარმოებლები და იმპორტიორები (დეკლარანტები), აქციზის გადამხდელები იხდიან აქციზური მარკის ნომინალურ ღირებულებას. ნომინალის ღირებულება, მისი გადახდისა და საქონლის ნიშანდების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საგადასახადო/საბაჟო ორგანოები დადგენილი წესით ახორციელებენ აქციზური მარკის გარეშე, წესების დარღვევით შემოტანილი ან გასაყიდად მიღებული აქციზური მარკებით სავალდებულო ნიშანდებისადმი დაქვემდებარებული საქონლის ჩამორთმევას. ჩამორთმევის მომენტიდან საქონელი სახელმწიფო საკუთრებად ითვლება და მისი რეალიზაცია ან განადგურება ხორციელდება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით.

იმპორტიორების მიერ აქციზური მარკების მიღებიდან 6 თვეში საქონლის იმპორტის

განუხორციელებლობის შემთხვევაში აქციზური მარკები ექვემდებარება დაბრუნებას. 6-თვიანი პერიოდის გასვლიდან მეორე დღესვე აქციზური მარკების დაუბრუნებლობა ითვლება აქციზური მარკების სავალდებულო ნიშანდებას დაქვემდებარებული საქონლის ქვეყნის შიგნით მიწოდებად და შესაბამისად დაიბეგრება აქციზით, ხოლო შემდგომ პერიოდში, დაუბრუნებელი აქციზური მარკებით ნიშანდებული საქონლის იმპორტისას, მოხდება გადასახდელად დარიცხული აქციზის გადაანგარიშება ფაქტობრივად განხორციელებული იმპორტის ოდენობის პროპორციულად.

დაუშვებელია აქციზური მარკების სხვა პირისათვის გადაცემა, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აქციზური მარკებით სავალდებულო ნიშანდებას დაქვემდებარებული საქონლის იმპორტიორი აქციზურ მარკებს საქონელზე დასატანად გადასცემს აქციზური საქონლის უცხოურ მწარმოებელს.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია განსაზღვროს სავალდებულო მარკირებას დაქვემდებარებული არააქციზური საქონლის ნუსხა და მარკირების პირობები.

მატერიალური და არამატერიალური ფორმით სავალდებულო მარკირების მომსახურებას ახორციელებს შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული წესით შერჩეული პირი.

სავალდებულო მარკირებისას გადაიხდევინება მარკირების ნომინალური ღირებულება. ნომინალის ღირებულება და მისი გადახდის წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა

აქციზური საქონლის რეალიზაციისას აქციზის გადამხდელი ვალდებულია საქონლის მიმღებს, მოთხოვნის შემთხვევაში, გამოუწეროს და გადასცეს კოდექსით გათვალისწინებული საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა.

აქციზური საქონლის რეალიზაციისას აქციზის გადამხდელი ვალდებულია საქონლის მიმღებს, მოთხოვნის შემთხვევაში, გამოუწეროს და გადასცეს კოდექსით გათვალისწინებული საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა.

აქციზისაგან გათავისუფლების მარეგულირებელი წესები

1. აქციზისაგან გათავისუფლება არსებობს ჩათვლის უფლებით და ჩათვლის უფლების გარეშე.

2. ოპერაციის გათავისუფლება ჩათვლის უფლებით ნიშნავს, რომ ოპერაცია არ ექვემდებარება აქციზის დარიცხვას (არ იბეგრება) და გამოიყენება ჩათვლის უფლება.

3. ოპერაციის გათავისუფლება ჩათვლის უფლების გარეშე ნიშნავს, რომ ოპერაცია არ ექვემდებარება აქციზის დარიცხვას (არ იბეგრება) და არ გამოიყენება ჩათვლის უფლება.

4. აქციზისაგან გათავისუფლების გამოყენების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

5. ჩათვლის უფლების გარეშე აქციზისაგან გათავისუფლებულია:

ა) ფიზიკური პირის მიერ საკუთარი მოხმარებისათვის წარმოებული ალკოჰოლიანი სასმელები;

ბ) მგზავრის მიერ 200 ლერი სიგარეტის ან 50 სიგარის ან 50 სიგარილას ან 200 ლერი თამბაქოს ნაწარმის ან 10 ცალი კაფსულის და მსგავსი სახის პროდუქტის ან 250 გრამი თამბაქოს სხვა ნაწარმის იმპორტი.

გ) საქართველოში ავტოსატრანსპორტო საშუალებით შემომსვლელი პირის ავტოსატრანსპორტო საშუალების იმ სტანდარტულ ავზში არსებული საწვავი, რომელიც ძრავის კვების სისტემასთან კონსტრუქციულად და ტექნოლოგიურად არის დაკავშირებული;

დ) საერთაშორისო საავიაციო რეისებისა და საერთაშორისო საზღვაო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებისთვის განკუთვნილი საქონლის იმპორტი ან/და მიწოდება, აგრეთვე საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის ფარგლებში სამოქალაქო საავიაციო რეისებისა და საავიაციო სამუშაოების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებისთვის განკუთვნილი საწვავის, საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებების იმპორტი ან/და მიწოდება;

ვ) „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების განსახორციელებლად ნავთობპროდუქტების იმპორტი ან/და მიწოდება;

ჩათვლის უფლებით აქციზისაგან გათავისუფლებულია:

ა) აქციზური საქონლის ექსპორტი მხოლოდ იმ საანგარიშო პერიოდისათვის, რომლისთვისაც გადასახადის გადამხდელი საგადასახადო ორგანოს წარუდგენს შემდეგ დოკუმენტებს:

ა.ა) საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურას და საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურაში აღნიშნული აქციზის თანხის მომწოდებლისათვის გადახდის დამადასტურებელ დოკუმენტს (იმ შემთხვევაში, თუ ექსპორტირებული აქციზური საქონლის წარმოებისათვის გამოყენებულ იქნა სხვა პირის მიერ წარმოებული სხვა აქციზური საქონელი (ნედლეული));

ა.ბ) საბაჟო დეკლარაციას საქონლის ექსპორტში გაშვების შესახებ;

ბ) საქართველოს საქონლის მიწოდება თავისუფალი ვაჭრობის პუნქტში რეალიზაციისათვის.

გ) სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ან მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდევინების, მათ შორის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში პირის ქონების (აქციზური საქონლის) სახელმწიფოს, ავტონომიური რესპუბლიკის ან მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში გადაცემა, აგრეთვე სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციების გადახდევინების მიზნით პირის ქონების (აქციზური საქონლის) რეალიზაცია/გადაცემა;

ჩათვლის უფლებით აქციზისაგან გათავისუფლებულია საქონლის იმპორტი ან/და საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა, თუ აღნიშნული ხორციელდება საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული და ძალაში შესული საერთაშორისო ხელშეკრულებების ფარგლებში და ამ ხელშეკრულებების შესაბამისად ასეთი საქონლის იმპორტი ან/და საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა გათავისუფლებულია აქციზისაგან.

იმპორტის
გადასახადი

იმპორტის გადასახადი

საერთო-სახელმწიფოებრივი არაპირდაპირი გადასახადი რომელიც ამოიღება სახელმწიფოს მიერ ქვეყნის ეკონომიკურ საზღვარზე გადაადგილებული საქონლიდან საბაჟო ტარიფებით გათვალისწინებული განაკვეთებით

იმპორტის გადასახადის
გადამხდელი (სუბიექტი)

იმპორტის გადასახადის გადამხდელია პირი, რომელიც საქართველოს ეკონომიკურ საზღ-ვარზე გადაადგილებს საქონელს, გარდა ექს-პორტისა.

იმპორტის გადასახადის
ობიექტი

იმპორტის გადასახადის ობიექტია საქონლის შემოტანა ქვეყნის ეკონომიკურ ტერიტორიაზე (იმპორტი)

**იმპორტის გადასახადის
დასაბეგრი ბაზა**

იმპორტის გადასახადის დასაბეგრი ბაზა
გა-ნისაზღვრება საქართველოს
ეკონომიკური საზღვრის გადმოკვეთისას
საქონლის სატარი-ფო ღირებულებით.

**იმპორტის გადასახადის
განაკვეთებია**

12%

5%

0,2-1,5 ევრო/ლიტრი
(ღვინისა და სხვა
დადუღებული სა-
სმელებისათვის,
პმრისთვის)

1,5 ევრო/%ვოლ/
(სპირტიანი სა-
სმელებისათვის)

3,0 ევრო/ლიტრი
(სპირტისათვის)

3%თვეში
(დროებით შემო-
ტანილ საქონელზე)

0,05 ლარი/სმ³ + 5%/წელი

ს ა გ ა დ ა ს ა ხ ა დ ო შ ე ლ ა ვ ა თ ე ბ ი

იმპორტის გადასახადისაგან განთავისუფლებულია

სტიქიური უბედურებისა და კატასტროფის ლიკვიდაციისათვის, აგრეთვე ჰუმანიტარული დახმარებისათვის განკუთვნილი საქონლის იმპორტი

ფიზიკური პირის მიერ 500 ლარამდე ღირებულების, 30 კგ-მდე საერთო წონის საქონლის იმპორტი, რომელიც არ არის განკუთვნილი ეკონომიკური საქმიანობისათვის

საერთაშორისო სავაჭრო და საზღვაო რეისების განსახორ-

გრანტის შესახებ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი

ბავშვთა კვების პროდუქტებისა და დიაბეტური კვების პროდუქტების იმპორტი

ნავთობისა და გაზის ოპერაციების წარმოებისათვის განკუთვნილი მოწყობილობა-დანადგარების იმპორტი

სამედიცინო დანი-

ციელებლად განკუთ-

ვნილი საავიაციო საწ-

ვავის, საპოხი და სხვა

დამხმარე

საშუალებების

იმპორტი

ნულების სხვადასხვა

მოწყობილობის

იმპორტი

იმპორტის გადასახადი

იმპორტის გადასახადის გადამხდელია პირი, რომელიც საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებს საქონელს, გარდა ექსპორტისა.

იმპორტის გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადმოკვეთისას საქონლის საბაჟო ღირებულება, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

იმპორტის გადასახადის განაკვეთები:

იმპორტის გადასახადის 12-პროცენტისანი განაკვეთით იბეგრება შემდეგი საქონლის საბაჟო ღირებულება: შინაური ფრინველი ცოცხალი, ანუ შინაური ქათამი (*Gallus domesticus*), იხვები, ბატები, ინდაურები და ციცრები; ხორცი მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვისა, ახალი ან გაცივებული; ხორცი მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვი.

იმპორტის გადასახადის 5-პროცენტისანი განაკვეთით იბეგრება შემდეგი საქონლის საბაჟო ღირებულება: თმის

საშუალებები პარსვამდე, პარსვის დროს ან პარსვის შემდეგ გამოსაყენებელი, ინდივიდუალური დანიშნულების დეზოდორანტები, შედგენილობები აბაზანის მისაღებად, თმების მოსაცილებელი და სხვა საპარფიუმერიო, კოსმეტიკური ან ტუალეტის საშუალებები, სხვა ადგილას დაუსახელებელი ან ჩაურთველი; დეზოდორანტები სათავსებისათვის, არომატიზებული ან არაარომატიზებული, მადეზინფიცირებელი თვისების მქონე ან არმქონე. . საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე დროებით შემოტანილი საქონელი საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღიდან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ყოფნის ყოველ სრულ და არასრულ კალენდარულ თვეზე იბეგრება იმპორტის გადასახადის იმ თანხის 3 პროცენტით, რომელიც გადაიხდევენებოდა დროებით შემოტანის საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღეს ამ საქონლის იმპორტში მოქცევისას. აღნიშნული თანხა გადახდილი უნდა იქნეს არაუგვიანეს ყოველი თვის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა, ხოლო ბოლო გადახდა უნდა განხორციელდეს საქონლის დროებით შემოტანის პროცედურის დასრულების დღეს. დეკლარანტს უფლება აქვს, მთელი გადასახდელი თანხა ერთდროულად გადაიხადოს.

მსუბუქი ავტომობილის იმპორტში მოქცევისას იმპორტის გადასახადის განაკვეთია 0,05 ლარი ავტომობილის ძრავის მოცულობის ყოველ კუბურ სანტიმეტრზე დამატებული იმპორტის გადასახადის თანხის 5 პროცენტი ავტომობილის ექსპლუატაციაში ყოფნის ყოველი წლისათვის.

იმპორტის გადასახადის დარიცხვისა და გადახდის წესი

1. იმპორტის გადასახადის დარიცხვა ხორციელდება საქონლის საბაჟო ღირებულების მიხედვით.

2. იმპორტის გადასახადი გადაიხდება იმპორტის გადასახდელის გადახდისათვის დადგენილი წესის შესაბამისად.

3. მსუბუქი ავტომობილის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების პროცედურაში მოქცევიდან, თუ ეს სატრანსპორტო საშუალება 90 კალენდარული დღის განმავლობაში გაფორმდება ექსპორტის პროცედურაში და დატოვებს საქართველოს ტერიტორიას, იმპორტიორი უფლებამოსილია დადგენილი წესის შესაბამისად დაიბრუნოს ამ სატრანსპორტო საშუალებაზე გადახდილი იმპორტის გადასახადი 100 პროცენტის ოდენობით.

იმპორტის გადასახადისაგან გათავისუფლებულია:

ა) საქონლის იმპორტი სტიქიური უბედურებისა და კატასტროფის ლიკვიდაციის, აგრეთვე ჰუმანიტარული დახმარების მიზნით;

ბ) იმ საქონლის იმპორტი, რომელიც გათვალისწინებულია გრანტის შესახებ ხელშეკრულებით, საქართველოს მთავრობის დადგენილების შესაბამისად განსაზღვრული წესით;

გ) იმ საქონლის იმპორტი, რომელიც ფინანსდება გრანტებით ან უცხო ქვეყნის სახელმწიფო ორგანოს ან/და საერთაშორისო ორგანიზაციის მიერ გაცემული შეღავათიანი კრედიტით, რომელიც არანაკლებ 25 პროცენტის ოდენობით შეიცავს გრანტის ელემენტს. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო გრანტის ელემენტს გაიანგარიშებს საქართველოს პარლამენტის დადგენილების შესაბამისად;

დ) ფიზიკური პირის მიერ:

სასაქონლო პოზიციების შესაბამისი ჯამური თანხით 500 ლარამდე ღირებულების, 30 კგ-მდე საერთო წონის კვების პროდუქტების იმპორტი (მათ შორის, საფოსტო გზავნილის შემთხვევაში), რომელიც არ არის განკუთვნილი ეკონომიკური საქმიანობისათვის;

გ) მგზავრის მიერ 200 ლერი სიგარეტის ან 50 სიგარის ან 50 სიგარილას ან 200 ლერი თამბაქოს ნაწარმის ან 10 ცალი კაფსულის და მსგავსი სახის პროდუქტის ან 250 გრამი თამბაქოს სხვა ნაწარმის (გარდა თამბაქოს ნედლეულისა) იმპორტი,

ე) ბავშვთა კვების პროდუქტებისა და დიაბეტური კვების იმ პროდუქტების იმპორტი, რომლებიც მარკირებულია ასეთად საბითუმო და საცალო წესით მიწოდებისათვის; რენტგენის ფირების, ინსულინის შპრიცების (ნემსების), გლუკომეტრების, სადიაგნოსტიკო ტესტ-სისტემების იმპორტი;

ვ) საერთაშორისო საავიაციო რეისებისა და საერთაშორისო საზღვაო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებისთვის განკუთვნილი საქონლის იმპორტი, აგრეთვე საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის ფარგლებში სამოქალაქო საავიაციო რეისებისა და საავიაციო სამუშაოების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებისთვის განკუთვნილი საწვავის, საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებების იმპორტი;

ზ) „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების წარმოებისათვის განკუთვნილი მოწყობილობა-დანადგარების, სატრანსპორტო საშუალებების, სათადარიგო ნაწილებისა და მასალების იმპორტი;

თ) უსასყიდლოდ ჩამორთმეული, კონფისკებული, უპატრონო და სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცეული საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალება, რომელიც

საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით
გადავიდა სახელმწიფოს განკარგვაში ან საკუთრებაში;

საგადასახადო შეღავათები
(გაგრძელება)

იმპორტის გადასახადისაგან
განთავისუფლებულია

საქონლის მიმართ
გამოყენებული სასაქონ-
ლო ოპერაციები (გარდა
ამ მუხლით გათვალ-
ისწინებული საქონლის
იმპორტისა და დროე-
ბითი შემოტანისა),
აგრეთვე თავისუფალი
ვაჭრობის პუნქტში
საქონლის განთავსება

ელექტროძრავიანი
სატრანსპორტო
საშუალებების
იმპორტი

კონფისკებული,
უპატრონო და
სახელმწიფო
საკუთრებაში მიქ-
ცეული საქონლის
ან/და სატრან-

სპორტო საშუ-
ალებების იმპორტი

ზოგიერთი სამშენებლო
საქონლის იმპორტი

იმპორტის გადასახა-
დის დეკლარირება
და გადახდა

იმპორტის გადასახადის გამოანგარიშება
და დეკლარირება ხდება იმპორტის
დროს სასაქონლო დეკლარაციის
შედგენის გზით

იმპორტის გადასახადის გადახდა ხორციელდება
იმპორტ-
ტის დროს სასაქონლო დეკლარაციის საფუძველზე

საკონტროლო კითხვები

1. დაახასიათეთ საქართველოში გამოყენებული არაპირდაპირი გადასახადები.
2. დაახასიათეთ დამატებული ღირებულების გადასახადის ძირითადი ელემენტები.
3. დაახასიათეთ დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის სახეები და პირობები.
4. რას ნიშნავს დღგ-საგან და აქციზისაგან განთავისუფლება ჩათვლის უფლებით და ჩათვლის უფლების გარეშე?
5. დაახასიათეთ აქციზის ძირითადი ელემენტები.
6. როგორია დღგ-ის განაკვეთები საქართველოში? როგორია დღგ-ის დეკლარირებისა და გადახდის წესი?
7. როგორია აქციზის განაკვეთები საქართველოში? როგორია დღგ-ის დეკლარირებისა და გადახდის წესი?
8. დაახასიათეთ იმპორტის გადასახადის ძირითადი ელემენტები.
9. რას ნიშნავს სატარიფო ღირებულება და როგორია მისი შეფასების წესი?
10. როგორია იმპორტის გადასახადის განაკვეთები და შედავათების სისტემა საქართველოში?

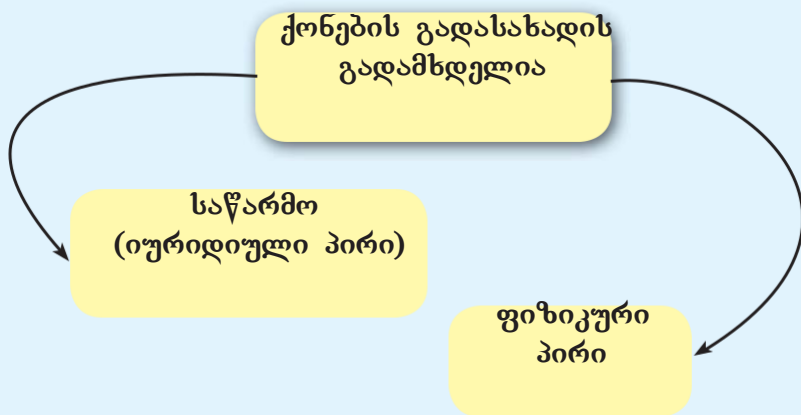
ადგილობრივი გადასახადები

ქონების გადასახადი

ქონების გადასახად

კანონით დაწესებული და ადგილობრივი თვით-მმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოების ნორმატიული აქტით შემოღებული ადგილობრივი პირდაპირი გადასახადი, რომლითაც იბეგრება ფიზიკური და იურიდიული პირების საკუთრებაში (მფლობელობაში, სარგებლობაში) არსებული ქონება.

ქონების გადასახადის გადამხდელები (სუბიექტი)

ქონების გადასახადის ობიექტი

ქონების გადასახადის ობიექტია სხვადასხვა სახის ქონებაზე (მიწა, სხვა უძრავი ქონება, ძირითადი საშუალებები, არამატერიალური აქტივები, სატრანსპორტო საშუალებები) საკუთრების უფლება.

ქონების გადასახადის
დასაბეგრი ბაზა

ქონების გადასახადის დასაბეგრი
ბაზა განისაზღვრება

რეზიდენტი
საწარმოსათვის

არარეზიდენტი
საწარმოსათვის

მის ბალანსზე
აღრიცხული აქ-
ტივების, აგრეთვე
მის მიერ
ლიზინგით
გაცემული ქონების
ღირებულებით

საკუთრებაში (მფლობელო-
ბაში, სარგებლობაში) არსე-
ბულ მიწის ფართობით

საქართველოში მის საკუთრე-
ბაში არსებული აქტივების,
აგრეთვე საქართველოში
ლიზინგით, ქირით და სხვა
ამგვარი ფორმით გაცემული
ქონების ღირებულებით

საქართველოში მის სა-
კუთრებაში
(მფლობელობა-

ში, სარგებლობაში)
არსე-
ბულ მიწის ფართობით

ქონების გადასახადის დასაბუხარი ბაზა
განისაზღვრება (გაგრძელება)

ფიზიკური პირისათვის

საკუთრებაში არსებული უძრავი
ქონების (გარდა მიწისა)
ღირებულებით

საკუთრებაში არსებული
სატრანსპორტო საშუალებების
გარდა (მსუბუქი
ავტომობილისა) ღირებულებით

არარეზიდენცისაგან ლიზინგით
მიღებული
ქონების ღირებულებით

ეკონომიკურ საქმიანობაში
გამოყენებული აქტივების,
აგრეთვე ლიზინგით
გაცემული ქონების
ღირებულებით

საკუთრებაში
(მფლობელობაში, სარგებ-
ლობაში) არსებული მიწის
ფართობით

ქონების გადასახადის განაკვეთებია

საწარმოსთვის ქონების (გარდა მიწისა) გადასახადის წლიური განაკვეთი განისაზღვრება დასაბეგრი ქონების ღირებულების არა უმეტეს 1 პროცენტის ოდენობით .

100 000 ლარამდე წლიური საოჯახო შემოსავლის მქონე ფიზიკური პირისათვის ქონების (გარდა მიწისა) გადასახადის წლიური განაკვეთი განისაზღვრება და-საბეგრი ქონების საბაზრო ღირებულების არანაკლებ 0.05 % და არა უმეტეს 0.2 % ოდენობით.

100 000 ლარი და მეტი წლიური საოჯახო შემოსავლის მქონე ფიზიკური პირისათვის ქონების (გარდა მიწისა) გადასახადის წლიური განაკვეთი განისაზღვრება დასაბეგრი ქონების საბაზრო ღირებულების არანაკლებ 0.8 % და არა უმეტეს 1.0 % ოდენობით.

მიწაზე ქონების გადასახადის
განაკვეთები

სასოფლო-სამეურნეო
დანიშნულების მიწაზე

არასასოფლო-
სამეურნეო დანიშ-
ნულების მიწაზე

გადასახადის
ზღვრუ-

ლი განაკვეთები
სათიბებისა და
საძოვრებისათვის –
1.5-20 ლარი/ჰა

გადასახადის
საბაზისო
განაკვეთი შეადგენს
0.24 ლარს/ჰა-მ

გადასახადის
ზღვრული გა-
ნაკვეთები სხვა
მიწებისათვის –
50-100 ლარი/ჰა

ადგილობრივი
თვითმ-
მართველობის
წარმო-
მადგენლობითი
ორგანოს
გადაწყვეტილებით
საბაზი-
სო განაკვეთი
მრავლდება
ტერიტორიულ
კოეფიციენ-

ტზე რომელიც არ
უნდა
აღემატებოდეს 1,5-ს

სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების
მიწაზე გადასა-ხადის საბაზისო
განაკვეთს კანონით განსაზღვრული
ზღვრული ოდენობის ფარგლებში ადგენს
მთავრობა, ხოლო ადგილობრივი
თვითმმართველობის წარმომად-გენლო
ბითი ორგანოს გადაწყვეტილებით
განისაზღვრება გადასახადის
კონკრეტული განაკვეთი, რომლის
ოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს
საბაზისო განაკვეთის 150 პროცენტს

ქონების გადასახადის
დეკლარირება და გადახდა

ქონების გადასახადის
დეკლარაციას
წარადგენენ

საწარმოები –
არა უგვიანეს
1 აპრილისა

ფიზიკური პირები –
არა უგვიანეს
1 მაისისა

ქონების
გადასახადს
იხდიან

საწარმოები – არა უგვიანეს
1 აპრილისა
(ყველა ქონებაზე გარდა
მიწისა) და არა უგვიანეს
15 ნოემბრისა (მიწაზე)

ფიზიკური პირები – არა
უგვიანეს 15 ნოემბრისა

საგადასახადო შეღავათები

ქონების გადასახადისაგან განთავისუფლებულია

40000 ლარამდე წლიური საოჯახო შემოსავლების მქონე ფიზიკური პირის დასაბეგრი ქონება მიწის გარდა

მრავალბინიან სახლში მცხოვრები ფიზიკური პირის თანასაკუთრებაში არსებული 50 კვ.მ მიწის ფართობი

თვითმმართველი ქალაქებისა და მუნიციპალიტეტების ტერიტორიებზე მდებარე საცხოვრებელ სახლებზე ან/და ავტოფარეხებზე მიმაგრებული მიწის ნაკვეთები

ორგანიზაციის ქონება, გარდა მიწისა

და ეკო-გამოყენებული ნომიკური საქმიანობისათვის

ქონებისა

საერთო-სახელმწიფოებრივი ინფრასტრუქტურით დაკავებული მიწის ნაკვეთები

საგადასახადო შედეგაღები
(გაგრძელება)

ქონების გადასახადისაგან განთავისუფლებულია

გამოუყენებელი სათიბები,
საძოვრები, სარეკულ-
ტივაციო და სამარაგო,
აგრეთვე სტიქიით და-
ზიანებული სასოფლო-
სამეურნეო დანიშნულების
მიწები

ფიზიკური და
იურიდი-
ული პირები, რომ-
ლებმაც მიიღეს
ახალსათვისებელი
სასოფლო-სამეურნეო
დანიშნულების
მიწები
და ნასოფლარის
ტერი-
ტორიაზე, აგრეთვე
განსახლების სახელმ-
წიფო დონისძიებათა
შე-
საბამისად
დასახლებულ
მოქალაქეთა
ოჯახები
ამ ტერიტორიაზე
დასახლებიდან 5
წლის
განმავლობაში

ფიზიკური პირის სა-
კუთრებაში არსებული

5 ჰექტარამდე ფართო-
ბის სასოფლო-სამეურ-
ნეო დანიშნულების
მიწის ნაკვეთები

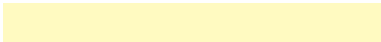
მეორე მსოფლიო ომის
ინვალიდები და მათ-

თან გათანაბრებული
პირები პრივატიზების
წესით მიღებულ მიწის
ნაკვეთებზე

საგადასახადო შეღავათები
(გაგრძელება)

ქონების გადასახადისაგან განთავისუფლებულია

ბიუჯეტიდან დაფინანსებული სამეცნიერო და სასწავლო მიზნებისათვის გამოყენებული მიწები

60 წლის და მეტი ასაკის, აგრეთვე შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა, მზრუნველობამოკლებულ ბავშვთა მოვლის დაწესებულებების, ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების, ბავშვთა სოფლები და საბავშვო ბაღებისათვის გამოყენებული მიწები

ქონების გადასახადი

ქონება – დასაბეგრი ქონება და მიწა.

მიწა – სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების, არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებისა და ტყის მიწები.

სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწა:

- ა) სახნავი (მათ შორის, მრავალწლოვანი ნარგავებით დაკავებული);
- ბ) სათიბი;
- გ) საძოვარი;

დ) საკარმიდამო.

არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწა – მიწა, რომელიც არ არის სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწა.

ახალასათვისებელი სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწა:

ა) არასასოფლო-სამეურნეო სავარგული, რომელიც ტრანსფორმირდება (გადაიყვანება) სასოფლო-სამეურნეო სავარგულად. ასეთ მიწებს განეკუთვნება:

ა.ა) ყამირი მიწები;

ა.ბ) მელიორაციის (სარწყავი და დაშრობის) საშუალებით ასათვისებელი მიწები;

ა.გ) გაკაფვა-ამოძირკვის საშუალებით ასათვისებელი, ბუჩქნარით დაკავებული მიწები;

ა.დ) დატერასების საშუალებით ასათვისებელი ფერდობები;

ა.ე) წიაღისეულის მოპოვებისა და მშენებლობის დროს დარღვეული სარეკულტივაციო მიწები აგრობიოლოგიური პროდუქტიულობის აღდგენით;

ბ) დაბალინტენსიური სასოფლო-სამეურნეო სავარგულები, რომლებიც ტრანსფორმირდება (გადაიყვანება) მაღალინტენსიური სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების (სახნავი და მრავალწლიანი ნარგავებით დაკავებული) მიწების სავარგულად, დაჭაობებული და დამლაშებული მიწები.

6. დასაბეგრი ქონების ადგილსამყოფელი – ადგილი, სადაც უძრავი ქონება ფაქტობრივად მდებარეობს, ხოლო მოძრავი ქონება რეგისტრირებულია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით. თუ არ არსებობს მოძრავი ქონების რეგისტრაციის ადგილი, დასაბეგრი ქონების ადგილსამყოფლად ითვლება ადგილი, სადაც მოძრავი ქონება ფაქტობრივად მდებარეობს.

სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწა – სახელმწიფოს, ავტონომიური რესპუბლიკის ან მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული მიწა.

სამელიორაციო ინფრასტრუქტურა – სარწყავი, დამშრობი და ორმხრივი რეგულირების სისტემები, წყალსაცავები, სატუმბავი სადგურები, დამოუკიდებელი ჰიდროტექნიკური ნაგებობები.

ქონების გადასახადის გადამხდელია:

ა) რეზიდენტი საწარმო/ორგანიზაცია:

ა.ა) მის ბალანსზე ძირითად საშუალებად ან/და საინვესტიციო ქონებად აღრიცხულ აქტივებზე, დაუმონტაჟებელ მოწყობილობებზე, დაუმთავრებელ მშენებლობაზე, აგრეთვე მის მიერ ლიზინგით გაცემულ ქონებაზე;

ა.ბ) სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში მიღებულ (დასაკუთრებულ) უძრავ ქონებაზე, იახტაზე (კატარღაზე), შვეულმფრენზე, თვითმფრინავსა და სხვა სატრანსპორტო საშუალებაზე;

ა.გ) ფულადი ვალდებულების (გარდა სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციებისა) გადახდევინების ფარგლებში აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის ან სხვა წესით შეძენილ უძრავ ქონებაზე, იახტაზე (კატარღაზე), შვეულმფრენზე, თვითმფრინავზე და სხვა სატრანსპორტო საშუალებაზე;

ბ) არარეზიდენტი საწარმო – საქართველოს ტერიტორიაზე არსებულ, ამ მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრულ ქონებაზე (მათ შორის, იჯარის, ქირის, უზუფრუქტის ან სხვა ამგვარი სახის ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემულ, საქართველოს ტერიტორიაზე არსებულ ქონებაზე);

გ) ფიზიკური პირი:

გ.ა) მის საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებაზე (მათ შორის, დაუმთავრებელ მშენებლობაზე, შენობა-ნაგებობაზე ან მათ ნაწილზე), იახტებზე (კატარღებზე), შვეულმფრენებზე, თვითმფრინავებსა და საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 8703 კოდით განსაზღვრულ მსუბუქ ავტომობილებზე;

გ.ბ) არარეზიდენტისაგან ლიზინგით მიღებულ ქონებაზე;

გ.გ) ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელების შემთხვევაში, მის ბალანსზე ძირითად საშუალებად აღრიცხულ აქტივებზე, დაუმონტაჟებელ მოწყობილობებზე, აგრეთვე მის მიერ ლიზინგით გაცემულ ქონებაზე.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილის მიზნებისათვის პირი ქონების გადასახადის გადამხდელია მფლობელობაში ან/და სარგებლობაში არსებულ, გარდაცვლილი პირის სახელზე რეგისტრირებულ ქონების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ქონებით სარგებლობა ხორციელდება იჯარის, ქირის, უზუფრუქტის ან სხვა ამგვარი სახის ხელშეკრულების საფუძველზე.

ქონებაზე გადასახადის განაკვეთი

1. საწარმოსთვის/ორგანიზაციისთვის ქონების გადასახადის წლიური განაკვეთი განისაზღვრება დასაბეგრი ქონების ღირებულების არა უმეტეს 1 პროცენტის ოდენობით. ამ ნაწილის მიზნებისათვის დასაბეგრი ქონების ღირებულება არის საშუალო წლიური საბალანსო ნარჩენი ღირებულება (გამოიანგარიშება კალენდარული წლის დასაწყისისა და ბოლოსთვის აქტივების საშუალო ღირებულების მიხედვით),

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით დამტკიცებული წესით გათვალისწინებულ

შემთხვევებში საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია გადასახადის გადამხდელს საგადასახადო შემოწმებისას დასაბეგრი ქონების ღირებულება განუსაზღვროს საბაზრო ფასით.

ბ) პირი ვალდებულია შესაბამისი დასაბეგრი ქონების მიმართ აღნიშნული საბაზრო ფასი გამოიყენოს შემდგომი 3 საგადასახადო წლის განმავლობაში.

5. ფიზიკური პირის დასაბეგრი ქონებაზე გადასახადის წლიური განაკვეთი დიფერენცირებულია გადასახადის გადამხდელის ოჯახის მიერ საგადასახადო წლის განმავლობაში მიღებული შემოსავლების მიხედვით და განისაზღვრება შემდეგი ოდენობით:

ა) 100 000 ლარამდე შემოსავლის მქონე ოჯახებისათვის – საგადასახადო პერიოდის ბოლოსთვის დასაბეგრი ქონების საბაზრო ღირებულების არანაკლებ 0.05 პროცენტისა და არა უმეტეს 0.2 პროცენტისა;

ბ) 100 000 ლარის ან მეტი შემოსავლის მქონე ოჯახებისათვის – საგადასახადო პერიოდის ბოლოსთვის დასაბეგრი ქონების საბაზრო ღირებულების არანაკლებ 0.8 პროცენტისა და არა უმეტეს 1 პროცენტისა.

ფიზიკური პირის ოჯახის მიერ საგადასახადო წლის განმავლობაში მიღებულ შემოსავლებში შეიტანება ყველა შემოსავალი, მათ შორის, სარგებელი საგადასახადო შეღავათების გაუთვალისწინებლად.

ა.ბ) ფიზიკური პირის მიერ (მათ შორის, I რიგის მემკვიდრის მიერ ჯამურად თავისი და მამკვიდრებლის) 2 წელზე მეტი ვადით მის საკუთრებაში არსებული საცხოვრებელი ბინის (სახლის) რეალიზაციით მიღებული შემოსავალი;

ა.ვ) დაქირავებულის მიერ დამქირავებლის ავტომობილის პირადი სარგებლობისათვის გამოყენებით მიღებული სარგებელი; (28.06.2019. №4906 ამოქმედდეს 2019 წელის 1 სექტემბრიდან)

ბ) საქართველოს მოქალაქე არარეზიდენტ ფიზიკურ პირთან მიმართებით შემოსავლები განისაზღვრება საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებული შემოსავლების მიხედვით.

8. დასაბეგრ ქონებაზე საგადასახადო ვალდებულება განისაზღვრება საგადასახადო წლის 31 დეკემბრისათვის მოქმედი განაკვეთით.

9. დასაბეგრ ქონებაზე ფიზიკური პირის ქონების გადასახადის გაანგარიშება ხორციელდება საგადასახადო პერიოდის განმავლობაში ამ ქონების მის საკუთრებაში არსებობის დროის პროპორციულად.

მიწაზე ქონების გადასახადის გადამხდელი და დაბეგრის ობიექტი

მიწაზე ქონების გადასახადის გადამხდელია პირი საგადასახადო წლის 1 აპრილის მდგომარეობით:

- ა) მის საკუთრებაში არსებულ მიწაზე;
- ბ) სახელმწიფო საკუთრებაში არსებულ მიწაზე, რომლითაც სარგებლობს ან რომელსაც ფლობს იგი;
- გ) მის მფლობელობაში ან/და სარგებლობაში არსებულ, გარდაცვლილი პირის სახელზე რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მიწის ნაკვეთით სარგებლობა ხორციელდება იჯარის, ქირის, უზუფრუქტის ან სხვა ამგვარი სახის ხელშეკრულების საფუძველზე.

მიწაზე ქონების გადასახადის განაკვეთი

სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებისა და ტყის მიწებზე ქონების გადასახადის წლიური საბაზისო განაკვეთები დიფერენცირებულია ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულებისა და მიწის კატეგორიების მიხედვით და დგინდება 1 ჰექტარზე გაანგარიშებით, ლარში:

არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადის განაკვეთები კონკრეტული მიწის ნაკვეთისათვის, მიწის ნაკვეთის ადგილმდებარეობის გათვალისწინებით, გაიანგარიშება შემდეგი წესით:

ა) გადასახადის საბაზისო განაკვეთი დგინდება წელიწადში მიწის ერთ კვადრატულ მეტრზე 0.24 ლარის ოდენობით;

ბ) მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს გადაწყვეტილებით, შესაბამისი საბაზისო განაკვეთი მრავლდება ტერიტორიულ კოეფიციენტზე. ამასთანავე, ტერიტორიული კოეფიციენტი არ შეიძლება იყოს 1,5-ზე მეტი.

3. ბუნებრივი რესურსებით მოსარგებლე პირისთვის ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის შესაბამისი ლიცენზიის საფუძველზე ან საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი სხვა ფორმით გამოყოფილი მიწა იბეგრება ერთ ჰექტარზე არაუმეტეს 3 ლარით.

4. მიწაზე საგადასახადო ვალდებულება განისაზღვრება საგადასახადო წლის 1 აპრილისათვის მოქმედი განაკვეთების მიხედვით.

5. ქონების გადასახადით დაბეგვრის მიზნებისათვის საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს, სხვა მარეგისტრირებელი ორგანოების, აგრეთვე მუნიციპალიტეტების მიერ საგადასახადო ორგანოში წარსადგენი ინფორმაციის ჩამონათვალს და ამ ინფორმაციის საგადასახადო ორგანოში წარდგენის წესს ადგენს საქართველოს მთავრობა.

ქონების გადასახადის გამოანგარიშება და გადახდა

1. ქონების გადასახადის საგადასახადო პერიოდად ითვლება კალენდარული წელი.

2. საწარმო/ორგანიზაცია ქონების გადასახადის დეკლარაციას შესაბამის საგადასახადო ორგანოს წარუდგენს არა უგვიანეს კალენდარული წლის 1

აპრილისა და ამავე ვადაში იხდის ქონების გადასახადს, დეკლარაციაში მონაცემები დასაბეგრი ქონების შესახებ შეიტანება გასული საგადასახადო წლის მიხედვით, ხოლო დასაბეგრი მიწის შესახებ – მიმდინარე საგადასახადო წლის მიხედვით.

3. საწარმო/ორგანიზაცია ქონებაზე გადასახადს იხდის მიმდინარე გადასახდელის სახით, გასული საგადასახადო წლის წლიური გადასახადის ოდენობით, არა უგვიანეს საგადასახადო წლის 15 ივნისისა.

4. თუ ქონებაზე ქონების გადასახადში მიმდინარე საგადასახადო წლის მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულების ოდენობა, მათ შორის, საგადასახადო შეღავათების გათვალისწინებით, არანაკლებ 50 პროცენტით მცირდება გასულ საგადასახადო წელთან შედარებით და აღნიშნულის შესახებ გადასახადის გადამხდელი არა უგვიანეს მიმდინარე წლის 1 ივნისისა აცნობებს შესაბამის საგადასახადო ორგანოს, გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს, შეამციროს ან საერთოდ არ გადაიხადოს მიმდინარე გადასახდელის თანხა.

5. თუ წარმოდგენილი ფაქტობრივი წლიური შედეგების მიხედვით არ დასტურდება მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულების ოდენობის არანაკლებ 50 პროცენტით შემცირება და გადასახადის გადამხდელს საანგარიშო წლის განმავლობაში სრული ოდენობით არ გადაუხდია მიმდინარე გადასახდელი, მან უნდა გადაიხადოს საურავი ამ კოდექსის შესაბამისად, მიმდინარე გადასახდელის გადახდის ვადის დადგენილი თარიღიდან საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის თარიღამდე არსებულ დროის მონაკვეთში.

6. თუ წინა საგადასახადო პერიოდთან შედარებით იცვლება გადასახადის განაკვეთი, გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს, მიმდინარე გადასახდელი გადაიხადოს მიმდინარე წლისთვის მოქმედი განაკვეთის მიხედვით.

7. საწარმო/ორგანიზაცია მიწაზე ქონების გადასახადს იხდის არა უგვიანეს კალენდარული წლის 15 ნოემბრისა.

8. თუ გადასახადის გადამხდელი საწარმო/ორგანიზაცია მხოლოდ არასრული კალენდარული წლის განმავლობაში არსებობს, იგი ქონებაზე გადასახადს იხდის ამ პერიოდის პროპორციულად.

9. თუ იურიდიული პირი კალენდარული წლის დაწყების შემდეგ დაფუძნდა, მას შესაბამისი საგადასახადო პერიოდის მიხედვით მიმდინარე გადასახდელის გადახდის ვალდებულება არ ეკისრება. ამასთანავე, მომდევნო საგადასახადო პერიოდის მიხედვით მიმდინარე გადასახდელის ოდენობა განისაზღვრება გასული საგადასახადო წლის წლიური გადასახადის სრული ოდენობით.

10. სალიკვიდაციო კომისია ვალდებულია საწარმოს ლიკვიდაციის თაობაზე გადაწყვეტილების მიღებიდან 15 კალენდარული დღის ვადაში წარუდგინოს შესაბამის საგადასახადო ორგანოს ქონების გადასახადის დეკლარაცია.

10¹. გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია „გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით სასამართლოს მიერ გამოტანილი გაკოტრების შესახებ განჩინების კანონიერ ძალაში შესვლიდან 15 დღის ვადაში საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყებამდე სრული/არასრული საგადასახადო პერიოდის (პერიოდების) წარუდგენელი დეკლარაციები. ამასთანავე, გადასახადის გადამხდელი გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყების შემდეგ სრული/არასრული საგადასახადო პერიოდის (პერიოდების) შესაბამისად ქონების გადასახადის დეკლარაციებს არ წარადგენს. (5.06.2012. N6395)

11. ფიზიკური პირის ქონების გადასახადს გამოიანგარიშებს საგადასახადო ორგანო წარდგენილი დეკლარაციის საფუძველზე.

12. ფიზიკური პირი ქონების გადასახადის დეკლარაციას საგადასახადო ორგანოს წარუდგენს არა უგვიანეს კალენდარული წლის 1 ნოემბრისა. დეკლარაციაში მონაცემები დასაბეგრი ქონების შესახებ შეიტანება გასული საგადასახადო წლის მიხედვით, ხოლო დასაბეგრი მიწის შესახებ – მიმდინარე საგადასახადო წლის მიხედვით.

13. ფიზიკურ პირს უფლება აქვს, არ წარადგინოს ქონების გადასახადის დეკლარაცია, თუ:

ა) ამ კოდექსით დადგენილი შეღავათების გათვალისწინებით მას საგადასახადო პერიოდის მიხედვით საგადასახადო ვალდებულება არ წარმოეშობა. ამასთანავე, თუ ფიზიკური პირი გასული საგადასახადო წლის მიხედვით იყო ქონების გადასახადის მიხედვით დეკლარანტი, იგი დეკლარაციის არწარდგენის შესახებ გადაწყვეტილებას საგადასახადო ორგანოს აცნობებს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი ფორმით, არა უგვიანეს საგადასახადო წლის 1 ნოემბრისა;

ბ) საანგარიშო წლის წინა პერიოდის მიხედვით ქონების გადასახადის დეკლარაცია წარდგენილია ან დარიცხულია ქონების გადასახადი საგადასახადო ორგანოს მიერ. წინა საანგარიშო წლის მონაცემების მიხედვით საგადასახადო ორგანო გადასახადის გადამხდელს პროგრამულად არიცხავს ქონების გადასახადს. ამ შემთხვევაში ითვლება, რომ გადასახადის გადამხდელმა განახორციელა საგადასახადო ანგარიშგება, ხოლო საგადასახადო ორგანომ მას წარუდგინა საგადასახადო მოთხოვნა, რომლის მიხედვითაც, საგადასახადო ვალდებულება შესაბამისი პერიოდის მიხედვით ბოლო დეკლარირებულის (დარიცხულის) ტოლია. ამასთანავე, თუ დეკლარირება შემდგომ

განხორციელდება აღნიშნული პერიოდების მიხედვით, იგი ჩაითვლება შესწორებულ დეკლარაციად.

13¹. საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მონაცემების საფუძველზე საგადასახადო ორგანოს მიერ მიწაზე ქონების გადასახადის დარიცხვისას პირი თავისუფლდება მიწაზე ქონების გადასახადის დეკლარაციის წარდგენის ვალდებულებისაგან. ამ შემთხვევაში საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მონაცემების საფუძველზე პირს წარედგინება საგადასახადო მოთხოვნა საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით.

14. ფიზიკური პირი ქონებაზე და მიწაზე ქონების გადასახადს იხდის არა უგვიანეს კალენდარული წლის 15 ნოემბრისა.

15. ქონების გადასახადის გამოანგარიშებისა და გადახდის წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

გადასახადისგან გათავისუფლება

1. შესაბამისი დაბეგვრის ობიექტის მიხედვით ქონების გადასახადისაგან გათავისუფლებულია:

ა) ფიზიკური პირის დასაბეგრი ქონება (გარდა მიწისა), თუ ამ პირის ოჯახის მიერ მიმდინარე კალენდარული წლის წინა წლის განმავლობაში მიღებული შემოსავლები არ აღემატება 40 000 ლარს;

ვ) „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების (საქმიანობის) საწარმოებლად გამოყენებული ქონება;

ზ) სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთის ის ნაწილი, რომელიც გადაცემული აქვს საბიუჯეტო ორგანიზაციას, გარდა ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენებული მიწისა;

თ) ბუნებისა და ისტორიული ძეგლების დაცვის ორგანიზაციების მიწის ფართობები, რომლებზედაც განლაგებულია სახელმწიფოს მიერ ისტორიულ, კულტურულ ან/და არქიტექტურულ ძეგლებად მიჩნეული ნაგებობები, თუ ისინი არ გამოიყენება ეკონომიკური საქმიანობისათვის, რომელშიც არ იგულისხმება შესასვლელი ბილეთების რეალიზაცია;

ნ) სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, რომლის ნაყოფიერი ფენაც სანახევროდ ან მეტადაა დაზიანებული სტიქიის (ქარიშხლის, სეტყვის, გვალვის, წყალდიდობის, მეწყრის და სხვა) შედეგად, რაც დასტურდება მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანოს მიერ გაცემული ცნობით; (15.07.2020. №6942)

ო) „ოკუპირებული ტერიტორიების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილ ტერიტორიებზე არსებული ქონება – დროებით, კონფლიქტის მოგვარებამდე და ეკონომიკური სიტუაციის მოწესრიგებამდე;

ტ) 2004 წლის 1 მარტის მდგომარეობით ფიზიკური პირის საკუთრებაში არსებული 5 ჰექტარამდე ფართობის სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთები.

ფ) მეორე მსოფლიო ომის ინვალიდები და მათთან გათანაბრებული პირები პრივატიზების წესით მიღებულ მიწის ნაკვეთებზე;

ქ) მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები პირის სტატუსის მქონე პირის საკუთრებაში არსებული, მაღალმთიანი დასახლების ტერიტორიაზე მდებარე მიწის ნაკვეთი;

ჩ) თავისუფალ ინდუსტრიულ ზონაში არსებული ქონება;

ც) ბიოლოგიური აქტივი;

ძ) საქართველოს რეზიდენტისგან ლიზინგით მიღებული ქონება;

წ) სამედიცინო საქმიანობისათვის გამოყენებული ქონება, გარდა მიწისა, რომელიც სამედიცინო დაწესებულებათა საკუთრებაშია ან ასეთ დაწესებულებებზე ლიზინგით არის გაცემული;

ჭ) სამედიცინო საქმიანობისათვის გამოყენებული, სამედიცინო დაწესებულებებზე დამაგრებული მიწის ნაკვეთები.

ბ) 2026 წლის 1 იანვრამდე ტურისტული ზონის მეწარმე სუბიექტის სასტუმრო მომსახურებასთან დაკავშირებული ქონება.

2. დადგენილი საგადასახადო შეღავათი არ ვრცელდება პირის მიერ იჯარით, უზუფრუქტით, ქირით ან სხვა ამგვარი ფორმით სხვა პირისთვის გადაცემულ მიწის ნაკვეთზე (ან მის ნაწილზე) ან/და საწარმოს/ორგანიზაციის მიერ ამავე ფორმით გადაცემულ შენობა-ნაგებობებზე (ან მათ ნაწილზე).

3. თუ დეკლარაციის წარდგენის ვადის გასვლის შემდეგ პირმა იჯარით, უზუფრუქტით, ქირით ან სხვა ამგვარი ფორმით გასცა მიწის ნაკვეთი, ამ პირზე საგადასახადო შეღავათი აღარ გავრცელდება. ამასთანავე, პირი ვალდებულია საგადასახადო ორგანოს საანგარიშო წლის ბოლომდე წარუდგინოს დეკლარაცია და გადაიხადოს გადასახადი საგადასახადო მოთხოვნის შესაბამისად.

საკონტროლო კითხვები

1. ადგილობრივი გადასახადების სისტემა საქართველოში.

2. დაახასიათეთ ქონების გადასახადის ძირითადი ელემენტები.

3. როგორია უძრავი ქონების (გარდა მიწისა) დაბეგვრის განაკვეთები და წესი საქართველოში?
4. როგორია მიწის დაბეგვრის განაკვეთები და წესი საქართველოში?
5. გარდა უძრავი ქონებისა ქონების რომელი სახეები იბეგრება საქართველოში და როგორი წესით?
6. როგორია შეღავათების სისტემა ქონების გადასახადის მიმართ საქართველოში?
7. როგორია ქონების გადასახადის დეკლარირებისა და გადახდის წესი საქართველოში?

მოსაკრებლები

სახელმწიფოს ან ხელისუფლების
ადგილობრივი
ორგანოების მიერ გაწეული მომსახურების
ან
მინიჭებული უფლების ფასი.

კანონმდებლობა მოსაკრებლების
შესახებ

კანონმდებლობა მოსაკრებლების
შესახებ შედგება მოსაკრებლების
სისტემის საფუძვლების შესახებ
კანონისა და მის შესაბამისად
მიღებული კანონებისა და
კანონქვემდებარე ნორმატიული
აქტებისაგან

მოსაკრებლების თაობაზე კანონების
დებულებებსა და კანონმდებლობის სხვა
სფეროს ნორმატიული აქტების
დებულებებს შორის კოლიზიის
წარმოშობისას, გამოიყენება
მოსაკრებლების შესახებ კანონები

აკრძალულია მოსაკრებლებთან
დაკავშირებული საკითხების

მოსაკრებლების შესახებ
კანონმდებლობის გარდა სხვა
კანონმდებლობით მოწესრიგება

მოსაკრებლების დაწესება,
შემოღება და გადახდა

საქართველოში
მოსაკრებლების
დაწესება, აგრეთვე მისი
სტრუქტურა, ოდენობა და
შემოღების წესი
განისაზღვრება მხოლოდ
კანონით

ადგილობრივი
თვითმმართველობის წარ-
მომადგენლობით ორგანოებს
შესაბამისი ნორმატიული აქტით
შეუძლიათ შემო-იღონ მხოლოდ
საქართველოს კანონით
დაწესებული ადგილობრივი
მოსაკრებ-ლები.

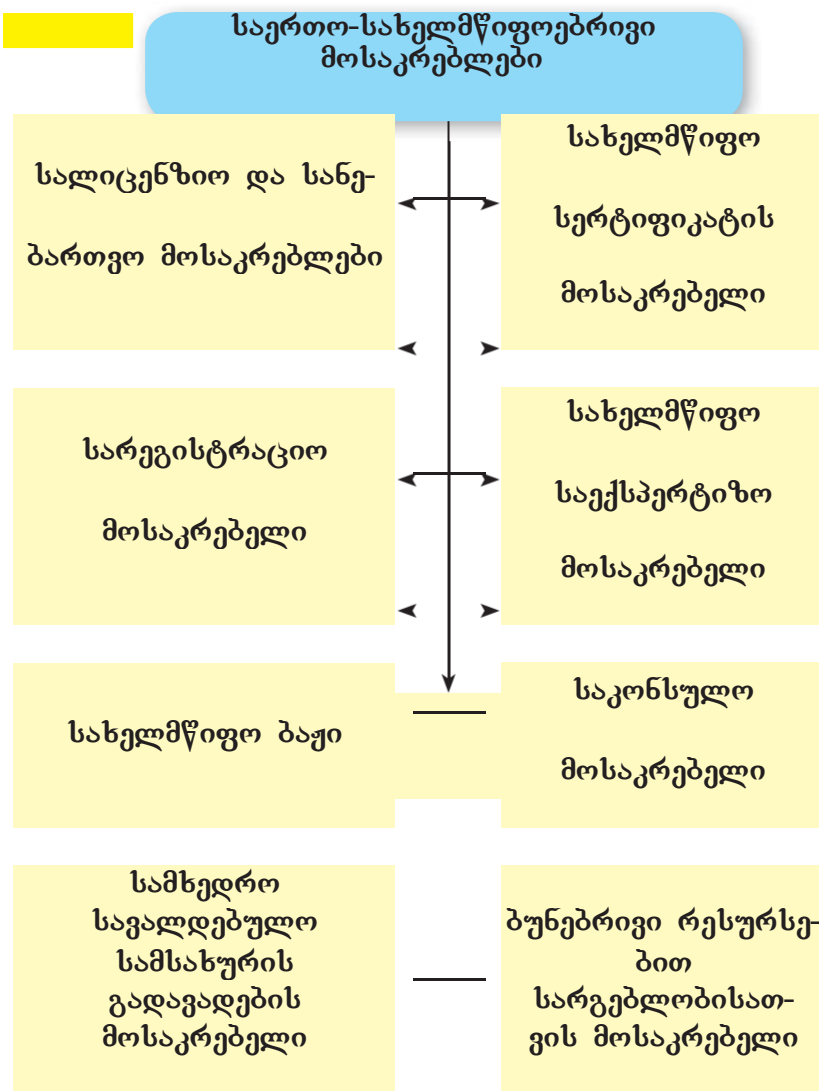
მოსაკრებლების გადახდა
ხდება ძიებული უფლების ან
მომსახურების მიღებამდე
(ადგილობრივი ორგანოების
მიერ გაწეულ მომსახურებაზე –
მომსახურების გაწევის შემდეგ)

მოსაკრებლები საქართველოში

საერთო-სახელმწიფოებრივი
მოსაკრებლები

ადგილობრივი
მოსაკრებლები

8. მოსაკრებლები

საჯარო ინფორმაციის ასლის გადაღების მოსაკრებელი

მოსაკრებელი

ტერიტორიის
დასუფ-

თავეების
მოსაკრებელი

სათამაშო ბიზნესის

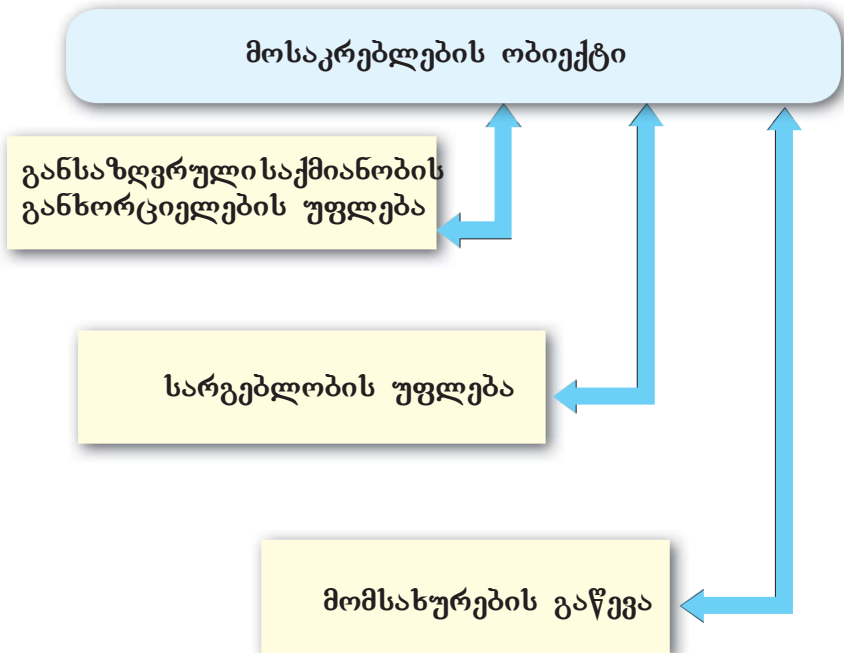
სპეციალური
(ზონ-

მოსაკრებელი

ალური)
შეთანხმების

გაცემის
მოსაკრებელი

კულტურული მემკვიდრეობის
სარეაბილიტაციო
არეალის ინფრასტრუქტურის
მოსაკრებელი

მოსაკრებლების განაკვეთები

დგინდება ლარებში ან ფარდობით სიდიდეებში შესაბამისი კანონით

განაკვეთის განსაზღვრისას გაითვალისწინება

სახელმწიფოს ან ადგილობრივი ორგანოების დანახარჯები უფლების მინიჭებაზე ან მომსახურების გაწევაზე

სახელმწიფოს პოლიტიკური და ეკონომიკური ინტერესები

შეღავათები მოსაკრებლების გადახდაზე

შეღავათები მოსაკრებლების გადახდაზე დგინდება კანონით

ადგილობრივი მოსაკრებლების გადახდაზე ადგილობრივი წარმომადგენლობითი ორგანოების მიერ შეღავათების დადგენა დაიშვება გამამხდელთა კატეგორიების მიხედვით

|

**დაუშვებელია მოსაკრებლების
გადახდაზე ინდივიდუალური
სახის შეღავათების დადგენა**

საკონტროლო კითხვები

1. დაახასიათეთ მოსაკრებლების დაწესებისა და შემოღების წესი საქართველოში.
2. დაახასიათეთ საქართველოს კანონმდებლობა მოსაკრებლების შესახებ.
3. დაახასიათეთ საქართველოში მოქმედი საერთო-სახელმწიფოებრივი მოსაკრებლები.
4. დაახასიათეთ საქართველოში მოქმედი ადგილობრივი მოსაკრებლები.
5. მოსაკრებლების განაკვეთები და შეღავათების სისტემა.

საქონლის
გადაადგილება საქართველოს
ეკონომიკურ საზღვარზე

ზ ც ბ ა დ ი
დ ე ბ უ ლ ე ბ ე ბ ი

საგარეო სავაჭრო პოლიტიკა
(საგადასახადო კოდექსის მიხედვით)

საქართველოს ეკონომიკურ საზღვარზე საქონლის გადაადგილების მარეგულირებელი აქტების საფუძ-ველზე მოქმედი სატარიფო (იმპორტის გადასახადი) და არასატარიფო ღონისძიებები (ნებართვები, ლი-ცენზიები, აკრძალვები, შეზღუდვები და ა.შ.)

საგარეო სავაჭრო პოლიტიკა
(რეკომენდებული ვარიანტი)

ქვეყნის საგარეო და საშინაო პოლიტიკის შე საბამისად საგარეო ვაჭრობის რეგულირების მიზნით სახელმწი-ფოს მიერ განხორციელებული საქმიანობა.

საგარეო საგაჭრო პოლიტიკის სახეები

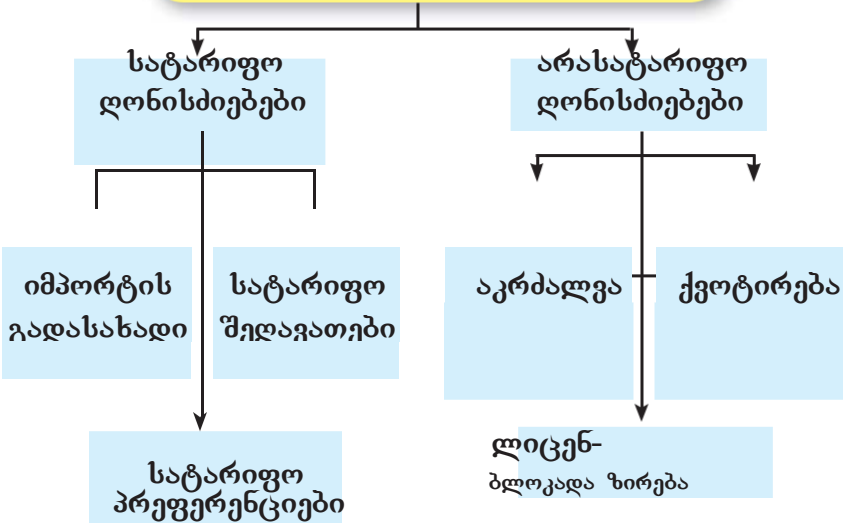
პროტექციონისტული
პოლიტიკა

თავისუფალი
ვაჭრობის
პოლიტიკა

ეროვნული ეკონომიკის
განვითარებისა და ქვეყნის შიდა
ბაზრის უცხოური კონ-
კურენციისაგან დაცვისაკენ
მიმართული პოლიტიკა –
ხორციელდება მაღალი სა-იმპორტო
გადასახდელების, იმპორტის
შეზღუდვებისა და აკრძალვების,
ექსპორტის სუბსიდირებისა და სხვა
ღონისძიებების გამოყენებით

ქვეყნის შიდა ბაზარზე უცხოური
საქონლის იმპორტის
ხელშეწყობისაკენ მიმართული
პოლიტიკა – ხორციელდება
მინიმალური საიმპორტო
გადასახდელების (ზოგჯერ მა-თი
საერთოდ გაუქმებით) გამოყენებით

საგარეო სავაჭრო პოლიტიკის ინსტრუმენტები

ემბარგო

საგარეო სავაჭრო პოლიტიკის სატარიფო ღონისძიებები

იმპორტის გადასახადი (იხ. გვერდი ---)

სატარიფო შეღავათები – იმპორტის გადასახდელების გადახდი სას ცალმხრივად ან ნაცვალებების პრინციპის გა-მოყენებით მინიჭებული უპირა ტესობა, რომელიც ხორ ცი-ელდება გადასახადებისაგან განთავისუფლებით ან საგა-დასახადო გა ნაკვეთების შემცირე ბით

სატარიფო პრეფერენციები – ცალკეული ქვეყნის ყვე-ლა ან ზოგიერთი საქონლისათვის იმპორტის გადასახა-დის გამოყენებისას მინიჭებული

უპირატესობა, რომლებიც არ ვრცელდება სხვა
ქვეყნის ანალოგიურ საქონელზე

საგარეო სავაჭრო პოლიტიკის
არასატარიფო ღონისძიებები

ქვეყნის ეკონომიკურ ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანის ან ამ ტერიტორიიდან საქონლის გატანის აკრძალვა შეიძლება შემოღებული იქნეს ქვეყნის უსაფრთხოების, მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის და სხვა მიზნით

ქვოტირება – გარკვეული საქონლის განსაზღვრული ვადით ქვეყნის ეკონომიკურ ტერიტორიაზე შემოტანის ან ამ ტერიტორიიდან გატანის რაოდენობრივი ან ღირებულებითი შეზღუდვა

ლიცენზირება – ზოგიერთი საქონლის ქვეყნის ეკონომიკურ ტერიტორიაზე შემოტანის, ამ ტერიტორიიდან გატანის ან ტერიტორიაზე ტრანზიტის ნებართვა

ბლოკადა – ზოგიერთი ქვეყნის საქონლის საბაჟო გაფორმების, იმპორტის და სხვა პროცედურების შეწყვეტა (შეჩერება) გარკვეული დროით

ემბარგო – ზოგიერთი ქვეყნიდან საქონლის შემოტანის ან ამ ქვეყანაში გატანის

აკრძალვა, როგორც მასზე ეკონომიკური და
ფინანსური ზეწოლის ფორმა

ეკონომიკური ტერიტორია

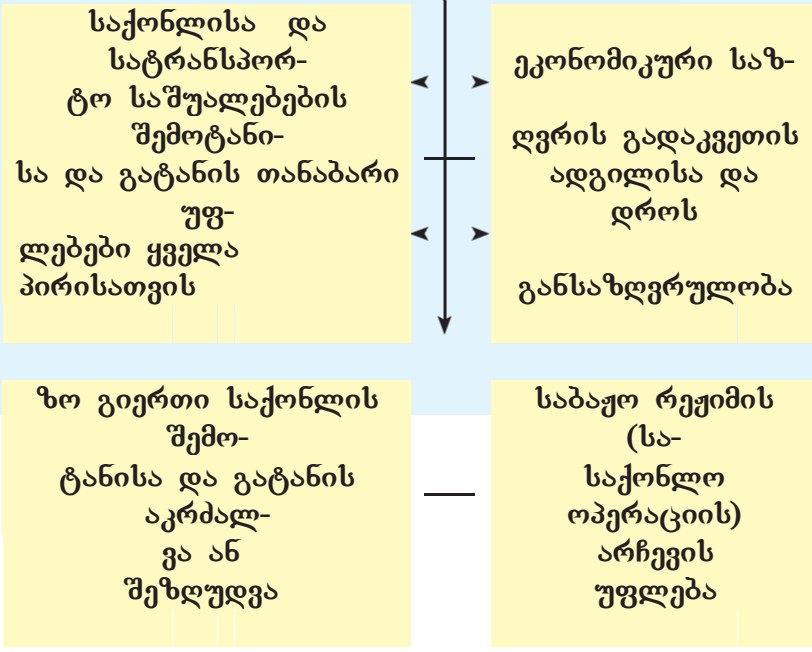
საქართველოს ეკონომიკური ტერიტორია შედგება საქართველოს სახმელეთო ტერიტორიისაგან, ტერიტო-რიული და შიდა წყლებისაგან და მათი საჰაერო სივ-რცისაგან. საქართველოს ეკონომიკური ტერიტორია აგრეთვე მოიცავს განსაკუთრებულ საზღვაო ეკონო-მიკურ ზონაში განლაგებული დანადგარების, ნაგებო-ბებისა და ხელოვნური კუნძულების ტერიტორიებს, რომლებზედაც ვრცელდება საქართველოს განსაკუთ-რებული იურისდიქცია.

საქართველოს ეკონომიკური საზღვარი ემთხვევა საქართველოს სახელმწიფო საზღვარს.

გადაადგილება საქართველოს ეკონომიკურ საზღვარზე

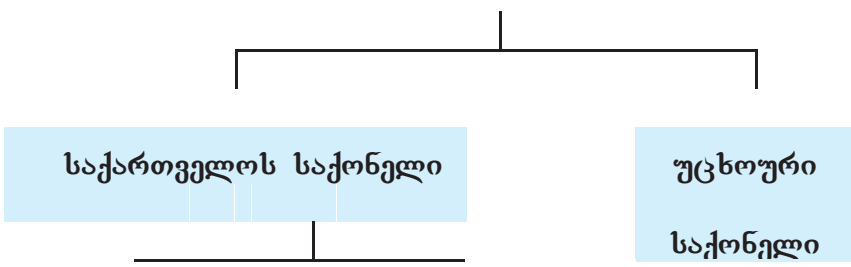
საქართველოს ეკონომიკურ საზღვარზე გადაადგ-ილებად ითვლება საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების შემოტანა საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე ან გატანა ამ ტერიტორიიდან

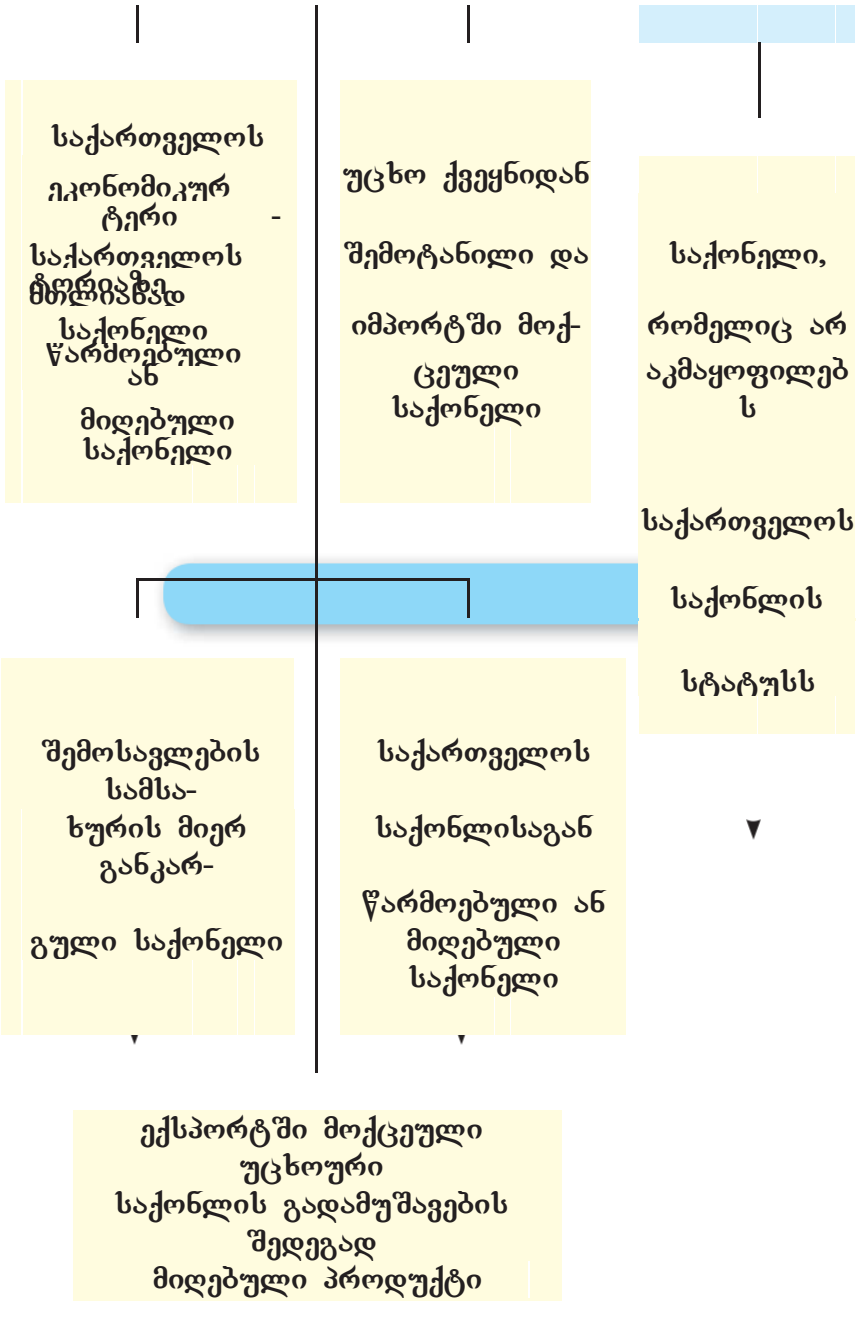
ეკონომიკურ საზღვარზე გადაადგილების პრინციპები

საქონლის შენახვის უზრუნველყოფა

საქონლის სტატუსი

საქონლის სატარიფო ღირებულება მოიცავს საქონლის გარიგების ფასს, სა ქონლის მწარმოებლიდან საქართველოს ეკონომიკურ საზღვრამდე მოტანის პროცესში გაწეულ ყველა ხარჯს (ტრანსპორტირება, გადატვირთვა, გადმოტვირთვა, შენახვა, დაზღვევა და ა.შ.)

საქონლის სატარიფო ღირებულების განსაზღვრა ნიშნავს საქონლის დეკლარირების დღისათვის მის შეფასებას.

საქონლის სატარიფო ღირებულება განისაზღვრება შემდეგი მეთოდებით:

გარიგების ფასის მიხედვით (პირველი მეთოდი);
ილენტური საქონლის გარიგების ფასის მიხედვით (მეორე მეთოდი);

მსგავსი საქონლის გარიგების ფასის მიხედვით (მესამე მეთოდი);

საქონლის ერთეულის ფასის მიხედვით (მეოთხე მეთოდი);

შედგენილი ღირებულების მიხედვით (მეხუთე მეთოდი);

ვ) სარეზერვო მეთოდით (მეექვსე მეთოდი).

სახელმწიფო
ზედამხედველობა
და კონტროლი.
სასაქონლო ოპერაციები

საქონლის დეკლარირება

სასაქონლო დეკლარაცია წარმოადგენს განსაზღვრული ფორმის დოკუმენტს, რომლითაც დეკლარანტი აცხადებს საქონლის მიმართ დამუშავების ოპერაციის გამოყენების განზრახვას და შესაბამის სახელმწიფო სამსახურს აწვდის საქონლის გაფორმებისათვის საჭირო ინფორმაციას იმ საქონელზე რომელმაც უნდა გადააკეთოს ქვეყნის ეკონომიკური საზღვარი

სახელმწიფო კონტროლი

საქართველოს ეკონომიკური საზღვრის გადაკვეთასთან დაკავშირებული საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა დაცვის უზრუნველსაყოფად ხორციელდება სახელმწიფო კონტროლი

სახელმწიფო კონტროლის ფორმებია:

დოკუმენტებისა და მონაცემების შემოწმება;

ზეპირი გამოკითხვა;

გ) ახსნა-განმარტების მიღება;

დაკვირვება (ვიდეო- და აუდიოჩაწერა);

საქონლის, სატრანსპორტო საშუალებისა და ტერიტორიის დათვალიერება;

ლაბორატორიული კვლევის მიზნით სინჯისა და ნიმუშის აღება;

ზ) ფიზიკური პირის დათვალიერება;

თ) საქონლის გაშვების შემდგომი შემოწმება.

სახელმწიფო ზედამხედველობა

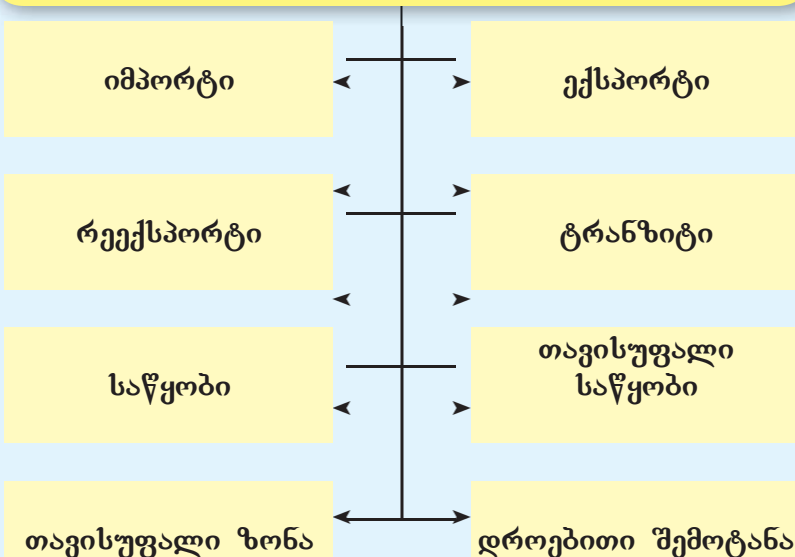
საქონლის მიმართ საგარეო სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებების დაცვის მიზნით სპეციალური სამსახურების მიერ ხორციელდება სახელმწიფო ზედამხედველობა

ქვეყანაში შემოსატანი საქონელი სახელმწიფო ზედამხედველობას ექვემდებარება ქვეყნის ეკონომიკურ ტერიტორიაზე შემოტანიდან გაფორმების დასრულებამდე

ქვეყნის ეკონომიკური ტერიტორიიდან გასატანი საქონელი სახელმწიფო ზედამხედველობას ექვემდებარება გაფორმებიდან საქონლის გატანამდე

სასაქონლო ოპერაციები

საქართველოში საქონლის გაფორმებისას გამოიყენება შემდეგი სასაქონლო ოპერაციები

შიდა გადამუშავება

გარე გადამუშავება

სასაქონლო ოპერაციები
(გაგრძელება)

იმპორტისას საქონელი
შემოიტანება საქართველოს
ეკონომიკურ ტერიტორიაზე
და მას ენიჭება
საქართველოს საქონლის
სტატუსი, გამოიყენება
სავაჭრო პოლიტიკის
ღონისძიებები და
გადახდევინება იმპორტის
გადასახდელები

ექსპორტის სასაქონლო ოპერაცია
საშუალებას იძლევა,
საქართველოს სა-ქონელი
გატანილ იქნეს საქართველოს
ეკონომიკური ტერიტორიის
გარეთ. ექსპორტისას
ხორციელდება სავაჭრო
პოლიტიკის ღონისძიებები

ტრანზიტის სასაქონლო ოპერაცია
საშუალებას იძლევა, უცხოური
საქონელი სახელმწიფო
კონტროლის ქვეშ
გადაადგილდეს საქართველოს
ეკონომიკური ტერიტორიის
გავლით სატარიფო

ღონისძიებების განხორციელების
გარეშე

**სასაქონლო ოპერაციები
(გაგრძელება)**

საწყობის სასაქონლო
ოპერაცია
საშუალებას იძლევა,
საწყობში/ტერ-
მინალში/შენახვის
სხვა ადგილში

თავისუფალი ზონა არის
საქართველოს ეკონომიკური
ტერიტორიის ნაწილი, სადაც

დასაწყობდეს უცხოური საქონლის შემოტანა არ
ივლება საქონლის იმპორტში
მოქცევად და, შე-საბამისად, მასზე
არ გადაიხდებიან იმპორტის
გადასახდებელი

საქართველოს საქონლის
მოთავსებისას
გამოიყენება საქონლის
ექსპორტში მოქცევის
ანალოგიური
დებულებები (მათ
შორის, უცხოური
საქონლის სტა-ტუსის
მინიჭება)

უცხოური
საქონელი
სატარიფო და
არასატარიფო
ღონისძიე-
ბების განხორ-
ციელების
გარეშე

ექსპორტში
მოქცეული
საქართველოს
საქონელი

საქართველოს საქონლის
მოთავსებისას
გამოიყენება საქონლის
ექსპორტში მოქცევის
ანალოგიური
დებულებები (მათ
შორის, უცხოური
საქონლის სტა-ტუსის
მინიჭება)

სასაქონლო ოპერაციები
(გაგრძელება)

თავისუფალი საწყობი საშუალებას იძლევა, მისი ტერიტორია გამოყენებულ იქნეს მხოლოდ უცხოური საქონლის შენახვისა და თავისუფალ საწყობში რეალიზაციის ან/და საქართველოს ეკონომიკური ტერიტორიიდან გატანის (რეექსპორტის) მიზნით

რეექსპორტის სასაქონლო ოპერაცია საშუალებას იძლევა, საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე შემოტანილი უცხოური საქონელი გატანილ იქნეს საქართველოს ეკონომიკური ტერიტორიის გარეთ

დროებითი შემოტანის სასაქონლო ოპერაცია საშუალებას იძლევა, უცხოური საქონელი საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე დროებით იქნეს შემოტანილი

შიდა გადამუშავების სასაქონლო
ოპერაცია გამოიყენება

უცხოური საქონლის მიმართ, რომლის ეკონომიკურ ტერიტორიაზე შემოტანისას არ გადაიხდებიან იმპორტის გადასახდელები და არ ხორციელდება სატარიფო ღონისძიებები, ხოლო მისგან მიღებული გადამუშავებული საქონლის საქართველოს ეკონომიკური ტერიტორიიდან გატანისას არ გადაიხდებიან ექსპორტის გადასახდელები; იმპორტში გაშვებისას კი – გადაიხდებიან იმპორტის გადასახდელები და ხორციელდება სავაჭრო პოლიტიკის სხვა ღონისძიებები

იმპორტში გაშვებული საქონლის მიმართ, რომელზედაც გადახდილი იმპორტის გადასახდელები უნდა დაექვემდებაროს დაბრუნებას ან ჩათვლას, და მისგან მიღებული გადამუშავებული საქონელი გაიტანება საქართველოს ეკონომიკური ტერიტორიიდან

სასაქონლო ოპერაციები
(გაგრძელება)

გარე გადამუშავების სასაქონლო ოპერაცია გამოიყენება საქართველოს საქონლის მიმართ, რომლის დროებით გატანისას გადაიხდებიან ექსპორტის გადასახდელები და ხორციელდება სავაჭრო პოლიტიკის სხვა ღონისძიებები, ასევე ხორციელდება ის პროცედურები, რომლებიც გათვალისწინებულია ექსპორტისას, ხოლო მისგან მიღებული გადამუშავებული საქონლის საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე შემოტანისას გადაიხდებიან კუთვნილი იმპორტის გადასახდელები

საკონტროლო კითხვები

1. რას ნიშნავს საგარეო სავაჭრო პოლიტიკა და როგორია მისი სახეები?
2. დაახასიათეთ საგარეო სავაჭრო პოლიტიკის სატარიფო ღონისძიებები.
3. დაახასიათეთ საგარეო სავაჭრო პოლიტიკის არასატარიფო ღონისძიებები.
4. დაახასიათეთ საქართველოს ეკონომიკურ საზღვარზე გადაადგილების პრინციპები.
5. რას ნიშნავს საქონლის სტატუსი?
6. როგორია საქართველოს ეკონომიკური საზღვრის გადაკვეთასთან დაკავშირებული სახელმწიფო კონტროლის ფორმები და სახელმწიფო ზედამხედველობა?
6. დაახასიათეთ ძირითადი სასაქონლო ოპერაციები

საერთაშორისო თანამშრომლობა
დაბეგვრის სფეროში

დაბეგვრის სფეროში საერთაშორისო
თანამშრომლობის მიზნები

საგადასახადო სისტემებისა და საგადასახადო პოლიტიკის ჰარმონიზაცია

საგადასახადო პოლიტიკისა და საგადასახადო კანონმდებლობის უნიფიკაცია

ორმაგი დაბეგვრის პრობლემების გადაწყვეტა

გადასახადებისაგან უკანონო თავისარიდების აღკვეთა

გადასახადის გადამხდელთა დისკრიმინაციის გამორიცხვა

საერთაშორისო ორმაგი დაბეგვრა

ერთი გადამხდელის, დაბეგვრის ერთი და იგივე ობიექტის, დროის ერთი და იმავე პერიოდში, ერთი და იმავე გადასახადით დაბეგვრა ორ ან მეტ სახელმწიფოში

ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების მეთოდები

განთავისუფლება –
სახელმწიფოთა შეთანხმებით
შესაბამის უცხო ქვეყანაში
მიღებული შემოსავლები და
არსებული ქონება თავისუფლდება
დაბეგვრისაგან

საგადასახადო ჩათვლა –
უცხოეთში გადახდილი
გადასახადების ჩათვლა და
საკუთარი ქვეყნის საგადასახადო
ვალდებულებების შემცირება

საგადასახადო გამოქვითვა – უცხოეთ-
ში გადახდილი გადასახადების

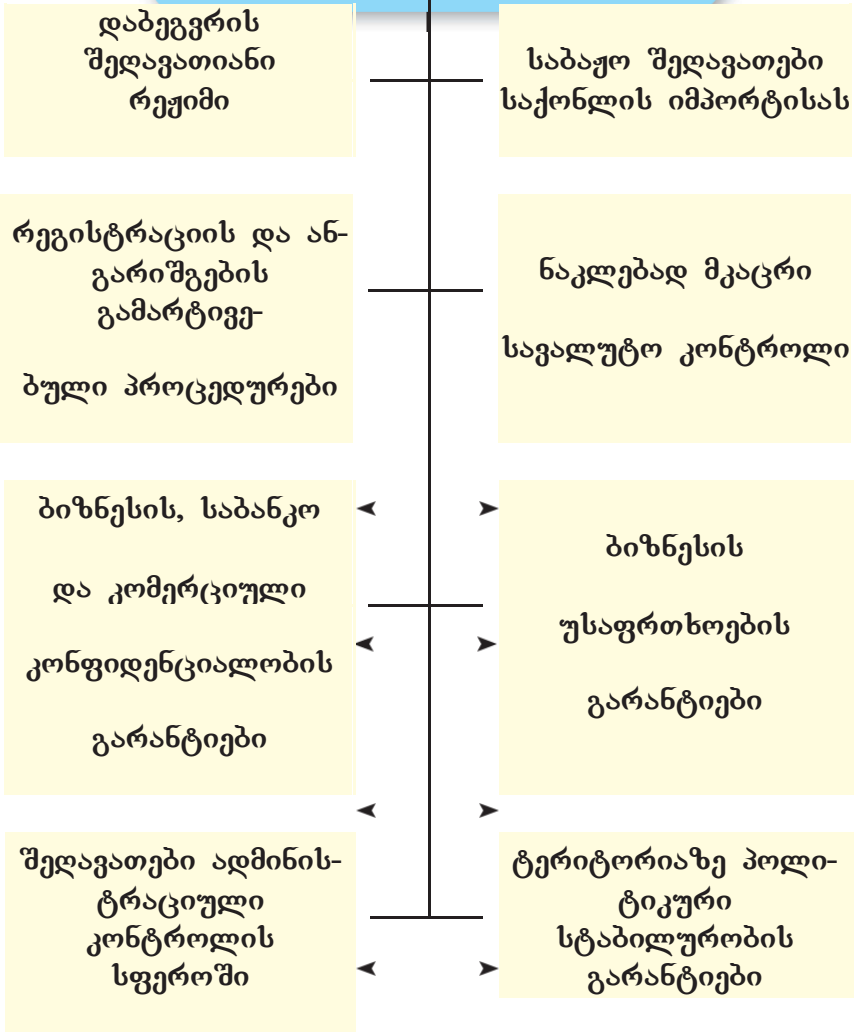
გამო-
ქვითვა როგორც ხარჯისა გადამხდელის
საგადასახადო ბაზიდან

დაბეგვრის შეღავათიანი რეჟიმის მქონე
(ოფშორული) ტერიტორიები

საგადასახადო თავშესაფარები (ნავსაყუდელი, სამოთხე) – ქვეყნები, რომლებიც უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის მიზნით, უცხოურ ფირმებს აძლევენ მნიშვნელოვან საგადასახადო შეღავათებს (ანდორა, ლუქსემბურგი, ლისშტენ-სტეინი, პანამა, მონაკო, შვეიცარია, კვიპროსი, არაბეთის გაერთიანებული ემირატები და სხვა)

საგადასახადო ოაზისები – ქვეყნის ცალკეული ტერიტორია, რომელზეც უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის მიზნით, მოქმედებს დაბეგვრის შეღავათიანი რეჟიმი (თავისუფალი ეკონომიკური ზონა, თავისუფალი პორტი, საწყობი და სხვა)

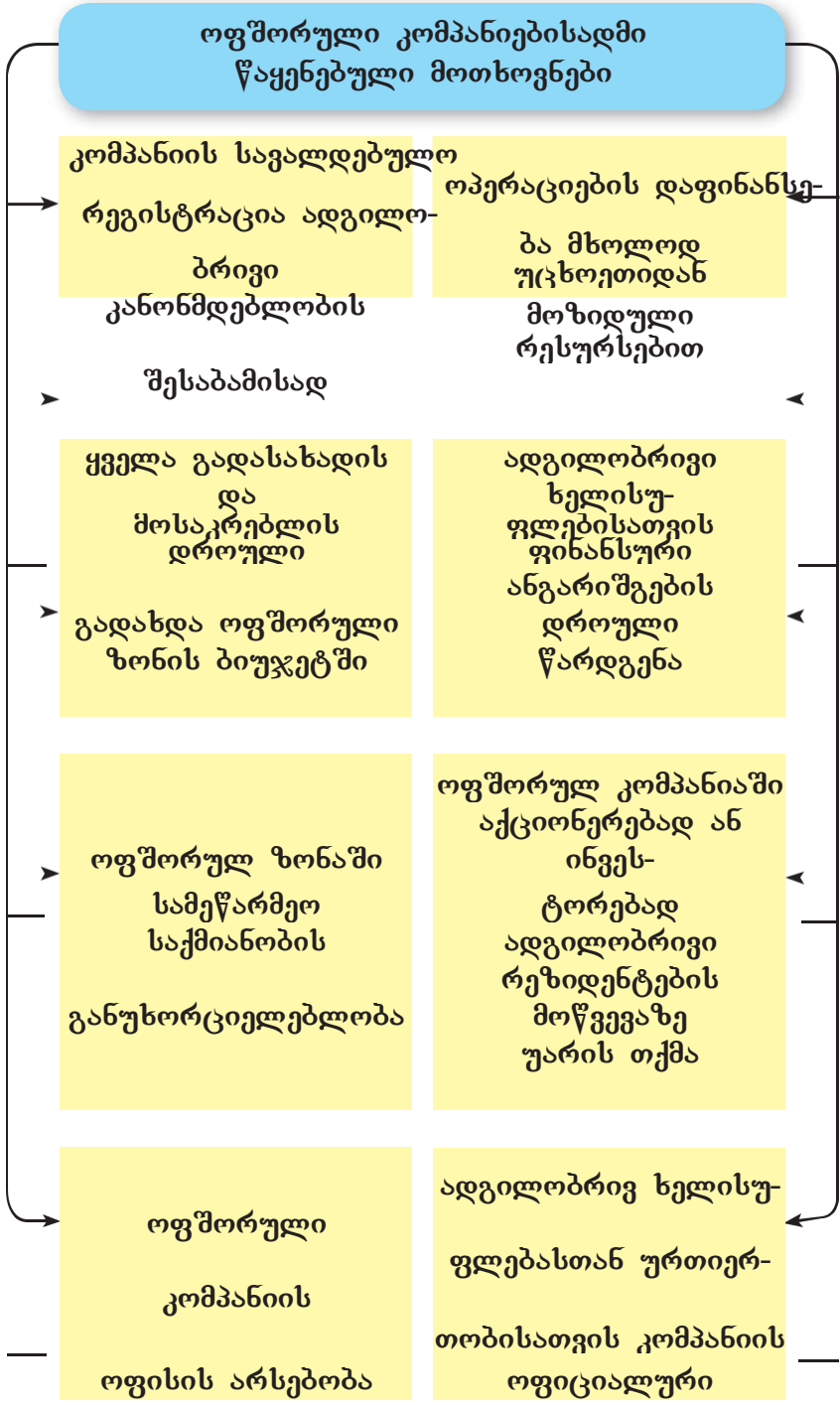
ოფშორული ზონებში მოქმედი ტიპური შეღავათები

ოფშორული კომპანიების ტიპები

ოფშორული კომპანია – საწარმო (იურიდიული პირი), რომელიც რეგისტრირებულია ოფშორულ ზონაში, სარგებლობს საგადასახადო შეღავათებით და არ ეწევა სამეწარმეო საქმიანობას ამ ზონაში

- თფშორული კომპანიების ძირითადი ტიპები
- ჰოლდინგური კომპანიები (საინვესტიციო, უძრავი ქონების მესაკუთრე, გემების მესაკუთრე, ოპერატი-ული საქმიანობის)
 - სავაჭრო-საშუამავლო კომპანიები (საექსპორტო-საიმპორტო, სადისტრიბუციო, შემსყიდველი კომ-პანიები)
 - ფინანსური პროფილის კომპანიები (ბანკები, სადაზღვევო, საშუამავლო კომპანიები)

რეგისტრაციის
ქვეყანაში

წარმომად-
გენლის – რეზიდენტის
არსებობა

კომპანიის სადამფუძნე-
ბლო დოკუმენტაციაში,
აგრეთვე აქციონერთა
და

დირექტორების შემად-
გენლობაში
ცვლილებების

შესახებ ინფორმაციის
დროული მიწოდება

დადგენილი
მინიმალური
საწესდებო
კაპიტალის დროული
და

სრული შევსება

ოფშორული ზონების
განლაგება მსოფლიოში

60-ზე მეტი ოფშორული ზონა

მსოფლიოში ქვეყნების მეოთხედზე მეტი იყენებს ოფშორულ რეჟიმებს ან მის ცალკეულ ელემენტებს არარეზიდენტებისათვის

მსოფლიოში რამოდენიმე მილიონი ოფშორული კომპანია

ოფშორული ზონები ძირითადად
კონცენტრირებულია

კარიბის ზღვის აუზში
(ბაჰამის, ვირჯინიის, კაი-
მანის კუნძულები, ბარბა-
დოსი, გრენადა)

ხმელთაშუა
ზღვის რეგიონში
(ანდორა, გიბრალტარი, მონაკო, კვიპროსი)

ევროპაში (შვეიცარია, ლუქსემბურგი, ლიხ-
ტენშტეინი, ირლანდია, ლა-მანშის სრუტის კუნ-
ძულები, სან მარინო)

არაბულ ქვეყნებში
(ლიბანი, ბაჰრეინი, არაბეთის გაერთიანებული ემირატები)

აფრიკაში (სეიშელის
კუნძულები, ლიბერია)

აზია-წყნარი ოკეანის
რეგიონში

(ჩინეთი, ჰონკონგი,
სინგაპური, მალაიზია,
ფილიპინები)

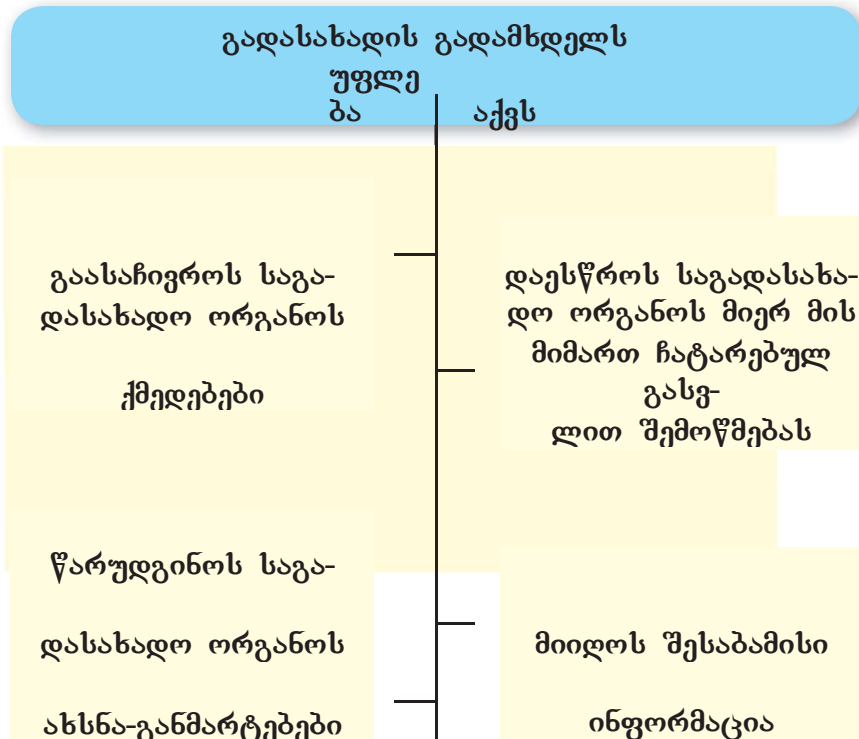
საკონტროლო კითხვები

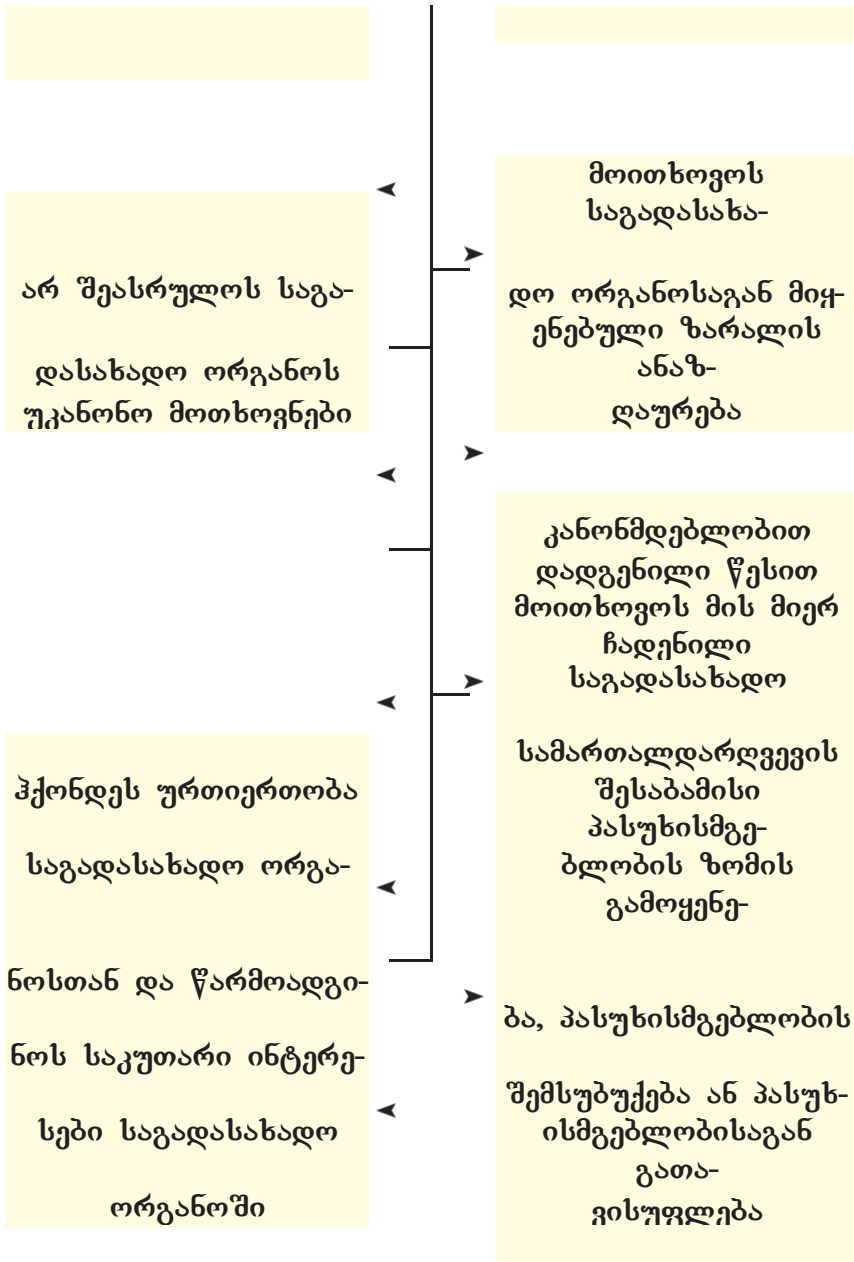
1. დაახასიათეთ დაბეგვრის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის მიზნები და ფორმები.
2. რას ნიშნავს ორმაგი დაბეგვრა და როგორია ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების მეთოდები?
3. როგორია ოფშორული ტერიტორიების სახეები?
4. დაახასიათეთ ოფშორულ ტერიტორიებში მოქმედი ტიპიური შედაგათები.
5. დაახასიათეთ ოფშორული კომპანიების ტიპები.

საგადასახადო ვალდებულება და მისი შესრულება. საგადასახადო ანგარიშგება და კონტროლი.

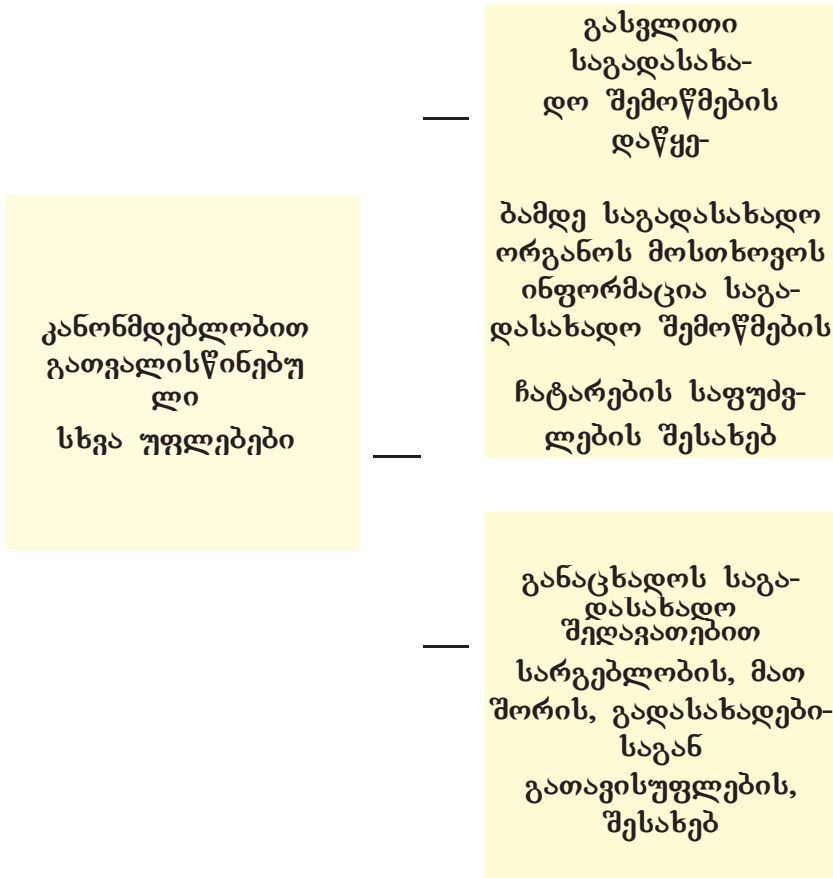
- საგადასახადო ურთიერთობათა სუბიექტების უფლება_მოვალეობანი.
- საგადასახადო ვალდებულების არსი და მისი შესრულების წესი.
- საგადასახადო ვალდებულებათა შესრულების უზრუნველყოფის დონისძიებები.საგადასახადო ანგარიშგება.
- საგადასახადო კონტროლის ფორმები და ორგანიზაცია

საგადასახადო ვალდებულება

გადასახადის გადამხდელს
უფლება აქვს
(გაგრძელება)

გადასახადის გადამხდელის ვალდებულებები

გადასახადის გადამხდელის მოწმობის ასლი და სა-

შეასრულოს საგადასახადო ორგანოს კანონიერი

კალო ვაჭრობისას
ფასის
მარჟინებლები განათაგ-
სოს
მომხმარებელთათვის
თვალსაჩინო ადგილზე

მთხოვნები

საგადასახადო ორგანოს
წარუდგინოს
დეკლარაციუ-
ბი, გაანგარიშებები
და სააღრიცხვო
დოკუმენტები

შეასრულოს
საგადასახადო
ვალდებულებები

შეასრულოს
საგადასახადო
კანონმდებლობით
განსაზ-
ღვრული სხვა ვალდებ-
ულებები

დადგეს საგადასახადო
აღრიცხვაზე

შეინახოს სააღრიცხვო
დოკუმენტები
3 წლის ვადით

საგადასახადო ორგანოებს უფლება აქვთ

განახორციელონ
გადამ-
ხდელის
საგადასახადო

სამსახურებრივი
მიზნებისათვის
სასწავლ-
წიფო და
ადგილობრივი

კონტროლი

თვითმმართველობის
ორგანოებისაგან
მიიღონ
მონაცემები, ცნობები,
დოკუმენტები და სხვა
საჭირო ინფორმაცია

გადასახადის
გადამხდე-

ლისაგან ამოიღონ

გადაუხდელი
გადასახადი
ან/და სანქციის
სახით

მიიღონ გადასახადის

დაკისრებული თანხა

გადამხდელისაგან
განმარტებები

შეამოწმონ გადასახადის
გადამხდელის ეკონომი-

მოითხოვონ და მიიღონ

კური საქმიანობა და

სააღრიცხვო დოკუ-
მენტების ასლები

შესაბამისი დოკუმენტები

გამოიყენონ სანქციე-

სხვა უფლებები
კანონ-

ბი კანონმდებლობის

დამრღვევ
გადამხდელთა
მიმართ

მდებლობის
შესაბამისად

საგადასახადო ორგანოები

ვალდებულნი არიან

დაიცვან საქართველოს
საგადასახადო კანონ-
მდებლობა,
მონაწილეობა

მიიღონ სახელმწიფო
საგადასახადო
პოლიტიკის

განხორციელებაში

გააკონტროლონ გა-
დასახადების გამომან-
გარიშების სისწორე
და
მათი დროულად
გადახდა

უზრუნველყონ
გადასახა-
დის გამამხდელთა
დროულად აღრიცხვა

განახორციელონ
დარიცხული და ბიუ-
ჯეტებში გადახდილი
გადასახადების
აღრიცხვა
და შეადგინონ
შესაბამისი
ანგარიშგება

დაუბრუნონ
გამამხდელს
ზედმეტად გადახდილი
თანხა დადგინილი
წესით

განახორციელონ საქა-
რთველოს
საგადასახადო
კანონმდებლობის
დარ-
ღვევის ფაქტების
შესწავ-
ლა, ანალიზი და
შეფასება
და დასახონ
შესაბამისი

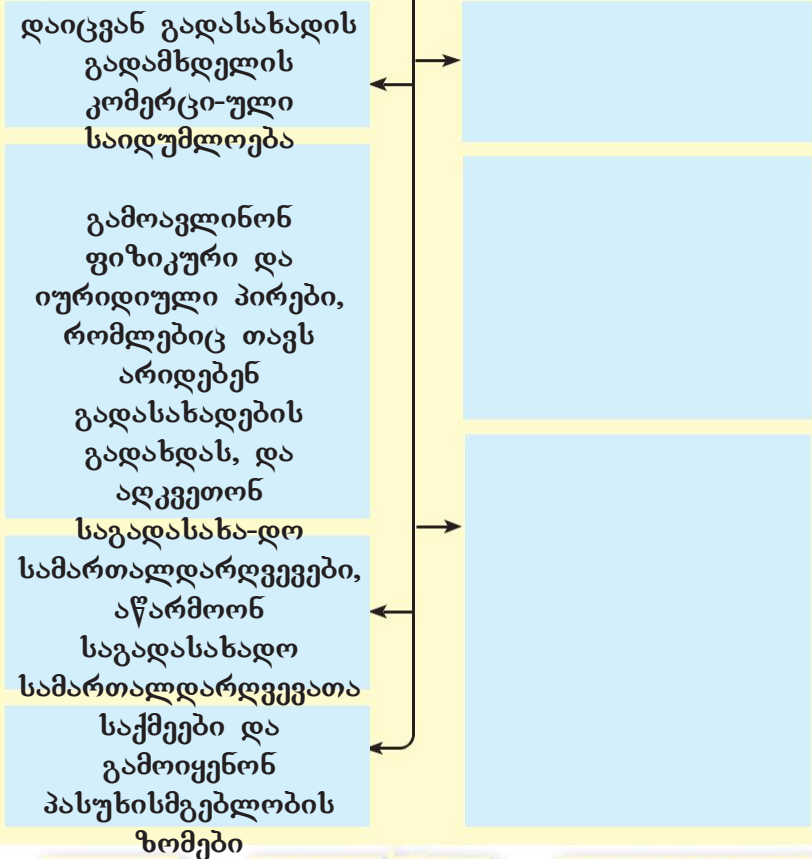
შეიმუშაონ დეკლარა-
ციებისა და
გადასახადების
გამომანგარიშებასთან

დონისძიებები საგა-
დასახადო

და
გადახდასთან
დაკავშირე-
ბული სხვა
დოკუმენტების
ფორმები და უზრუნვე-
ლყონ გადასახადის
გად-
ამხდელისათვის
ინფორმა-
ციის მიწოდება

სამართალდარ-
ღვევათა გამომწვევი
მიზეზებისა და
პირობების
აღმოსაფხვრელად

**საგადასახადო ორგანოები ვალდებული
არიან (გაგრძელება)
მიხედვით**

დაიცვან
გადასახადის
გადამხდელის
უფლებები
და სახელმწიფოს
ინტერესები

სხვა
ვალდებულებები
კანონმდებლობის

უზრუნველყონ გადა-
სახადის გადამხდელის
ინფორმირება

მიიღონ
საქართველოს →
საგადასახადო
კანონ-მდებლობის
დარღვევის ←
ფაქტებზე
განცხადებები,
შეტყობინებები და
სხვა
ინფორმაცია
ა და
შეამოწმონ
ისინი

განიხილონ გადასახადის
გადამხდელის წერილები,
საჩივრები და შეკითხვები,
მიაწოდონ მას ინფორმაცია
მოქმედი გადასახადების,
მათი გამოანგარიშებისა და
გადახდის წესის შესახებ,
გადამხდელის უფლებები-სა
და ვალდებულებების

საგადასახადო ვალდებულება და მისი შესრულება

საგადასახადო ვალდებულებად ითვლება პირის ვალდებულება, გადაიხადოს კანონით დაწესებული, აგრეთვე ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს მიერ შემოღებული გადასახადი

გადასახადის გადახდის დღედ ითვლება გადასახადის თანხის ბიუჯეტის შესაბამის ანგარიშზე ჩარიცხვის დღე

საგადასახადო ვალდებულების შესრულებად ითვლება გადასახადის თანხის დადგენილ ვადაში გადახდა

გადამხდელი გადასახადს იხდის საგადასახადო ადრიცხვის ადგილის მიხედვით, გარდა არამეწარმე ფიზიკური პირისა, რომელიც გადასახადს იხდის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით

საგადასახადო ვალდებულების შესრულების ცალკეული შემთხვევები

საწარმოს ლიკვიდაციისას საგადასახადო ვალდებულებას ას-

რეორგანიზებული საწარმოს საგადასახადო ვალდებულებას ასრუ-

რულებს ამ
საწარმოს
სალიკვიდაციო
კომისია

გარდაცვლილი
პირის
საგადასახადო
დავალ-
იანებას გადაიხდის
მისი
მემკვიდრე
სამკვიდრო
ქონებაში მისი
წილის

პროპორციულად

ლებს მისი უფლებამონაცვლე

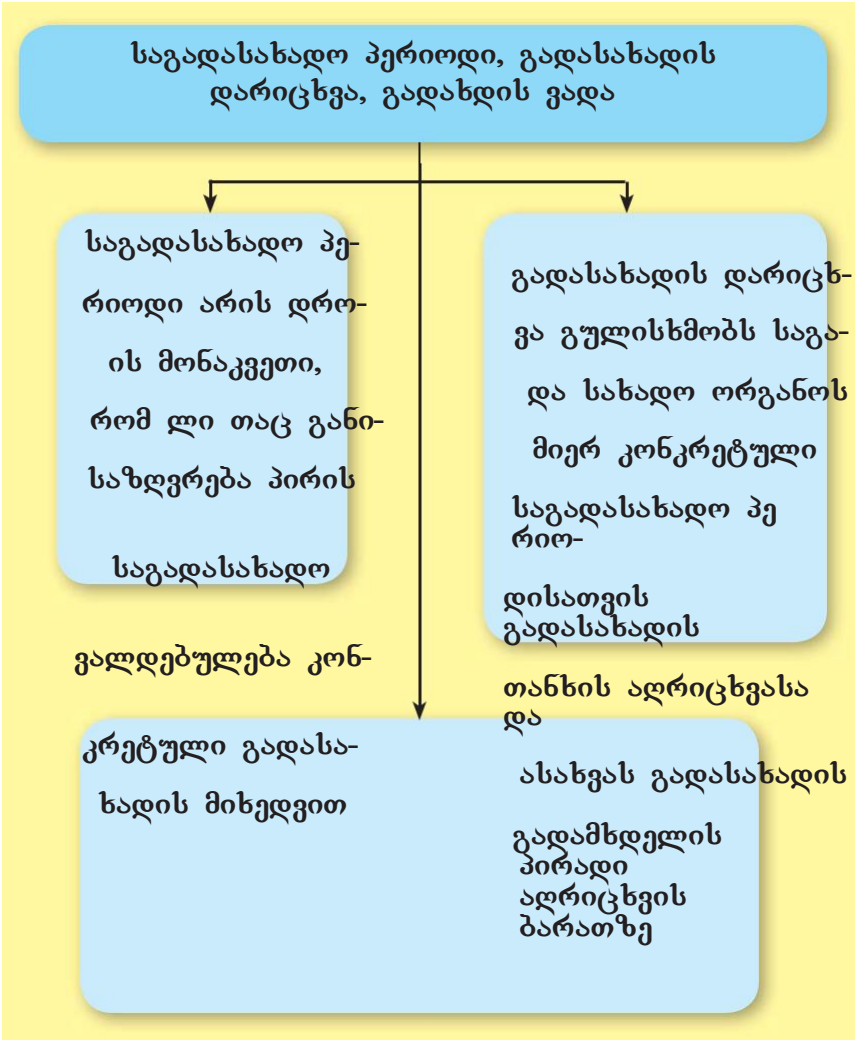
უგზო-უკვლოდ დაკარგულად

ადიარებული პირის
საგადასახა-

დო დავალიანებას გადაიხდის
პირი, რომელიც
უფლებამოსილია,
მართოს უგზო-უკვლოდ
დაკარ-

გული პირის ქონება

საბანკო დაწესებულება ვალდებულია, პირველ
რიგში, შეასრულოს გადასახადის გადამხდელის
საგადახდო და საგადასახადო ორგანოს საინკასო
დავალება

გადასახადის გადახდის ვადა დგინდება კანონით თითოეული გადასახადის მიხედვით. ამასთან თუ კანონით განსაზღვრული არ არის გადასახადის გადახდის ვადა, მისი გადახდა ხორციელდება დეკლარაციის წარდგენისათვის დადგენილ ვადაში,

ხოლო სხვა შემთხვევაში –
საგადასახადო მოთხოვნის მიღებიდან 20
დღის ვადაში

საგადასახადო მოთხოვნა და გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნა

საგადასახადო მოთხოვნა არის საგადასახადო ორგანოს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, რომელშიც მითითებულია გადამხდელზე დარიცხული გადასახადის ოდენობა და გადახდის ვადა და რომლის შესრულებაც სავალდებულოა

გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნა არის პირის მიერ საგადასახადო ორგანოსათვის წარდგენილი მოთხოვნა გადასახადების ან/ და სანქციების ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების შესახებ, რომლის შესრულებაც სავალდებულოა საგადასახადო ორგანოსათვის

პირი ვალდებულია ეკონომიკურ რი საქმიანობის დაწყებამდე განცხადებით მიმართოს საგადასახადო ორგანოს ან საჯა რო რეესტრის ეროვნულ სა-აგენტოს საგადასახადო რეგისტრაციისა და მისთვის საიდენტიფიკაციო ნომრის მინიჭების მიზნით

საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის დონისძიებები

საგადა სახადო
ვალდებუ-
ლების შესრულების უზ-
რუნველყოფა
საგადასახა-
დო ორ განიების მიერ

საგადასახადო ვალ
დებუ-
ლების შესრულების უზ-
რუნველყოფა
გადასახადის
გადამხდელის მიერ

საგადასახადო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფა საგადასახადო ორგანოების მიერ

საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, საგადასახადო ვალდებულების შესრულების უზრუნველსაყოფად განახორციელოს შემდეგი ღონისძიებები

მესამესაგადასახადოპირზე დახდევენებისგირაფნობა/იპოთეკა მიქცევა

მესამე პირზე გადახდევენების მიქცევა

მესამექონბაზეპირზეყადაღისგდახდევენებისდაღებამიქცევა

ყადაღადაღებუღიქონების რეალიზაცია

საბანკო ანგარიშზე მესამე პირზე გადახ

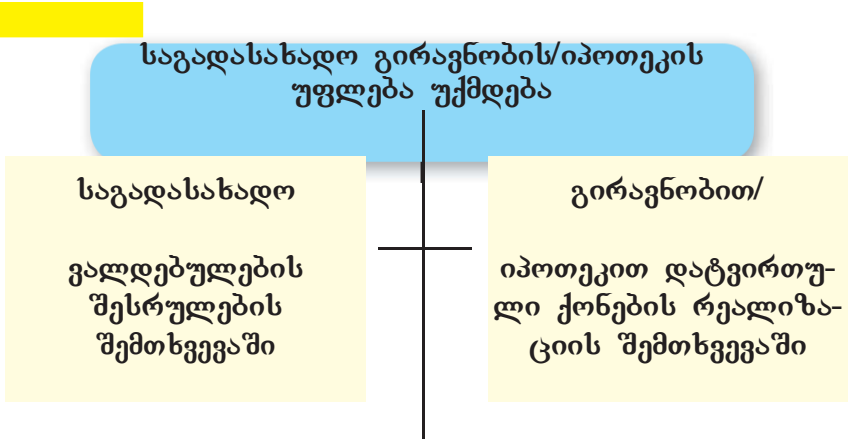
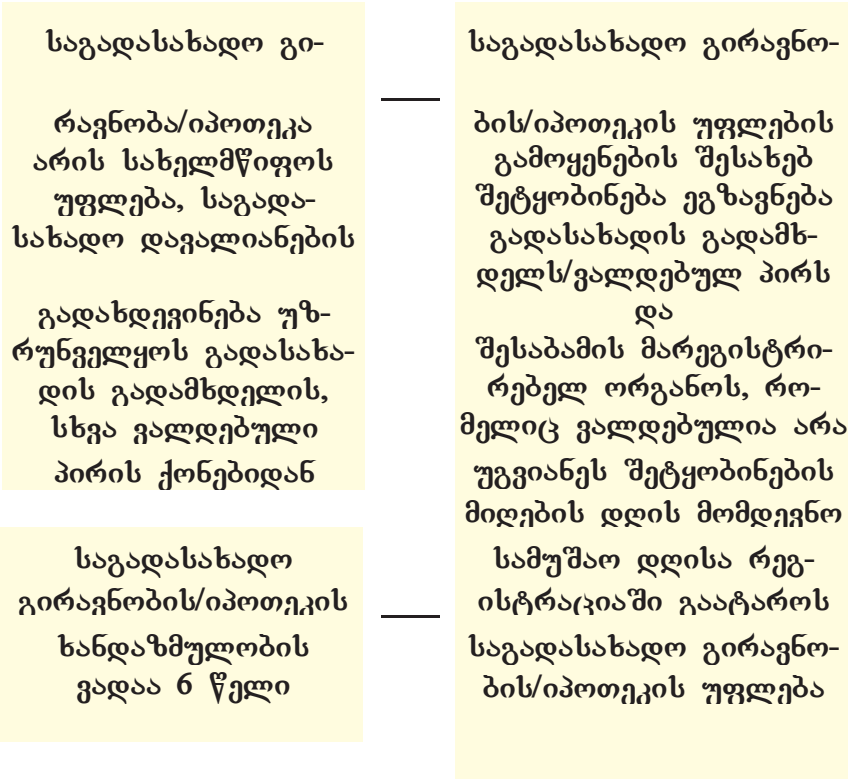
გადასახადის გადამხ

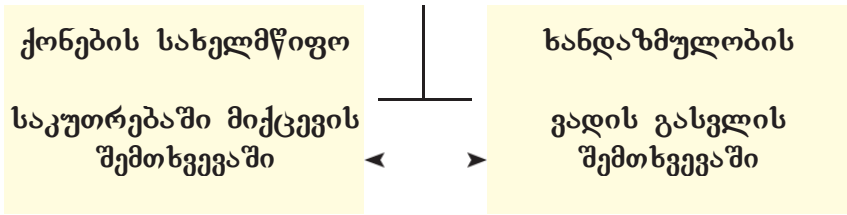
საინკასო დაჯაღების დაიგინების მიქცევა წარღგინა

ღიღის საღაროღან ნაღღი ფუღლის ამოღება

საბანკო ანგარიშზე ოპერაციების შეჩერება

საგადასახადო
გირავნობა/იპოთეკა

მესამე პირზე გადახდევინების მიქცევა

გადამხდელის ადიარებული საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების მიზნით სა-გადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, მესამე პირს წარუდგინოს სა გადასახადო მოთხოვნა და მისი ქონებიდან უზრუნველყოს გადასახადის გადახდევინება, თუ გადასახადის გადამხდელის ქონება ვერ უზრუნველყოფს ადიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვას და თუ მესამე პირს აქვს გადასახადის გადამხდელის დავალიანება, რომლის გადახდის ვადაც დამდგარია

მესამე პირის მიერ საგადასახადო მოთხოვნის მიღებიდან 20 დღის ვადაში შეუსრულებლობის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, ამ პირის მიმართ განახორციელოს საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებები

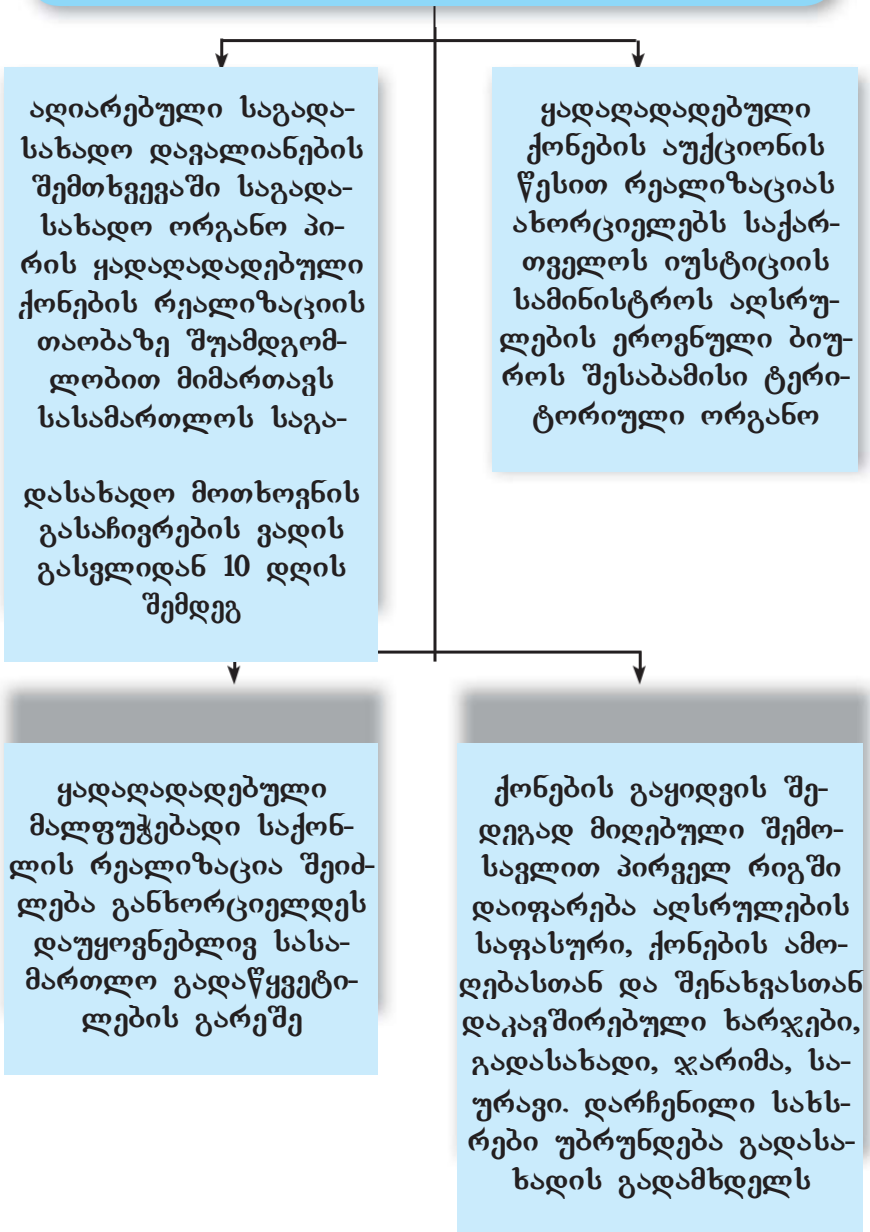
ქონებაზე ყადაღის დადება

საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს დაადოს ყადაღა პირის საკუთრებაში არსებულ ან/და მის ბალანსზე რიცხულ ნების-მიერ ქონებას, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების მოცულობის ფარგლებში

დაბეგვრის მიზნებისათვის ქონებაზე ყადაღის დადება არის პირის ქონების აღ-წერა და ამ ქონების განკარგვის აკრძალვა

საგადასახადო ორგანოს წერილობითი თანხმობით დასაშვებია, პირმა გან-კარგოს ყადაღადადებული ქონება, თუ ამონაგები თანხა სრულად იქნება მიმართული საგადასახადო დავალიანების დასაფარავად

ყადაღადაღებული ქონების რეალიზაცია

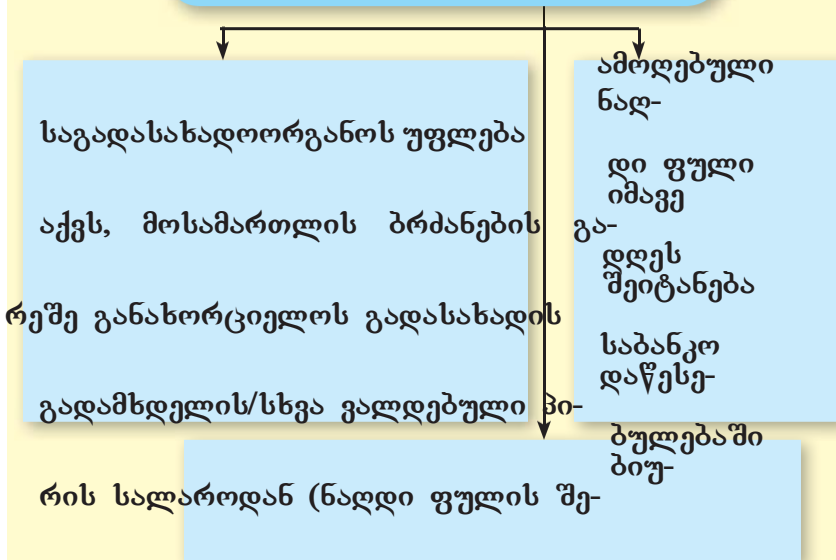

საბანკო ანგარიშზე საინკასო დავალების წარდგენა

საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების ფარგლებში პირის სა- ▶ ბანკო ანგარიშებიდან საინკასო და ვალებით ჩამოწეროს გადასახადის, საურაგისა და ჯარიმის თანხები და ჩარიცხოს ისინი შესაბამის ბიუჯეტში

აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გაზრდის ან შემცირების შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, საბანკო და წესებულებაში წარდგენილ საინ- ◀ კასო დავალებაში განახორციელოს თანხის შესაბამისი კორექტირება

პირის სალაროდან ნაღდი ფულის ამოღება

ნახვის ადგილიდან) ნაღდი ფულის
 ჯეტის შესაბამის
 ამოღება აღიარებული საგადასა-
 ანგარიშზე,
 ხაღო დავალიანების დასაფარავად
 სოლო
 აუცილებელი ოდენობით
 თუ ეს შეუძლებე-
 ლია –
 უახლოეს
 სამუშაო დღეს

ნაღდი ფულის ამოღება
 ფიზიკური პირის
 საცხოვრებელი ბინიდან
 დაუშვებელია მოსამართლის
 ბრძანების გარეშე

საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, შეზღუდოს პირის უფლება – განკარგოს თავის საბანკო ანგარიშზე არსებული ან ჩარიცხული ფულადი სახსრები, აგრეთვე გახსნას საბანკო ანგარიში იმავე ან სხვა საბანკო დაწესებულებაში

საბანკო ანგარიშზე ოპერაციების შეჩერება

გადასახადის გადამხდელის საბანკო ანგარიშზე ოპერაციების შეჩერების შესახებ საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილება საბანკო დაწესებულებამ უპირობოდ უნდა შეასრულოს

საგადასახადო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფა გადასახადის გადამხდელის მიერ

გადასახადის გადამხდელმა საგადასახადო დავალიანების შესრულების უზრუნველყოფის მიზნით შეიძლება გამოიყენოს

თავდებობა

საბანკო გარანტია

დაზღვევის პოლისი

თ ა ვ დ ე ბ ო ბ ა

თავდე ბობის ხელშეკრულე-
ბით თავდე ბი სოლიდარუ-
ლად კისრულობს ვალდებუ-
ლებას, სრული მოცულობით
და ფაროს გადასახადის

გადამხდელის საგადასახადო
დავალი ანება, თუ გადასახა-
დის გადამხდელი დადგენილ
ვადა ში არ გადაიხდის გადა-
სახადის კუთვნილ თანხას და
შესაბამის სანქციას

თავდების მიერ თავისი
მოვალეობების
შეუსრულებ-
ლობის შემთხვევაში
საგადა-
სახადო ორ განოს
უფლება
აქვს, მოსთხოვოს
თავდებო-
ბის ხელშეკრულების
ნების-
მიერ მონაწილეს გადა-
სახა-
დის კუთვნილი თანხისა
და
შესაბამისი სანქციის
გა-
დახდა და
გადახდევინების
მიზნით გამოიყენოს
საგადა-
სახადო ვალდებულების
შეს-
რულების უზრუნველყოფის
ღონისძიებები

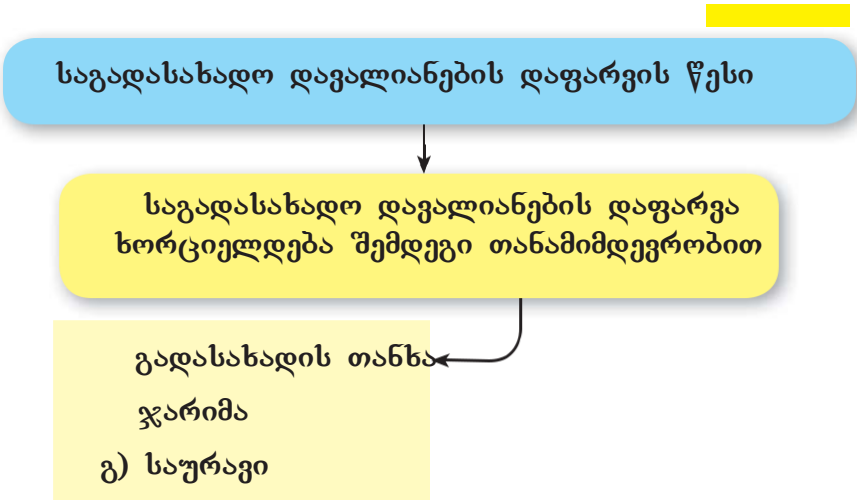
საბანკო გარანტია

საბანკო გარანტიით
საბან-
კო დაწესებულება
(გარანტი)
გადასახადის
გადამხდელის
თხოვნით კისრულობს წი-
რილობით ვალდებუ-
ლებას,
რომ საგადასახადო ორგა-
ნოს წერილობითი
მიმართ-
ვის საფუძველზე
დაფარავს
გადასახადის
გადამხდელის
საგადასახადო
დავალიანე-
ბას ნაკისრი ვალდე-
ბულების
ფარგლებში

გარანტის მიერ თავისი
მო-
ვალეობების შეუსრულებ-
ლობის შემთხვევაში
საგადა-
სახადო ორგანოს უფლება
აქვს, მოსთხოვოს საბანკო
გარანტიის
ხელშეკრულების
ნებისმიერ მონაწილეს
გადა-
სახადის კუთვნილი
თანხისა
და შესაბამისი სანქციის
გა-
დახდა და
გადახდეფინების
მიზნით გამოიყენოს
საგადა-
სახადო ვალდებულე ბის
შეს-
რულების
უზრუნველყოფის
ღონისძიებები

დაზღვევის პოლისი

დაზღვევის პოლისი წარმოადგენს მზღვეველის მიერ დაზღვეულისათვის გაცემულ სახელობით დოკუმენტს, რომლითაც დასტურდება დაზღვევის ხელშეკრულების დადების ფაქტი და პირობები. მისი გამოყენების წესი გა-დამხდელის მიერ საგადასახადო ვალდებულების უზრუნ-ველსაყოფად

12. საგადასახადო ვალდებულება

საგადასახადო
დავალიანების ჩამოწერა

საგადასახადო დავალიანება ჩამოიწერება

თუ დადგენილია,
რომ პირს არ აქვს
ქონება ან/და
აქტივები

თუ იურიდიული
პირი
საქართველოს
კანონმდებლობით
დადგენილი წესით
ამოიშალა
მეწარმე-თა და
არასამე-წარმეო
(არაკომერ-ციულ)
იურიდიულ პირთა
რეესტრიდან

საბიუჯეტო ორგა-
ნიზაციის
ლიკვიდა-ციის
შემთხვევაში

თუ პირს არ
განუხორციელები
ა
საგადასახადო
ანგარიშგება
ბოლო
კალენდარული
წლის
განმავლობაში
და საქართველოს
კანონმდებლობა
აღარ ითვალ-
ისწინებს მის

საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების
უზრუნველყოფა

საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველსაყოფად განახორციელოს შემდეგი ღონისძიებები:

- ა) საგადასახადო გირავნობა/იპოთეკა;
- ბ) მესამე პირზე გადახდევინების მიქცევა;
- გ) ქონებაზე ყადაღის დადება;
- დ) ყადაღადადებული ქონების რეალიზაცია;
- ე) საბანკო ანგარიშზე საინკასო დავალების

წარდგენა;

ვ) გადასახადის გადამხდელის სალაროდან ნალდი ფულის ამოღება;

საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების განხორციელების რიგითობას ირჩევს საგადასახადო ორგანო, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

საგადასახადო ორგანოს უფროსის გადაწყვეტილებით, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გადახდევინება შეიძლება გადავადდეს არაუმეტეს **3 წლით**, თუ გადასახადის გადამხდელის აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველსაყოფად გაფორმებულია თავდებობის ხელშეკრულება, წარდგენილია საბანკო გარანტია ან დაზღვევის პოლისი ან/და საგადასახადო

გირავნობით/იპოთეკით დატვირთულია პირის ქონება, რომლის ღირებულება უზრუნველყოფს აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გადახდევინებას. აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების გადავადებით საურავის დარიცხვა არ ჩერდება.

უზრუნველყოფის საშუალების წარდგენის გარეშე აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გადახდევინება შეიძლება გადავადდეს არაუმეტეს 1 წლით, თუ აღიარებული საგადასახადო დავალიანების თანხა 50 000 ლარს არ აღემატება.

9.გადასახადის გადამხდელთან ფორმდება აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების გადავადების შესახებ ხელშეკრულება, რომელშიც აისახება აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გადახდის ვადები და პირობები.

თუ გადასახადის გადამხდელმა არ შეასრულა აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების გადავადების შესახებ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობები, უქმდება საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილება აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების გადავადების შესახებ.

აღიარებული საგადასახადო დავალიანების რესტრუქტურირზაცია ხორციელდება საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით, „საგადასახადო დავალიანებებისა და სახელმწიფო სესხების რესტრუქტურირზაციის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

საგადასახადო გირავნობა/იპოთეკა

საგადასახადო გირავნობა/იპოთეკა არის სახელმწიფოს უფლება, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინება უზრუნველყოს გადასახადის

გადამხდელის, სხვა ვალდებული პირის ქონებიდან.

საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის რეგისტრაციის უფლება წარმოიშობა საგადასახადო დავალიანების წარმოშობასთან ერთად და მარეგისტრირებელ ორგანოში რეგისტრაციის მომენტიდან და ვრცელდება საგადასახადო დავალიანების ფარგლებში, პირის საკუთრებაში არსებულ ან/და მის ბალანსზე რიცხულ ქონებაზე (გარდა ლიზინგით მიღებულისა), საგადასახადო დავალიანების წარმოქმნის შემდეგ შეძენილი ქონების ჩათვლით.

საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის უფლების გამოყენების შესახებ შეტყობინება ეგზავნება გადასახადის გადამხდელს/ვალდებულ პირს და შესაბამის მარეგისტრირებელ ორგანოს, რომელიც ვალდებულია არა უგვიანეს შეტყობინების მიღების დღის მომდევნო სამუშაო დღისა რეგისტრაციაში გაატაროს საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის უფლება.

მესამე პირზე გადახდევინების მიქცევა

გადასახადის გადამხდელის აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების მიზნით საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, მესამე პირს წარუდგინოს საგადასახადო მოთხოვნა და მისი ქონებიდან უზრუნველყოს გადასახადის გადახდევინება, თუ გადასახადის გადამხდელის ქონება იმდენად მცირეა, რომ საგადასახადო ორგანოს მიერ საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის სხვა ღონისძიებების განხორციელებამ ვერ უზრუნველყო აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვა და სასამართლოს გადაწყვეტილებით ან სხვა მტკიცებულებების საფუძველზე დადგენილია, რომ მესამე პირს აქვს გადასახადის გადამხდელის

დავალიანება, რომლის გადახდის ვადაც დამდგარია.

მოთხოვნის სრულად ან ნაწილობრივ შესრულებისთანავე გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო დავალიანება შესაბამისად უქმდება ან მცირდება.

ქონებაზე ყადაღის დადება

საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, სასამართლოს გადაწყვეტილების გარეშე დაადოს ყადაღა პირის საკუთრებაში არსებულ ან/და მის ბალანსზე რიცხულ (გარდა ლიზინგით მიღებული ქონებისა) ნებისმიერ ქონებას, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფისმოცულობის ფარგლებში. ქონებაზე ყადაღის დადების შესახებ საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი გამოსცემს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს.

საგადასახადო ორგანოსა და აღსრულების ეროვნულ ბიუროს შორის დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე გადასახადის გადამხდელის ქონებაზე ყადაღის დადების პროცედურების განხორციელება საგადასახადო ორგანომ შეიძლება დაავალოს აღსრულების ეროვნულ ბიუროს.

ქონებაზე ყადაღის დადება არის პირის ქონების აღწერა ამ ქონების განკარგვის (პირის მიერ ქონების ნებისმიერი ფორმით გასხვისების, დაგირავების, იპოთეკის, უზუფრუქტის, სერვიტუტის ან აღნაგობით დატვირთვის, თხოვების, ქირავნობისა და იჯარის ხელშეკრულებების დადების, სხვისთვის დროებით ან მუდმივ მფლობელობაში გადაცემის) აკრძალვა. საგადასახადო ორგანოს წარმომადგენელი ყადაღადადებულ ნივთებს აღნუსხავს ქონებაზე ყადაღის დადების აქტში.

საგადასახადო ორგანოს წერილობითი

თანხმობით დასაშვებია, პირმა განკარგოს ყადაღადადებული ქონება, თუ ამონაგები თანხა სრულად იქნება მიმართული საგადასახადო დავალიანების დასაფარავად. თუ საგადასახადო ორგანოს თანხმობით განხორციელდა ქონების ან მისი ნაწილის რეალიზაცია და ამონაგები თანხა სრულად იქნა მიმართული საგადასახადო დავალიანების დასაფარავად, ქონებაზე დადებული ყადაღა უქმდება.

ქონებაზე ყადაღის დადების აქტს ხელს აწერენ საგადასახადო ორგანოს/აღსრულების ეროვნული ბიუროს წარმომადგენელი, ქონების შემნახველი, გადასახადის გადამხდელი/ვალდებული პირი და სხვა პირები, რომლებიც ესწრებოდნენ ქონებაზე ყადაღის დადებას. თუ ამ პირებმა უარი განაცხადეს ხელმოწერაზე, აქტში კეთდება შესაბამისი აღნიშვნა.

ქონებაზე ყადაღის დადების შესახებ აქტს საგადასახადო ორგანო/აღსრულების ეროვნული ბიურო დაუყოვნებლივ უგზავნის შესაბამის მარეგისტრირებელ ორგანოს.

ყადაღადადებული ქონების შეფასებისას შესაძლებელია მოწვეულ იქნეს ექსპერტი ან აუდიტორი.

საგადასახადო ორგანომ ან აღსრულების ეროვნულმა ბიურომ ქონებაზე ყადაღის დადების პროცედურების განხორციელების შემთხვევაში ყადაღის **დადებიდან 48** საათში სასამართლოს უნდა წარუდგინოს შუამდგომლობა პირის ქონებაზე (მათ შორის, საბანკო ანგარიშებზე) ყადაღის დადების დადასტურების შესახებ. სასამართლო ვალდებულია 5 დღის ვადაში, ზეპირი მოსმენით განიხილოს აღნიშნული შუამდგომლობა და გამოიტანოს განჩინება შუამდგომლობის სრულად ან ნაწილობრივ დაკმაყოფილების თაობაზე ან შუამდგომლობის უარყოფის შესახებ. სასამართლო სხდომაზე მხარის გამოუცხადებლობა ან მისი მოწვევის შეუძლებლობა არ

იწვევს საგადასახადო ორგანოს ან აღსრულების ეროვნული ბიუროს შუამდგომლობის განხილვის გადადებას. თუ აღნიშნულ ვადაში საგადასახადო ორგანო ან აღსრულების ეროვნული ბიურო სასამართლოს არ წარუდგენს შუამდგომლობას ან სასამართლო არ გამოიტანს განჩინებას პირის ქონებაზე (მათ შორის, საბანკო ანგარიშებზე) ყადაღის დადების დადასტურების შესახებ, ყადაღა გაუქმებულად ჩაითვლება, ხოლო ქონებაზე დადებული ლუქი იხსნება.

საბანკო ანგარიშზე ყადაღის დადება გულისხმობს საგადასახადო ორგანოს მიერ პირის უფლების შეზღუდვას, განკარგოს თავის საბანკო ანგარიშზე არსებული ან ჩარიცხული ფულადი სახსრები ყადაღის მოცულობის ფარგლებში, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა პირი ბიუჯეტში იხდის ამ კოდექსით გათვალისწინებული გადასახადის, საურავისა და ჯარიმის თანხებს ან იხდის სახელმწიფო ბაჟის თანხას საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოში ან საერთო სასამართლოებში განსახილველ საქმეზე. გადასახადის გადამხდელის საბანკო ანგარიშზე ყადაღის დადების შესახებ საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილებაში მიეთითება პირის საიდენტიფიკაციო ნომერი და თანხის ოდენობა.

ყადაღადადებული ქონების რეალიზაცია

1. საგადასახადო ორგანოს ან აღსრულების ეროვნული ბიუროს (აღსრულების ეროვნული ბიუროს მიერ ქონებაზე ყადაღის დადების პროცედურების განხორციელების შემთხვევაში) შუამდგომლობას პირის ყადაღადადებული ქონების რეალიზაციის ან პირდაპირ სახელმწიფოს საკუთრებაში გადაცემის შესახებ სასამართლო განიხილავს საქართველოს

ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით. საგადასახადო ორგანო/აღსრულების ეროვნული ბიურო უფლებამოსილია მოითხოვოს მოვალის ყადაღადადებული ქონების პირდაპირ სახელმწიფოს საკუთრებაში გადაცემა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აღიარებული საგადასახადო დავალიანება ქონების საბაზრო ღირებულების ტოლია ან აღემატება მას. (22.02.1011. N4206)

2. საჯარო შეტყობინების შედეგად აღიარებული საგადასახადო დავალიანების შემთხვევაში საგადასახადო ორგანო პირის ყადაღადადებული ქონების რეალიზაციის თაობაზე შუამდგომლობით მიმართავს სასამართლოს საგადასახადო მოთხოვნის გასაჩივრების ვადის გასვლიდან 10 დღის შემდეგ.

3. მოვალის საგადასახადო გირავნობით/იპოთეკით დატვირთული და ყადაღადადებული ქონების აუქციონის წესით რეალიზაციას ახორციელებს საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – აღსრულების ეროვნული ბიურო მოსამართლის ბრძანების საფუძველზე, „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით, გარდა ამ მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებული ქონებისა, რომლის რეალიზაციასაც ახორციელებს საგადასახადო ორგანო. (10.12.2010. N3969)

5. ქონების გაყიდვის შედეგად მიღებული შემოსავლით პირველ რიგში დაიფარება: (10.12.2010. N3969)

ა) აღსრულების საფასური და აღსრულების ხარჯი – აღსრულების ეროვნული ბიუროს მიერ ქონების რეალიზაციის შემთხვევაში; (22.02.2011. N4206)

ბ) ქონების ამოღებასთან და შენახვასთან დაკავშირებული ხარჯები, ხოლო ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული ქონების რეალიზაციის

შემთხვევაში – აგრეთვე ქონების რეალიზაციასთან დაკავშირებული თანხები;

გ) გადასახადის თანხები;

დ) ჯარიმისა და საურავის თანხები.

6. ქონების გაყიდვის შედეგად მიღებული შემოსავლით პირველ რიგში დაფარული თანხების შემდეგ დარჩენილი სახსრები 5 სამუშაო დღის ვადაში უბრუნდება გადასახადის გადამხდელს.

საბანკო ანგარიშზე საინკასო დავალების წარდგენა

1. საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების ფარგლებში პირის საბანკო ანგარიშებიდან (გარდა საანაბრო (ვადიანი) ანგარიშისა) საინკასო დავალებით ჩამოწეროს გადასახადის, საურავისა და ჯარიმის თანხები და ჩარიცხოს ისინი შესაბამის ბიუჯეტში.

2. პირის საბანკო ანგარიშიდან გადასახადისა და სანქციის (მათ შორის, საბაჟო სანქციის) თანხის ჩამოწერის შესახებ საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილება ამ პირს ელექტრონულად ეგზავნება.

3. საგადასახადო ორგანოს საინკასო დავალებაში მიეთითება პირის საიდენტიფიკაციო ნომერი და ჩამოსაწერი თანხის ოდენობა.

4. აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გაზრდის ან შემცირების შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, საბანკო დაწესებულებაში წარდგენილ საინკასო დავალებაში განახორციელოს თანხის შესაბამისი კორექტირება.

გადასახადის გადამხდელის ცრუმაგიერი პირი

1. პირი გადასახადის გადამხდელის ცრუმაგიერ პირად მიიჩნევა, თუ ეს პირი მოსალოდნელი ან არსებული საგადასახადო დავალიანების

გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებისათვის თავის არიდების მიზნით გამოიყენება.

2. პირის გადასახადის გადამხდელის ცრუმაგიერ პირად აღიარება ხდება სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე.

3. პირის გადასახადის გადამხდელის ცრუმაგიერ პირად აღიარების შესახებ საგადასახადო ორგანოს შუამდგომლობას სასამართლო განიხილავს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით.

4. საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, პირის გადასახადის გადამხდელის ცრუმაგიერ პირად აღიარების შესახებ შუამდგომლობის სასამართლოსთვის წარდგენასთან ერთად ამ პირის ქონებაზე გაავრცელოს საგადასახადო გირავნობა/იპოთეკა გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო დავალიანების ფარგლებში. თუ სასამართლო არ დააკმაყოფილებს პირის გადასახადის გადამხდელის ცრუმაგიერ პირად აღიარების შესახებ საგადასახადო ორგანოს შუამდგომლობას, საგადასახადო გირავნობა/იპოთეკა უქმდება.

5. საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, გადასახადის გადამხდელის აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების მიზნით გადასახადის გადამხდელის ცრუმაგიერი პირის მიმართ განახორციელოს ამ თავით გათვალისწინებული საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებები.

საგადასახადო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფა გადასახადის გადამხდელის მიერ

1. გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო დავალიანების შესრულების

უზრუნველყოფის საშუალებებია:

- ა) თავდებობა;
- ბ) საბანკო გარანტია;
- გ) დაზღვევის პოლისი.

თავდებობა

1. თავდებობის ხელშეკრულებით თავდები სოლიდარულად კისრულობს ვალდებულებას, სრული მოცულობით დაფაროს გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო დავალიანება, თუ გადასახადის გადამხდელი ამ დავალიანებას დადგენილ ვადაში არ გადაიხდის. თავდებობა ფორმდება თავდებსა და საგადასახადო ორგანოს შორის დადებული ხელშეკრულებით.

2. თავდები შეიძლება იყოს როგორც იურიდიული, ისე ფიზიკური პირი. ერთი და იმავე ვალდებულების თავდები შეიძლება იყოს რამდენიმე პირი. ასეთ შემთხვევაში ისინი პასუხს აგებენ, როგორც სოლიდარული მოვალეები, მაშინაც კი, თუ მათ თავდებობა ერთობლივად არ უკისრიათ.

3. თავდების მიერ თავისი მოვალეობების შეუსრულებლობის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, თავდებობის ხელშეკრულების ნებისმიერ მონაწილეს მოსთხოვოს გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო დავალიანების გადახდა და მისი გადახდევინების მიზნით გამოიყენოს ამ კოდექსით გათვალისწინებული საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებები. (28.06.2019. №4906 ამოქმედდეს 2019 წელის 1 სექტემბრიდან)

საბანკო გარანტია

1. საბანკო გარანტიის ძალით საბანკო დაწესებულება (გარანტი) გადასახადის გადამხდელის

თხოვნით კისრულობს წერილობით ვალდებულებას, რომ ნაკისრი ვალდებულების ფარგლებში საგადასახადო ორგანოს წერილობითი მიმართვის საფუძველზე დაფარავს გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო დავალიანებას.

2. არ შეიძლება საბანკო გარანტია გარანტმა უკან გამოითხოვოს.

3. გარანტის მიერ თავისი მოვალეობების შეუსრულებლობის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, საბანკო გარანტიის ხელშეკრულების ნებისმიერ მონაწილეს მოსთხოვოს გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო დავალიანების გადახდა და მისი გადახდევინების მიზნით გამოიყენოს ამ კოდექსით გათვალისწინებული საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებები.

საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერა

1. საგადასახადო დავალიანება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით ჩამოიწერება:

ა) თუ დადგენილია, რომ პირს არ აქვს ქონება ან/და აქტივები;

ბ) თუ პირს არ განუხორციელებია საგადასახადო ანგარიშგება ბოლო 6 კალენდარული წლის განმავლობაში და საქართველოს კანონმდებლობა აღარ ითვალისწინებს მის სამართლებრივ ფორმას;

დ) საბიუჯეტო ორგანიზაციის ლიკვიდაციის შემთხვევაში;

ე) თუ იურიდიული პირი საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ამოიშალა მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციულ) იურიდიულ პირთა რეესტრიდან და მოქალაქეთა

პოლიტიკური გაერთიანებების (პარტიების) რეესტრიდან;

2. თუ პირი, რომელსაც ჩამოეწერა საგადასახადო დავალიანება, აგრძელებს ეკონომიკურ საქმიანობას, მის მიმართ განახლდება ადრე ჩამოწერილი საგადასახადო ვალდებულების დარიცხვა ან/და სანქციის დაკისრება.

აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვის წესი

1. აღიარებული საგადასახადო დავალიანება დაიფარება შემდეგი თანამიმდევრობით:

- ა) გადასახადის თანხა;
- ბ) ჯარიმა;
- გ) საურავი.

2. აღიარებული საგადასახადო დავალიანების თანამიმდევრობის გათვალისწინებით დაფარვის წესს ადგენს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი ბრძანებით.

საგადასახადო დავალიანების უზრუნველყოფა საგადასახადო დავის პერიოდში

1. ამ მუხლის მიზნებისათვის სადავო საგადასახადო დავალიანება არის პირის მიმართ დარიცხული გადასახადის ან/და სანქციის (მათ შორის, საბაჟო სანქციის) თანხა, რომელიც აღიარებული არ არის და ამ კოდექსით დადგენილი წესით არის გასაჩივრებული. (28.06.2019. №4906 ამოქმედდეს 2019 წელის 1 სექტემბრიდან)

2. სადავო საგადასახადო დავალიანების გადახდის ვალდებულება შეჩერებულად ითვლება საგადასახადო დავის დაწყების დღიდან მის დასრულებამდე.

3. სადავო საგადასახადო დავალიანების უზრუნველსაყოფად საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, ყადაღა დაადოს:

ა) პირის ქონებას;

ბ) პირის საბანკო ანგარიშებს სადავო საგადასახადო დავალიანების ფარგლებში,

4. საგადასახადო დავის პერიოდში პირის მიმართ ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული ღონისძიება არ გამოიყენება და უკვე გამოყენებული ღონისძიება უქმდება, თუ:

ა) საგადასახადო დავის პერიოდში სადავო საგადასახადო დავალიანების უზრუნველსაყოფად ამ კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად გაფორმებულია თავდებობის ხელშეკრულება, წარდგენილია საბანკო გარანტია ან დაზღვევის პოლისი;

ბ) საგადასახადო გირავნობით/იპოთეკით დატვირთულია პირის ქონება, რომლის ღირებულება უზრუნველყოფს სადავო საგადასახადო დავალიანების გადახდევინებას.

5. სადავო საგადასახადო დავალიანების უზრუნველსაყოფად დაწყებული ყველა ღონისძიება და წარდგენილი უზრუნველყოფის საშუალება გაუქმებულად ითვლება, თუ საგადასახადო დავა გადასახადის გადამხდელის სასარგებლოდ გადაწყდა.

გადასახადის გადამხდელის უფლებები

1. გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს:

ა) კანონით დადგენილი წესით გაეცნოს საგადასახადო ორგანოში მის შესახებ არსებულ ინფორმაციას;

ბ) პირადად ან წარმომადგენლის მეშვეობით წარმოადგინოს საკუთარი ინტერესები საგადასახადო ორგანოში;

გ) საგადასახადო ორგანოს გარდა, სხვა მაკონტროლებელ და სამართალდამცავ ორგანოებს არ წარუდგინოს გადასახადის ადმინისტრირებასთან დაკავშირებული დოკუმენტი, თუ ამ კოდექსით ასეთი უფლებამოსილება სხვა ორგანოს არ აქვს;

დ) ისარგებლოს საგადასახადო შეღავათით;

ე) დაიბრუნოს ან/და მომავალ საგადასახადო ვალდებულებათა ანგარიშში ჩაითვალოს ზედმეტად გადახდილი გადასახადის ან/და სანქციის (მათ შორის, საბაჟო სანქციის) თანხა;

ვ) მოითხოვოს ინფორმაცია მის მიმართ საგადასახადო კონტროლის განხორციელების საფუძვლის შესახებ;

ზ) მის მიმართ საგადასახადო კონტროლის ღონისძიების განხორციელებისას საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს შესაბამისი განმარტება;

თ) დაესწროს მის მიმართ ჩატარებულ გასვლით საგადასახადო შემოწმებას, საგადასახადო ორგანოსაგან მიიღოს მასთან დაკავშირებული ნებისმიერი გადაწყვეტილების დედანი ან დამოწმებული ასლი, აგრეთვე ქმედების განხორციელებისას მოითხოვოს საქართველოს კანონმდებლობის დაცვა;

ი) კანონით დადგენილი წესით გაასაჩივროს საგადასახადო ორგანოს ქმედება ან გადაწყვეტილება;

კ) არ შეასრულოს საგადასახადო ორგანოს კანონსაწინააღმდეგო აქტი ან მოთხოვნა;

ლ) კანონით დადგენილი წესით მოითხოვოს საგადასახადო ორგანოს უკანონო გადაწყვეტილების ან ქმედების შედეგად მიყენებული ზიანის ანაზღაურება;

მ) ისარგებლოს საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა უფლებებით.

2. გარანტირებულია გადასახადის გადამხდელის უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესითა და სასამართლო წესით დაცვა.

3. გადასახადის გადამხდელის უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დარღვევა იწვევს კანონით გათვალისწინებულ პასუხისმგებლობას.

გადასახადის გადამხდელის ვალდებულებები

გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია:

ა) შეასრულოს საგადასახადო ვალდებულებები საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი წესითა და პირობებით;

ბ) აღრიცხვაზე დადგეს შესაბამის საგადასახადო ორგანოში ან დარეგისტრირდეს მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების რეესტრსა და მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების (პარტიების) რეესტრში;

გ) საგადასახადო ორგანოს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით წარუდგინოს საგადასახადო დეკლარაციები, გაანგარიშებები და სააღრიცხვო დოკუმენტები;

დ) საგადასახადო შემოწმების ჩატარებისას ან ამ კოდექსით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში საგადასახადო ორგანოს და მის უფლებამოსილ პირს წარუდგინოს გადასახადების გამოსაანგარიშებლად და გადასახდელად საჭირო დოკუმენტები (ცნობები);

ე) შეასრულოს საგადასახადო ორგანოს და მისი უფლებამოსილი პირისკანონიერი მოთხოვნები საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის გამოვლენილი დარღვევების აღმოფხვრასთან დაკავშირებით, აგრეთვე ხელი არ შეუშალოს ამ უფლებამოსილ პირს სამსახურებრივი უფლებამოსილების განხორციელებაში;

ვ) გადასახადით დაბეგვრის ობიექტის დადგენისათვის აუცილებელი დოკუმენტი შეინახოს 3 წლის განმავლობაში.

ზ) გადასახადის გადამხდელის მოწმობის ასლი და საცალო ვაჭრობისას ფასის მაჩვენებლები (საქართველოს ეროვნულ ვალუტაში) განათავსოს მომხმარებელთათვის თვალსაჩინო ადგილზე;

თ) შეასრულოს საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი სხვა ვალდებულებები.

საქართველოს საწარმო, საქართველოს ორგანიზაცია და მეწარმე ფიზიკური პირი ვალდებული არიან საგადასახადო აღრიცხვის ადგილის მიხედვით საგადასახადო ორგანოს წარუდგინონ ინფორმაცია საქართველოს ფარგლების გარეთ საბანკო ანგარიშების (გარდა საანაბრო (ვადიანი) ანგარიშებისა) გახსნის შესახებ ასეთი ანგარიშების გახსნიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვალდებულებათა შეუსრულებლობის ან არაჯეროვნად შესრულების შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელს ეკისრება ამ კოდექსით ან/და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობა.

საგადასახადო ორგანო დოკუმენტს პირს უგზავნის ან/და წარუდგენს წერილობითი ან ელექტრონული ფორმით. საგადასახადო ორგანოს მიერ წერილობითი ფორმით

გაგზავნილ დოკუმენტს ხელს უნდა აწერდეს უფლებამოსილი პირი. ადრესატს უნდა გადაეცეს დოკუმენტის დედანი ან დამოწმებული ასლი. დოკუმენტის გაგზავნის ან/და წარდგენის ფორმას ირჩევს საგადასახადო ორგანო.

პირისათვის ერთი და იმავე დოკუმენტის რამდენჯერმე ან რამდენიმე ფორმით წარდგენის შემთხვევაში მისი წარდგენის თარიღად ითვლება ამ დოკუმენტის პირველად ჩაბარების თარიღი.

წერილობითი დოკუმენტი ფიზიკური პირისათვის ჩაბარებულად ითვლება, თუ დოკუმენტი ჩაჰბარდა:

ა) ადრესატს პირადად;

ბ) ამ პირის უფლებამოსილ ან კანონიერ წარმომადგენელს;

გ) მის საცხოვრებელ ადგილზე ამ პირთან მცხოვრებ ოჯახის რომელიმე სრულწლოვან წევრს;

საგადასახადო ორგანოს მიერ პირისათვის ელექტრონული ფორმით გაგზავნილი დოკუმენტი ჩაბარებულად ითვლება ადრესატის მიერ მისი გაცნობისთანავე.

შემოსავლების სამსახურს ან აღსრულების ეროვნულ ბიუროს უფლება აქვს, დოკუმენტი საჯაროდ გაავრცელოს, თუ შესრულებულია შემდეგი პირობები:

ა) პირს 2-ჯერ მაინც გაეგზავნა/წარედგინა დოკუმენტი წერილობითი ფორმით და ადრესატისათვის მისი ჩაბარება ვერ მოხერხდა;

ბ) პირი არ არის შემოსავლების სამსახურის ოფიციალური ვებგვერდის ავტორიზებული მომხმარებელი ან ავტორიზებული მომხმარებლის გვერდზე განთავსებიდან 30 დღის განმავლობაში ადრესატი დოკუმენტს არ გასცნობია.

გადასახადის გადამხდელმა საგადასახადო ორგანოს დოკუმენტი შეიძლება წარუდგინოს წერილობითი ან ელექტრონული ფორმით.

გადასახადის გადამხდელსა და საგადასახადო/დავის განმხილველ ორგანოს შორის ელექტრონული მიმოწერისა და დოკუმენტის საჯაროდ გავრცელების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

გადასახადის გადამხდელისათვის ინფორმაციის მიწოდება

საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია პირს გაუგზავნოს წერილობითი განმარტება საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის გამოყენების შესახებ. აღნიშნული განმარტება არის რეკომენდაცია.

საჯარო გადაწყვეტილება

1. საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილების ან საგადასახადო ორგანოს მიერ გადასახადის გადამხდელთა დაბეგვრის არსებული პრაქტიკის ანალიზის საფუძველზე გამოსცეს საჯარო გადაწყვეტილება საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის ნორმის გამოყენების შესახებ.

დოკუმენტი საჯარო გადაწყვეტილებად ითვლება, თუ მასში მითითებულია, რომ იგი არის საჯარო გადაწყვეტილება. საჯარო გადაწყვეტილება (მათ შორის, გადაწყვეტილება საჯარო გადაწყვეტილებაში ცვლილების შეტანის ან მისი გაუქმების შესახებ) ქვეყნდება „საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეს“ ოფიციალურ ვებგვერდზე. საჯარო გადაწყვეტილება ძალაში შედის მასში მითითებული თარიღიდან, მოქმედებს უვადოდ ან მასში მითითებული ვადით. ამ გადაწყვეტილების გამოყენება საგადასახადო ორგანოსთვის სავალდებულოა მისი ძალაში შესვლის თარიღიდან. საჯარო გადაწყვეტილება არ გამოიყენება, თუ შეიცვალა ან გაუქმდა საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის ის ნორმა, რომლის გამოყენების შესახებაც გამოიცა ეს გადაწყვეტილება. საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია მთლიანად ან ნაწილობრივ ძალადაკარგულად ცნოს ან შეცვალოს საჯარო გადაწყვეტილება.

თუ პირი მოქმედებს საჯარო გადაწყვეტილების შესაბამისად, დაუშვებელია მაკონტროლებელი/სამართალდამცავი ორგანოს მიერ ამ გადაწყვეტილების საწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღება და დამატებით გადასახადის/სანქციის დარიცხვა.

საჯარო გადაწყვეტილების გამოცემის წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

წინასწარი გადაწყვეტილება

შემოსავლების სამსახური პირის მიმართვის საფუძველზე უფლებამოსილია გამოსცეს წინასწარი გადაწყვეტილება განსახორციელებელი ან განხორციელებული ოპერაციის მიხედვით.

წინასწარი გადაწყვეტილება უნდა გამოიცეს მოთხოვნის წარდგენიდან არაუგვიანეს 90 დღისა.

საქართველოში საგადასახადო კონტროლს ახორციელებენ საქართველოს საგადასახადო ორგანოები, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ამ კოდექსით ასეთი უფლებამოსილება სხვა ორგანოს აქვს მინიჭებული.

საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია განახორციელოს ზოგადი ანალიტიკური პროცედურები.

ზოგადი ანალიტიკური პროცედურები გულისხმობს პირის შესახებ ინფორმაციის შეკრებას, ანალიზს და ამ ანალიზის საფუძველზე გადასახადების ადმინისტრირების ღონისძიებების დაგეგმვასა და ოპტიმიზაციას, მათ შორის, გადასახადით დასაბეგრი ობიექტის თაობაზე ინფორმაციის შეგროვებასა და ანალიზს, ასევე, საგადასახადო დავალიანებისა და ზედმეტობის წარმოშობის მიზეზების შესწავლას.

უფლებამოსილების დელეგირება

საგადასახადო ორგანოს უფროსს შეუძლია ნებისმიერ თანამშრომელს მიანიჭოს კონკრეტული უფლებამოსილება. აღნიშნულ პირს ეკრძალება მისთვის დელეგირებული უფლებამოსილების სხვა პირისათვის გადაცემა.

საკონტროლო კითხვები

1. დაახასიათეთ გადასახადის გადამხდელის უფლებები საქართველოში.
2. დაახასიათეთ გადასახადის გადამხდელის ვალდებულებები საქართველოში.
3. დაახასიათეთ საგადასახადო ორგანოების უფლებები საქართველოში.
4. დაახასიათეთ საგადასახადო ორგანოების ვალდებულებები საქართველოში.
5. რას ნიშნავს საგადასახადო ვალდებულება და მისი შესრულება?
6. რას ნიშნავს „საგადასახადო მოთხოვნა“ და „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნა“?
დაახასიათეთ საგადასახადო ორგანოების მიერ საგადასახადო ვალდებულების უზრუნველყოფის ღონისძიებები.
7. დაახასიათეთ გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო ვალდებულების უზრუნველყოფის ღონისძიებები.
8. როგორია საგადასახადო დავალიანების დაფარვის წესი?
9. როგორია საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის წესი?

საგადასახადო კონტროლი

პირის საქმიანობის საგადასახადო კონტროლს ახორციელებს მხოლოდ საგადასახადო ორგანო. სხვა მაკონტროლებელ ორგანოებს და სამართალდამცავ ორგანოებს ეკრძალებათ პირის საქმიანობის საგადასახადო კონტროლის განხორციელება. (

საგადასახადო კონტროლის პროცედურებმა გონივრულ ფარგლებში არ უნდა დაარღვიოს პირის საქმიანობის ჩვეული რიტმი და არ უნდა გააჩეროს მისი საქმიანობა.

საგადასახადო კონტროლის სახეებია მიმდინარე კონტროლი და საგადასახადო შემოწმება.

საგადასახადო კონტროლი ხორციელდება მოსამართლის ბრძანების გარეშე, გარდა ამ კოდექსით პირდაპირ გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

მოსამართლის ბრძანების გარეშე აკრძალულია პირის საქმიანობის უკვე შემოწმებული საკითხის იმავე პერიოდის ხელახალი შემოწმება, გარდა იმ საკითხებისა, რომელთა მიხედვითაც პირი უკვე შემოწმებულ პერიოდზე შესწორებულ საგადასახადო დეკლარაციას წარადგენს.

საჭიროების შემთხვევაში, საგადასახადო კონტროლის კონკრეტული მოქმედების განხორციელების მიზნით შესაძლებელია მოწვეულ იქნეს სპეციალისტი/ექსპერტი.

საგადასახადო ორგანოს შუამდგომლობას ამ მუხლით განსაზღვრული საკითხის თაობაზე სასამართლო განიხილავს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით.

გადასახადის გადამხდელის ინიციატივით საგადასახადო შემოწმების ჩატარებისას საგადასახადო კონტროლი ხორციელდება მოსამართლის ბრძანების

გარეშე.

ზოგადი დებულებანი პირის საქმიანობის მიმდინარე კონტროლთან დაკავშირებით

პირის საქმიანობის მიმდინარე კონტროლის პროცედურები ხორციელდება წინასწარი შეტყობინების გარეშე, საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის ბრძანების საფუძველზე.

საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, მიმდინარე კონტროლის პროცედურების დაფიქსირების მიზნით გამოიყენოს ტექნიკური საშუალებები.

პირის საქმიანობის მიმდინარე კონტროლი ხორციელდება ამ პირის სამუშაო საათებში ან/და ფაქტობრივი მუშაობის დროს.

პირი უფლებამოსილია დაესწროს მის მიმართ განხორციელებულ მიმდინარე კონტროლის პროცედურებს.

მიმდინარე კონტროლის პროცედურების შედეგების შესახებ დგება ოქმი, რომელსაც ხელს აწერენ მიმდინარე კონტროლის პროცედურების განმახორციელებელი საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი და გადასახადის გადამხდელი/მისი წარმომადგენელი, აგრეთვე ამ პროცედურებში მონაწილე სხვა პირი. პირის მიერ ოქმზე ხელის მოწერაზე უარის შემთხვევაში ოქმში კეთდება შესაბამისი ჩანაწერი.

მიმდინარე კონტროლის პროცედურების განხორციელების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

ქრონომეტრაჟი

საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, დროის გარკვეულ პერიოდში გადასახადის გადამხდელის შემოსავლების, საქონლის/მომსახურების მიწოდების

მოცულობისა და დაქირავებულ ფიზიკურ პირთა რაოდენობის დადგენის მიზნით განახორციელოს გადასახადის გადამხდელის ეკონომიკურ საქმიანობაზე დაკვირვება და ქრონომეტრაჟის ჩატარების გზით ამ საქმიანობის გამოკვლევა.

ქრონომეტრაჟი ტარდება დღე-ღამის განმავლობაში გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოებული ან/და მიწოდებული საქონლის/მომსახურების მოცულობის შესახებ უწყვეტი ჩანაწერების წარმოებით. საჭიროების შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილ პირს უფლება აქვს, დააყენოს მრიცხველები და სხვა ტექნიკური საშუალებები და ქრონომეტრაჟის ჩატარების ყოველი დღის ბოლოს განახორციელოს მათი მონაცემების რეგისტრაცია.

ქრონომეტრაჟი ტარდება არანაკლებ 7 დღის განმავლობაში. ქრონომეტრაჟის დაწყებისა და დასრულების ვადები განისაზღვრება კონკრეტული კალენდარული თარიღით ან/და კონტროლს დაქვემდებარებული ოპერაციის შესრულების ვადით.

შემოსავლების სამსახურის მიერ სხვა ადმინისტრაციულ ორგანოსთან გაფორმებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ქრონომეტრაჟის ჩატარებისას შესაძლებელია მოწვეულ იქნეს ამ ადმინისტრაციული ორგანოს წარმომადგენელი, ასევე საჭიროების შემთხვევაში ხელშეკრულების საფუძველზე მოიწვევა ექსპერტი/სპეციალისტი.

საგადასახადო მონიტორინგი

საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, ეკონომიკური საქმიანობის განმახორციელებელი გადასახადის გადამხდელის ეკონომიკური საქმიანობის ადგილზე უფლებამოსილი პირის/პირების 6 თვემდე ვადით მიმაგრებით განახორციელოს საგადასახადო

მონიტორინგი და მოპოვებული ინფორმაცია გამოიყენოს საგადასახადო შემოწმებისას პირის საგადასახადო ვალდებულების განსაზღვრის მიზნით. საგადასახადო მონიტორინგის განხორციელების ვადის გაგრძელება შესაძლებელია შემოსავლების სამსახურის უფროსთან შეთანხმებით.

საგადასახადო მონიტორინგის მიზანია გადასახადის გადამხდელის მიერ ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენებული ძირითადი სახის სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის შემენის, გახარჯვის, დანაკარგების, აგრეთვე მზა პროდუქციის (სახეობების მიხედვით) მიწოდების დამოუკიდებელი რაოდენობრივი აღრიცხვა და ასეთი აღრიცხვის შესახებ მონაცემების მოპოვება ან/და დაბეგვრის ობიექტის ან მასთან დაკავშირებული ინფორმაციის დაფარვის/დამალვის შესაძლო რისკების გამოვლენა.

საგადასახადო მონიტორინგის განხორციელების წესს ადგენს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

საკონტროლო შესყიდვა

1. საქონლის/მომსახურების საკონტროლო შესყიდვის მიზანია გადასახადის გადამხდელის მიერ საქონლის მიწოდებით ან/და მომსახურების გაწევით მიღებული შემოსავლების რეალური მოცულობის დადგენა ან/და საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტის გამოვლენა.

2. საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, განხორციელოს გადასახადის გადამხდელისაგან საქონლის/მომსახურების საკონტროლო შესყიდვა ან/და დაადგინოს საქონლის/მომსახურების ფასი საკონტროლო შესყიდვის შეთავაზებით ან/და საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტის გამოვლენის მიზნით გადასახადის გადამხდელს

შესაძენად შესთავაზოს საქონელი/მომსახურება.

3. საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი საკონტროლო შესყიდვის ან/და საკონტროლო შესყიდვის შეთავაზების პროცედურის განხორციელებისას შესაძლებელია გამოვიდეს, როგორც ფსევდომომხმარებელი. საგადასახადო ორგანოს უფროსი უფლებამოსილია ამ მიზნით მიმდინარე კონტროლის განმახორციელებელ პირზე გასცეს ფსევდოდოკუმენტები.

საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, გადასახადის გადამხდელისაგან საქონლის/მომსახურების საკონტროლო შესყიდვის ან/და საკონტროლო შესყიდვის შეთავაზების პროცედურის განხორციელებისას მოსამართლის ბრძანების გარეშე გამოიყენოს პროცედურის დაფიქსირების ტექნიკური საშუალებები.

თუ საკონტროლო შესყიდვით შესყიდული საქონელი არ ტოვებს სავაჭრო ობიექტის ტერიტორიას და მისი სახე და შეფუთვა არ დაზიანებულა, მაშინ საკონტროლო შესყიდვის ოქმის საფუძველზე ოპერაცია ექვემდებარება გაუქმებას (შესყიდული საქონელი უბრუნდება გამყიდველს, ხოლო გადახდილი ფული – მყიდველს).

საკონტროლო-სალარო აპარატების გამოყენების წესების დაცვის კონტროლი

საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილ პირებს უფლება აქვთ, სასამართლოს გადაწყვეტილების გარეშე, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით განახორციელონ საკონტროლო-სალარო აპარატების გამოყენების წესების დაცვის კონტროლი.

ეკონომიკური საქმიანობის განმახორციელებელი პირის მიერ საქონლის/მომსახურების მიწოდების დროს მომხმარებლებთან ნაღდი ფულით ანგარიშსწორებისას შესაბამისი მონაცემები აღირიცხება საკონტროლო-

სალარო აპარატის გამოყენებით. მომხმარებლად ჩაითვლება პირი, რომელიც ნაღდი ფულით ახორციელებს ანგარიშსწორებას მისთვის მიწოდებულ/მისაწოდებელ საქონელზე/მომსახურებაზე.

საკონტროლო-სალარო აპარატების გამოყენების ვალდებულებისაგან თავისუფლდება:

ა) პირი მომხმარებელთან ანგარიშსწორების იმ ნაწილში, სადაც:

ა.ა) გამოიყენება ნაღდი ფულით ანგარიშსწორების ფაქტის დამადასტურებელი, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით დამტკიცებული მკაცრი აღრიცხვის დოკუმენტი;

ა.ბ) საქონლის მიწოდებისათვის ან/და მომსახურების გაწევისათვის გამოიწერება საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა;

ბ) ფიზიკური პირი, რომელიც არ იყენებს დაქირავებულ პირთა შრომას და ახდენს პირად ან საოჯახო მეურნეობაში მიღებული სოფლის მეურნეობის პროდუქციის ან მისგან წარმოებული (გადამუშავებული) საქონლის რეალიზაციას, – საქმიანობის ამ ნაწილში;

გ) მიკრო ბიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკური პირი, გარდა საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული ცალკეული საქმიანობის განმახორციელებელი ან ცალკეული მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში საქმიანობის განმახორციელებელი მიკრო ბიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკური პირებისა;

გ¹) ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის მქონე პირი – ფიქსირებული გადასახადით დასაბეგრი საქმიანობის (გარდა ამ კოდექსის 95³ მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული განაკვეთით დასაბეგრი საქმიანობისა) ნაწილში;

დ) ეკონომიკური საქმიანობის განმახორციელებელი ფიზიკური პირი, რომელსაც არ აქვს მეწარმე ფიზიკურ პირად რეგისტრაციის ვალდებულება;

ე) პირი, რომელიც საქონლის/მომსახურების მიწოდებას და ნაღდი ფულის მიღებას ახორციელებს მომხმარებლების ტერიტორიაზე (სახლებში, ორგანიზაციებში, საწარმოებში), – საქმიანობის ამ ნაწილში, ჩვეთან გათანაბრებული დოკუმენტის გაცემის პირობით;

ე¹) პირი – საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ განსაზღვრულ შემთხვევებში. ამ შემთხვევებში პირი უფლებამოსილია საქმიანობის ამ ნაწილში გასცეს ჩვეთან გათანაბრებული დოკუმენტი;

ვ) პირი, რომელიც საქონლის/მომსახურების მიწოდებას და ნაღდი ფულის მიღებას ახორციელებს ავტომატიზებული ან მექანიკური მოწყობილობების მეშვეობით, – საქმიანობის ამ ნაწილში;

ზ) მეწარმე ფიზიკური პირი, რომელიც ახორციელებს ქუჩაში დატარების ფორმით საცალო ვაჭრობას, ასევე პირი, რომელიც ყიდის გაზეთებსა და ჟურნალებს, – საქმიანობის ამ ნაწილში;

დათვალიერება

საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილ პირს უფლება აქვს, საგადასახადო კონტროლის განხორციელების მიზნით ჩაატაროს პირის ტერიტორიების, შენობა-ნაგებობების, ძირითადი საშუალებებისა და სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების ვიზუალური დათვალიერება.

ფიზიკური პირის საცხოვრებელი ბინის დათვალიერება დასაშვებია მხოლოდ სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე.

დათვალიერებისას აკრძალულია გადასახადის გადამხდელის დოკუმენტაციის შემოწმება.

დათვალიერების პროცედურა არ მოიცავს სეიფის,

კარადის, უჯრისა და სხვა მსგავსი სათავისის შიგთავისის ვიზუალურ დათვალიერებასა და შემოწმებას.

ინვენტარიზაცია

საგადასახადო ორგანოს უფროსს უფლება აქვს, სასამართლოს გადაწყვეტილების გარეშე გამოსცეს აქციზური საქონლის მფლობელი პირის სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის ან/და ძირითადი საშუალებების ინვენტარიზაციის ჩატარების ბრძანება (საგადასახადო ორგანოს უფროსს უფლება აქვს, არააქციზური საქონლის მფლობელი პირის სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის ან/და ძირითადი საშუალებების ინვენტარიზაციის ჩატარების ბრძანება გამოსცეს კალენდარული წლის განმავლობაში არა უმეტეს 2-ჯერ, ხოლო მე-3-ჯერ ინვენტარიზაცია შესაძლებელია ჩატარდეს შემოსავლების სამსახურის უფროსის/მისი მოადგილის ბრძანებით). საგადასახადის გადამხდელის ხელმძღვანელმა (დირექტორმა) ინვენტარიზაციის გონივრულ ვადაში ჩატარების მიზნით, ბრძანების ჩაბარებიდან 2 სამუშაო დღის ვადაში უნდა შექმნას საინვენტარიზაციო კომისია. საინვენტარიზაციო კომისიაში შეყვანილი უნდა იქნენ ის პირები, რომლებიც კარგად იცნობენ საინვენტარიზაციო ქონებას, იციან მისი ფასი და პირველადი აღრიცხვა, აგრეთვე საგადასახადო ორგანოს მოთხოვნის შემთხვევაში – საგადასახადო ორგანოს თანამშრომლები ან/და მის მიერ მოწვეული სპეციალისტები. საინვენტარიზაციო კომისია ვალდებულია სრულად და დროულად აღრიცხოს სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები ან/და ძირითადი საშუალებები წარმოებისა და შენახვის ადგილზე, შეუდაროს აღრიცხვის შედეგები ბუღალტრული აღრიცხვის შესაბამის მონაცემებს და ყოველივე ეს შეიტანოს სასაქონლო-მატერიალური

ფასეულობების ან/და ძირითადი საშუალებების აღწერის ოქმში.

საგადასახადო ორგანოს უფროსს უფლება აქვს, ინვენტარიზაციის ჩატარების ბრძანებით თავად შექმნას საინვენტარიზაციო კომისია და განსაზღვროს მისი შემადგენლობა, აგრეთვე, აუცილებლობის შემთხვევაში, მათ შორის, ამ მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილ ვადაში საინვენტარიზაციო კომისიის შექმნის თაობაზე გადასახადის გადამხდელის ხელმძღვანელის (დირექტორის) მიერ ბრძანების გამოუცემლობისას, გამოსცეს საინვენტარიზაციო კომისიის შექმნის ბრძანება. ამ ნაწილის შესაბამისად საინვენტარიზაციო კომისიის შემადგენლობის განსაზღვრისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს მასში გადამხდელის წარმომადგენლის/წარმომადგენლების შეყვანა.

საგადასახადო ორგანოს უფროსს უფლება აქვს, სასამართლოს გადაწყვეტილების გარეშე გამოსცეს ბრძანება სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების ან/და ძირითადი საშუალებების ცალკეულ სახეობათა მიხედვით შერჩევითი ინვენტარიზაციის თაობაზე. საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია საინვენტარიზაციო კომისიის შექმნის გარეშე მოახდინოს სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების ან/და ძირითადი საშუალებების ფაქტობრივი მდგომარეობის აღწერა გადასახადის გადამხდელის ან მისი წარმომადგენლის თანდასწრებით. გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია 2 სამუშაო დღის ვადაში წარმოადგინოს ცალკეულ სახეობათა მიხედვით სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების ან/და ძირითადი საშუალებების ნაშთების სააღრიცხვო (საბუღალტრო) მონაცემები, რის შემდეგაც საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი ახდენს სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების ან/და ძირითადი საშუალებების ფაქტობრივი და ბუღალტრული

აღრიცხვის შესაბამისი მონაცემების შედარებას და ყოველივე ეს შეაქვს სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების ან/და ძირითადი საშუალებების აღწერის ოქმში. (8.11.2011. N5202)

საგადასახადო შემოწმება

საგადასახადო შემოწმება შეიძლება იყოს კამერალური და გასვლითი.

კამერალური საგადასახადო შემოწმება

კამერალური საგადასახადო შემოწმება ტარდება საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის ბრძანების საფუძველზე, ამ ბრძანებით განსაზღვრულ კონკრეტულ საკითხზე. კამერალური საგადასახადო შემოწმების ჩატარებისას საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, ამ კოდექსით დადგენილი წესით მოითხოვოს სააღრიცხვო დოკუმენტაციის ან/და დაბეგვრასთან დაკავშირებული ინფორმაციის წარდგენა.

კამერალური საგადასახადო შემოწმება ტარდება პირის საქმიანობის ადგილზე გაუსვლელად, საგადასახადო ორგანოში არსებული პირის დაბეგვრასთან დაკავშირებული ინფორმაციის, აგრეთვე გადასახადის გადამხდელისაგან მიღებული ახსნა-განმარტებისა და სააღრიცხვო დოკუმენტაციის საფუძველზე. თუ კამერალური საგადასახადო შემოწმების შედეგად გამოვლენილი შეცდომები იწვევს გადასახადის თანხის ცვლილებას, კამერალური საგადასახადო შემოწმების განმახორციელებელი უფლებამოსილი პირი ადგენს საგადასახადო შემოწმების აქტს.

გასვლითი საგადასახადო შემოწმება

გასვლითი საგადასახადო შემოწმება ტარდება საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის

გადაწყვეტილების საფუძველზე. გადასახადის გადამხდელს შემოწმების დაწყებამდე არანაკლებ 10 სამუშაო დღისა ეგზავნება შეტყობინება წერილობითი ან ელექტრონული ფორმით. შემოწმება უნდა დაიწყოს გადასახადის გადამხდელისათვის შეტყობინების ჩაბარებიდან არა უგვიანეს 30 დღისა. თუ აღნიშნულ ვადაში შემოწმება ვერ დაიწყო, შეტყობინება ძალადაკარგულად ითვლება. გასვლითი საგადასახადო შემოწმებით შესაძლებელია გადასახადის გადამხდელის საქმიანობის სრული ან თემატური შემოწმება. გასვლითი საგადასახადო შემოწმება შეიძლება მოიცავდეს გადასახადის გადამხდელის საქმიანობის მიმდინარე კონტროლის პროცედურებსაც.

გასვლითი საგადასახადო შემოწმების ვადა შეიძლება გაგრძელდეს არა უმეტეს 3 თვისა. საჭიროების შემთხვევაში, შემოსავლების სამსახურის უფროსთან შეთანხმებით შესაძლებელია შემოწმების ვადის დამატებით გაგრძელება არა უმეტეს 2 თვისა.

გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია გასვლითი საგადასახადო შემოწმების ჩატარებისას შემოწმებლებს შეუქმნას ისეთივე სამუშაო პირობები, როგორც, ჩვეულებრივ, არსებობს გადასახადის გადამხდელთან.

საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილ პირს უფლება აქვს, მოითხოვოს საგადასახადო ვალდებულებასთან დაკავშირებული სააღრიცხვო დოკუმენტაციის ან/და დაბეგვრასთან დაკავშირებული ინფორმაციის სათანადო წესით დამოწმებული ასლი, ხოლო გადასახადის გადამხდელის მიერ აღნიშნული მოთხოვნის შეუსრულებლობის შემთხვევაში ამოიღოს აღნიშნული დოკუმენტის დედანი, რომელიც გასვლითი საგადასახადო შემოწმების დასრულებისთანავე უბრუნდება გადასახადის გადამხდელს. დოკუმენტაციის ამოღების შემთხვევაში ფორმდება ამოღების ოქმი.

თუ დაწყებული საგადასახადო შემოწმების გაგრძელება ვერ ხერხდება დაუძლეველი ძალის ან სხვა გარემოების გამო, საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი იღებს გადაწყვეტილებას საგადასახადო შემოწმების შეჩერების შესახებ. საგადასახადო შემოწმება განახლდება დაუძლეველი ძალის ან სხვა გარემოების აღმოფხვრისთანავე. საგადასახადო შემოწმების ვადის დინება განახლდება აღნიშნული შემოწმების გაგრძელების დღიდან.

თუ საგადასახადო შემოწმების სპეციფიკა მოითხოვს შემოწმების რამდენიმე ეტაპად ჩატარებას, ყოველი ეტაპის შემდეგ დგება შუალედური აქტი.

გადაუდებელი გასვლითი საგადასახადო შემოწმება

გადაუდებელი გასვლითი საგადასახადო შემოწმება ტარდება წერილობითი შეტყობინების გარეშე, სასამართლოს ნებართვით, თუ:

ა) ბოლო საგადასახადო შემოწმებისას გამოვლინდა გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო ვალდებულებათა მნიშვნელოვანი დარღვევის ფაქტები;

ბ) არსებობს სანდო ინფორმაცია, რომელიც საექვოს ხდის პირის ფინანსური და მატერიალური საშუალებების წარმოშობას;

გ) არსებობს სანდო ინფორმაცია ქონების ან გადასახადით დასაბეგრი სხვა ობიექტის დოკუმენტურად დაუდასტურებელი მატების შესახებ;

დ) საგადასახადო ორგანოში წარდგენილი საგადასახადო დეკლარაციებით და სხვა დოკუმენტებით არ დასტურდება დაბეგვრის ობიექტებისა და გამოანგარიშებული გადასახადების რეალურობა;

ე) წარდგენილი არ არის საგადასახადო დეკლარაცია ან გადასახადის გამოსაანგარიშებლად ან/და გადასახადელად საჭირო დოკუმენტები;

ვ) საგადასახადო ორგანოს აქვს ინფორმაცია, რომ პირი გეგმავს, თავი აარიდოს საგადასახადო ვალდებულებათა შესრულებას საქართველოდან გასვლით, აქტივების სხვა პირისათვის გადაცემით, საგადასახადო სამართალდარღვევის დამადასტურებელი დოკუმენტების განადგურებით, დამალვით, შესწორებით ან შეცვლით ანდა სხვა ღონისძიებების გატარებით.

საგადასახადო ორგანო ვალდებულია გადაუდებელი გასვლითი საგადასახადო შემოწმების დაწყებიდან **48 საათში მიმართოს** სასამართლოს და მიიღოს მისგან ნებართვა გასვლითი საგადასახადო შემოწმების ჩატარების შესახებ. ამასთანავე, თუ გადაუდებელი გასვლითი საგადასახადო შემოწმების ჩატარების მოთხოვნით სასამართლოსთვის მიმართვის საფუძველია ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული წინაპირობა (საგადასახადო ორგანოს აქვს ინფორმაცია, რომ პირი გეგმავს, თავი აარიდოს საგადასახადო ვალდებულებათა შესრულებას აქტივების სხვა პირისათვის გადაცემით), საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, გადასახადის გადამხდელის ქონებაზე, კერძოდ, მითითებული წინაპირობით გათვალისწინებულ აქტივებზე იმავე აქტივების ღირებულების ფარგლებში გაავრცელოს საგადასახადო გირავნობა/იპოთეკა, მიუხედავად იმისა, აქვს თუ არა გადასახადის გადამხდელს საგადასახადო დავალიანება. თუ სასამართლო საგადასახადო ორგანოს არ მისცემს ნებართვას გადაუდებელი გასვლითი საგადასახადო შემოწმების ჩატარების შესახებ, საგადასახადო გირავნობა/იპოთეკა უქმდება. გარდა ამისა, საგადასახადო ორგანო ვალდებულია გადაუდებელი გასვლითი საგადასახადო შემოწმების დასრულების შემდეგ შეუსაბამოს გამოყენებული საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის მოცულობა დარიცხულ

საგადასახადო დავალიანებას ამ დავალიანების ოდენობის თანაზომიერად (პროპორციულად), იმ აქტივის/აქტივის ნაწილის მითითებით, რომელზედაც ვრცელდება საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის უფლება.

სასამართლოს ნებართვის მიღებამდე საგადასახადო ორგანოს არ აქვს უფლება, დაიწყოს გადაუდებელი გასვლითი საგადასახადო შემოწმება. საგადასახადო ორგანოს წარმომადგენლებს უფლება აქვთ, დალუქონ გადასახადის გადამხდელის მხოლოდ ის საგადასახადო დოკუმენტები და სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები, რომლებიც აუცილებელია გადაუდებელი გასვლითი საგადასახადო შემოწმების ჩასატარებლად.

თუ სასამართლო საგადასახადო ორგანოს დადგენილ ვადაში არ მისცემს ნებართვას გადაუდებელი გასვლითი საგადასახადო შემოწმების ჩატარების შესახებ, საგადასახადო ორგანო ვალდებულია ახსნას გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო დოკუმენტებზე ან/და სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობებზე დადებული ლუქი.

საგადასახადო შემოწმების აქტი

საგადასახადო შემოწმების შედეგების შესახებ დგება აქტი, რომელშიც უნდა მიეთითოს:

ა) ყველა ის ფაქტობრივი გარემოება, მტკიცებულება და არგუმენტი, რომელსაც არსებითი მნიშვნელობა ჰქონდა გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო ვალდებულების განსაზღვრისას. თუ შემოწმება ექსპერტის დასკვნას დაეყრდნო, აქტში მიეთითება ამ დასკვნის შინაარსი;

ბ) საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ან/და საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის აქტის ის ნორმა, რომლითაც იხელმძღვანელებს შემოწმებლებმა გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო

ვალდებულების განსაზღვრისას;

გ) გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო ვალდებულებების წარმოშობის ზუსტი თარიღები (თუ მათი დადგენა შესაძლებელია), გადასახადისა და ჯარიმის გაანგარიშება, ჯამურად გადასახდელი ან მისაღები თანხა, იმ დოკუმენტების რეკვიზიტები (საჭიროების შემთხვევაში – ასლები), რომლებითაც დასტურდება ამ მოთხოვნებისა და ვალდებულებების წარმოშობა, ასევე საგადასახადო შემოწმების აქტის დანართების შინაარსი.

საგადასახადო შემოწმების აქტის საფუძველზე გადაწყვეტილების გამოტანა

საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი იღებს საგადასახადო შემოწმების აქტის საფუძველზე გადასახადების ან/და სანქციების დარიცხვის ან არდარიცხვის შესახებ გადაწყვეტილებას, რომლის ასლი წარედგინება გადასახადის გადამხდელს შესაბამის საგადასახადო მოთხოვნასთან ერთად.

ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის გამოვლენის შემთხვევაში საგადასახადო შემოწმების განმახორციელებელი საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი ადგენს ოქმს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ.

საგადასახადო შემოწმების შედეგად დანაშაულის ნიშნების აღმოჩენის შემთხვევაში სათანადო მასალები დაუყოვნებლივ ეგზავნება შესაბამის საგამომიებო ორგანოს ქვემდებარეობის მიხედვით.

საგადასახადო ადმინისტრირების ერთიანი პრაქტიკის ჩამოყალიბების მიზნით, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის გადაწყვეტილებით იქმნება აუდიტორთა საბჭო, რომელშიც შედიან საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს და შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლები, ასევე მოწვეული სპეციალისტები.

თუ საგადასახადო შემოწმების შედეგების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება აყალიბებს დაბეგვრის ან/და სამართალდარღვევისთვის სანქციის გამოყენების არსებულისაგან განსხვავებულ პრინციპს/მეთოდს, საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, მიმართოს აუდიტორთა საბჭოს, რომელიც უფლებამოსილია მიმართვიდან არა უგვიანეს 20 დღისა მიიღოს გადაწყვეტილება აღნიშნული პრინციპის/მეთოდის გამოყენების ან არგამოყენების თაობაზე. აუდიტორთა საბჭოს გადაწყვეტილების შესრულება სავალდებულოა საგადასახადო ორგანოსთვის.

საგადასახადო შეთანხმება

საგადასახადო შეთანხმების არსი

საგადასახადო შეთანხმება შესაძლებელია გაფორმდეს შემოსავლების სამსახურსა და გადასახადის გადამხდელს შორის გადასახადის გადამხდელის:

- ა) საგადასახადო დავალიანების/საგადასახადო დავალიანების ნაწილის შემცირების მიზნით;
- ბ) იმ მოსაკრებლის თანხის ან/და მასთან დაკავშირებული ჯარიმისა და საურავის შემცირების მიზნით, რომლის ადმინისტრირებასაც საგადასახადო ორგანო ახორციელებს.

საგადასახადო შეთანხმების გაფორმება

გადასახადის გადამხდელი საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შესახებ განცხადებით მიმართავს შემოსავლების სამსახურს, რომელიც უფლებამოსილია:

- ა) უარი თქვას გადასახადის გადამხდელთან საგადასახადო შეთანხმების გაფორმებაზე;

ბ) განცხადება თანდართულ მასალებთან ერთად წარუდგინოს საქართველოს ფინანსთა მინისტრს საქართველოს მთავრობის სხდომაზე განხილვის მიზნით.

საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს მთავრობა, რომელიც განსაზღვრავს გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო შეთანხმების შესაბამისად გადასახდელი თანხის ოდენობასა და გადახდის ვადას.

გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული ვალდებულება შეასრულოს ამ შეთანხმებით განსაზღვრულ ვადაში.

საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შემდეგ შემოსავლების სამსახურის უფროსი უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება გადასახადის გადამხდელის მიმართ საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებათა ნაწილობრივ ან სრულად გაუქმების/არგამოყენების შესახებ.

საგადასახადო შეთანხმების პირობების შესრულების შემდეგ გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო დავალიანება მცირდება შემოსავლების სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით.

საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული ვალდებულების დადგენილ ვადაში შეუსრულებლობის შემთხვევაში საგადასახადო შეთანხმება გაუქმებულად ითვლება და გადასახადის გადამხდელს დაეკისრება ჯარიმა გადაუხდელი თანხის 10 პროცენტის ოდენობით.

საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შემდეგ დაუშვებელია შესაბამის საგადასახადო პერიოდზე დეკლარაციით დარიცხული თანხის შემცირება შესწორებული საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენით.

საგადასახადო კონტროლის შედეგად დამატებით დარიცხული თანხის (საგადასახადო დავალიანების)

შემცირების შესახებ საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შემდეგ დაუშვებელია:

ა) მაკონტროლებელი/სამართალდამცავი ორგანოს მიერ შემოწმებული საგადასახადო პერიოდის ან საკითხის გადამოწმება ან/და გადასახადის გადამხდელისათვის გადასახადის/სანქციის დარიცხვა, გარდა იმ პირთან დაკავშირებული საგადასახადო პერიოდისა ან საკითხისა, რომელიც გადასახადის გადამხდელს მასთან საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შემდეგ შეერწყა;

ბ) გადასახადის გადამხდელის მიერ დავის დაწყება ან განახლება ახლად აღმოჩენილი/ახლად გამოვლენილი გარემოებების ან მტკიცებულებების საფუძველით.

საგადასახადო შეთანხმების გაუქმების შემთხვევაში უქმდება საგადასახადო ორგანოსა და გადასახადის გადამხდელის ამ შეთანხმების შედეგად წარმოშობილი უფლებები და ვალდებულებები.

საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების წესი განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

საგადასახადო შეთანხმების ფორმა

საგადასახადო შეთანხმების აქტი ფორმდება შემოსავლების სამსახურსა და გადასახადის გადამხდელს შორის.

საგადასახადო შეთანხმებაში უნდა აღინიშნოს:

ა) გადასახადის გადამხდელის დასახელება, საიდენტიფიკაციო ნომერი ან სახელი და გვარი, პირადი ნომერი, ასევე სხვა რეკვიზიტები (საჭიროების შემთხვევაში);

ბ) მიღწეული შეთანხმების შინაარსი და პირობები;

გ) საგადასახადო შეთანხმების გასაჩივრების ვადა და წესი.

საგადასახადო შეთანხმების გასაჩივრება

გადასახადის გადამხდელმა შეიძლება გაასაჩივროს საგადასახადო შეთანხმება, თუ საგადასახადო შეთანხმება დაიდო არაუფლებამოსილი პირის მიერ.

საგადასახადო დავის წარმოება

საგადასახადო დავა შესაძლებელია განხილულ იქნეს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემასა და სასამართლოში.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში საგადასახადო დავის ნებისმიერ ეტაპზე მომჩივანს უფლება აქვს, მიმართოს სასამართლოს. სასამართლოში საგადასახადო დავის წარმოების წესი განისაზღვრება საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კანონმდებლობით.

საგადასახადო დავის განმხილველი ორგანოები

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში საგადასახადო დავის განმხილველი ორგანოები არიან შემოსავლების სამსახური და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან არსებული დავების განხილვის საბჭო (შემდგომში – დავის განმხილველი ორგანოები). დავების განხილვის საბჭო არის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან არსებული საგადასახადო დავის განმხილველი ორგანო.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში საგადასახადო დავა ორეტაპიანია და იწყება საჩივრის შემოსავლების სამსახურში წარდგენით.

დავების განხილვის საბჭოს შემადგენლობას განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა. დავის განმხილველ ორგანოებს აქვთ საქართველოს მთავრობის მიერ დამტკიცებული რეგლამენტი, რომელიც განსაზღვრავს საჩივრის განხილვისა და მომჩივნებთან

ურთიერთობის წესს. დავების განხილვის საბჭოს ჰყავს აპარატი, რომელიც უზრუნველყოფს საბჭოში შესული საჩივრების განსახილველად მომზადებას, მომჩივნებისთვის სამართალწარმოებასთან დაკავშირებული ინფორმაციის მიწოდებას და საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების გაფორმებას. დავების განხილვის საბჭოს აპარატს უფლება აქვს, თავისი ხელმძღვანელის გადაწყვეტილებით დავის მხარეებთან ჩაატაროს მოსამზადებელი შეხვედრა საჩივართან დაკავშირებული გარემოებების დასაზუსტებლად.

საგადასახადო დავის პრინციპები

დავის განმხილველი ორგანო საჩივრის განხილვისას ხელმძღვანელობს სამართლიანობის, ობიექტურობის, მხარეთა თანასწორობისა და მიუკერძოებლობის პრინციპებით.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში საგადასახადო დავის შედეგად დაუშვებელია მომჩივნის საგადასახადო ვალდებულებების დამძიმება, გარდა გადამხდელის თანხმობით ამავე დავის ფარგლებში ჩატარებული შემოწმების შემთხვევისა.

საგადასახადო დავის დაწყება

საგადასახადო ორგანოს მიერ პირის მიმართ ამ კოდექსის საფუძველზე მიღებული გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს დავის განმხილველ ორგანოში ამ თავით დადგენილი წესით.

საგადასახადო შემოწმების აქტი და მის საფუძველზე მიღებული გადაწყვეტილება საჩივრდება ამ დოკუმენტების საფუძველზე გამოცემულ საგადასახადო მოთხოვნასთან ერთად.

პირს უფლება აქვს, გაასაჩივროს საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილება მისი ჩაბარებიდან **30 დღის** ვადაში.

პირს უფლება აქვს, საგადასახადო ან/და დავის განმხილველი ორგანოს მიერ გადაწყვეტილების მიღებისათვის დადგენილი ვადის დარღვევა მიიჩნიოს მისი მიმართვის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმად და გაასაჩივროს იგი ამ თავით დადგენილი წესით. ვადის დარღვევით გამოცემული გადაწყვეტილების გასაჩივრების ვადა აითვლება პირისთვის მისი ჩაბარებიდან.

30-დღიანი ვადის გასვლის შემდეგ დავის დაწყება დასაშვებია ახლად აღმოჩენილი ან ახლად გამოვლენილი გარემოებების ან მტკიცებულებების საფუძველით.

ახლად აღმოჩენილად ან ახლად გამოვლენილად ჩაითვლება ისეთი გარემოებები ან მტკიცებულებები, რომლებიც მომჩივანმა არ იცოდა და არ შეეძლო სცოდნოდა მისთვის არასასურველი გადაწყვეტილების მიღებამდე და რომელთა დროულად წარდგენა გამოიწვევდა მომჩივნისათვის ხელსაყრელი გადაწყვეტილების მიღებას.

დავის დაწყება ასევე დასაშვებია, თუ დადგინდება, რომ გასაჩივრებული გადაწყვეტილება არ გაგზავნია მომჩივანს. ასეთ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადა აითვლება იმ დღიდან, როდესაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილება ცნობილი გახდა მომჩივნისათვის.

საჩივარი დავის განმხილველ ორგანოს, როგორც წესი, ელექტრონული ფორმით წარედგინება. საჩივრის ფორმა განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის მიერ დამტკიცებული რეგლამენტით.

საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს საჩივრის წარდგენის ვადის გასვლის შემდეგაც, თუ მომჩივანი დაამტკიცებს, რომ გასაჩივრების ვადის დარღვევა მისგან დამოუკიდებელი მიზეზით იყო გამოწვეული.

საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილების გასაჩივრება არ აჩერებს მის მოქმედებას.

საჩივრის წარმოებაში მიღება

დავის განმხილველი ორგანო საჩივარს წარმოებაში არ იღებს, თუ იგი არ აკმაყოფილებს შემდეგ პროცედურულ მოთხოვნებს:

ა) საჩივარში არ არის მითითებული მომჩივნის საიდენტიფიკაციო/პირადი ნომერი;

ბ) საჩივარში არ არის მითითებული მომჩივნის საკონტაქტო მონაცემები;

გ) საჩივრიდან არ ირკვევა მოთხოვნის არსი;

დ) საჩივარს არ ერთვის გასაჩივრებელი გადაწყვეტილების ან მის გამოცემასთან დაკავშირებული დოკუმენტის ასლი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);

ე) საჩივრის ან მისთვის დართული დოკუმენტების გვერდები დაუნომრავია;

ვ) საჩივარი ან მისთვის დართული დოკუმენტაცია არ იკითხება;

ზ) საჩივარი ან მისთვის დართული დოკუმენტი არ არის შედგენილი საქართველოს სახელმწიფო ენაზე;

თ) საჩივარი ხელმოუწერელია.

„ი) საჩივარი წარმომადგენლის მიერ არის წარდგენილი და მას არ ერთვის წარმომადგენლობის უფლებამოსილების დამადასტურებელი დოკუმენტი.

თუ საჩივარი არ აკმაყოფილებს პროცედურულ მოთხოვნებს, მომჩივანს წერილობით ეცნობება ამის შესახებ და მიეცემა არანაკლებ 5 დღე საჩივარში არსებული ხარვეზის გამოსასწორებლად. დავის განმხილველ ორგანოს უფლება აქვს, მომჩივნის მოტივირებული მოთხოვნის შემთხვევაში გააგრძელოს ხარვეზის გამოსასწორებლად მიცემული ვადა.

დავის განმხილველი ორგანო უფლებამოსილია ხარვეზის არსებობის მიუხედავად მიიღოს საჩივარი წარმოებაში, თუ იგი არსებითად არ უშლის ხელს საჩივრის განხილვას.

საჩივრის განხილვაზე უარის თქმა

დავის განმხილველი ორგანო საჩივარს არ განიხილავს, თუ:

- ა) მომჩივანი უარს აცხადებს დავის გაგრძელებაზე;
- ბ) მოთხოვნის საგანი სცილდება დავის განმხილველი ორგანოს განსჯად საკითხებს;
- გ) საჩივარი წარდგენილია არაუფლებამოსილი პირის მიერ;
- დ) არ არსებობს დავის საგანი;
- ე) გასულია საჩივრის წარდგენის ვადა;
- ვ) საჩივარი არ აკმაყოფილებს პროცედურულ მოთხოვნებს და მომჩივანმა ხარვეზი არ გამოასწორა დავის განმხილველი ორგანოს მიერ დადგენილ ვადაში;
- ზ) არსებობს იმავე მომჩივნის მიმართ იმავე დავის საგანზე იმავე ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება;
- თ) მომჩივანმა იმავე დავის საგანზე მიმართა სასამართლოს;
- ი) მომჩივანი გარდაიცვალა;
- კ) გასაჩივრებულ საგადასახადო მოთხოვნაში ასახულია აღიარებული საგადასახადო დავალიანება. საჩივარი არ განიხილება აღიარებული საგადასახადო დავალიანების ნაწილში;
- ლ) მომჩივნის მოძიება შეუძლებელია;
- მ) საჩივარი ანონიმურია;
- ნ) გასაჩივრებულ საგადასახადო დავალიანებაზე გაფორმდა საგადასახადო შეთანხმება.

საჩივრის განხილვა

დავის განმხილველი ორგანო საჩივარს განიხილავს **20 დღის ვადაში**. დავის განმხილველი ორგანო საჩივარს განიხილავს მხოლოდ მომჩივნის მოთხოვნის ფარგლებში. შემოსავლების სამსახურში გასაჩივრებული

დავის საგნის ფარგლებში. დავის განმხილველ ორგანოს ან მის აპარატს უფლება აქვს, მოსთხოვოს მომჩივანს ან საგადასახადო ორგანოს საჩივრის შესახებ დამატებითი ინფორმაციის/დოკუმენტაციის წარმოდგენა, რა დროსაც ჩერდება საჩივრის განხილვა.

საჩივარი განიხილება მომჩივნის მონაწილეობით.

შემოსავლების სამსახურს უფლება აქვს, მომჩივნის დაუსწრებლად განიხილოს საჩივარი, თუ საქმეში არსებული მასალებიდან სრულად დგინდება დავის საგანთან დაკავშირებული ფაქტობრივი გარემოებები.

საჩივრის ზეპირი განხილვის დროისა და ადგილის შესახებ მომჩივანს ეცნობება დავის განმხილველი ორგანოს ხელთ არსებული საშუალებით, მათ შორის, ტელეფონით, დაზღვეული ან ელექტრონული ფოსტით, მოკლე ტექსტური შეტყობინებით და სხვა.

მომჩივანთან დაკავშირების შეუძლებლობის, მისი მოუძიებლობის ან საჩივრის ზეპირ განხილვაზე მომჩივნის გამოუცხადებლობის შემთხვევაში საჩივარი მის დაუსწრებლად განიხილება.

მომჩივანს უფლება აქვს, თავისი ინტერესები დაიცვას პირადად ან უფლებამოსილი წარმომადგენლის მეშვეობით.

სხდომის მიმდინარეობისას მომჩივანს ან/და მის წარმომადგენელს უფლება აქვს, სხდომას დაესწროს პირადად ან დისტანციურად, ტექნიკურ საშუალებათა გამოყენებით.

საჩივრის განხილვის შეჩერება

დავის განმხილველი ორგანო უფლებამოსილია საკუთარი ინიციატივით ან მხარის მოტივირებული შუამდგომლობით შეაჩეროს საჩივრის განხილვა დამატებითი ინფორმაციის ან/და დოკუმენტაციის მოსაპოვებლად.

საჩივრის განხილვის შეჩერებისას დავის განმხილველი ორგანო უფლებამოსილია დაავალოს მომჩივანს ან/და საგადასახადო ორგანოს, წარმოადგინოს დამატებითი ინფორმაცია ან დოკუმენტაცია საჩივრის ფარგლებში განსახილველი საკითხების შესახებ.

თუ დავის განმხილველი ორგანოს დავალების შესრულება დადგენილ ვადაში ვერ ხერხდება, ამის შესახებ გონივრულ ვადაში უნდა ეცნობოს დავის განმხილველ ორგანოს. დამატებითი ინფორმაციის ან/და დოკუმენტაციის მოპოვების საფუძველით საჩივრის განხილვის შეჩერების საერთო ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს **45 დღეს**.

დავების განხილვის საბჭოს სხდომის ჩაუტარებლობის შემთხვევაში საბჭოს თავმჯდომარეს ან მის მოადგილეს, ხოლო მათი არყოფნის შემთხვევაში – საბჭოს სხდომაზე დამსწრე წევრს, უფლება აქვს, მიიღოს გადაწყვეტილება აღნიშნულ საბჭოს სხდომაზე განსახილველი საჩივრის განხილვის არა უმეტეს **30 დღით შეჩერების** თაობაზე, რის შესახებაც ეცნობება მომჩივანს.

დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილება

დავის განმხილველი ორგანო უფლებამოსილია:

- ა) დააკმაყოფილოს საჩივარი;
- ბ) ნაწილობრივ დააკმაყოფილოს საჩივარი;
- გ) არ დააკმაყოფილოს საჩივარი;
- დ) განუხილველად დატოვოს საჩივარი;
- ე) მიიღოს შუალედური გადაწყვეტილება და შეაჩეროს საჩივრის განხილვა;

დავის განმხილველი ორგანოს შუალედური გადაწყვეტილება საჩივრდება საბოლოო გადაწყვეტილებასთან ერთად.

თუ საგადასახადო ორგანოს გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძველი გახდა ამ ორგანოს თანამშრომლის დისციპლინური გადაცდომა, აღნიშნულ ფაქტზე სათანადო რეაგირების მიზნით დავის განმხილველი ორგანო შესაბამის ორგანოს მიაწვდის ინფორმაციას ამ პირის პასუხისმგებლობის საკითხის გადასაწყვეტად.

თუ დავების განხილვის საბჭოს მიერ საჩივრის სრულად ან ნაწილობრივ დაკმაყოფილების საფუძველია საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობაში არსებული ჩანაწერი, რომელიც სხვადასხვაგვარი განმარტების საფუძველს იძლევა, საბჭოს გადაწყვეტილებაში აღინიშნება ნორმატიულ აქტში ცვლილების შეტანის შესახებ რეკომენდაცია, რომელიც რეაგირებისთვის ეგზავნება შესაბამის ორგანოს.

გადაწყვეტილების გასაჩივრება

1. შემოსავლების სამსახურის მიერ მომჩივნისთვის არასასურველი გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში ამ მომჩივანს უფლება აქვს, გადაწყვეტილება მისი ჩაბარებიდან **20 დღის** ვადაში გაასაჩივროს დავების განხილვის საბჭოში ან სასამართლოში.

მომჩივანს უფლება აქვს, დავების განხილვის საბჭოს გადაწყვეტილება მისი ჩაბარებიდან **20 დღის** ვადაში გაასაჩივროს სასამართლოში.

3. საჩივრის საგადასახადო ორგანოში ან სხვა რომელიმე სახელმწიფო ორგანოში გასაჩივრებისათვის დადგენილ ვადაში წარდგენა ითვლება გასაჩივრების ვადის დაცვად.

4. მომჩივნის მიერ გასაჩივრების ვადის დარღვევის შესახებ მტკიცების ტვირთი ეკისრება საგადასახადო ორგანოს.

5. მომჩივნის მიერ საგადასახადო დავის დადგენილ ვადაში გაუგრძელებლობა ითვლება გასაჩივრებელი საგადასახადო დავალიანების აღიარებად.

გადაწყვეტილების ძალაში შესვლა და შესრულება

დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილება ძალაში შედის მომჩივნისთვის **ჩაბარებიდან 21-ე დღეს**, მისი გაუსაჩივრებლობის შემთხვევაში.

დავის განმხილველი ორგანოს ძალაში შესული გადაწყვეტილების შესრულება სავალდებულოა. მომჩივანს უფლება აქვს, მიმართოს დავის განმხილველ ორგანოს და მიაწოდოს მას ინფორმაცია ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გადაწყვეტილების აღსრულების შეფერხების შესახებ. დავის განმხილველი ორგანოს შუალედური ან საბოლოო გადაწყვეტილების აღუსრულებლობა ან აღსრულების არამართლზომიერი შეფერხება ითვლება დისციპლინურ გადაცდომად და იწვევს საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ პასუხისმგებლობას.

გადაწყვეტილების აღსრულება შეიძლება გადავადდეს გადაწყვეტილების აღმსრულებელი ორგანოს მოტივირებული წერილობითი მოთხოვნისა და დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილების საფუძველზე.

გადაწყვეტილების განმარტება

მომჩივანსა და საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვთ, მიმართონ დავის განმხილველ ორგანოს მის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების განმარტების მიზნით.

დავის განმხილველი ორგანო გადაწყვეტილების განმარტებისას ხელმძღვანელობს იმავე ვადებით, რომლებიც დადგენილია საჩივრის განხილვისათვის.

განმარტება გადაწყვეტილების განუყოფელი ნაწილია და იგი ეგზავნება დავაში მონაწილე პირებსა და ორგანოებს.

გადაწყვეტილების აღსრულების შემდეგ მისი განმარტება დაუშვებელია.

დავის განახლება

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში დავის განახლება დასაშვებია მხოლოდ ახლად აღმოჩენილი ან ახლად გამოვლენილი გარემოების შემთხვევაში, გადაწყვეტილების მიღებიდან 6 წლის ვადაში. დავის განახლების მოთხოვნით დავის განმხილველი ორგანოსათვის მიმართვის უფლება აქვს მხოლოდ მომჩივანს. მომჩივანი ახლად აღმოჩენილი ან ახლად გამოვლენილი გარემოებით მიმართავს დავის განმხილველ ბოლო ორგანოს, რომელმაც არსებითად იმსჯელა მომჩივნის მიერ მითითებულ დავის საგანზე.

საგადასახადო დეკლარაცია

საგადასახადო დეკლარაცია არის პირის ანგარიშგება ამ კოდექსით დადგენილი საგადასახადის გამონაგარიშების შესახებ.

საგადასახადო დეკლარაციაში ჯამური საგადასახადო ვალდებულების თანხის გაანგარიშება ხორციელდება სრულ ლარებში. ამ მიზნით 1 ლარამდე საგადასახადო ვალდებულება ნულდება.

პირს უფლება აქვს, პირადად წარადგინოს საგადასახადო დეკლარაცია საგადასახადო ორგანოში, აგრეთვე გაგზავნოს იგი დაზღვეული საფოსტო გზავნილით ან ელექტრონული ფორმით.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ განსაზღვრული შემთხვევების გარდა, თუ პირი არ წარადგენს საგადასახადო დეკლარაციას, ითვლება, რომ

მან წარადგინა დეკლარაცია, რომლის საფუძველზე გადასახდელად დასარიცხი გადასახადის თანხა ნულის ტოლია. ამ საანგარიშო პერიოდზე შემდგომ წარდგენილი საგადასახადო დეკლარაცია დაგვიანებულად წარდგენილად ჩაითვლება.

საგადასახადო დეკლარაციის ფორმებს, მისი შევსებისა და ელექტრონული დეკლარირების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ვადის გაგრძელება

წლიური საშემოსავლო, მოგების ან ქონების გადასახადის საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ვადა გრძელდება 3 თვით, თუ პირს გადახდილი აქვს დასადეკლარირებელი პერიოდის მიმდინარე გადასახდელები (ან არა აქვს მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვალდებულება) და საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ვადის გასვლამდე წერილობით მიმართავს საგადასახადო ორგანოს ვადის გაგრძელების თაობაზე. საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ვადის გაგრძელებით არ იცვლება გადასახადის გადახდის ვადა.

საგადასახადო დეკლარაციაში ცვლილების ან/და დამატების შეტანა

თუ პირი წარდგენილ საგადასახადო დეკლარაციაში აღმოაჩენს შეცდომას, რომელიც იწვევს საგადასახადო ვალდებულების ცვლილებას, იგი ვალდებულია საგადასახადო დეკლარაციაში შეიტანოს შესაბამისი ცვლილება ან/და დამატება.

შესწორებული საგადასახადო დეკლარაცია ჩაითვლება თავდაპირველად წარდგენილად, თუ იგი საგადასახადო ორგანოში წარდგენილია ამ საგადასახადო

დეკლარაციის წარდგენის ვადის გასვლამდე.

იმ პერიოდზე ან საკითხზე, რომელზედაც საგადასახადო ორგანომ უკვე განახორციელა საგადასახადო შემოწმება ან დარიცხვა, პირის მიერ საგადასახადო დეკლარაციის (მათ შორის, შესწორებული საგადასახადო დეკლარაციის) წარდგენის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, აღრიცხვა განახორციელოს ამ საგადასახადო დეკლარაციის (მათ შორის, შესწორებული საგადასახადო დეკლარაციის) მიხედვით.

ინფორმაციის მოთხოვნის უფლება

საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, პირს მოსთხოვოს:

ა) მისი სააღრიცხვო დოკუმენტაციის ან/და მის დაბეგვრასთან დაკავშირებული ინფორმაციის (მათ შორის, საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების საფუძველზე სხვა სახელმწიფოს კომპეტენტური (უფლებამოსილი) ორგანოს მიერ მოთხოვნილი ინფორმაციის) წარდგენა;

ბ) მისი ქონების ნუსხის წარდგენა.

პირი ვალდებულია მოთხოვნილი ინფორმაცია მითითებულ ვადაში, სწორად და სრულად წარუდგინოს საგადასახადო ორგანოს/აღსრულების ეროვნულ ბიუროს. პირი, რომლის ქონებასაც საგადასახადო ორგანომ ყადაღა დაადო, ვალდებულია ახალი ქონების შეძენის შემთხვევაში ამ ქონების შეძენიდან არაუგვიანეს 7 სამუშაო დღისა შეასწოროს მის მიერ წარდგენილი ქონების ნუსხა.

**მულტინაციონალური
ანგარიშგება**

საწარმოთა

ჯგუფის

მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის საბოლოო მშობელი საწარმო, რომელიც საქართველოს რეზიდენტი, ვალდებულია საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს ქვეყნების მიხედვით ანგარიში საანგარიშო წლის მომდევნო წლის 31 დეკემბრამდე.

მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის შემადგენელი საქართველოს რეზიდენტი საწარმო, რომელიც არის საბოლოო მშობელი ან სუროგატი მშობელი დაწესებულება, ვალდებულია აღნიშნულის შესახებ საანგარიშო წლის ბოლომდე აცნობოს საგადასახადო ორგანოს.

მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფი არის ნებისმიერი ჯგუფი, რომელიც:

ა.ა) შეიცავს ორ ან ორზე მეტ საწარმოს, რომლებიც სხვადასხვა ქვეყნის/იურისდიქციის საგადასახადო რეზიდენტები არიან ან შეიცავს საწარმოს, რომელიც წარმოადგენს საგადასახადო მიზნისთვის ერთი ქვეყნის რეზიდენტს და ექვემდებარება დაბეგვრას სხვა ქვეყანაში/იურისდიქციაში, თავისი მუდმივი დაწესებულების საშუალებით განხორციელებულ ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებით;

ა.ბ) არ წარმოადგენს გამონაკლის მულტინაციონალურ საწარმოთა ჯგუფს;

ბ) გამონაკლისი მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფი – ჯგუფის ნებისმიერ ფისკალურ წელთან დაკავშირებით, ჯგუფი, რომლის მთლიანი კონსოლიდირებული ჯგუფური შემოსავალი 750 მლნ ევროზე ნაკლებია იმ ფისკალური წლის განმავლობაში, რომელიც უშუალოდ წინ უსწრებს საანგარიშსწორებო ფისკალურ წელს, როგორც ეს ასახულია მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშში ამ წინა ფინანსური წლისთვის;

გ) საბოლოო მშობელი საწარმო მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის შემადგენელი

საწარმო, რომელიც აკმაყოფილებს შემდეგ კრიტერიუმებს:

გ.ა) პირდაპირ ან არაპირდაპირ ფლობს საკმარისი რაოდენობის წილებს ასეთი მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის ერთ ან ერთზე მეტ შემადგენელ საწარმოში, რომ მას ევალება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშების მომზადება იმ ქვეყანაში/იურისდიქციაში ზოგადად მოქმედი საბუღალტრო პრინციპების შესაბამისად, რომლის საგადასახადო რეზიდენტსაც წარმოადგენს, ან ვალდებული იქნებოდა მოემზადებინა იგი თავისი წილებით საჯარო ფასიანი ქაღალდების ბირჟაზე ვაჭრობის შემთხვევაში;

გ.ბ) არ არსებობს ასეთი მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის სხვა შემადგენელი საწარმო, რომელიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ ფლობს ამ ნაწილის „გ.ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ წილებს აღნიშნულ შემადგენელ საწარმოში;

დ) სუროგატი მშობელი დაწესებულება – მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის შემადგენელი დაწესებულება, რომელიც ქვეყანაში/იურისდიქციაში, რომლის რეზიდენტსაც იგი წარმოადგენს, დანიშნულ იქნა ამ მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის მიერ ქვეყნების მიხედვით ანგარიშის წარდგენისთვის საბოლოო მშობელი დაწესებულების ერთადერთ შემცვლელად, როდესაც დაკმაყოფილებულია საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით გათვალისწინებული პირობები;

ე) შემადგენელ საწარმოდ განიხილება:

ე.ა) მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის ნებისმიერი განცალკევებული ეკონომიკური ერთეული, რომელიც შეყვანილია მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშებში ფინანსური ანგარიშგების მიზნისთვის ან შეყვანილი

იქნებოდა მასში მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის ასეთი ეკონომიკური ერთეულის წილებით საჯარო ფასიანი ქაღალდების ბირჟაზე ვაჭრობის შემთხვევაში;

ე.ბ) ნებისმიერი განცალკევებული ეკონომიკური ერთეული, რომელიც არ არის შეტანილი მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშებში მხოლოდ ზომის ან არსებობის საფუძველზე;

ე.გ) „ე.ა“ და „ე.ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის ნებისმიერი განცალკევებული ეკონომიკური ერთეულის ნებისმიერი მუდმივი დაწესებულება იმ პირობით, რომ ეკონომიკური ერთეული ამზადებს განცალკევებულ ფინანსურ ანგარიშს ასეთი მუდმივი დაწესებულებისთვის ფინანსური/საგადასახადო ანგარიშგების და შიდა მენეჯერული კონტროლის მიზნებისთვის.

4. მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის ანგარიშის წარდგენის წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

მუხლი

71.

საბანკოდაწესებულებისვალდებულებები

1. საბანკოდაწესებულება ვალდებულია:

ა)

მეწარმეფიზიკურპირსან/დასაწარმოს/ორგანიზაციასგაუხსნასსაბანკოანგარიშიგადასახადისგადამხდელისსაიდენტ იფიკაციონომრისმინიჭებისდამადასტურებელიმონაცემებისსაფუძველზე, გარდამნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტითგათვალისწინებულიშემთხვევისა;(15.05.2012. №6211)

ბ)

უცხოურისაწარმოსათვისსაბანკოანგარიშისპირველადგახ

სწისასანამსაწარმოსათვისბოლოანგარიშისდახურვისასად
ნიშნულისთაობაზე 3 სამუშაოდლისვადაში
(გარდაამნაწილის „ე“

ქვეპუნქტითგათვალისწინებულიშემთხვევისა)
აცნობოსშემოსავლებისსამსახურსდასამსახურისშიერამინ
ფორმაციისმიღებამდეუცხოურისაწარმოსანგარიშიდანარ
განახორციელოსგასავლისოპერაციები. გარდაამისა,
იგიუცხოურისაწარმოსშიერმიწოდებულიინფორმაციისსა
ფუძველზეშემოსავლებისსამსახურსწარუდგენსინფორმაც
იასუცხოურისაწარმოსსაიდენტიფიკაციონომრისან/დამუ
დმივიდაწესებულებისფაქტობრივიშისამართისშესახებ
(თუასეთიინფორმაციაარსებობსანანგარიშისგამხსნელმაპ
ირმაესინფორმაციაბანკსწარუდგინა);

გ) 3

სამუშაოდლისვადაშიაცნობოსშესაბამისსაგადასახადლოორგ
ანოსმისშიერამნაწილის „ა“

ქვეპუნქტშიითითებულიპირებისათვისანგარიშისპირვე
ლადგახსნისანმათვისბოლოანგარიშისდახურვისშესახე
ბდასაგადასახადლოორგანოსშიერამინფორმაციისმიღებიდა
ნ 2 სამუშაოდლისვადაშიამნაწილის „ა“

ქვეპუნქტშიითითებულიპირისანგარიშიდანარგანახორცი
ელოსგასავლისოპერაციები, გარდაიმშემთხვევისა,
როდესაცგასავლისოპერაციაუკავშირდებაბიუჯეტშიგადა
სახადისთანხისგადახდას.

თუშემოსავლებისსამსახურსადასაბანკოდაწესებულებასშ
ორისდადებულიახელშეკრულებანიფორმაციის

(მათშორის, საინკასოდავალების)

ელექტრონულიფორმითგაცვლისშესახებ,
ამქვეპუნქტშიითითებულავადებიგანისაზღვრებახელშეკ
რულებისპირობებისშესაბამისად,
მაგრამარაუმეტესამქვეპუნქტითგათვალისწინებულიავადე
ბისა;

გ¹) ფიზიკური პირის მეწარმე ფიზიკურ პირად
არსებობის ფაქტის დადგენიდან 3 დღის ვადაში აცნობოს

საგადასახადო ორგანოს ასეთი პირის მოქმედი ანგარიშებიდან პირველის გახსნის ან მისთვის ბოლო ანგარიშის დახურვის თარიღი. თუ შემოსავლების სამსახურსა და საბანკო დაწესებულებას შორის დადებულია ხელშეკრულება ინფორმაციის (მათ შორის, საინკასო დავალების) ელექტრონული ფორმით გაცვლის შესახებ, ამ ქვეპუნქტში მითითებული ვადა განისაზღვრება ხელშეკრულების პირობების შესაბამისად, მაგრამ არა უმეტეს ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ვადისა; (24.06.2011. №4963)

დ) ანაწილის „ა“ ქვეპუნქტში მითითებული პირების საბანკო ანგარიშიდან არ განახორციელოს გასაჯლის ოპერაციები (ბანკის მომსახურების საზღაურის გარდა, თუ ეს ოპერაციები არ უკავშირდება ბანკის სისტემის გარეთს ანგარიშსწორების ოპერაციებს) გადასახადის გადახდელის საიდენტიფიკაციო ნომრის მითითების გარეშე;

ე) შემოსავლების სამსახურს მასთან დადებული ხელშეკრულებით განსაზღვრულ შემთხვევებში და ამავე ხელშეკრულებით დადგენილი ვადისა და პირობების დაცვით აცნობოს მხოლოდ ამ ნაწილის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული პირების ანგარიშების გახსნის ან/და დახურვის შესახებ და საგადასახადო ორგანოს მიერ ამ პირების საიდენტიფიკაციო ნომრების მითითებით გამოწერილი საინკასო დავალება ან დადებული ყადაღა გაავრცელოს მათ საბანკო ანგარიშზე/ანგარიშებზე საინკასო დავალების ან/და ყადაღის ფარგლებში, რაც არ ზღუდავს საინკასო დავალების ან/და ყადაღის ფარგლების ზემოთ არსებული ფულადი სახსრების განკარგვის უფლებას, ხოლო საბანკო ანგარიშზე/ანგარიშებზე საინკასო დავალების ან/და ყადაღის ფარგლებში ფულადი სახსრების სრული მოცულობით არარსებობის შემთხვევაში გამოწერილი

საინკასო დავალება ან დადებული ყადაღა ავტომატურად გაავრცელოს მათ ყველა საბანკო ანგარიშზე;(15.05.2012. №6211)

3)

შემოსავლების სამსახურის მოთხოვნის შემთხვევაში მიაწოდოს მას ინფორმაცია გადასახადის გადამხდელის ანგარიშის გახსნის ან დახურვის შესახებ აღნიშნული მოთხოვნიდან 3 სამუშაო დღის ვადაში.

შემოსავლების სამსახურს ამინფორმაციის მოთხოვნის უფლება აქვს ამკოდექსით გათვალისწინებულ ხანდაზმულობის ვადის ფარგლებში,

რომელიც აითვლება ანგარიშის გახსნიდან/დახურვიდან, ხოლო სხვა შემთხვევაში ინფორმაცია შესაძლებელია გამოთხოვილი იქნეს სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე.

თუ შემოსავლების სამსახურს ადასაბანკო დაწესებულებასში ორის დადებული ახელშეკრულება ინფორმაციის ელექტრონული ფორმით გაცვლის შესახებ,

ამქვეპუნქტში მითითებული ინფორმაცია შესაძლებელია გამოთხოვილი იქნეს ელექტრონული ფორმით.

ამ შემთხვევაში ამქვეპუნქტში მითითებული ვადა განისაზღვრება ხელშეკრულების პირობების შესაბამისად.

ზ) საგადასახადო ორგანოს მიერ პირის საბანკო ანგარიშებზე წარდგენილი საინკასო დავალების შესასრულებლად აღრიცხვის შემდეგ დაუყოვნებლივ უზრუნველყოს აღნიშნულის თაობაზე ამ პირის ინფორმირება, გარდა მისი ინფორმირების შეუძლებლობის შემთხვევისა. (08.11.2011. №5202)

თ)

„ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობას ადასაქართველოს მთავრობას შორის საერთაშორისო საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების გაუმჯობესების და უცხოური ანგარიშის საგადასახადო შესაბამისობის აქტის (FATCA) შესრულების მიზნით“ შეთანხმების ფარგლებში გადასცესა

გადასახადო ორგანოს ამშეთანხმებით გათვალისწინებული ინფორმაცია. (28.10.2015. №4458)

2. თუ ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ინფორმაციის ცნობება ხდება წერილობითი შეტყობინების საგადასახადო ორგანოში ჩაბარებით, მაშინ მისი დამოწმება ხორციელდება საბანკო ანგარიშის გახსნის შესახებ შეტყობინების მეორე ეგზემპლარზე საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის ხელმოწერით, ხოლო საგადასახადო ორგანოსათვის წარდგენილი შეტყობინების 2 სამუშაო დღის ვადაში დაუმოწმებლობის შემთხვევაში შეტყობინება ავტომატურად ითვლება დამოწმებულად, შესაბამისად, ბანკს უფლება აქვს, განახორციელოს ამ ანგარიშიდან გასავლის ოპერაციები. ამასთანავე, შეტყობინების ჩაბარებად ითვლება საგადასახადო ორგანოში კორესპონდენციის მიღება. (20.12.2011. №5556)

პირველადი საგადასახადო დოკუმენტი

პირველადი საგადასახადო დოკუმენტი არის წერილობითი დოკუმენტი, რომლითაც შესაძლებელია სამეურნეო ოპერაციის მონაწილე მხარეთა იდენტიფიცირება, აქვს თარიღი და მოიცავს მიწოდებული საქონლის/გაწეული მომსახურების ჩამონათვალსა და ღირებულებას. საქონლის/მომსახურების გაცვლის (ბარტერულ) ოპერაციაზე გამოწერილ პირველად საგადასახადო დოკუმენტში საქონლის ღირებულების (მათ შორის, საქონლის ერთეულის ფასის) მითითება სავალდებულო არ არის.

პირველადი საგადასახადო დოკუმენტი დგება არანაკლებ ორ იდენტურ ეგზემპლარად, რომლებიც რჩება სამეურნეო ოპერაციის მონაწილე მხარეებთან.

პირი ვალდებულია პირველადი საგადასახადო დოკუმენტი შეინახოს იმ კალენდარული წლის

დასრულებიდან არანაკლებ 3 წლის განმავლობაში, რომლის საგადასახადო ვალდებულების დადგენისთვისაც იგი არის აუცილებელი.

საგადასახადო დოკუმენტი

საგადასახადო დოკუმენტი (შემდგომ – სდ) არის საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი ფორმის დოკუმენტი, რომელიც გამოიწერება:

- ა) ქვეყნის შიგნით საქონლის ტრანსპორტირებისას;
- ბ) საქონლის მიწოდებისას;
- გ) მომსახურების გაწევისას.

სდ-ის გამოწერის შემთხვევაში სასაქონლო ზედნადების ან საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის (მათ შორის, სპეციალური საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის) გამოწერის ვალდებულება არ წარმოიშობა.

დღგ-ის გადამხდელისათვის სდ არის დღგ-ის ჩათვლის დოკუმენტი.

სდ-ის გამოწერის/გამოუწერლობის შემთხვევაში დგება ყველა ის სამართლებრივი შედეგი, რომელიც შესაბამის შემთხვევაში დადგებოდა სასაქონლო ზედნადების ან/და საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის (მათ შორის, სპეციალური საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის) გამოწერისას/ გამოუწერლობისას.

სდ-ის გამოწერისა და წარდგენის წესის დარღვევისას გამოიყენება შესაბამისად სასაქონლო ზედნადების ან საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის (მათ შორის, სპეციალური საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის) გამოწერისა და წარდგენის წესთან დაკავშირებული სამართალდარღვევისათვის საქართველოს კანონმდებლობით დაწესებული პასუხისმგებლობის ზომები.

სდ შეიძლება გამოიწეროს და წარდგენილ იქნეს ელექტრონული ფორმით.

სდ-ის გამოწერისა და წარდგენის წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

ცალკეულ შემთხვევაში დაბეგვრის ობიექტისა და საგადასახადო ვალდებულების განსაზღვრა

შემოსავალი გადასახადით იბეგრება იმ შემთხვევაშიც, როდესაც მისი კანონიერება სადავოა.

საგადასახადო სამართალდარღვევით მიღებული შემოსავალი ან განხორციელებული სხვა ოპერაცია იბეგრება საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

თუ საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში სასამართლოს გადაწყვეტილებით შემოსავალი სრულად ექვემდებარება ბიუჯეტის სასარგებლოდ ამოღებას, იგი არ იბეგრება.

საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, პირის საგადასახადო ვალდებულებები განსაზღვროს არაპირდაპირი მეთოდების გამოყენებით (აქტივების სიდიდის, საოპერაციო შემოსავლებისა და ხარჯების, პირის შესახებ ინფორმაციის მისი საქმიანობის სხვა საგადასახადო პერიოდთან ან სხვა ამგვარი გადასახადის გადამხდელის შესახებ მონაცემების შედარების, აგრეთვე სხვა მსგავსი ინფორმაციის ანალიზის საფუძველზე):

ა) თუ პირს არ აქვს სააღრიცხვო დოკუმენტაცია ან სააღრიცხვო დოკუმენტაციით შეუძლებელია დაბეგვრის ობიექტის დადგენა;

ბ) ერთზე მეტი ნებისმიერი შემდეგი პირობის არსებობისას:

ბ.ა) ადგილი აქვს პირის აქტივების დაუსაბუთებელ ზრდას;

ბ.ბ) პირის მიერ ეკონომიკური საქმიანობისათვის ან/და პირადი მოხმარებისათვის გაწეული ხარჯი აჭარბებს დეკლარირებულ შემოსავალს;

ბ.გ) მიმდინარე საგადასახადო კონტროლის ღონისძიებების შედეგად საგადასახადო შემოწმების დაწყების შესახებ საგადასახადო ორგანოს შესაბამისი აქტით განსაზღვრულ შესამოწმებელ პერიოდში გამოვლენილია პირის მიერ საგადასახადო სამართალდარღვევის ჩადენის ორი ან მეტი შემთხვევა;

ბ.დ) გამოვლენილია არსებითი სხვაობა პირის მიერ საგადასახადო ორგანოსათვის წარდგენილ/დეკლარირებულ დაბეგვრასთან დაკავშირებულ მონაცემებსა და მიმდინარე საგადასახადო კონტროლის ღონისძიებების შედეგად ფაქტობრივად დაფიქსირებულ მონაცემებს შორის.

საგადასახადო ვალდებულების განსაზღვრის მიზნით საგადასახადო ორგანოს უფლებააქვს:

ა) მხედველობაში არ მიიღოს სამეურნეო ოპერაციები, რომლებსაც არა აქვს არსებითი ეკონომიკური გავლენა;

ბ) სამეურნეო ოპერაციის ფორმისა და შინაარსის გათვალისწინებით შეცვალოს მისი კვალიფიკაცია, თუ ოპერაციის ფორმა არ შეესაბამება მის შინაარსს.

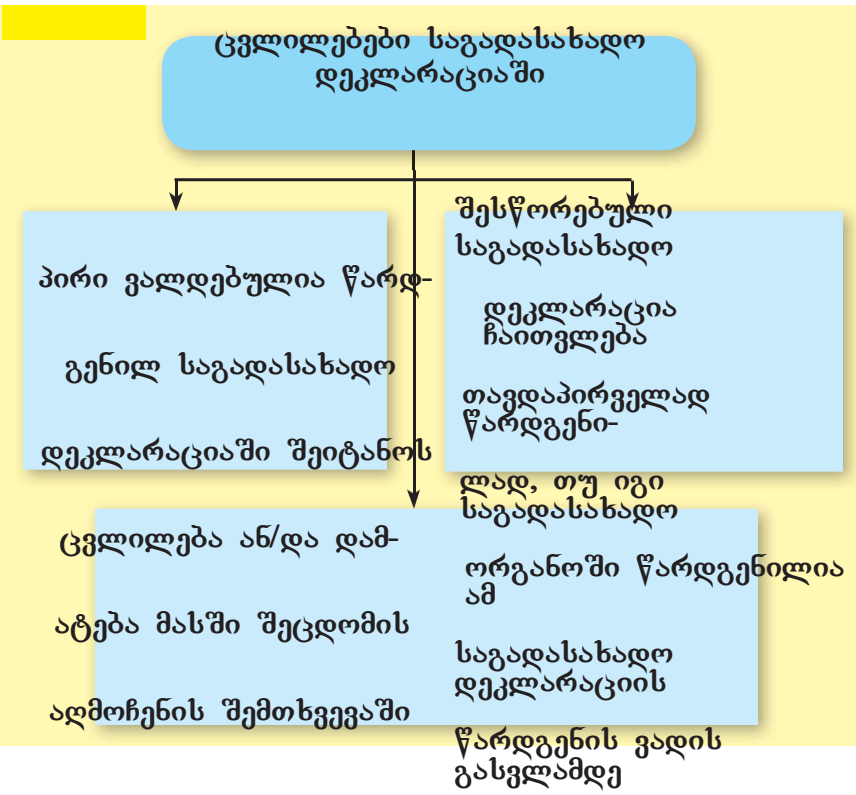

გამონგარიშების შესახებ

პირს უფლება აქვს, პირადად წარადგინოს საგადასახადო დეკლარაცია საგადასახადო ორ განოში, აგრეთვე ელექტრონული დეკლარაციის სახელით დაზღვეული საფოსტო გზაზე საფოსტო გზაზე საფოსტო გზაზე ან ელექტრონული ფორმით

საგადასახადო დეკლარაცია
ის ფორმებს, მისი შევსებისას
ელექტრონული დეკლარაციის
ფორმის წესს
განსაზღვრავს
საქართველოს
ფინანსთა

მინისტრი

საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს გადამხ-
დელისაგან მოითხოვოს საადრიცხვო დოკუმენ-ტაციის
ან/და დაბეგერასთან დაკავშირებული ინფორმაციის
წარდგენა, ხოლო გადამხდელი ვალდებულია
დროულად და სრულად წარუდგინოს მას
მოთხოვნილი ინფორმაცია

პირველადი საგადასახადო დოკუმენტი

პირველადი საგადასახადო დოკუმენტი არის ოფი ცი ალური წერილობითი დოკუმენტი, რომლითაც შესაძლებელია სამეურნეო ოპერაციის ხასიათის დადგენა და მონაწილე მხარეთა იდენტიფიცირება

პირველადი საგადასახადო დოკუმენტი დგება არანაკლებ ორ იდენტურ ეგზემპლარად, რომლებიც რჩება სამეურნეო ოპერაციის მონაწილე მხარეებთან

პირი ვალდებულია პირველადი საგადასახადო დოკუმენტი შეინახოს იმ კალენდარული წლის დამთავრებიდან, რომელსაც იგი მიეკუთვნება, არანაკლებ 3 წლის განმავლობაში

ს ა გ ა დ ა ს ა ხ ა დ ო კ ო ნ ტ რ ო ლ ი

მიმდინარე კონტროლი

ქრონომეტრაჟი

საკონტროლო

შესყიდვა

საკონტროლო-საღარო

დათვალიერება

აპარატების

გამოყენების

წესების დაცვის კონტროლი

➤ ინვენტარიზაცია

საგადასახადო შემოწმება

კამერალური საგადასახადო შემოწმება

გასვლითი

საგადასახადო

შემოწმება

საგადასახადო კონტროლს ახორციელებს მხოლოდ საგადასახადო ორგანო. სხვა მაკონტროლებელ და სამართალდამცავ ორგანოებს ეკრძალებათ პირის საქმიანობის საგადასახადო კონტროლის განხორციელება

ქ რ ო ნ ო მ ე ტ რ ა ჟ ი

საგადასახადო ორგანოს გადასახადის შემოსავლების,

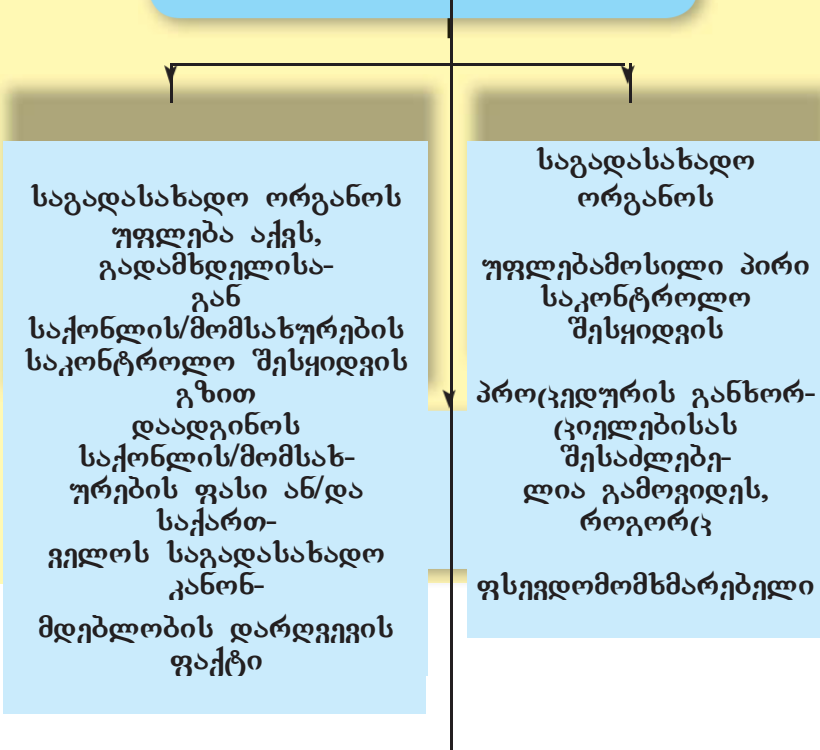
უფლება აქვს გადამხდელის საქონლის/

მომსახურების მიწოდების
მოცულობისა და დაქი-რავებულ
ფიზიკურ პირთა რაოდენობის დადგე-
ნის მიზნით განახორციელოს
გადასახადის გად-ამხდელის
ეკონომიკურ საქმიანობაზე დაკვირვება
და ქრონომეტრაჟის ჩატარების გზით
ამ საქმი-ანობის გამოკვლევა

ქრონომეტრაჟი ტარდება დღე-ღამის
განმავლობაში გა-დასახადის
გადამხდელის მიერ წარმოებული ან/და
მი-წოდებული საქონლის/მომსახურების
მოცულობის შეს-ახებ უწყვეტი
ჩანაწერების წარმოებით

ქრონომეტრაჟი ტარდება არანაკლებ 7 დღის
განმავლობაში

საკონტროლო შესყიდვა

საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს საკონტროლო შესყიდვის პროცედურის განხორციელებისას გამოიყენოს პროცედურის დაფიქსირების ტექნიკური საშუალებები

სურათი

13.7

საკონტროლო სალარო-აპარატების გამოყენების წესების დაცვის კონტროლი

საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს განახ-
ორციელოს საკონტროლო-საღარი აპარატების
გამოყენების წესების დაცვის კონტროლი

საკონტროლო-საღარი აპარატის სახელმწიფო
რეესტრის წარმოების, აპარატის
ექსპლუატაციის, საგადასახადო ორგანოში
რეგისტრაციის და და-ლუქვის და ჩეკთან
გათანაბრებული დოკუმენტის წარმოების
წესებს, აგრეთვე საღაროს ჩეკში შესა-ტან
აუცილებელ რეკვიზიტებს ადგენს საქარ-
თ-ველოს ფინანსთა მინისტრი

საგადასახადო ორგანოს
 უფლება
 აქვს, საგადასახადო
 კონტროლის
 განხორციელების მიზნით
 ჩაატაროს
 გადამხდელის ტერიტორიებისა და შენობა-ნაგებობების ვიზუალური დათვალიერება

ფიზიკური პირის
 საცხოვრებელი ბინის
 დათვალიერება
 დასაშვებია მხოლოდ
 სასამართლოს
 გადაწყვეტილების
 საფუძველზე

დათვალიერება

დათვალიერებისას
 აკრძალულია
 საგადასახადო
 გადამხდელის
 დოკუმენტაციისა
 და
 სასაქონლო-მატერიალური
 ფასეულობების
 შემოწმება

დათვალიერების პროცედურა არ მოიცავს სეიფის, კარადის, უჯრისა და სხვა მსგავსი სათაფსოს შიგთავსის ვიზუალურ დათვალიერებასა და შემოწმებას

ინვენტარიზაცია

საგადასახადო ორგანოს
 უფროსს უფლება აქვს
 გამოსცეს გადამხდელის
 სასაქონლო-მატერიალური

საინვენტარიზაციო
 კომისია გადდებულ
 აღრიცხოს
 სასაქონლო-მატერიალური ფასეუ-

ფასეულობის
ინფინტარიზა-
ციის ჩატარების ბრძანება,
ხოლო ბრძანების
ჩაბარები-
დან 2 დღეში
გადამხდელის
ხელმძღვანელმა უნდა
შექმნას
საინფინტარიზაციო
კომისია

ლობები, შეუდაროს
ადრიცხვის შედეგები
ბუღალტრული
ადრიცხ-
ვის შესაბამის მონა-
კვეთებს და ასახოს ეს
აღწერის ოქმში

საინფინტარიზაციო კომისიის
შემადგენლობის განსაზღვრისას
გათვალისწინებული უნდა იქნეს მასში
გადამხდელის წარმომადგენლის/წარმო-
მადგენლების შეყვანა

13. საგადასახადო ანგარიშგება და საგადასახადო კონტროლი

კამერალური საგადასახადო შემოწმება

კამერალური საგადასახადო შემოწმება ტარდება პირის საქმიანობის ადგილზე გაუსვლე-ლად, საგადასახადო ორგანოში არსებული პირის დაბეგრასთან დაკავშირებული ინფორმაციის, აგრეთვე მისგან მიღებული ახსნა-განმარტებისა და სააღრიცხვო დოკუმენტაციის საფუძველზე

თუ კამერალური საგადასახადო შემოწმების შედეგად გამოვლენილი შეცდომები იწვევს გადასახადის თანხის ცვლილებას, კამერალური საგადასახადო შემოწმების განმახორციელებელი პირი ადგენს საგადასახადო შემოწმების აქტს

გასვლითი საგადასახადო

შემოწმება ტარდება

საგადასახადო ორგანოს

გადაწყვეტილების საფუძ-

გასვლითი საგადასახადო

შემოწმებით შესაძლებელია

გადასახადის გადამხდელის

საქმიანობის სრული ან თემა-

ტური შემოწმება და შეიძლება

ველზე, რის თაობაზეც

გადამხდელს უნდა ეცნო-

ბოს 10 დღით ადრე

მოიცავდეს გადამხდელის საქმი-

ანობის მიმდინარე კონტროლის

პროცედურებსაც

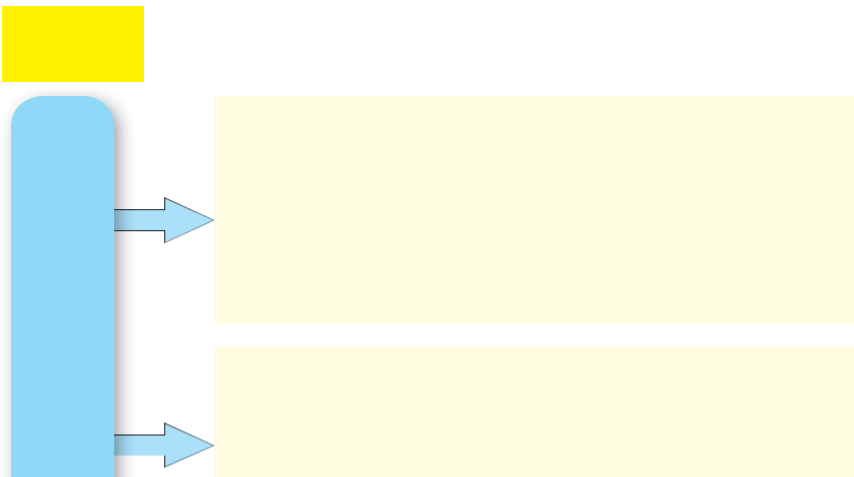
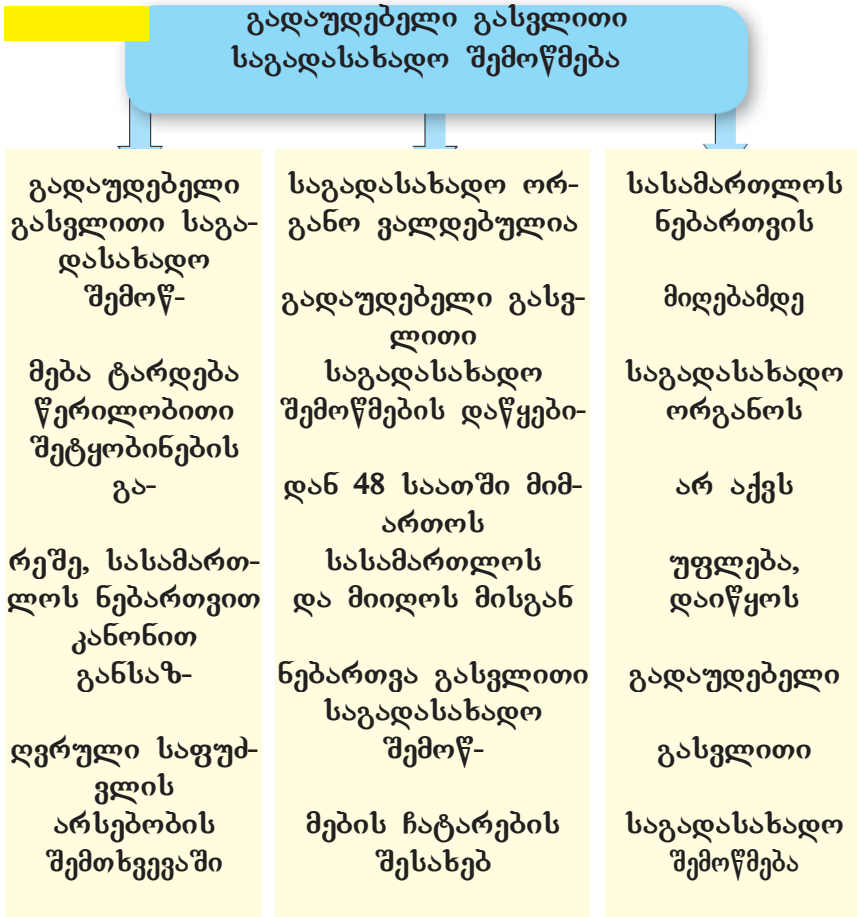
გასვლითი საგადასახადო შემოწმება

საგადასახადო ორგანოს
უფლება
აქვს, მოითხოვოს
საგადასახადო
ვალდებულებასთან
დაკავშირებუ-
ლი საადრიცხვო
დოკუმენტაციის
ან/და დაბეგვრასთან
დაკავშირებუ-
ლი ინფორმაციის სათანადო
წესით
დამოწმებული ასლები

გასვლითი
საგადასახა-
დო შემოწმების
ვადა
შეიძლება
გაგრძელდეს
არა უმეტეს

3 თვისა. შეიძლება
ამ ვადის
გაგრძელება
2 თვით

13. საგადასახადო ანგარიშგება და საგადასახადო კონტროლი

საგადასახადო შემოწმების შედეგების შესახებ დგება აქტი, რომელშიც აისახება გადამხდელის გადასახდელი გადასახადისა და ჯარიმის გამოანგარიშება, ჯამურად გადასახდელი ან მისაღები თანხა, აგრეთვე მათ გამოსაანგარიშებლად გა-მოყენებული საკანონმდებლო აქტების ნორმები

საგადასახადო ორგანო საგადასახადო შემოწმების აქტის საფუძველზე იღებს გადაწყვეტილებას გადასახადების ან/და სანქციების დარიცხვის ან არდარიცხვის შესახებ და წარუდგენს მას გადამხდელს საგადასახადო მოთხოვნასთან ერთად

საგადასახადო შე მოწმების შედეგად დანაშაუ-ლის ნიშნების აღმოჩენის შემთხვევაში სათანადო მასალე ბი დაუყოვნებლივ ეგზავნება შესაბამის საგამოძიებო ორგანოს

საკონტროლო კითხვები

1. რას წარმოადგენს საგადასახადო დეკლარაცია და როგორია მისი წარდგენის წესი?
2. ვის აქვს საქართველოში საგადასახადო კონტროლის განხორციელების უფ-ლება?
3. როგორია საქართველოში საგადასახადო კონტროლის ფორმები?
4. დაახასიათეთ მიმდინარე კონტროლის სახეები.

5. დაახასიათეთ საგადასახადო შემოწმების სახეები.

საგადასახადო სამართალდარღვევები და პასუხისმგებლობა. საგადასახადო დავები

- საგადასახადო სამართალდარღვევათა სახეები და მათზე პასუხისმგებლობის ზომები.
- საგადასახადო დავების წარმოების წესი და ეტაპები.

საგადასახადო სამართალდარღვევა და საგადასახადო და პასუხისმგებლობის ზოგადი პრინციპები

საგადასახადო სამართალდარღვევად ითვლება პირის მართლსაწინააღმდეგო ქმედება (მოქმედება ან უმოქმედობა), რომლისთვისაც საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებულია პასუხისმგებლობა. საგადასახადო სამართალდარღვევისათვის.

საგადასახადო სამართალდარღვევისათვის სანქციის შეფარდების დროს, თუ კანონით გაუქმებულია ან შემსუბუქებულია პასუხისმგებლობა ასეთი ქმედების ჩადენისათვის, მოქმედებს ახალი კანონით დადგენილი ნორმა, ხოლო თუ შემოღებულია ან დამძიმებულია პასუხისმგებლობა, გამოიყენება ქმედების ჩადენის მომენტისათვის არსებული ნორმა.

კოდექსით გათვალისწინებული სამართალდარღვევის ჩადენისათვის პასუხისმგებლობა ეკისრება საწარმოს/ორგანიზაციას და ფიზიკურ პირს. საგადასახადო სამართალდარღვევისათვის პირის მიმართ საგადასახადო სანქციის გამოყენება არ ათავისუფლებს მას კუთვნილი გადასახადების გადახდის ვალდებულებისაგან.

პირს კოდექსით დადგენილი პასუხისმგებლობა არ დაეკისრება, თუ საგადასახადო სამართალდარღვევა გამოწვეულია დაუძლეველი ძალის მოქმედების შედეგად. დაუძლეველ ძალად ითვლება ისეთი საგანგებო ან განსაკუთრებული გარემოება, რომელიც შეუძლებელს ხდის ამ კოდექსით დადგენილ ვალდებულებათა შესრულებას და რომლის დადგომა არ არის დამოკიდებული პირის ნებაზე, მათ შორის:

ა) სტიქიური უბედურება (მიწისძვრა, წყალდიდობა, მეწყერი, ზვავი, ხანძარი და სხვა);

ბ) საგარეო ვაჭრობის შეზღუდვა, საგანგებო/საომარი მდგომარეობის გამოცხადება, აგრეთვე სახელმწიფო ორგანოს სხვა გადაწყვეტილება;

გ) მასობრივი არეულობა, გაფიცვა.

დეკლარაციის/გაანგარიშების მიხედვით არასწორად ნაჩვენები ინფორმაციის გამო კოდექსით გათვალისწინებული ჯარიმა არ დაეკისრება პირს, რომელმაც საგადასახადო

ორგანოს წარუდგინა შესწორებული დეკლარაცია/გაანგარიშება საგადასახადო შემოწმების ჩატარების შესახებ სასამართლოს ან საგადასახადო ორგანოს შესაბამისი გადაწყვეტილების ჩაბარებამდე ან საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმის შედგენამდე.

საგადასახადო ორგანოს/დავის განმხილველ ორგანოს ან სასამართლოს უფლება აქვს, გაათავისუფლოს კეთილსინდისიერი გადასახადის გადამხდელი ამ კოდექსით გათვალისწინებული სანქციისაგან, თუ სამართალდარღვევა გამოწვეულია გადასახადის გადამხდელის შეცდომით/არცოდნით.

სამართალდარღვევა განმეორებით ჩადენილად ჩაითვლება, თუ იგივე ქმედება ჩადენილია წინა სამართალდარღვევის გამოვლენიდან 12 თვის განმავლობაში. ამასთანავე, სამართალდარღვევა განმეორებით ჩადენილად არ ჩაითვლება, თუ პირმა ამავე მუხლით გათვალისწინებული სამართალდარღვევები ჩაიდინა ერთსა და იმავე დღეს, ტერიტორიულად განცალკევებულ ობიექტებზე.

საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილ პირს უფლება აქვს, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით და დადგენილ შემთხვევებში, საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმის შედგენის გარეშე, პირს განუსაზღვროს ვადა საგადასახადო სამართალდარღვევის აღმოსაფხვრელად.

აღნიშნული ვადის მოქმედების პერიოდში პირს იმავე სამართალდარღვევისათვის პასუხისმგებლობა არ დაეკისრება.

საგადასახადო შემოწმების შედეგად დარიცხული ჯარიმების თანხების 50 პროცენტი უქმდება, თუ გადასახადის გადამხდელს ამ საგადასახადო შემოწმების შედეგად გამოცემული საგადასახადო მოთხოვნის ჩაბარებიდან 30 დღის ვადაში ბიუჯეტში სრულად აქვს გადახდილი საგადასახადო მოთხოვნით გათვალისწინებული გადასახადების, აგრეთვე ჯარიმების 50 პროცენტის ტოლფასი თანხა და პირის მიერ ამავე ვადაში აღიარებულია შესაბამისი საგადასახადო მოთხოვნით გათვალისწინებული თანხა.

საგადასახადო სანქცია

საგადასახადო	სანქცია	არის
პასუხისმგებლობის	ზომა	ჩადენილი

საგადასახადო სამართალდარღვევისათვის.

საგადასახადო სანქცია გამოიყენება გაფრთხილების, საურავის, ფულადი ჯარიმის, სამართალდარღვევის საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების უსასყიდლოდ ჩამორთმევის სახით.

ერთი და იმავე საგადასახადო სამართალდარღვევისათვის პირს არ შეიძლება დაეკისროს სხვადასხვა პასუხისმგებლობა ან განმეორებით დაეკისროს პასუხისმგებლობა.

ხოლო რამდენიმე საგადასახადო
სამართალდარღვევის გამოვლენისას
საგადასახადო სანქცია გამოიყენება თითოეული
სამართალდარღვევისათვის ცალ-ცალკე.
ამასთანავე, უფრო მკაცრი სანქცია არ შთანთქავს
ნაკლებად მკაცრ სანქციას.

საგადასახადო სანქციას საურავი არ
ერიცხება.

კოდექსით გათვალისწინებული
საგადასახადო სამართალდარღვევებისათვის
(გარდა განმეორებით ჩადენილი ქმედებებისა)
ფულადი ჯარიმის ნაცვლად შესაძლებელია
გამოყენებულ იქნეს გაფრთხილება.

საგადასახადო სამართალდარღვევის საქმეს
აწარმოებს საგადასახადო ორგანო. საგადასახადო
სამართალდარღვევის საქმის წარმოების წესს
ადგენს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

საგადასახადო სამართალდარღვევის
გამოვლენისას საგადასახადო ორგანოს
უფლებამოსილი პირი ადგენს საგადასახადო
სამართალდარღვევის ოქმს, გარდა იმ
შემთხვევისა, როდესაც სამართალდარღვევა
საგადასახადო შემოწმების აქტშია
დაფიქსირებული, ასევე სამართალდარღვევის
გამოვლენის შემთხვევაში საგადასახადო
სამართალდარღვევის ოქმს ასევე ადგენს
აღსრულების ეროვნული ბიურო.

საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმის
შედგენაზე უფლებამოსილი პირი

სამართალდარღვევის ადგილზე განიხილავს საგადასახადო სამართალდარღვევის საქმეს და სამართალდამრღვევ პირს ადგილზევე უფარდებს საგადასახადო სანქციას. ამ შემთხვევაში პირს შესაბამისი პასუხისმგებლობა დაეკისრება საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმის საფუძველზე, რომელიც ითვლება საგადასახადო მოთხოვნად.

საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმი გასაცნობად წარედგინება სამართალდამრღვევ პირს, რომელსაც უფლება აქვს, წარმოადგინოს განმარტებები და შენიშვნები, რომლებიც აისახება ოქმში ან დაერთვება მას. საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმის ერთი ეგზემპლარი ბარდება ან ეგზავნება სამართალდამრღვევ პირს.

თუ საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმში არ არის ასახული საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული რომელიმე მონაცემი ან საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმი შედგენილია კანონის დარღვევით, შესაბამისი ორგანოს ხელმძღვანელი ან დავის განმხილველი ორგანო იღებს გადაწყვეტილებას პირის საგადასახადო პასუხისმგებლობისაგან გათავისუფლების შესახებ.

დანაშაულის ნიშნების აღმოჩენის შემთხვევაში მასალები დაუყოვნებლივ ეგზავნება შესაბამის საგამომიებო ორგანოს ქვემდებარეობის მიხედვით.

საგამომიებო ორგანოს ან სასამართლოს მიერ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღებიდან 30 დღის ვადაში საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი საგადასახადო სამართალდარღვევის საქმეზე გამოსცემს ბრძანებას. საგადასახადო სანქციის დაკისრების შესახებ გამოცემული ბრძანება ითვლება საგადასახადო მოთხოვნად.

საგადასახადო სამართალდარღვევათა სახეები და პასუხისმგებლობა

საურავი არის საგადასახადო სანქცია, რომელიც პირს ეკისრება საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში გადასახადის გადასახდელი თანხის გადაუხდელობისათვის, ხოლო საქონლის გაფორმებისას დადგენილ ვადაში გადაუხდელი იმპორტის გადასახდელის ან საქონლის დროებით შემოტანის თანხის გამოვლენის შემთხვევაში საურავის დაკისრება შეიძლება განახორციელოს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს უფლებამოსილმა სამსახურმა საქართველოს ფინანსთა მინისტრისა და საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის ერთობლივი ბრძანებით დადგენილი წესით.

საურავი ერიცხება გადასახადის თანხას, რომელიც არის სხვაობა გადასახადის გადამხდელის მიერ შეუსრულებელ საგადასახადო

ვალდებულებებსა და ზედმეტად გადახდილი გადასახადების ჯამს შორის. საურავის დარიცხვა ხორციელდება თითოეული ვადაგადაცილებული დღისათვის, გადასახადის გადახდის ვადის ამოწურვის დღის მომდევნო დღიდან.

საურავის დარიცხვა წყდება მისი დარიცხვის ვალდებულების წარმოშობის დღიდან 3 წლის გასვლის თარიღიდან.

საურავი შეადგენს გადაუხდელი გადასახადის თანხის 0,05 პროცენტს ყოველი ვადაგადაცილებული დღისათვის. გადასახადის გადახდის ვადის გადაცილების შემთხვევაში გადასახადის გადახდის დღე ვადაგადაცილებულ დღედ ითვლება.

პირის მიერ გადასახადის გადამხდელად აღრიცხვის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის დარღვევა –

იწვევს პირის დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით.

საგადასახადო ორგანოში საგადასახადო დეკლარაციის/გაანგარიშების წარდგენისთვის საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი ვადის დარღვევა, თუ ვადის გადაცილების პერიოდი 2 თვეს არ აღემატება, –

იწვევს დაჯარიმებას ამ დეკლარაციის/გაანგარიშების საფუძველზე გადასახდელად დასარიცხი გადასახადის თანხის 5 პროცენტის ოდენობით.

საგადასახადო ორგანოში საგადასახადო დეკლარაციის/გაანგარიშების წარდგენისთვის საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი ვადის დარღვევა, თუ ვადის გადაცილების პერიოდი **2 თვეს აღემატება**, – იწვევს დაჯარიმებას ამ დეკლარაციის/გაანგარიშების საფუძველზე გადასახდელად დასარიცხი გადასახადის თანხის **10 პროცენტის** ოდენობით.

საგადასახადო დეკლარაციაში/გაანგარიშებაში გადასახადის შემცირება

პირის მიერ საგადასახადო დეკლარაციაში/გაანგარიშებაში გადასახადის თანხის შემცირება, თუ იგი გამოწვეულია საგადასახადო კონტროლის განმახორციელებელი ორგანოს მიერ პირის საგადასახადო ვალდებულების წარმოშობის მომენტის (პერიოდის) შეცვლით, –

იწვევს პირის დაჯარიმებას შემცირებული გადასახადის თანხის **10 პროცენტის** ოდენობით. (14.06.2011. N4754)

საგადასახადო დეკლარაციაში/გაანგარიშებაში გადასახადის თანხის შემცირება, იწვევს დაჯარიმებას შემცირებული გადასახადის თანხის **50 პროცენტის** ოდენობით.

საგადასახადო

დეკლარაციაში/გაანგარიშებაში გადასახადის შემცირება, თუ შემცირებული გადასახადის თანხა ამ დეკლარაციაში/გაანგარიშებაში აღნიშნული გადასახადის თანხის 5 პროცენტს არ აღემატება, – იწვევს დაჯარიმებას შემცირებული გადასახადის თანხის 10 პროცენტის ოდენობით.

საგადასახადო

დეკლარაციაში/გაანგარიშებაში გადასახადის შემცირება, თუ შემცირებული გადასახადის თანხა ამ დეკლარაციაში/გაანგარიშებაში აღნიშნული გადასახადის თანხის 5 პროცენტზე მეტია და 20 პროცენტს არ აღემატება, – იწვევს დაჯარიმებას შემცირებული გადასახადის თანხის 25 პროცენტის ოდენობით.

პირის მიერ საგადასახადო დეკლარაციაში გადასახადის თანხის 100 000 ლარზე მეტით შემცირება მიიჩნევა გადასახადისგან თავის არიდებად და იწვევს პასუხისმგებლობას საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

პირის საქმიანობა სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებლის გადახდის ნიშნის გარეშე ან სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებლის გადახდის ობიექტის დალუქვის გარეშე, თუ ასეთი ვალდებულება დადგენილია კანონით, – იწვევს პირის დაჯარიმებას ამ ობიექტის

მიხედვით კუთვნილი სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებლის გადასახდელი თანხის 100 პროცენტის ოდენობით.

საგადასახადო ორგანოს ან აღსრულების ეროვნული ბიუროს უფლებამოსილი პირისათვის წინააღმდეგობის გაწევა, მისი კანონიერი მოთხოვნის უგულებელყოფა, რამაც შეაფერხა საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით გათვალისწინებული ღონისძიების განხორციელება, – იწვევს პირის დაჯარიმებას 800 ლარის ოდენობით, განმეორებით ჩადენა-

იწვევს პირის დაჯარიმებას ყოველ შემდგომ განმეორებაზე 2 000 ლარის ოდენობით.

საგადასახადო ორგანოსთან შეთანხმების გარეშე, ყადაღადადებული ქონების პირის მიერ განკარგვა ან საგადასახადო ორგანოს ან აღსრულების ეროვნული ბიუროს მიერ დადებული ლუქის ახსნა –

იწვევს პირის დაჯარიმებას 4 000 ლარის ოდენობით.

კოდექსით დადგენილი წესით მოთხოვნის შემთხვევაში სააღრიცხვო დოკუმენტაციის ან/და დაბეგვრასთან დაკავშირებული ინფორმაციის, აგრეთვე საგადასახადო ორგანოს ან აღსრულების ეროვნული ბიუროს მიერ მითითებულ ვადაში

ქონების ნუსხის წარუდგენლობა – იწვევს პირის დაჯარიმებას **400 ლარის ოდენობით**. ხოლო ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, –

იწვევს პირის დაჯარიმებას ყოველ შემდგომ განმეორებაზე **1 000 ლარის ოდენობით**.

მულტინაციონალური საწარმოს მიერ ანგარიშგების წარდგენის ვადის დარღვევა ან არასრულყოფილი ანგარიშის წარდგენა - იწვევს დაჯარიმებას **5 000 ლარის ოდენობით**.

უსაქონლო ოპერაციის ან ფიქტიური გარიგების შედეგად ან ყალბი დღგ-ის ჩათვლის დოკუმენტით ჩათვლის განხორციელება – იწვევს პირის დაჯარიმებას ჩათვლილი გადასახადის თანხის **200 პროცენტის ოდენობით**

შემთხვევებს და გარემოებებს, როდესაც ოპერაცია შეიძლება ჩაითვალოს უსაქონლოდ ან/და გარიგება – ფიქტიურად, განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

საკონტროლო-სალარო აპარატის გამოყენების წესების დარღვევა

მომხმარებელთან ნაღდი ფულით ანგარიშსწორებისას საკონტროლო-სალარო აპარატის გარეშე მუშაობა – იწვევს გადასახადის გადამხდელის დაჯარიმებას **200 ლარის ოდენობით**.

მომხმარებელთან ნაღდი ფულით ანგარიშსწორებისას საკონტროლო-სალარო

აპარატის გამოუყენებლობა – იწვევს გადასახადის გადამხდელის დაჯარიმებას **200 ლარის ოდენობით**.

ჩეკში ფაქტობრივად გადახდილზე ნაკლები თანხის ჩვენება – იწვევს გადასახადის გადამხდელის დაჯარიმებას **200 ლარის ოდენობით**.

გადასახადის გადამხდელის მიერ საკონტროლო-სალარო აპარატის (გარდა GPRS-ის და CRYPTO-ს მოდულის ფისკალური საკონტროლო-სალარო აპარატებისა) დაკარგვა, თუ დადგენილი არ არის, რომ ეს გამოწვეულია სხვა პირის მიერ ჩადენილი მართლსაწინააღმდეგო ქმედებით, – იწვევს გადასახადის გადამხდელის დაჯარიმებას **3 000 ლარის ოდენობით**.

ხოლო განსაზღვრული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, საგადასახადო სამართალდარღვევის გამოვლენიდან **60 დღის განმავლობაში**, – იწვევს გადასახადის გადამხდელის დაჯარიმებას **6 000 ლარის ოდენობით**.

ავტოგასამართ ან/და აირგასამართ ან/და აირსავსებ საკომპრესორო სადგურში მადოზირებელ ან/და მრიცხველ მექანიზმზე საგადასახადო ორგანოს ლუქის არქონა ან დაზიანებული ლუქის ქონა – იწვევს გადასახადის გადამხდელის დაჯარიმებას **1 500 ლარის ოდენობით**, ხოლო ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, – იწვევს გადასახადის გადამხდელის

დაჯარიმებას ყოველ შემდგომ განმეორებაზე 15 000 ლარის ოდენობით.

დღგ-ისათვის გათვალისწინებული მოთხოვნების დარღვევა

დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გარეშე საქმიანობა – იწვევს პირის დაჯარიმებას რეგისტრაციის გარეშე საქმიანობის პერიოდში განხორციელებული დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების (გარდა გათავისუფლებული ოპერაციებისა) თანხის **5 პროცენტის ოდენობით**.

საქონლის/მომსახურების მიმწოდებლის მიერ მყიდველის მოთხოვნისას მასზე საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის გაუცემლობა – იწვევს პირის დაჯარიმებას დასაბეგრი ოპერაციის მიხედვით დღგ-ის თანხის **100 პროცენტის ოდენობით**.

პირის მიერ ფიქტიური გარიგების/უსაქონლო ოპერაციის ამსახველი ან ყალბი საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის გამოწერა – იწვევს საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის გამომწერი/გამცემი პირის დაჯარიმებას საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურაში მითითებული დღგ-ის თანხის **200 პროცენტის ოდენობით**.

ბანკის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობა

პირის საბანკო ანგარიშზე ფულის არსებობისას ბანკის მიერ ბიუჯეტში გადასახადის

გადარიცხვის თაობაზე ამ პირის საგადახდო დავალების ან საგადასახადო ორგანოს საინკასო დავალების დადგენილ ვადაში შეუსრულებლობა, გარდა-იწვევს დაჯარიმებას ანგარიშზე არსებული ფულადი სახსრების იმ ნაწილის 0,15 პროცენტის ოდენობით ყოველი დაგვიანებული დღისათვის, რომელიც ექვემდებარებოდა საინკასო/საგადახდო დავალებით მთლიანად ან ნაწილობრივ შესრულებას.

ბანკის მიერ გადასახადის გადამხდელისათვის საბანკო ანგარიშის გახსნა იმ დოკუმენტის წარდგენის გარეშე, რომლითაც დასტურდება გადასახადის გადამხდელისათვის საიდენტიფიკაციო ნომრის მინიჭება (გარდა უცხოური საწარმოსი და ფიზიკური პირისა, რომლებიც არ ეწევიან ეკონომიკურ საქმიანობას), აგრეთვე საბანკო ანგარიშზე ყადაღის დადების ან საინკასო დავალების წარდგენის შესახებ საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილების არსებობისას ამ გადასახადის გადამხდელისათვის სხვა ანგარიშის გახსნა –იწვევს დაჯარიმებას გადასახადის გადამხდელის ანგარიშებზე შესრულებული გასავლის ოპერაციების თანხის 10 პროცენტის ოდენობით, მაგრამ არანაკლებ 500 ლარისა.

ბანკის მიერ გადასახადის გადამხდელისათვის საბანკო ანგარიშების პირველად გახსნის ან ამ გადასახადის გადამხდელისათვის ბოლო ანგარიშის დახურვის

შესახებ ინფორმაციის საგადასახადო ორგანოში საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვადებში (შემოსავლების სამსახურთან ხელშეკრულების დადების შემთხვევაში – ხელშეკრულებით დადგენილი პირობებითა და დადგენილ ვადებში) წარუდგენლობა, თუ ეს გამოწვეული არ არის აღნიშნული პირების მიერ ბანკისა და საბანკო ოპერაციების ცალკეულ სახეობათა შემსრულებელი სხვა ორგანიზაციისათვის არასწორი ინფორმაციის მიწოდებით, – იწვევს დაჯარიმებას თითოეულ ანგარიშზე 300 ლარის ოდენობით.

საქონლის დოკუმენტების გარეშე
ტრანსპორტირება, რეალიზაცია და
აღურიცხველობა

სამეწარმეო საქმიანობისათვის საქონლის სასაქონლო ზედნადების გარეშე ტრანსპორტირება, მყიდველის მოთხოვნისას სასაქონლო ზედნადების გაუცემლობა ან საქონლის შეძენისას სასაქონლო ზედნადების მიღებაზე უარის თქმა, – იწვევს დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით.

სამეწარმეო საქმიანობისათვის მრგვალი ხეტყის (მორის), ხე-მცენარის ან მათი პირველადი გადამუშავების პროდუქტების სასაქონლო ზედნადების გარეშე ტრანსპორტირება, მყიდველის მოთხოვნისას სასაქონლო ზედნადების გაუცემლობა ან საქონლის შეძენისას სასაქონლო

ზედნადების მიღებაზე უარის თქმა, თუ სასაქონლო ზედნადების გარეშე ტრანსპორტირებული ან მიწოდებული/მისაწოდებელი მრგვალი ხეტყის (მორის), ხე-მცენარის ან მათი პირველადი გადამუშავების პროდუქტების საბაზრო ღირებულება არ აღემატება 1 000 ლარს, – იწვევს პირის დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით და საქონლის ჩამორთმევას.

გადასახადის გადამხდელთან სააღრიცხვო დოკუმენტაციაში აღურიცხველი და პირველადი საგადასახადო დოკუმენტის გარეშე სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების გამოვლენა – იწვევს პირის დაჯარიმებას გამოვლენის მომენტში ამ სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების საბაზრო ღირებულების 50 პროცენტის ოდენობით.

მიკრო და მცირე ბიზნესის საქმიანობის წესის დარღვევა

თუ ქმედებამ, გამოიწვია საგადასახადო ორგანოს მიერ პირისათვის მიკრო ბიზნესის სტატუსის ან მცირე ბიზნესის სტატუსის გაუქმება, – იწვევს პირის დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით.

სპეციალური სავაჭრო კომპანიის მიერ საქმიანობის წესის დარღვევა

სპეციალური სავაჭრო კომპანიის მიერ გათვალისწინებული შემოსავლის დადგენილ

ზღვრულ ოდენობაზე გადამეტება – იწვევს დაჯარიმებას გადამეტებული თანხის 10 პროცენტის ოდენობით.

სპეციალური სავაჭრო კომპანიის მიერ შემდგომი მიწოდების მიზნით საქართველოს საქონლის შესყიდვა – იწვევს დაჯარიმებას შესყიდული საქონლის საბაზრო ღირებულების 50 პროცენტის ოდენობით.

ფიქსირებული გადასახადით დასაბეგრი საქმიანობის წესის დარღვევა

ფიქსირებული გადასახადით დასაბეგრი საქმიანობის შეჩერების პერიოდში ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის მქონე პირის მიერ ამ საქმიანობის განხორციელება – იწვევს პირის დაჯარიმებას 200 ლარის ოდენობით.

ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის მქონე პირის მიერ ფიქსირებული გადასახადით დასაბეგრი საქმიანობის დაბეგვრის ობიექტის დამატება საგადასახადო ორგანოსთვის შეტყობინების გარეშე – იწვევს პირის დაჯარიმებას 200 ლარის ოდენობით.

სავალდებულო მარკირებას დაქვემდებარებული არააქციზური საქონლის მარკირების გარეშე მიწოდება, ტრანსპორტირება სავალდებულო მარკირებას დაქვემდებარებული არააქციზური საქონლის მარკირების გარეშე მიწოდება, ტრანსპორტირება – იწვევს მწარმოებლის დაჯარიმებას მარკირების

გარეშე გამოვლენილი სავალდებულო მარკირებას დაქვემდებარებული არააქციზური საქონლის საბაზრო ღირებულების ოდენობით, მაგრამ არანაკლებ 500 ლარისა.

საანგარიშო თვის მიხედვით განაცემებისა და დაკავებული გადასახადის შესახებ ინფორმაციის წარუდგენლობა, დაგვიანებით წარდგენა ან/და არასწორად წარდგენა

დაქირავებულის მიერ დაუბეგრავი მინიმუმის ფარგლებში თანხის ზედმეტად დაბრუნება ან/და საგადასახადო ვალდებულების ანგარიშში ზედმეტად ჩათვლა, რაც გამოწვეულია საგადასახადო ორგანოსათვის საანგარიშო თვის მიხედვით განაცემებისა და დაკავებული გადასახადის შესახებ ინფორმაციის წარუდგენლობით, დაგვიანებით წარდგენით ან/და არასწორად წარდგენით, –იწვევს ინფორმაციის წარდგენის ვალდებულების მქონე პირის დაჯარიმებას ზედმეტად დაბრუნებული ან/და საგადასახადო ვალდებულების ანგარიშში ზედმეტად ჩათვლილი თანხის ორმაგი ოდენობით.

სსზ-ის სტატუსის მქონე პირის მიერ საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შეუსრულებლობა –

იწვევს პირის დაჯარიმებას 4 000 ლარის ოდენობით, ხოლო ჩადენილი განმეორებით, – იწვევს გათვალისწინებული ჯარიმის ოდენობის გასამმაგებას.

ბაზრობის ორგანიზატორის სტატუსის მქონე პირის მიერ საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შეუსრულებლობა (23.12.2017. №1935 ამოქმედდეს 2018 წლის 1 იანვრიდან) (ამ მუხლისმოქმედება შეჩერდეს 2022 წლის 1 იანვრამდე.19.12.2019. №5626)

ბაზრობის ტერიტორიაზე განლაგებული არასტაციონარული სავაჭრო ადგილის გამოვლენა, რომელიც არ არის უზრუნველყოფილი საკონტროლო-სალარო აპარატით, – იწვევს ბაზრობის ორგანიზატორის სტატუსის მქონე პირის დაჯარიმებას 1 000 ლარის ოდენობით თითოეული ისეთი არასტაციონარული სავაჭრო ადგილისათვის, რომელიც არ არის უზრუნველყოფილი საკონტროლო-სალარო აპარატით.

ბაზრობის ორგანიზატორის სტატუსის მქონე პირის მიერ ბაზრობის ტერიტორიაზე განლაგებული სავაჭრო ობიექტის ან/და სავაჭრო ადგილის იჯარით გაცემა იმ პირზე, რომელიც მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების რეესტრში რეგისტრირებული არ არის, –

იწვევს ბაზრობის ორგანიზატორის სტატუსის მქონე პირის დაჯარიმებას 1 000 ლარის ოდენობით.

ბაზრობის ორგანიზატორის სტატუსის მქონე პირის მიერ საგადასახადო ორგანოსთვის ბაზრობის ტერიტორიაზე განლაგებული სავაჭრო ობიექტის ან/და სავაჭრო ადგილის დამქირავებელი პირების შესახებ ინფორმაციის წარუდგენლობა ან/და არასწორი/არასრული ინფორმაციის წარდგენა – იწვევს ბაზრობის ორგანიზატორის სტატუსის მქონე პირის დაჯარიმებას 4 000 ლარის ოდენობით.

სხვა ჯარიმები

პირის მიერ ამ კოდექსით გათვალისწინებული ვალდებულების შეუსრულებლობა, რისთვისაც ამავე კოდექსით გათვალისწინებულია პასუხისმგებლობა, მაგრამ არ არის განსაზღვრული ჯარიმის ოდენობა, – იწვევს დაჯარიმებას 100 ლარის ოდენობით.

საგადასახადო შეთანხმება

საგადასახადო შეთანხმება შესაძლებელია გაფორმდეს შემოსავლების სამსახურსა და გადასახადის გადამხდელს შორის გადასახადის გადამხდელის:

ა) საგადასახადო დავალიანების/საგადასახადო დავალიანების ნაწილის შემცირების მიზნით;

ბ) იმ მოსაკრებლის თანხის ან/და მასთან დაკავშირებული ჯარიმისა და საურავის შემცირების მიზნით, რომლის ადმინისტრირებასაც საგადასახადო ორგანო ახორციელებს.

საგადასახადო შეთანხმების გაფორმება

1. გადასახადის გადამხდელი საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შესახებ განცხადებით მიმართავს შემოსავლების სამსახურს, რომელიც უფლებამოსილია:

ა) უარი თქვას გადასახადის გადამხდელთან საგადასახადო შეთანხმების გაფორმებაზე;

ბ) განცხადება თანდართულ მასალებთან ერთად წარუდგინოს საქართველოს ფინანსთა მინისტრს საქართველოს მთავრობის სხდომაზე განხილვის მიზნით.

საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს მთავრობა, რომელიც განსაზღვრავს გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო შეთანხმების შესაბამისად გადასახდელი თანხის ოდენობასა და გადახდის ვადას.

გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული

ვალდებულება შეასრულოს ამ შეთანხმებით განსაზღვრულ ვადაში.

საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შემდეგ შემოსავლების სამსახურის უფროსი უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება გადასახადის გადამხდელის მიმართ საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებათა ნაწილობრივ ან სრულად გაუქმების/არგამოყენების შესახებ.

საგადასახადო შეთანხმების პირობების შესრულების შემდეგ გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო დავალიანება მცირდება შემოსავლების სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით.

საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული ვალდებულების დადგენილ ვადაში შეუსრულებლობის შემთხვევაში საგადასახადო შეთანხმება გაუქმებულად ითვლება და გადასახადის გადამხდელს დაეკისრება ჯარიმა გადაუხდელი თანხის 10 პროცენტის ოდენობით.

საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შემდეგ დაუშვებელია შესაბამის საგადასახადო პერიოდზე დეკლარაციით დარიცხული თანხის შემცირება შესწორებული საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენით.

საგადასახადო შეთანხმების ფორმა

საგადასახადო შეთანხმების აქტი ფორმდება შემოსავლების სამსახურსა და გადასახადის გადამხდელს შორის.

საგადასახადო შეთანხმებაში უნდა აღინიშნოს:

ა) გადასახადის გადამხდელის დასახელება, საიდენტიფიკაციო ნომერი ან სახელი და გვარი, პირადი ნომერი, ასევე სხვა რეკვიზიტები (საჭიროების შემთხვევაში);

ბ) მიღწეული შეთანხმების შინაარსი და პირობები;

გ) საგადასახადო შეთანხმების გასაჩივრების ვადა და წესი.

გადასახადის გადამხდელმა შეიძლება გაასაჩივროს საგადასახადო შეთანხმება, თუ საგადასახადო შეთანხმება დაიდო არაუფლებამოსილი პირის მიერ.

საგადასახადო დავის წარმოება

საგადასახადო დავა შესაძლებელია განხილულ იქნეს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემასა და სასამართლოში. ამასთან, დადგენილია საგადასახადო დავის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში განხილვის წესი.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში საგადასახადო დავის ნებისმიერ ეტაპზე მომჩივანს უფლება აქვს, მიმართოს სასამართლოს.

სასამართლოში საგადასახადო დავის წარმოების წესი განისაზღვრება საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კანონმდებლობით.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში საგადასახადო დავის განმხილველი ორგანოები არიან შემოსავლების სამსახური და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან არსებული დავების განხილვის საბჭო (შემდგომში – დავის განმხილველი ორგანოები). დავების განხილვის საბჭო არის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან არსებული საგადასახადო დავის განმხილველი ორგანო.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში საგადასახადო დავა ორეტაპიანია და იწყება საჩივრის შემოსავლების სამსახურში წარდგენით., შემდეგ გაასაჩივროს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან არსებულ დავების განხილვის საბჭოში.

დავების განხილვის საბჭოს შემადგენლობას განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა.

დავის განმხილველ ორგანოებს აქვთ საქართველოს მთავრობის მიერ დამტკიცებული რეგლამენტი, რომელიც განსაზღვრავს საჩივრის განხილვისა და მომჩივნებთან ურთიერთობის წესს.

დავების განხილვის საბჭოს ჰყავს აპარატი, რომელიც უზრუნველყოფს საბჭოში შესული საჩივრების განსახილველად მომზადებას,

მომჩივნებისთვის სამართალწარმოებასთან დაკავშირებული ინფორმაციის მიწოდებას და საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების გაფორმებას. დავების განხილვის საბჭოს აპარატს უფლება აქვს, თავისი ხელმძღვანელის გადაწყვეტილებით დავის მხარეებთან ჩაატაროს მოსამზადებელი შეხვედრა საჩივართან დაკავშირებული გარემოებების დასაზუსტებლად.

საგადასახადო დავის პრინციპები

დავის განმხილველი ორგანო საჩივრის განხილვისას ხელმძღვანელობს სამართლიანობის, ობიექტურობის, მხარეთა თანასწორობისა და მიუკერძოებლობის პრინციპებით.

საგადასახადო დავის დაწყება

საგადასახადო ორგანოს მიერ პირის მიმართ ამ კოდექსის საფუძველზე მიღებული გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს დავის განმხილველ ორგანოში ამ თავით დადგენილი წესით.

საგადასახადო შემოწმების აქტი და მის საფუძველზე მიღებული გადაწყვეტილება საჩივრდება ამ დოკუმენტების საფუძველზე გამოცემულ საგადასახადო მოთხოვნასთან ერთად. საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმი/ბრძანება საჩივრდება დადგენილი წესით.

გადასახადის გადამხდელის საჩივარზე შემოსავლების სამსახურის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება საჩივრდება სასამართლოში.

პირს უფლება აქვს, გაასაჩივროს საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილება მისი ჩაბარებიდან 30 დღის ვადაში.

დავის დაწყება ასევე დასაშვებია, თუ დადგინდება, რომ გასაჩივრებული გადაწყვეტილება არ გაგზავნია მომჩივანს. ასეთ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადა აითვლება იმ დღიდან, როდესაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილება ცნობილი გახდა მომჩივნისათვის.

საჩივარი დავის განმხილველ ორგანოს, როგორც წესი, ელექტრონული ფორმით წარედგინება. საჩივრის ფორმა განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის მიერ დამტკიცებული რეგლამენტით. საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს საჩივრის წარდგენის ვადის გასვლის შემდეგაც, თუ მომჩივანი დაამტკიცებს, რომ გასაჩივრების ვადის დარღვევა მისგან დამოუკიდებელი მიზეზით იყო გამოწვეული.

დავის განმხილველი ორგანო საჩივარს წარმოებაში არ იღებს, თუ იგი არ აკმაყოფილებს შემდეგ პროცედურულ მოთხოვნებს:

ა) საჩივარში არ არის მითითებული მომჩივნის საიდენტიფიკაციო/პირადი ნომერი;

ბ) საჩივარში არ არის მითითებული მომჩივნის საკონტაქტო მონაცემები;

გ) საჩივრიდან არ ირკვევა მოთხოვნის არსი;

დ) საჩივარს არ ერთვის გასაჩივრებული გადაწყვეტილების ან მის გამოცემასთან დაკავშირებული დოკუმენტის ასლი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);

ე) საჩივრის ან მისთვის დართული დოკუმენტების გვერდები დაუნომრავია;

ვ) საჩივარი ან მისთვის დართული დოკუმენტაცია არ იკითხება;

ზ) საჩივარი ან მისთვის დართული დოკუმენტი არ არის შედგენილი საქართველოს სახელმწიფო ენაზე;

თ) საჩივარი ხელმოუწერელია.

„ი) საჩივარი წარმომადგენლის მიერ არის წარდგენილი და მას არ ერთვის წარმომადგენლობის უფლებამოსილების დამადასტურებელი დოკუმენტი.

თუ საჩივარი არ აკმაყოფილებს პროცედურულ მოთხოვნებს, მომჩივანს წერილობით ეცნობება ამის შესახებ და მიეცემა არანაკლებ 5 დღე საჩივარში არსებული ხარვეზის გამოსასწორებლად. დავის განმხილველ ორგანოს უფლება აქვს, მომჩივნის მოტივირებული მოთხოვნის შემთხვევაში გააგრძელოს ხარვეზის გამოსასწორებლად მიცემული ვადა.

დავის განმხილველი ორგანო უფლებამოსილია ხარვეზის არსებობის

მიუხედავად მიიღოს საჩივარი წარმოებაში, თუ იგი არსებითად არ უშლის ხელს საჩივრის განხილვას.

დავის განმხილველი ორგანო საჩივარს არ განიხილავს, თუ:

ა) მომჩივანი უარს აცხადებს დავის გაგრძელებაზე;

ბ) მოთხოვნის საგანი სცილდება დავის განმხილველი ორგანოს განსჯად საკითხებს;

გ) საჩივარი წარდგენილია არაუფლებამოსილი პირის მიერ;

დ) არ არსებობს დავის საგანი;

ე) გასულია საჩივრის წარდგენის ვადა;

ვ) საჩივარი არ აკმაყოფილებს პროცედურულ მოთხოვნებს და მომჩივანმა ხარვეზი არ გამოასწორა დავის განმხილველი ორგანოს მიერ დადგენილ ვადაში;

ზ) არსებობს იმავე მომჩივნის მიმართ იმავე დავის საგანზე იმავე ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება;

თ) მომჩივანმა იმავე დავის საგანზე მიმართა სასამართლოს;

ი) მომჩივანი გარდაიცვალა;

კ) გასაჩივრებულ საგადასახადო მოთხოვნაში ასახულია აღიარებული საგადასახადო დავალიანება. საჩივარი არ განიხილება აღიარებული საგადასახადო დავალიანების ნაწილში;

ლ) მომჩივნის მოძიება შეუძლებელია;

მ) საჩივარი ანონიმურია;

ნ) გასაჩივრებულ საგადასახადო დავალიანებაზე გაფორმდა საგადასახადო შეთანხმება.

დავის განმხილველი ორგანო საჩივარს განიხილავს 20 დღის ვადაში.

დავის განმხილველი ორგანო საჩივარს განიხილავს მხოლოდ მომჩივნის მოთხოვნის ფარგლებში.

შემოსავლების სამსახურს უფლება აქვს, მომჩივნის დაუსწრებლად განიხილოს საჩივარი, თუ საქმეში არსებული მასალებიდან სრულად დგინდება დავის საგანთან დაკავშირებული ფაქტობრივი გარემოებები.

მომჩივანს უფლება აქვს, თავისი ინტერესები დაიცვას პირადად ან უფლებამოსილი წარმომადგენლის მეშვეობით.

სხდომის მიმდინარეობისას მომჩივანს ან/და მის წარმომადგენელს უფლება აქვს, სხდომას დაესწროს პირადად ან დისტანციურად, ტექნიკურ საშუალებათა გამოყენებით.

დავის განმხილველი ორგანო უფლებამოსილია საკუთარი ინიციატივით ან მხარის მოტივირებული შუამდგომლობით შეაჩეროს საჩივრის განხილვა დამატებითი ინფორმაციის ან/და დოკუმენტაციის მოსაპოვებლად.

დამატებითი ინფორმაციის ან/და დოკუმენტაციის მოპოვების საფუძველზე საჩივრის

განხილვის შეჩერების საერთო ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს 45 დღეს.

დავის განმხილველი ორგანო უფლებამოსილია:

- ა) დააკმაყოფილოს საჩივარი;
- ბ) ნაწილობრივ დააკმაყოფილოს საჩივარი;
- გ) არ დააკმაყოფილოს საჩივარი;
- დ) განუხილველად დატოვოს საჩივარი;
- ე) მიიღოს შუალედური გადაწყვეტილება და შეაჩეროს საჩივრის განხილვა;

დავის განმხილველი ორგანოს შუალედური გადაწყვეტილება საჩივრდება საბოლოო გადაწყვეტილებასთან ერთად.

გადაწყვეტილების გასაჩივრება

შემოსავლების სამსახურის მიერ მომჩივნისთვის არასასურველი გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში ამ მომჩივანს უფლება აქვს, გადაწყვეტილება მისი ჩაბარებიდან 20 დღის ვადაში გაასაჩივროს დავების განხილვის საბჭოში ან სასამართლოში.

დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილება ძალაში შედის მომჩივნისთვის ჩაბარებიდან 21-ე დღეს, მისი გაუსაჩივრებლობის შემთხვევაში.

დავის განმხილველი ორგანოს ძალაში შესული გადაწყვეტილების შესრულება სავალდებულოა.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში დავის განახლება დასაშვებია მხოლოდ

ახლად აღმოჩენილი ან ახლად გამოვლენილი გარემოების შემთხვევაში, გადაწყვეტილების მიღებიდან 6 წლის ვადაში.

საკონტროლო კითხვები:

1.რა იგულისხმება საგადასახადო სამართალდარღვევაში?

2.როგორ სანქციებს ითვალისწინებს საგადასახადო სამართალდარღვევებზე საქართველოს კანონმდებლობა?

3.დაახასიათეთ საგადასახადო დავის პრინციპები.

4.როგორია საგადასახადო დავის წარმოების წესი საქართველოში?

5.დაახასიათეთ საგადასახადო დავის ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში განხილვის პროცედურები.

გამოყენებული და რეკომენდებული ლიტერატურა

1. მექვაბიშვილი, ე. თანამედროვე მაკროეკონომიკური თეორიები. თბილისი: საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, 2016.
2. პაპავა, ვ., ანანიაშვილი, ი. ლაფერ-კენზიანური სინთეზი და მაკროეკონომიკური წონასწორობა. ნიუ იორკი: ამერიკული გამომცემლობა NOVA, 2014.
3. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო. 2016. საქართველოს მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების სტრატეგია 2016-2020 წლებისთვის.
4. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი, 2020.

5. კოპალეიშვილი თ., ჩიკვილაძე მ. გადასახადები და დაბეგვრა. დამხმარე სახელმძღვანელო, თბ., 2011.

ინტერნეტ მასალები:

1. www.economy.ge
2. www.parliament.ge
3. www.mof.ge
4. www.rs.ge
5. www.commersant.ge

6. www.geostat.ge
7. www.edu.ge
8. www.atsu.edu.ge
9. www.reforms.ge;
10. www.treasury.gov.ge.

ნ ო რ მ ა ტ ი უ ლ ი ა ქ ტ ე ბ ი

საქართველოს კონსტიტუცია.

საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებები.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი.

335

1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი.
2. საქართველოს კანონი „მოსაკრებლების სისტემის საფუძვლების შესახებ“.
- საქართველოს კანონი „სახელმწიფო ბაჟის შესახებ“.
3. საქართველოს კანონი „ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებლების შესახებ“.
4. საქართველოს კანონი „საჯარო ინფორმაციის ასლის გადაღების მოსაკრებლის შესახებ“.
5. საქართველოს კანონი „საკონსულტაციო მოსაკრებლის შესახებ“.
6. საქართველოს კანონი „სალიცენზიო და სანებართვო მოსაკრებლის შესახებ“.
7. საქართველოს კანონი „სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადავადების მოსაკრებლის შესახებ“.
8. საქართველოს კანონი „სარეგისტრაციო მოსაკრებლის შესახებ“.
9. „საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს წლიური კანონები.
10. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ნორმატიული აქტები.

336